

แผนพัฒนาการศึกษา (พ.ศ. 2563 - 2565) จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ฉบับทบทวนประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสุราษฎร์ธานี
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

ตามบทบัญญัติของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546 มาตรา 9 กำหนดไว้ว่าการบริหารราชการเพื่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผลต่อภารกิจของรัฐ ให้ส่วนราชการถือปฏิบัติ คือ (1) ก่อนจะดำเนินการตามภารกิจใด ส่วนราชการต้องจัดทำแผนปฏิบัติราชการไว้เป็นการล่วงหน้า (2) การกำหนดแผนปฏิบัติราชการของส่วนราชการตามข้อ (1) ต้องมีรายละเอียดของขั้นตอนระยะเวลา และงบประมาณที่จะต้องใช้ในการดำเนินการของแต่ละขั้นตอน เป้าหมายภารกิจ ผลสัมฤทธิ์ของภารกิจและตัวชี้วัดความสำเร็จของภารกิจ และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 19/2560 เรื่อง การปฏิรูปการศึกษาในภูมิภาคของกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ 3 เมษายน 2560 กำหนดให้จัดตั้งสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อปฏิบัติภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการเกี่ยวกับการบริหารและการจัดการศึกษาตามที่กฎหมายกำหนด การปฏิบัติราชการตามอำนาจหน้าที่ นโยบาย และยุทธศาสตร์ต่าง ๆ ตามที่ได้รับมอบหมายในการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาตามนโยบายของรัฐบาลและกระทรวงศึกษาธิการสู่การปฏิบัติในระดับจังหวัด โดยอำนาจหน้าที่ข้อหนึ่งที่มีมอบหมายให้สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดรับผิดชอบในข้อ 11(2) คือ การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาและแผนปฏิบัติการ เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการจัดการศึกษาและการส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาทุกระดับทุกประเภทในจังหวัด

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสุราษฎร์ธานี จึงได้ดำเนินการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลและเอกสารที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งระดมความคิดเห็นจากหน่วยงานทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในจังหวัด เพื่อใช้เป็นกรอบในการบริหารจัดการศึกษาของหน่วยงานทางการศึกษาทุกระดับทุกประเภทในจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยมีสาระสำคัญประกอบด้วย บทสรุปผู้บริหาร ข้อมูลสภาพทั่วไปของจังหวัด บริบทที่เกี่ยวข้องด้านการศึกษาของจังหวัดทิศทางการพัฒนาการศึกษา โครงการ กิจกรรม งบประมาณ และกลไกการขับเคลื่อนแผนพัฒนาการศึกษาสู่การปฏิบัติ

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสุราษฎร์ธานี ขอขอบคุณหน่วยงานทางการศึกษาและภาคีเครือข่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่ให้การส่งเสริม สนับสนุน และมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าหน่วยงานทุกภาคส่วนจะให้ความร่วมมือในการขับเคลื่อนภารกิจด้านการศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายของแผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานีให้เห็นผลเป็นรูปธรรม ต่อไป

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสุราษฎร์ธานี

พฤษภาคม 2564

บทสรุปผู้บริหาร

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสุราษฎร์ธานี แต่งตั้งคณะทำงานจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา (พ.ศ. 2563 - 2565) จังหวัดสุราษฎร์ธานี ฉบับทบทวนประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 โดยกำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจ ประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ กลยุทธ์ และตัวชี้วัด ดังนี้

วิสัยทัศน์ (Vision)

“ยกระดับคุณภาพการศึกษา สร้างคนดี มีคุณธรรม เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ มีคุณภาพชีวิตที่ดี ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21”

พันธกิจ (Mission)

1. ส่งเสริมความมั่นคงแก่สถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และพระบรมราโชบายสู่การปฏิบัติ
2. ผลิต พัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพกำลังคนให้มีความพร้อมรองรับการพัฒนาจังหวัดสุราษฎร์ธานี
3. พัฒนาศักยภาพและการเรียนรู้ตลอดช่วงอายุอย่างมีคุณภาพ พร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ 21 และรองรับยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดสุราษฎร์ธานี
4. เสริมสร้างโอกาสและความเสมอภาคในการเข้าถึงการศึกษาอย่างทั่วถึงตามศักยภาพของผู้เรียน เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา
5. สร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
6. พัฒนาระบบบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล
7. ส่งเสริมและประสานความร่วมมือจากองค์กรภาคีเครือข่ายและทุกภาคส่วนของสังคมในการพัฒนาผู้เรียนทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี ตลอดจนการยกย่อง เชิดชูเกียรติและให้เป็นแบบอย่าง

ประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategy Issue)

- ยุทธศาสตร์ที่ 1 การจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ
- ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาผู้เรียนให้ได้มาตรฐานตามหลักสูตรและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน
- ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์
- ยุทธศาสตร์ที่ 4 สร้างโอกาสความเสมอภาคและลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา
- ยุทธศาสตร์ที่ 5 ส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- ยุทธศาสตร์ที่ 6 พัฒนาระบบบริหารจัดการเชิงบูรณาการในพื้นที่ให้มีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล
- ยุทธศาสตร์ที่ 7 ส่งเสริมและประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานทางการศึกษากับองค์กรภาคีเครือข่าย และทุกภาคส่วนของสังคมในการสร้างคนดี

เป้าประสงค์ (Goal)

1. ผู้เรียนมีความจงรักภักดีต่อสถาบันหลักของชาติ ยึดมั่นการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
2. ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม วิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและพระบรมราโชบาย
3. ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ และมีภูมิคุ้มกันจากปัญหาภัยคุกคามในทุกรูปแบบ
4. ผู้เรียนได้รับการพัฒนาให้มีศักยภาพตอบสนองต่อความต้องการของจังหวัด
5. ผู้เรียนมีวิสัย สิ่งประดิษฐ์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่สร้างผลผลิตและมูลค่าเพิ่มในการรองรับการพัฒนาจังหวัด
6. ผู้เรียนได้รับการศึกษาและการเรียนรู้ทุกช่วงวัยที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ และส่งเสริมทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21
7. คนทุกช่วงวัยของจังหวัดได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพตามความถนัดและความสามารถของ พหุปัญญาและมีคุณภาพในการดำรงชีวิตที่ดี
8. คนทุกช่วงวัยของจังหวัดเข้าถึงการศึกษาโดยผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา
9. คนทุกช่วงวัยได้รับโอกาสในการเข้าถึงบริการการศึกษาและการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ตอบสนอง ความต้องการผู้เรียนทุกช่วงวัยและผู้ที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ
10. คนทุกช่วงวัยมีจิตสำนึกและพฤติกรรมรักษาสีสิ่งแวดล้อม
11. หน่วยงานทางการศึกษามีระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล
12. ผู้เรียนทุกช่วงวัยได้รับการให้เป็นคนดี การได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ สามารถเป็น แบบอย่างที่ดีของสังคม

ตัวชี้วัดความสำเร็จ (Key Success Indicators)

1. ตัวชี้วัดความสำเร็จตามยุทธศาสตร์ที่ 1 จำนวน 2 ตัวชี้วัด (1 - 2)
2. ตัวชี้วัดความสำเร็จตามยุทธศาสตร์ที่ 2 จำนวน 14 ตัวชี้วัด (3 - 16)
3. ตัวชี้วัดความสำเร็จตามยุทธศาสตร์ที่ 3 จำนวน 17 ตัวชี้วัด (17 - 33)
4. ตัวชี้วัดความสำเร็จตามยุทธศาสตร์ที่ 4 จำนวน 3 ตัวชี้วัด (34 - 36)
5. ตัวชี้วัดความสำเร็จตามยุทธศาสตร์ที่ 5 จำนวน 1 ตัวชี้วัด (37)
6. ตัวชี้วัดความสำเร็จตามยุทธศาสตร์ที่ 6 จำนวน 14 ตัวชี้วัด (38 - 51)
7. ตัวชี้วัดความสำเร็จตามยุทธศาสตร์ที่ 7 จำนวน 6 ตัวชี้วัด (52 - 58)

กลยุทธ์/มาตรการ (Strategy)

1. ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความจงรักภักดีต่อสถาบันหลักของชาติ การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
2. ปลุกฝังคุณธรรม จริยธรรม และน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และพระบรมราโชบายสู่ การปฏิบัติ
3. ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยคุกคามในทุกรูปแบบ
4. ผลิตและพัฒนากำลังคนให้มีทักษะ สมรรถนะตรงตามความต้องการของตลาด แรงงานของจังหวัดฯ
5. ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการวิจัย สิ่งประดิษฐ์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมเพื่อสนับสนุน การพัฒนาจังหวัดฯ
6. ส่งเสริม สนับสนุนระบบการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการพัฒนาทักษะสำหรับศตวรรษที่ 21
7. ส่งเสริม สนับสนุนพหุปัญญา ผ่านครอบครัว ระบบสถานศึกษา สภาพแวดล้อม รวมทั้ง สื่อตั้งแต่ระดับปฐมวัย
8. ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษให้มีบทบาทเด่นในระดับต่าง ๆ ทั้งด้านกีฬา ภาษา และวรรณกรรม สุนทรียศิลป์ตลอดจนการวิจัย
9. ส่งเสริมเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาสำหรับคนทุกช่วงวัย
10. เพิ่มโอกาสในการเข้าถึงบริการการศึกษาและการเรียนรู้ที่มีคุณภาพตอบสนองความต้องการ ผู้เรียนทุกช่วงวัยและผู้ที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ
11. พัฒนาระบบการจัดทำระบบฐานข้อมูลกลางทางการศึกษาของภาคและระบบการรายงาน ผลของฐานข้อมูลโดยเชื่อมโยงข้อมูลการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษาที่เป็นเอกภาพ เป็นปัจจุบัน และมีมาตรฐานเดียวกัน
12. ส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างจิตสำนึกและพฤติกรรมรักษาสีเสื้อของของคนทุกช่วงวัย
13. ปรับเปลี่ยนค่านิยม วัฒนธรรมด้านสิ่งแวดล้อม
14. ปรับปรุงกลไกและการบริหารจัดการองค์กรให้ทันสมัยเหมาะสมต่อการเปลี่ยนแปลง คล่องตัว มีประสิทธิภาพ
15. พัฒนาระบบและกลไกการติดตาม ประเมินผล และตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
16. ส่งเสริมและประสานความร่วมมือกับทุกองค์กร ภาคีเครือข่าย และทุกภาคส่วนของสังคมใน การสร้างและสนับสนุน ยกย่อง “คนดี”

ซึ่งในการจัดทำแผนได้ระบุไว้ในช่วงระยะเวลา 3 ปี นั้นมีการกำหนดเป้าหมายที่ต้องการจะ ขับเคลื่อนไปให้ประสบความสำเร็จ ทั้งนี้มีการจัดทำแผนงาน/โครงการที่จำแนกไว้ในส่วนภารกิจที่สำนักงาน ศึกษาธิการจังหวัดจะต้องปฏิบัติและดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายและในส่วนหน่วยงานผู้จัดการศึกษา ทุกระดับภายในจังหวัดที่จะต้องดำเนินการภายใต้บทบาท อำนาจหน้าที่และภารกิจเฉพาะของตนเองไว้ด้วย ทั้งนี้ เมื่อแต่ละหน่วยงานได้รับการพิจารณาจัดสรรงบประมาณการดำเนินการเป็นรายปีงบประมาณแล้ว

จะได้มีการปรับแผนและจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อนำไปสู่การขับเคลื่อนแผนงาน/โครงการ หรือกิจกรรมนั้นให้บรรลุเป้าหมายต่อไป

การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา (พ.ศ. 2563 - 2565) จังหวัดสุราษฎร์ธานี ฉบับทบทวนประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ในครั้งนี้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนา 7 ยุทธศาสตร์ 16 กลยุทธ์ โดยมีกลไกในการขับเคลื่อนแผนสู่การปฏิบัติด้วยการบูรณาการการจัดการศึกษาในภาพรวมของจังหวัดสร้างเครือข่ายความร่วมมือของหน่วยงานและทุกภาคส่วนในจังหวัด มีการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และรายงานผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ เสริมสร้างกลไกการตรวจสอบของภาคประชาชน เพื่อให้การจัดการศึกษาของจังหวัดบรรลุเป้าหมายสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล กระทรวงศึกษาธิการ และยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดสุราษฎร์ธานี

สารบัญ

	หน้า
คำนำ.....	ก
บทสรุปผู้บริหาร.....	ข
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฉ
สารบัญแผนภาพ.....	ฉ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฉ
ส่วนที่ 1 บริบททั่วไป.....	1
1. ประวัติความเป็นมาของจังหวัด.....	1
2. ลักษณะทางกายภาพ.....	2
3. การปกครองและประชากร.....	4
4. โครงสร้างพื้นฐาน.....	7
5. สถานพยาบาล.....	17
6. การท่องเที่ยว.....	19
7. ศาสนา ประเพณี และวัฒนธรรม.....	25
8. ทรัพยากรธรรมชาติ.....	26
9. สถานการณ์และแนวโน้มด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม และความมั่นคง.....	28
10. ข้อมูลพื้นฐานด้านการศึกษาทุกประเภทและทุกระดับของจังหวัด.....	33
11. สถานการณ์และแนวโน้มการจัดการศึกษาในจังหวัด (สภาพการจัดการศึกษา ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการศึกษา แนวโน้มการจัดการศึกษาในจังหวัด ตัวชี้วัดด้านการศึกษา)	46
12. สถานการณ์เกี่ยวกับโรคระบาดรุนแรงเชื้อไวรัสโควิด - 19.....	59
13. สรุปผลการทบทวนแผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี (พ.ศ. 2563 - 2565) ฉบับทบทวนประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564.....	110
ส่วนที่ 2 บริบทที่เกี่ยวข้องข้องด้านการศึกษา.....	111
1. พระบรมราโชบายด้านการศึกษา.....	112
2. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560.....	113
3. ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.2561 – 2580)	114

สารบัญ (ต่อ)

4.	แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ.....	118
5.	แผนการปฏิรูปประเทศ.....	119
6.	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ.2560 – 2564.....	125
7.	แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560 – 2579.....	129
8.	นโยบายรัฐบาล (พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี).....	134
9.	นโยบายด้านความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ.2558 – 2564).....	141
10.	เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) ขององค์การสหประชาชาติ.....	142
11.	12 นโยบายการจัดการศึกษา 7 วาระเร่งด่วน (Quick Win) ของกระทรวงศึกษาธิการ (นางสาวตรีนุช เทียนทอง).....	151
12.	แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา (ฉบับปรับปรุง).....	155
13.	แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564).....	156
14.	ยุทธศาสตร์การพัฒนากา.....	157
15.	ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	159
ส่วนที่ 3	สาระสำคัญของแผนพัฒนาการศึกษา (พ.ศ. 2563 - 2565) จังหวัดสุราษฎร์ธานี	
	ฉบับทบทวนประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564.....	161
	- ทิศทางการพัฒนาการศึกษา.....	161
	- วิสัยทัศน์.....	161
	- คำอธิบายวิสัยทัศน์.....	161
	- แผนผังเชื่อมโยงสาระสำคัญของแผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี พ.ศ.2563 – 2565 (ฉบับทบทวน).....	163
	- ความเชื่อมโยงพันธกิจ ยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์รวม และตัวชี้วัดของแผนพัฒนา การศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี (พ.ศ.2563 – 2565).....	164
ส่วนที่ 4	การนำแผนพัฒนาการศึกษา (พ.ศ. 2563 - 2565) จังหวัดสุราษฎร์ธานี	
	ฉบับทบทวนประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 สู่การปฏิบัติ.....	189
	- แนวทางการขับเคลื่อนแผนพัฒนาการศึกษาสู่การปฏิบัติ.....	189
	- แนวทางการประสานระดมทรัพยากรและมีส่วนร่วมทางการศึกษา.....	189
	- แนวทางการติดตามประเมินผล.....	190

สารบัญ (ต่อ)

- กลไกแห่งความสำเร็จ.....	190
ภาคผนวก.....	191
- ข้อมูลพื้นฐานด้านการศึกษาทุกประเภทและทุกระดับของจังหวัดสุราษฎร์ธานี	192
- รายชื่อหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานภาคีเครือข่ายที่ร่วมทบทวน แผนพัฒนาการศึกษา (พ.ศ. 2563 - 2565) จังหวัดสุราษฎร์ธานี ฉบับทบทวนประจำปี งบประมาณ พ.ศ. 2564 วันที่ 1 มีนาคม 2564 ผ่านช่องทางออนไลน์.....	203
- คณะผู้จัดทำ.....	205

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนประชากร พ.ศ.2560 - 2562 จังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	5
2 ข้อมูลผู้ใช้ไฟฟ้า ปี 2556-2561.....	7
3 ข้อมูลการใช้น้ำประปาจังหวัดสุราษฎร์ธานี	8
4 สถิติการบริการโทรศัพท์ พ.ศ.2556-2560.....	9
5 จำนวนและร้อยละของจำนวนประชากร อายุ 6 ปีขึ้นไป จำแนกตามการใช้คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต และโทรศัพท์มือถือ พ.ศ. 2559 – 2561.....	10
6 จำนวนครัวเรือนมีอุปกรณ์/เครื่องมือเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	10
7 จำนวนอุปกรณ์/เครื่องมือเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่มีในครัวเรือน.....	11
8 ปริมาณการขนส่งสินค้าทางอากาศ ณ ท่าอากาศยานสุราษฎร์ธานี ปี พ.ศ. 2559-2563.....	12
9 แสดงพื้นที่ชลประทานที่สร้างเสร็จแล้วสิ้นถึงปี ระดับประเทศ ภาคใต้ กลุ่มจังหวัด และระดับจังหวัด ปีงบประมาณ พ.ศ.2558 - 2562 (ไร่).....	14
10 สรุปการใช้น้ำมันจำแนกตามประเภทของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ในปี 2560-2562 (หน่วยล้านลิตร)	14
11 โรงไฟฟ้าพลังงานทดแทนในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	15
12 การเปรียบเทียบข้อมูลพื้นที่ป่าของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ปี พ.ศ. 2560-2562.....	15
13 แสดงเนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ปี 2563.....	16
14 แสดงการใช้ที่ดินเพื่อการอุตสาหกรรมในจังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	16
15 บุคลากรสาธารณสุขจังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	17
16 ร้อยละของประชากรที่นับถือและจำนวนศาสนสถาน.....	25
17 การเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา (Access) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทุกสังกัด แยกตามกลุ่มอายุ ปีการศึกษา 2563.....	33
18 จำนวนสถานศึกษา นักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษาในจังหวัดสุราษฎร์ธานี อัตราส่วนครู:นักเรียน จำแนกตามสังกัด ปีการศึกษา 2563.....	34
19 ปีการศึกษาเฉลี่ยของประชาชนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี รวมชายหญิง จำแนกตามช่วงอายุ ปี 2560 - 2562.....	36

	หน้า
สารบัญตาราง (ต่อ)	
ตารางที่	
20	จำนวนนักเรียนออกกลางคัน ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจำแนกตามสังกัดแยกตามประเภทออกกลางคัน..... 37
21	จำนวนนักเรียนออกกลางคัน ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำแนกตามสังกัดแยกตามประเภทออกกลางคัน..... 38
22	ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านขั้นพื้นฐาน (O-NET) เปรียบเทียบปีการศึกษา 2560 – 2562 จำแนกตามรายวิชา 4 วิชาหลัก ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6... 40
23	ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านขั้นพื้นฐาน (O-NET) เปรียบเทียบปีการศึกษา 2560 – 2562 จำแนกตามรายวิชา 4 วิชาหลัก ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3..... 40
24	ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านขั้นพื้นฐาน (O-NET) เปรียบเทียบปีการศึกษา 2560 – 2562 จำแนกตามรายวิชา 4 วิชาหลัก ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6..... 41
25	ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบ (N-NET) เปรียบเทียบปีการศึกษา 2560 – 2562 จำแนกตามสาระความรู้ 5 สาระหลัก ระดับชั้นประถมศึกษา..... 43
26	ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบ (N-NET) เปรียบเทียบปีการศึกษา 2560 – 2562 จำแนกตามสาระความรู้ 5 สาระหลัก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย..... 43
27	ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) เปรียบเทียบปีการศึกษา 2560 – 2562..... 45
28	แสดงมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวม จำแนกรายด้าน/สาขาผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี..... 46
29	แสดงมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวม จำแนกรายด้าน/สาขาผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี (ต่อ) 47
30	แสดงความเชื่อมโยงพันธกิจ ยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์รวม และตัวชี้วัดของแผนพัฒนาการศึกษา (พ.ศ. 2563 - 2565) จังหวัดสุราษฎร์ธานี ฉบับทบทวนประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564..... 163
31	จำนวนสถานศึกษา นักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษาในจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำแนกตามสังกัด ปีการศึกษา 2563..... 192

ตารางที่	สารบัญตาราง (ต่อ)	หน้า
32	จำนวนสถานศึกษาในจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำแนกตามระดับการศึกษาและสังกัด ปีการศึกษา 2563.....	193
33	จำนวนนักเรียนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำแนกตามระดับการศึกษาและสังกัด ปีการศึกษา 2563.....	193
34	จำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษาในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ปีการศึกษา 2563.....	194
35	สัดส่วนนักเรียนต่อครูของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในพื้นที่จังหวัด สุราษฎร์ธานี จำแนกตามระดับการศึกษา ปีการศึกษา 2562 – 2563.....	194
36	สัดส่วนของผู้เรียนสายสามัญต่อสายอาชีวศึกษาในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ปีการศึกษา 2562 – 2563.....	194
37	ข้อมูลนักเรียนด้อยโอกาสของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี ระดับประถมศึกษา จำแนกตามสังกัด แยกตามประเภทด้อยโอกาส.....	195
38	ข้อมูลนักเรียนด้อยโอกาสของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำแนกตามสังกัด แยกตามประเภทด้อยโอกาส.....	196
39	ข้อมูลนักเรียนด้อยโอกาสของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำแนกตามสังกัด แยกตามประเภทด้อยโอกาส.....	197
40	ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) เปรียบเทียบ ปีการศึกษา 2560 – 2562 จำแนกตามรายวิชา 4 วิชาหลัก ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6...	198
41	ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) เปรียบเทียบ ปีการศึกษา 2560 – 2562 จำแนกตามรายวิชา 4 วิชาหลัก ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3...	198
42	ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) เปรียบเทียบ ปีการศึกษา 2560 – 2562 จำแนกตามรายวิชา 4 วิชาหลัก ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6...	199
43	ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบ (N-NET) เปรียบเทียบปีการศึกษา 2560 – 2562 จำแนกตามสาระความรู้ 5 สาระหลัก ระดับชั้นประถมศึกษา.....	200

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
44	ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบ (N-NET) เปรียบเทียบปีการศึกษา 2560 – 2562 จำแนกตามสาระความรู้ 5 สาระหลัก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น.....	201
45	ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบ (N-NET) เปรียบเทียบปีการศึกษา 2560 – 2562 จำแนกตามสาระความรู้ 5 สาระหลัก ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย.....	202
46	ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) เปรียบเทียบปีการศึกษา 2560 – 2562.....	202

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	แผนที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	2
2	แผนที่แสดงการแบ่งเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	6

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่		หน้า
1	จำนวนห้องเรียนในสถานศึกษาระดับต่าง ๆ ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	11
2	แสดงการเปรียบเทียบมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวม จำแนกรายด้าน/สาขาผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	47

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
1	แสดงการเปรียบเทียบจำนวนประชากร จำแนกรายอำเภอ ระหว่างปี พ.ศ.2560-2562.....	6
2	แสดงจำนวนผู้ใช้น้ำ กำลังการผลิต ปริมาณน้ำผลิตเพื่อจ่ายและจำหน่ายของ สำนักงานประปา จังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	8
3	แสดงข้อมูลการให้บริการโทรศัพท์จำแนกตามประเภทการใช้งาน พ.ศ.2556-2560	9
4	แสดงการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร จำแนกตามประเภทการใช้งาน	

พ.ศ. 2559-2560..... 10

สารบัญแนภูมิ (ต่อ)

แนภูมิที่	หน้า
5 ข้อมูลสถิติการขนส่งทางอากาศ ณ ท่าอากาศยานสุราษฎร์ธานี ปี พ.ศ. 2559-2563	13
6 จำนวนผู้เรียนที่จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 , มัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ศึกษาต่อและไม่ศึกษาต่อ ปีการศึกษา 2561.....	39
7 สัดส่วนผู้เรียนสายสามัญต่อสายอาชีวศึกษาในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ปีการศึกษา 2563	39
8 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET).....	42
9 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบ (N-NET) เปรียบเทียบปีการศึกษา 2560-2562 จำแนกตามรายวิชา แยกระดับการศึกษา.....	44
10 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) เปรียบเทียบปีการศึกษา 2560 – 2562 แยกระดับการศึกษา.....	45

ส่วนที่ 1 บริบททั่วไป

1. ประวัติความเป็นมาของจังหวัด

ดินแดนบริเวณชายฝั่งทะเลอ่าวไทย ที่เรียกว่าอ่าวบ้านดอน นักโบราณคดีได้สันนิษฐาน ไว้ว่า ผู้คนชาวพื้นเมืองอาศัยอยู่กันมาตั้งแต่หนึ่งพันสี่ร้อยปีก่อนแล้ว หรือประมาณพุทธศตวรรษที่ 11 – 12 นั่นเอง ครั้งกระนั้นก็มีชาวอินเดียแล่นเรือมาถึงเมืองตะกั่วป่าและเดินทางเลาะเลียบลำน้ำตะกั่วป่าไปสู่เชิงเขาหลวงข้ามเขาเดินเลียบริมแม่น้ำหลวงเรื่อยมาจนถึงปากอ่าวบ้านดอน ชาวอินเดียเป็นผู้มีวิชาความรู้เหนือชนพื้นเมือง จึงได้แพร่วัฒนธรรมของตนไว้ในดินแดนเหล่านี้ สมัยนั้นเป็นเวลาแห่งความรุ่งเรืองของอาณาจักรศรีวิชัย ซึ่งนักโบราณคดีชาวอังกฤษ ดอกเตอร์ควอริตย์ เวลส์ และศาสตราจารย์ ศรีศักร วัลลิโภดม ให้ความเห็นสนับสนุนว่าศูนย์กลางอาณาจักรศรีวิชัยอยู่ที่บริเวณจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยที่รอบอ่าวบ้านดอนมีเมืองสำคัญ ๆ อันเป็นที่มาของจังหวัดสุราษฎร์ธานีปัจจุบันอยู่หลายเมือง คือ เมืองไชยาตั้งอยู่บริเวณริมน้ำท่าทองอุแท บริเวณอำเภอกาญจนดิษฐ์ปัจจุบัน และเมืองคีรีรัฐนิคมตั้งอยู่ ณ ริมฝั่งแม่น้ำพุมดวง ซึ่งอยู่ในเขตอำเภอคีรีรัฐนิคมในปัจจุบันเมืองทั้งสามนี้เป็นเมืองเก่าแก่ อันเป็นต้นกำเนิดของจังหวัดสุราษฎร์ธานีหรือบ้านดอนวันนี้ ซึ่งใน “วันพฤหัสบดี 29 กรกฎาคม พ.ศ.2458” นั้นมีกระแสพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าสั่งผู้แทนเสนาบดีกระทรวงมหาดไทย ให้ประกาศพระราชปรารภเรื่องที่บ้านดอนซึ่งเป็นเมืองไชยาใหม่ และตั้งที่ว่าการมณฑลชุมพรอยู่นั้น ประชาชนก็คงเรียกว่าบ้านดอนอยู่ตามเดิมและเมืองไชยาเก่า ซึ่งเปลี่ยนเรียกว่าอำเภอพุมเรียง แต่ราษฎรก็คงเรียกชื่อเดิม เมืองไชยาเป็นไชยาเก่า ไชยาใหม่สับสนกันไม่เป็นที่ยุติ ในราชการจึงโปรดเกล้าฯ พระราชทานนามเมืองที่บ้านดอนใหม่ว่า **เมืองสุราษฎร์ธานี** เปลี่ยนอำเภอพุมเรียงเรียกว่า อำเภอเมืองไชยา เพราะเป็นชื่อเก่า” และในวันเดียวกันนี้เอง พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเปลี่ยนนามแม่น้ำหลวงเป็นแม่น้ำตาปี และในการที่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเปลี่ยนชื่อเมืองไชยาที่บ้านดอนเป็น “เมืองสุราษฎร์ธานี” ก็เพราะทรงสังเกตเห็นว่า ราษฎรมีกิริยามารยาทเรียบร้อย ตั้งมั่นในศีลธรรมและหลักพระพุทธศาสนา และการที่ทรงเปลี่ยนชื่อแม่น้ำหลวงเป็นตาปีนั้น เล่ากันว่า พระองค์ทรงนำแบบมาจากอินเดีย ซึ่งเป็นแม่น้ำสายหนึ่ง ตั้งต้นจากขุนเขาสัตตปุระ ไหลลงสู่มหาสมุทรอินเดียทางอ่าวแคมเบย์ ชื่อแม่น้ำตาปี ทางฝั่งซ้ายก่อนที่ แม่น้ำตาปีติจะออกปากอ่าวนั้นมีเมืองเมืองหนึ่งชื่อเมืองสุราษฎร์ ตั้งอยู่ ด้วยเหตุนี้เมื่อพระองค์ทรงเปลี่ยนชื่อเมืองเป็นสุราษฎร์ธานี (สุราษฎร์) จึงทรงเปลี่ยนแม่น้ำหลวงเป็นตาปีด้วย

สุราษฎร์ธานีเป็นจังหวัดที่รู้จักแพร่หลายในฐานะจังหวัดที่มีความสำคัญด้านการท่องเที่ยวของประเทศ เพราะนับตั้งแต่อาจารย์เดโช บุญชูช่วย ประชาชนของชาวสุราษฎร์ธานี ได้เขียนบทกลอนในการสัมมนาการท่องเที่ยว 14 จังหวัดภาคใต้ที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อปี 2525 ซึ่งมีสาระสำคัญ น่าสนใจ ความว่า

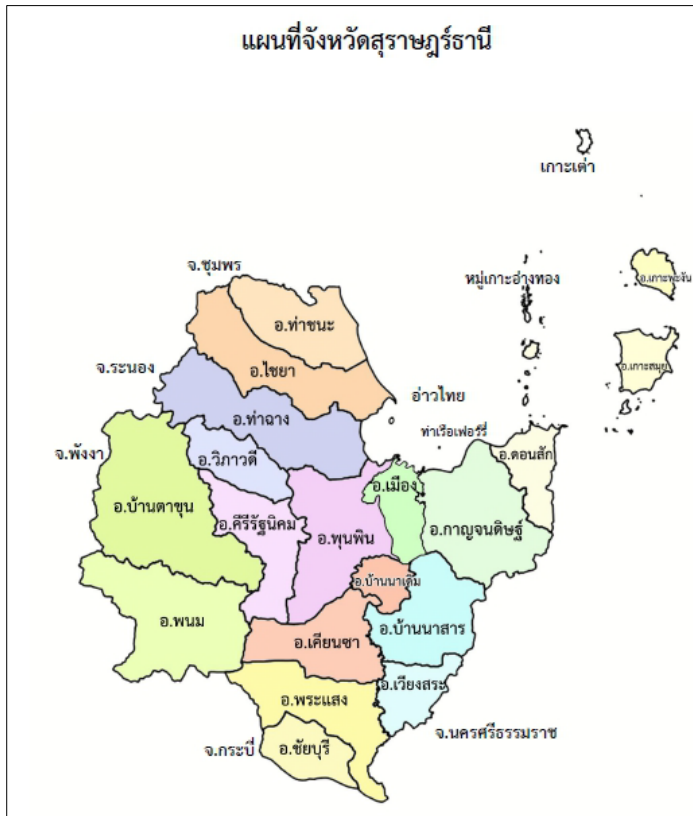
“สุราษฎร์ธานี มีไม่น้อย เกือบร้อยเกาะ
พืชพันธุ์เงาะ อร่อย หอยก็ใหญ่
ไขเค็มแดง และแหล่งธรรม น้อมนำใจ
คุณเมื่อไร มาอีกครั้ง ตั้งตาคอย”

ต่อมาได้ถอดบทกลอนนี้เป็นคำขวัญของจังหวัดสุราษฎร์ธานี “เมืองร้อยเกาะ เงาะอร่อย หอยใหญ่ ไข่แดง แหล่งธรรมะ” เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นคำขวัญที่เชื่อว่ามีคนจำได้มากที่สุด และมีส่วนส่งเสริมประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของจังหวัดได้รู้จักแพร่หลายได้ดีทีเดียว^{1/}

หมายเหตุ : 1/ บทความ “คำขวัญสุราษฎร์ธานี” เกิดจากวงเสหา โดย กนก งานไพโรจน์

2. ลักษณะทางกายภาพ

1) ทำเลที่ตั้ง

จังหวัดสุราษฎร์ธานีตั้งอยู่บนฝั่งตะวันออกของภาคใต้ห่างจากกรุงเทพฯ โดยทางรถยนต์ประมาณ 645 กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ 13,079.61 ตารางกิโลเมตร หรือ 8,174,756.25 ไร่ มีเนื้อที่มากเป็นอันดับ 6 ของประเทศและมีพื้นที่มากที่สุดในภาคใต้ฝั่งทะเลด้านอ่าวไทยในจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีความยาวประมาณ 156 กิโลเมตรมีเกาะขนาดใหญ่ ได้แก่ อำเภอเกาะสมุย เนื้อที่ 227.25 ตารางกิโลเมตร อำเภอเกาะพะงัน มีเนื้อที่ 194.2 ตารางกิโลเมตร นอกจากนี้ยังมีหมู่เกาะอ่างทอง และเกาะบริวาร 42 เกาะ เกาะสมุย เป็นเกาะที่ใหญ่ที่สุดในจังหวัดห่างจากฝั่งทะเลประมาณ 20 กิโลเมตร และห่างจากศาลากลางจังหวัดประมาณ 80 กิโลเมตร จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีอาณาเขต ดังนี้

ภาพที่ 1 แผนที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ทิศเหนือ	ติดต่อกับจังหวัดชุมพร จังหวัดระนอง และอ่าวไทย
ทิศใต้	ติดต่อกับจังหวัดนครศรีธรรมราช และกระบี่
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับจังหวัดพังงา
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับอ่าวไทย และจังหวัดนครศรีธรรมราช

2) ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศประมาณร้อยละ 49 ของพื้นที่เป็นภูเขา ภูเขาสำคัญของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้แก่ เทือกเขาบรรทัด เทือกเขาตะนาวศรี ซึ่งทอดยาวผ่านเนื้อที่จังหวัดใกล้เคียงหลายจังหวัด เป็นต้นกำเนิดลุ่มน้ำใหญ่น้อย รวม 14 ลุ่มน้ำ จากฝั่งตะวันตกพื้นที่ลาดเอียงไปทางทิศตะวันออกซึ่งมีลักษณะคล้ายกระทะหงาย ภูมิประเทศของจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยสรุปมีลักษณะดังต่อไปนี้

- ภูมิประเทศเป็นที่ราบสูง ภูเขาสลับซับซ้อน ได้แก่ พื้นที่ในเขตอำเภอคีรีรัฐนิคม พระแสงพนม ท่าฉาง ไชยา ท่าชนะ เวียงสระ ชัยบุรี และอำเภอวิภาวดี
- ภูมิประเทศเป็นที่ราบสูงด้านตะวันออก ได้แก่ พื้นที่อำเภอเมือง ดอนสัก กาญจนดิษฐ์ เวียงสระ และบ้านนาสาร
- ภูมิประเทศที่เป็นที่ราบสูงตอนกลางส่วนใหญ่อยู่ในอำเภอเมือง พุนพิน เคียนซา พระแสงพนม บ้านนาเดิม ท่าชนะ ท่าฉาง และไชยา
- ภูมิประเทศเป็นที่ราบชายฝั่งทะเล ได้แก่ พื้นที่อำเภอเมืองและพุนพิน

3) ลักษณะภูมิอากาศและฤดูกาล

จังหวัดสุราษฎร์ธานีจะได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือเป็นส่วนใหญ่ จะมีแหล่งกำเนิดบริเวณทะเลจีนใต้และอ่าวไทย ทำให้จังหวัดสุราษฎร์ธานีได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือที่พัดผ่านอ่าวไทยและลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้จากมหาสมุทรอินเดีย จึงมีช่วงฤดูฝนยาวนานระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงเดือนมกราคม โดยจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีอุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย 21.16 องศาเซลเซียส และอุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 34.51 องศาเซลเซียส มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย 129.59 มิลลิเมตรต่อปี

4) แหล่งน้ำธรรมชาติ

จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีลุ่มน้ำใหญ่น้อยรวม 14 ลุ่มน้ำ ทุกสายล้วนลงสู่อ่าวไทย แม่น้ำในสุราษฎร์ธานี ตัดขวางคาบสมุทร ออกสู่ทะเลด้านตะวันออก ในอดีตอาศัยเครือข่าย แม่น้ำเดินทางติดต่อถึงกัน และติดต่อกับเมืองชายฝั่งแม่น้ำที่มีลักษณะทางอุทกวิทยา แม่น้ำที่สำคัญของจังหวัดมี 2 สาย คือ

- แม่น้ำตาปี เกิดจากเทือกเขานครศรีธรรมราชไหลผ่าน อำเภอฉวาง อำเภอทุ่งใหญ่ อำเภอพระแสง อำเภอ เวียงสระ อำเภอเคียนซา อำเภอบ้านนาสาร อำเภอบ้านนาเดิม อำเภอพุนพิน และไหลลงสู่อ่าวไทย ที่อำเภอเมือง มีความยาวประมาณ 230 กิโลเมตร ปริมาณน้ำเฉลี่ย 5,900 ล้าน ลูกบาศก์เมตรต่อปี
- แม่น้ำพุมดวง เกิดจากคลองแสง คลองสก และคลองยันไหลผ่าน อำเภอบ้านตาขุน อำเภอคีรีรัฐนิคม และ อำเภอท่าฉาง บรรจบกับแม่น้ำตาปีที่ อำเภอพุนพิน ยาวประมาณ 80 กิโลเมตร ปริมาณน้ำเฉลี่ย 6,600 ล้าน ลูกบาศก์เมตรต่อปี

3. การปกครองและประชากร

1) การปกครอง

จังหวัดสุราษฎร์ธานีมี 19 อำเภอ 131 ตำบล 1,074 หมู่บ้าน 493,636 บ้านหลังคาเรือน (ณ ธันวาคม 2561) การบริหารงานจังหวัดภายใต้การบริหารจัดการของผู้ว่าราชการจังหวัด มุ่งเน้นการบูรณาการและการเติบโตไปในทิศทางเดียวกัน มีส่วนราชการต่าง ๆ ในจังหวัด อำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน ดังนี้

- (1) การบริหารราชการส่วนภูมิภาคมีทั้งหมด 34 หน่วยงาน แยกเป็น
 - สังกัดกระทรวงมหาดไทย 7 หน่วยงาน
 - สังกัดกระทรวง ทบวง กรมอื่น ๆ 27 หน่วยงาน
- (2) หน่วยงานราชการส่วนกลาง มี 125 หน่วยงาน แยกเป็น
 - สังกัดกระทรวงมหาดไทย 2 หน่วยงาน
 - สังกัดกระทรวง ทบวง กรมอื่น ๆ 123 หน่วยงาน
- (3) หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 21 หน่วยงาน
 - (สังกัดกระทรวงมหาดไทย 3 หน่วยงาน และ สังกัดกระทรวงอื่น 18 หน่วยงาน)
- (4) หน่วยงานอิสระของรัฐ 3 หน่วยงาน มีหน่วยการปกครองท้องถิ่น 3 รูปแบบ คือ
- (5) องค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง
- (6) องค์การบริหารส่วนตำบล 97 แห่ง
- (7) เทศบาล 40 แห่ง (เทศบาลนคร 2 แห่ง เทศบาลเมือง 3 แห่ง เทศบาลตำบล 35 แห่ง)

2) ประชากร

จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีประชากรทั้งหมด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีประชากร 1,068,010 คน เป็นชาย 526,693 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 49.3 ของประชากรทั้งหมด เป็นหญิง 541,317 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 50.7 ของ ประชากรทั้งหมด มีประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล 440,525 คน หรือร้อยละ 41.2 และมี ประชากรที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล 627,485 คน หรือร้อยละ 58.8 อำเภอที่มีประชากรมากที่สุด คือ อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี รองลงมาอำเภอกาญจนดิษฐ์ อำเภอพุนพิน และอำเภอพระแสง จำนวนบ้าน 493,636 ครัวเรือน อาชีพหลักของประชากรจังหวัดสุราษฎร์ธานี คือ ด้านการเกษตร ปศุสัตว์ ประมง อุตสาหกรรม **นอกจากนี้ยังมีประชากรแฝงของจังหวัด** เนื่องจากจังหวัดสุราษฎร์ธานีเป็นจังหวัดที่มีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วในทุกด้าน เศรษฐกิจมีความมั่นคง ประชากรมีรายได้ค่อนข้างสูง ทำให้มีการจ้างงานเพิ่มขึ้นในธุรกิจและสถานประกอบการต่าง ๆ จำนวนมาก ส่งผลให้มีประชากรจากพื้นที่จังหวัดต่าง ๆ ทั้งภาคกลาง ภาคอีสาน และภาคใต้ อพยพมาทำงานในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานีจำนวนมาก ประชากรแฝงทั้งหมด 103,649 คน (ประชากรทั้งจังหวัด (พ.ศ. 2562) 1,050,913 คน) แยกเป็น ประชากรแฝงกลางวัน 1,724 คน ร้อยละ 1.7 ประชากรแฝงกลางคืน 101,925 คน ร้อยละ 98.3

(ที่มา : สำนักสถิติจังหวัดสุราษฎร์ธานี 2563)

สัดส่วนประชากรเมืองจังหวัดสุราษฎร์ธานี

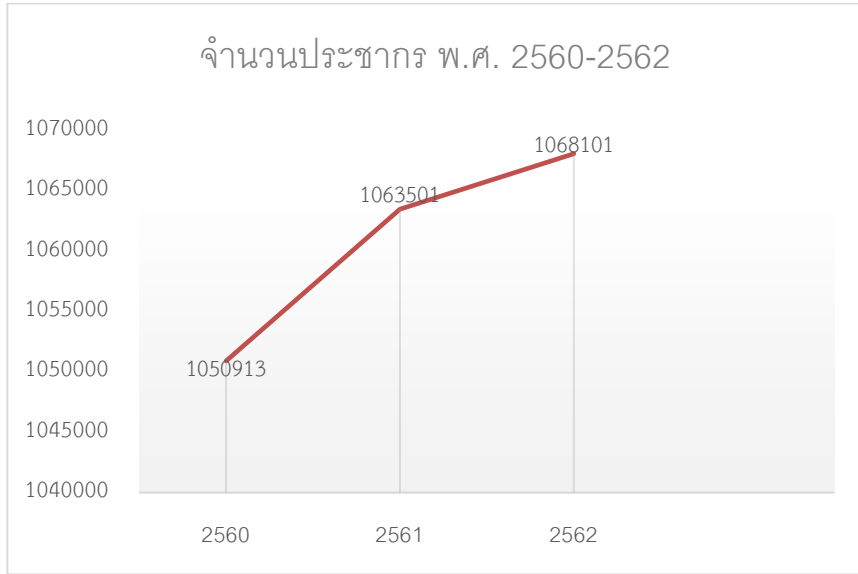
ประชากรเมือง คือ ประชากรในเขตเทศบาลนคร เทศบาลเมือง และเทศบาลตำบลที่ยกฐานะมาจากสุขาภิบาล รวมพื้นที่ 17 อำเภอ พื้นที่เขตชนบททั้งอำเภอ ได้แก่ อำเภอชัยบุรี และอำเภอวิภาวดี ซึ่งปัจจุบันปี 2560 พบว่ามีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ร้อยละ 39.2 โดยมีผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นทุกปี จากข้อมูลของสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสุราษฎร์ธานีพบว่าผู้สูงอายุ ทั้งหมดในปี พ.ศ. 2561 จำนวน 155,960 คน คิดเป็นร้อยละ 14.39% เป็นผู้หญิง 84,317 คน ผู้ชาย 66,279 คน

ตารางที่ 1 จำนวนประชากร พ.ศ.2560 - 2562 จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ลำดับ	ชุมชนเมือง	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562		รวม
				ชาย	หญิง	
1	เมืองสุราษฎร์ธานี	160,799	162,636	78,135	85,566	163,701
2	กาญจนดิษฐ์	27,521	27,649	13,582	14,200	27,782
3	พุนพิน	19,709	19,445	9,405	9,822	19,227
4	บ้านนาสาร	19,883	19,812	9,756	10,070	19,826
5	พระแสง	6,673	6,656	3,250	3,321	6,571
6	เกาะสมุย	67,265	68,894	33,827	36,232	70,059
7	เวียงสระ	44,705	44,975	21,963	23,022	44,985
8	ท่าชนะ	2,987	2,958	1,397	1,537	2,934
9	ไชยา	13,196	13,287	6,395	6,897	13,292
10	เคียนซา	1,774	20,970	10,635	10,394	21,029
11	คีรีรัฐนิคม	1,985	1,964	986	961	1,947
12	พนม	14,484	14,475	7,289	7,176	14,465
13	ดอนสัก	12,089	12,073	5,908	6,185	12,093
14	ท่าฉาง	4,788	4,811	2,328	2,475	4,803
15	เกาะพะงัน	7,146	7,256	3,718	3,746	7,464
16	ตาขุน	7,049	7,030	3,489	3,500	6,989
17	บ้านนาเดิม	3,444	3,409	1,618	1,740	3,358
รวมประชากรเมือง		415,497	438,300	213,681	226,844	440,525
คิดเป็นร้อยละ		39.21	41.21	40.73	42.08	41.24
ประชากรทั้งหมด		1,057,581	1,063,501	524,541	538,960	1,068,010

ที่มา : กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

แผนภูมิที่ 1 แสดงการเปรียบเทียบจำนวนประชากร ระหว่างปี พ.ศ.2560-2562

3) สถานภาพทางการเมือง

คณะกรรมการการเลือกตั้ง ได้

กำหนดเขตการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งและจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 6 คน จากเขตเลือกตั้งจำนวน 6 เขต ซึ่งพื้นที่รับผิดชอบจำแนกได้ ดังนี้

เขตเลือกตั้งที่ 1 : อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี
เขตเลือกตั้งที่ 2 : อำเภอดอนสัก, อำเภอเกาะสมุย, อำเภอเกาะพะงัน และอำเภอกาญจนดิษฐ์ (ยกเว้นตำบลทุ่งรัง, ตำบลช้างซ้าย, ตำบลช้างขวา, ตำบล

ปาร์อน, ตำบลคลองสระ)

เขตเลือกตั้งที่ 3 : อำเภอบ้านนาสาร, อำเภอเวียงสระ และอำเภอกาญจนดิษฐ์ (เฉพาะตำบลทุ่งรัง ตำบลช้างซ้าย ตำบลช้างขวา ตำบลปาร์อน และตำบลคลองสระ)

เขตเลือกตั้งที่ 4 : อำเภอพุนพิน, อำเภอบ้านนาเดิม, อำเภอคีรีรัฐนิคม (ยกเว้นตำบลท่าขนอน ตำบลน้ำหัก และตำบลบ้านยาง) และอำเภอเคียนซา (ยกเว้นตำบลบ้านเสด็จ)

เขตเลือกตั้งที่ 5 : อำเภอพระแสง, อำเภอชัยบุรี, อำเภอพนม, อำเภอบ้านตาขุน และอำเภอเคียนซา

(เฉพาะตำบลบ้านเสด็จ) และ **เขตเลือกตั้งที่ 6 :** อำเภอไชยา, อำเภอท่าชนะ, อำเภอท่าฉาง, อำเภอวิภาวดี และอำเภอคีรีรัฐนิคม (เฉพาะตำบลท่าขนอน ตำบลน้ำหัก และตำบลบ้านยาง) จากข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง จ.สุราษฎร์ธานี ระบุผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามบัญชีรายชื่อ ส.ส.

ทั้งสิ้นจำนวน 720,329 คนโดยผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มาแสดงตนทั้งสิ้น จำนวน 537,002 คน และที่น่าสนใจ คือ บัตรเสียทั้งสิ้น จำนวน 18,926 คน และการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นการทั่วไป วันที่ 24 มีนาคม 2562 พรรคการเมืองที่ได้รับการเลือกตั้งมีคะแนนเสียงมากที่สุด คือ พรรคประชาธิปัตย์ทั้ง 6 เขตเลือกตั้งของ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4. โครงสร้างพื้นฐาน

1) ไฟฟ้า สุราษฎร์ธานีมีจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้า จำนวน 422,413 ราย เพิ่มขึ้น 417,209 ราย ในปี 2560 คิดเป็น ร้อยละ 1.24 จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีแหล่งผลิตกระแสไฟฟ้า 2 แห่งคือ 1)โรงไฟฟ้าพลังน้ำเขื่อนรัชชประภา อำเภอบ้านตาขุน ติดตั้งเครื่องผลิตไฟฟ้าเครื่องละ 80,000 กิโลวัตต์ จำนวน 3 เครื่อง รวมกำลังผลิต 240,000 กิโลวัตต์ให้พลังงานไฟฟ้าเฉลี่ยปีละประมาณ 554 ล้านกิโลวัตต์ชั่วโมง และ 2) โรงไฟฟ้าพลังความร้อนสุราษฎร์ธานี อำเภอบุพผิน โรงไฟฟ้าพลังกังหันก๊าซ จำนวน 2 เครื่อง สามารถผลิตพลังงานไฟฟ้าเฉลี่ยปีละ 356.24 ล้านกิโลวัตต์

ตารางที่ 2 ข้อมูลผู้ใช้ไฟฟ้า ปีงบประมาณ 2559-2562

ประเภทอัตราไฟฟ้า	การจำหน่ายกระแสไฟฟ้า (ล้านกิโลวัตต์/ชั่วโมง) Electricity sales (Gwh.)			
	2559	2560	2561	2562
จำนวนผู้ใช้ไฟฟ้า (ราย)	411,094	367,029	376,355	422,644
บ้านที่อยู่อาศัย	838,145,354	746,605,496.86	838,572,584.48	887,849,99.79
สถานธุรกิจและอุตสาหกรรม	1,964,615,883	1,747,984,689.49	2,055,099,331.72	1,301,545,199.66
ส่วนราชการและองค์กรไม่แสวงหาผลกำไร	459,331	171,581.98	522,541.05	710,906.66
อื่น ๆ	26,750,208	23,895,591.32	25,294,470.28	47,705,478.38
รวมพลังงานไฟฟ้าที่จำหน่ายและใช้	2,829,970,776	2,518,657,359.65	2,919,488,927.55	2,424,488,927.55

ที่มา : การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (ข้อมูล ณ 6 เม.ย..ค. 2564)

2) ประปา

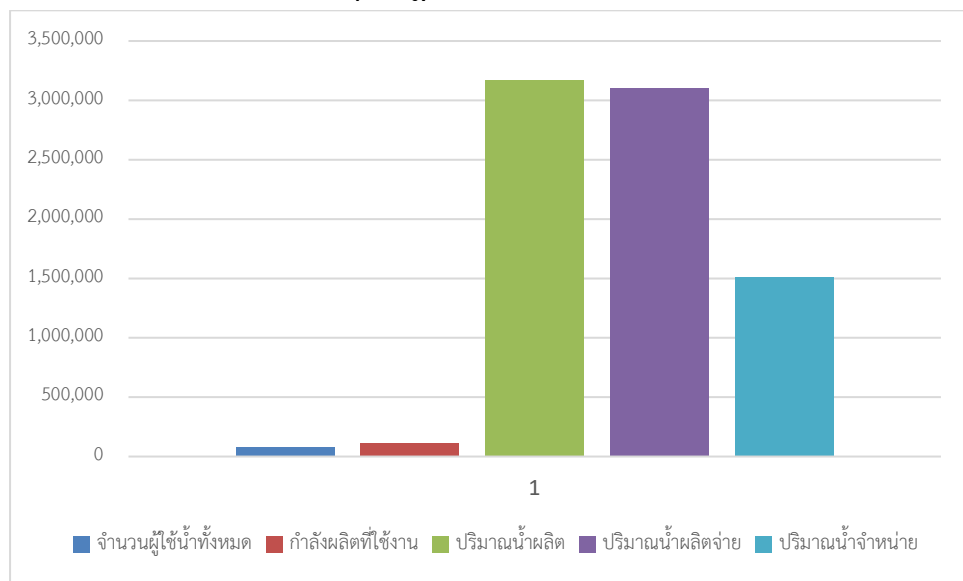
จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีสำนักงานประปา 6 แห่ง ใน 6 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอบ้านนาสาร อำเภอบ้านตาขุน อำเภอกาญจนาดิษฐ์ อำเภอไชยา และ อำเภอเกาะสมุย

ตารางที่ 3 ข้อมูลการใช้น้ำประปาจังหวัดสุราษฎร์ธานี พ.ศ 2563

ประเภท	จำนวน	หน่วย
จำนวนผู้ใช้น้ำทั้งหมด	131,219	ราย
ปริมาณน้ำที่ผลิตจ่าย	57,951,465	ลบ.ม.
ปริมาณน้ำที่จำหน่ายแก่ผู้ ใช้	35,077,997	ลบ.ม./เดือน

ที่มา: กองศูนย์ข้อมูลและแผนเทคโนโลยีสารสนเทศ สำนักงานประปา (6 เม.ย. 2564)

แผนภูมิที่ 2 แสดงจำนวนผู้ใช้น้ำ กำลังการผลิต ปริมาณน้ำผลิตเพื่อจ่ายและจำหน่ายของสำนักงานประปา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

3) การสื่อสารโทรคมนาคม

จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีสำนักงานบริการโทรศัพท์ 8 แห่ง ชุมสาย 84 ชุมสาย มีจำนวนเลขหมายโทรศัพท์ 122,096 เลขหมาย เลขหมายโทรศัพท์ที่เปิดใช้ 63,735 หมายเลข จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีสำนักงานไปรษณีย์ในทุกอำเภอของจังหวัดสุราษฎร์ธานี 56 ที่ทำการ

ตารางที่ 4 สถิติการบริการโทรศัพท์ พ.ศ.2556-2560

รายการ	2556	2557	2558	2559	2560
เลขหมายโทรศัพท์ที่มี*	120,059	121,533	122,165	121,973	122,096
บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน)	81,554	83,054	83,726	83,534	83,657
บริษัท สัมปทาน	38,505	38,479	38,439	38,439	38,439
เลขหมายโทรศัพท์ที่มีผู้เช่า	81,487	78,346	74,280	68,654	63,735
บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน)	63,987	62,682	60,798	57,103	54,661
ธุรกิจ	9,711	9,859	9,861	9,602	9,448
บ้านพัก	46,902	45,765	43,952	40,750	38,507
ราชการ	4,056	4,081	4,008	3,938	3,923
บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน)	886	905	905	905	905
โทรศัพท์สาธารณะ**	2,070	2,072	2,072	1,908	1,878
ไม่ทราบ/ไม่ระบุ	362	-	-	-	-
บริษัท สัมปทาน	-	-	-	-	-

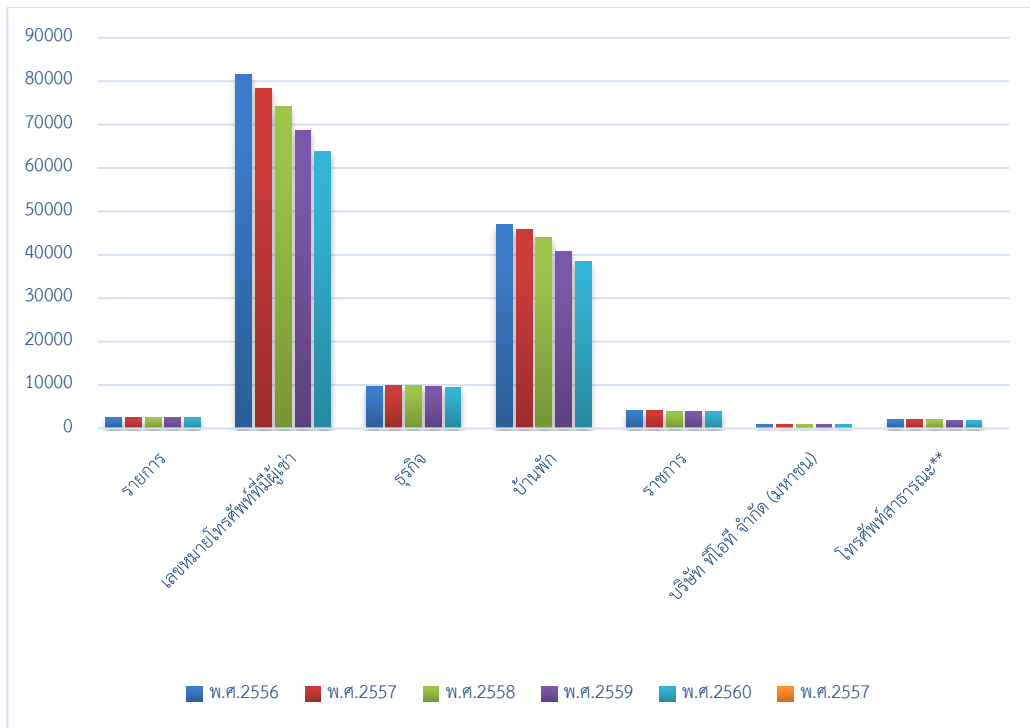
* ประกอบด้วยเลขโทรศัพท์ประจำที่ และสาธารณะ

** แสดงข้อมูลเฉพาะ ที่ บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) ดำเนินการเอง

ไม่รวมที่บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) เช่าตู้/เครื่อง และที่ให้สิทธิแก่ กสท.

ที่มา : บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) โดย สำนักงานสถิติแห่งชาติ

แผนภูมิที่ 3 แสดงข้อมูลการให้บริการโทรศัพท์จำแนกตามประเภทการใช้งาน พ.ศ.2556-2560

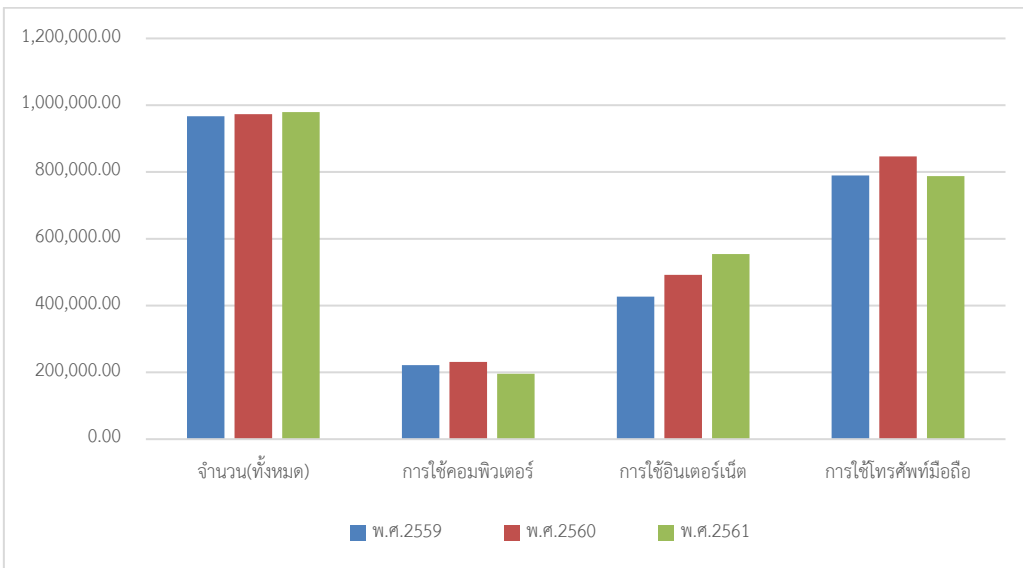
4) ปริมาณการใช้อินเทอร์เน็ต

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของจำนวนประชากร อายุ 6 ปีขึ้นไป จำแนกตามการใช้คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต และโทรศัพท์มือถือ พ.ศ. 2559 – 2561

การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	จำนวน Number			ร้อยละ		
	2559	2560	2561	2559	2560	2561
จำนวน	967,088.00	973,285.00	979,261	100.00	100.00	100
การใช้คอมพิวเตอร์	221,783.70	231,196.72	196,005	22.93	23.75	20.00
ใช้อินเทอร์เน็ต	426,785.70	491,824.93	554,286	44.13	50.53	56.6
ใช้โทรศัพท์มือถือ	789,645.62	846,472.88	787,660	81.65	86.97	80.4

ที่มา: การสำรวจการมีเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในครัวเรือน พ.ศ.2563 (สำนักงานสถิติจังหวัดสุราษฎร์ธานี)

แผนภูมิที่ 4 แสดงการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร จำแนกตามประเภทการใช้งาน พ.ศ. 2559-2560

ตารางที่ 6 จำนวนครัวเรือนมีอุปกรณ์/เครื่องมือเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

จำนวนครัวเรือน	โทรศัพท์		โทรสาร		คอมพิวเตอร์		การเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต	
	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี	เชื่อมต่อ	ไม่เชื่อมต่อ
328,866	7,821 (2.4%)	321,045 (97.6%)	814 (0.2%)	328,052 (99.8%)	57,567 (17.5%)	271,299 (82.5%)	237,645 (72.3%)	91,221 (27.7%)

ที่มา: การสำรวจการมีเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในครัวเรือน พ.ศ.2561 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ)

ตารางที่ 7 จำนวนอุปกรณ์/เครื่องมือเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่มีในครัวเรือน

ครัวเรือน ทั้งสิ้น	จำนวน เครื่องโทรศัพท์	จำนวน เครื่องโทรสาร	จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ Number of Computer		
			แบบตั้งโต๊ะ	แบบกระเป๋าหิ้ว	แท็บเล็ต
328,866	7,821 (8.7%)	814 (0.9%)	26,334 (32.4%)	40,113 (49.4%)	14,827 (18.2%)

ที่มา: การสำรวจการมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในครัวเรือน พ.ศ.2561 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ)

5) ด้านการคมนาคม

จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีสภาพที่ตั้งเป็นศูนย์กลางซึ่งสามารถเชื่อมโยงภาคใต้ตอนบน กับภาคใต้ตอนล่าง และเชื่อมโยงทะเลฝั่งอันดามัน และฝั่งอ่าวไทย โดยมีโครงข่ายการคมนาคม ดังนี้

ทางน้ำ การคมนาคมทางน้ำในจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีทั้งภายในจังหวัดและระหว่างจังหวัด โดยภายในจังหวัดจะเป็นคมนาคมทางน้ำเพื่อการท่องเที่ยวเป็นหลักเพื่อเดินทางไป เกาะสมุย เกาะพะงัน เกาะเต่า และอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะอ่างทอง ในส่วนระหว่างจังหวัดจะเป็นเรือขนส่งสินค้าขนาด 2,000 – 3,000 ตัน สินค้าส่วนใหญ่จะเป็นยางพารา ผลิตภัณฑ์จากยางพารา น้ำมันปาล์ม

จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีท่าเทียบเรือขนถ่ายสินค้าเกิน 500 ตันกรอสส์ จำนวน 15 ท่า ไม่เกิน 500 ตันกรอสส์ จำนวน 7 ท่า

ที่มา: สำนักงานเจ้าท่าภูมิภาค สาขาสุราษฎร์ธานี

ทางรถไฟ เส้นทางรถไฟสายใต้ผ่านทุกขบวน มีทั้งสถานีขนส่งผู้โดยสารและลานขนส่งสินค้าแห่งเดียวในภาคใต้ รถไฟสายใต้ทุกขบวนผ่านสถานีสุราษฎร์ธานี ในเขตอำเภอพุนพิน ระยะทางกรุงเทพฯ-สุราษฎร์ธานี ประมาณ 650 กิโลเมตร (สถานีรถไฟสุราษฎร์ธานี อยู่ห่างจากอำเภอเมือง-สุราษฎร์ธานี 14 กิโลเมตร)

ทางรถยนต์ การเดินทางระหว่างจังหวัดสุราษฎร์ธานีกับกรุงเทพมหานคร และจังหวัดใกล้เคียง มีความสะดวก มีเส้นทางที่สำคัญ คือ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 41 แยกจากถนนเพชรเกษมที่จังหวัดชุมพร เข้าสู่จังหวัดสุราษฎร์ธานี แยกเข้าสู่ตัวเมืองสุราษฎร์ธานีที่อำเภอพุนพินโดยใช้ถนนสาย 401 มีเส้นทางหลักเชื่อมโยงจังหวัดในภูมิภาค เป็นถนน 4 ช่องทางจราจร และมีโครงข่ายมาตรฐานเชื่อมทุกพื้นที่อำเภอ

ทางเครื่องบิน เป็นจังหวัดที่มีท่าอากาศยาน 2 แห่ง คือ ท่าอากาศยานสุราษฎร์ธานี และเกาะสมุย มีเส้นทางบินเชื่อมโยงทั้งในประเทศและต่างประเทศ

ปัจจุบันท่าอากาศยานสุราษฎร์ธานีมีเที่ยวบินพาณิชย์มาทำการบิน ดังนี้

1. เที่ยวบินภายในประเทศ

1.1 เส้นทางกรุงเทพมหานคร-สุราษฎร์ธานี-กรุงเทพมหานคร

มีทั้งหมด 4 สายการบิน ได้แก่ สายการบินไทยสมายล์ ไทยแอร์เอเชีย บินนกแอร์ ไทยไลอ้อนแอร์ และไทยเวียดเจ็ทแอร์

1.2 เส้นทางเชียงใหม่-สุราษฎร์ธานี-เชียงใหม่ มี 1 สายการบิน ไทยแอร์เอเชีย

2. เที่ยวบินระหว่างประเทศ

2.1 เส้นทางอุ้งน้(จีน)-สุราษฎร์ธานี-อุ้งน้ (จีน)

2.2 เส้นทางหางโจว(จีน)-สุราษฎร์ธานี-หางโจว (จีน)

2.3 เส้นทางเฉิงตู(จีน)-สุราษฎร์ธานี-เฉิงตู (จีน)

2.4 เส้นทางเซี่ยงไฮ้(จีน)-สุราษฎร์ธานี-เซี่ยงไฮ้(จีน)

3. ข้อมูลสถิติการขนส่งทางอากาศ ณ ท่าอากาศยานสุราษฎร์ธานี

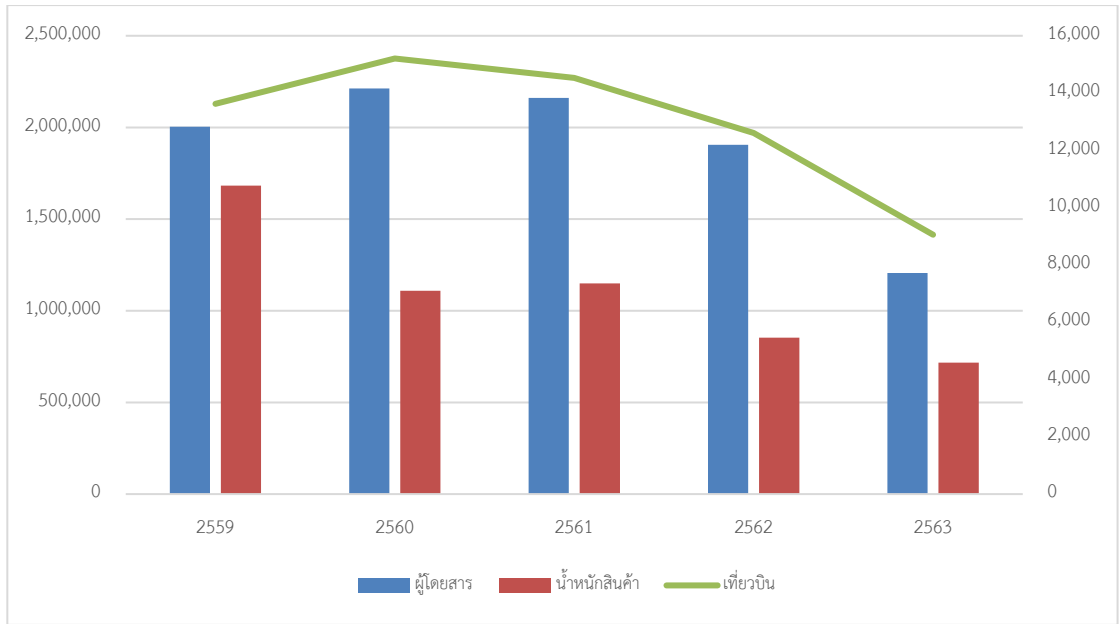
ปี พ.ศ. 2559-2563 (ข้อมูล ณ เม.ย. 64) รายละเอียดแสดงดังตาราง

**ตารางที่ 8 ข้อมูลสถิติการขนส่งทางอากาศ ณ ท่าอากาศยานสุราษฎร์ธานี
ปี พ.ศ. 2559-2563**

ปีงบประมาณ (พ.ศ.)	ปริมาณเที่ยวบิน เที่ยว / ปี	ผู้โดยสาร (คน)	สินค้า (ก.ก.)
2559	13,625	2,003,876	1,682,874
2560	15,207	2,212,359	1,109,360
2561	14,527	2,161,003	1,149,474
2562	12,607	1,905,601	853,296
2563	9,055	1,206,024	717,094

ที่มา : กรมท่าอากาศยาน กระทรวงคมนาคม 6 เมษายน 2564

แผนภูมิที่ 5 ข้อมูลสถิติการขนส่งทางอากาศ ณ ท่าอากาศยานสุราษฎร์ธานี ปี พ.ศ. 2559-2563

6) ผังเมือง

กรอบการพัฒนาพื้นที่สุราษฎร์ธานี

ในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีผังเมืองรวมที่ประกาศใช้บังคับจำนวน 5 ผัง ประกอบด้วย ผังเมืองรวมจังหวัด จำนวน 1 ผัง และผังเมืองรวมเมือง/ชุมชน จำนวน 4 ผัง

ผังเมืองรวมจังหวัด พ.ศ. 2560 ประกาศใช้บังคับเมื่อวันที่ 19 มกราคม พ.ศ. 2560 มีพื้นที่วางผัง 12,891.46 ตารางกิโลเมตร หรือ 27,750.00 ไร่ ครอบคลุมพื้นที่ทั้งจังหวัด

ผังเมืองรวมเมือง/ชุมชน

1) ผังเมืองรวมเมืองนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ประกาศใช้บังคับเมื่อวันที่ 13 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2557 มีพื้นที่วางผัง 44.40 ตารางกิโลเมตร หรือ 27,750.00 ไร่ ประกอบด้วย พื้นที่เทศบาลเมืองนาสารเดิมพื้นที่เทศบาล และพื้นที่บางส่วนขององค์การบริหารส่วนเขตตำบลน้ำพุ อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี

2) ผังเมืองรวมชุมชนเกาะพะงัน ประกาศใช้บังคับเมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ. 2558 มีพื้นที่วางผัง 186.10 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 116,312.50 ไร่ ประกอบด้วย เทศบาลตำบลเกาะพะงัน เทศบาลตำบลเพชรพะงัน และเทศบาลตำบลบ้านใต้ อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

3) ผังเมืองรวมชุมชนเกาะแตน ประกาศใช้บังคับเมื่อวันที่ 12 ตุลาคม พ.ศ. 2561 มีพื้นที่วางผัง 83.45 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 52,156.25 ไร่ ประกอบด้วย เทศบาลตำบลตลิ่งงาม อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4) ผังเมืองรวมชุมชนเกาะเต่า ประกาศใช้บังคับเมื่อวันที่ 29 เมษายน พ.ศ. 2562 มีพื้นที่วางผัง 21.03 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 13,143.75 ไร่ ประกอบด้วย ตำบลเกาะเต่า อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ทั้งนี้ ยังมีผังเมืองรวมที่เป็นผังพื้นที่ใหม่ที่กำลังอยู่ในระหว่างดำเนินการวางและจัดทำผังรวมจำนวน 4 ผัง คือ ผังเมืองรวมชุมชนย่านดินแดง- อีปิ่น-สินปุน ผังเมืองรวมชุมชนพนม ผังเมืองรวมชุมชนดอนสัก และผังเมืองรวมชุมชนกาญจนดิษฐ์

7) ระบบชลประทาน

จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีพื้นที่ชลประทานที่สร้างแล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2560 จำนวน 168,870 ไร่ สูงเป็นอันดับที่ 7 ของภาคใต้

ตารางที่ 9 แสดงพื้นที่ชลประทานที่สร้างเสร็จแล้วสิ้นถึงปี ระดับประเทศ ภาคใต้ กลุ่มจังหวัด และระดับจังหวัด ปีงบประมาณ พ.ศ.2558 - 2562 (ไร่)

พื้นที่	2558	2559	2560	2561	2562
จังหวัดสุราษฎร์ธานี	164,475	165,866	168,870	197,286	239,494
ภาคใต้	3,197,945	3,355,840	3,432,597	3,736,246	3,685,514
รวมทั้งประเทศ	31,538,356	32,664,184	32,765,554	33,528,894	34,588,042

ที่มา : รายงานข้อมูลสถิติการเกษตรของประเทศไทย ปี 2563 สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (ปี 2558-2562)

8) พลังงาน

จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีปริมาณการใช้น้ำมันทั้งน้ำมันเบนซินและน้ำมันดีเซลลดลง โดยปี 2562 มีปริมาณการใช้น้ำมันรวม 847.2 ล้านลิตร ลดลงจากปี 2561 ที่มีปริมาณการใช้น้ำมันรวม 1,018.22 ล้านลิตร ลดลงกว่า 171.02 ล้านลิตร

ตารางที่ 10 สรุปการใช้น้ำมันจำแนกตามประเภทของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ในปี 2560-2562 (หน่วยล้านลิตร)

ปี/ประเภทน้ำมัน	น้ำมันเตา	เบนซิน	ดีเซล/ไบโอดีเซล	แก๊สโซฮอล์	รวม
2560	7.94	143.3	649.2	234	1,034.44
2561	12.35	130.3	650.5	225.1	1,018.22
2562	12.6	110.4	492.6	231.6	847.2

ที่มา : สำนักพลังงานจังหวัดสุราษฎร์ธานี 6 เมษายน 2564

จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีโรงไฟฟ้าฐาน ได้แก่

1. โรงไฟฟ้าพลังน้ำเขื่อนรัชชประภา อำเภอบ้านตาขุน มีความจุน้ำ 5,640 ล้านลูกบาศก์เมตร มีเครื่องกำเนิดไฟฟ้าขนาด 80 MW จำนวน 3 เครื่อง สามารถผลิตพลังงานไฟฟ้าเฉลี่ยปีละ 586 ล้านหน่วย (ปี 2561)

2. โรงไฟฟ้าน้ำมันดีเซล กฟผ. อำเภอบุพิน ปัจจุบันเลิกการผลิตตั้งแต่ มิ.ย. 61 (แผนสร้างโรงไฟฟ้า LNG ขนาด 1,400 MW (700 MW ปี 2570 และ 700 MW ปี 2572)

3. โรงไฟฟ้าน้ำมันดีเซล กฟผ. เกาะเต่า อ.เกาะพะงัน ติดตั้งขนาด 6 MW จำนวน 1 เครื่องสามารถผลิตพลังงานไฟฟ้าเฉลี่ยปีละ 30 ล้านหน่วย ปัจจุบันมีเคเบิลใต้น้ำจากเกาะพะงัน 115 KV

โรงไฟฟ้าพลังงานทดแทน ทั้งสิ้น 25 แห่ง โดยแยกตามตาราง ดังนี้

ตารางที่ 11 โรงไฟฟ้าพลังงานทดแทนในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ลำดับ	แหล่งพลังงาน	จำนวน (แห่ง)	กำลังการผลิต ติดตั้งรวม(MW)
1	โรงไฟฟ้าชีวมวล	4	32.35
2	โรงไฟฟ้าชีวภาพ	9	21.61
3	โรงไฟฟ้าชีวมวลและชีวภาพ	12	66.46
รวม		25	133.43

ที่มา : สำนักพลังงานจังหวัดสุราษฎร์ธานี 6 เมษายน 2564

9) การใช้ที่ดินของจังหวัด

(1) พื้นที่ป่าไม้

จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีเนื้อที่จำนวนทั้งหมด 8,174,644.93 ไร่ มีพื้นที่ป่าซึ่งกำหนดเป็นป่าสงวนแห่งชาติ จำนวน 26 แห่ง เนื้อที่ 3,643,559 ไร่ และมีพื้นที่ป่าอนุรักษ์ซึ่งส่วนใหญ่ทับซ้อนกับพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ คือ อุทยานแห่งชาติ จำนวน 5 แห่ง พื้นที่เตรียมการประกาศเป็นอุทยานแห่งชาติ จำนวน 1 แห่ง เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า จำนวน 4 แห่ง เขตห้ามล่าสัตว์ป่า จำนวน 2 แห่ง, สวนรุกขชาติ จำนวน 1 แห่ง ในปี พ.ศ. 2562 มีเนื้อที่ป่าคงเหลือ 2,352,357.38 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 28.79 ของเนื้อที่จังหวัด

เมื่อแยกเป็นรายจังหวัดในภาคใต้ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นจังหวัดที่มีเนื้อที่ป่ามากที่สุด จำนวน 2,352,357.38 ไร่ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 28.79 ของเนื้อที่ทั้งหมดของจังหวัด จากข้อมูลย้อนหลัง 3 ปี (พ.ศ. 2560-2562) พบว่าพื้นที่ป่าไม้ของจังหวัดสุราษฎร์ธานีในปี พ.ศ.2562 มีพื้นที่ป่าลดลง -1,055.34 ไร่ โดยมีค่าเฉลี่ยร้อยละ -0.04 ของพื้นที่ป่าในปี พ.ศ.2561

ตารางที่ 12 การเปรียบเทียบข้อมูลพื้นที่ป่าของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ปี พ.ศ. 2560-2562

พื้นที่ป่า (ไร่)		การเปลี่ยนแปลงร้อยละ (+/-)	
ปี พ.ศ. 2560 - 2561	ปี พ.ศ. 2561 - 2562	ไร่	ร้อยละ
2,353,412.71	2,352,357.38	-1,055.34	-0.04

ที่มา: สำนักงานจัดการที่ดิน กรมป่าไม้ 6 เมษายน 2564

(2) พื้นที่ทำการเกษตร

เนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร

จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีเนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรทั้งหมด 5,082,596 ไร่ ประกอบด้วย เนื้อที่สูงสุดคือ สวนผลไม้/ไม้ยืนต้น 4,958,488 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 97.56 รองลงมาเป็นเนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรอื่น 91,820 คิดเป็นร้อยละ 1.80 ไร่นาข้าว 29,403 ไร่ และสวนผัก/ไม้ดอก/ไม้ประดับ 2,885 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.06 ตามลำดับ

ตารางที่ 13 แสดงเนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ปี 2563

ประเภท เนื้อที่ใช้ประโยชน์	เนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร (ไร่)	ร้อยละพื้นที่เกษตร
1. นาข้าว	29,403	0.58
2. พืชไร่สวนผัก/ไม้ดอก/ไม้ประดับ	2,885	0.06
3. สวนผลไม้/ไม้ยืนต้น	4,958,488	97.56
4. เนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรอื่น	91,820	1.80
รวม	5,082,596	100

ที่มา : เล่มแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี (พ.ศ. 2561-2565) ฉบับทบทวน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563)

(3) พื้นที่อุตสาหกรรม

การใช้ที่ดินเพื่อการอุตสาหกรรมในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ในปี 2563 มีพื้นที่โรงงานทั้งสิ้น 38,794,000 ตารางเมตร เพิ่มขึ้นจากปี 2562 จำนวน 3,117,805 ตารางเมตร คิดเป็นร้อยละ 8.04 โดยมีโรงงานลดลงจากโรงงานอุตสาหกรรมแจ้งประกอบกิจการโรงงาน จำนวน 112 โรง โดยในปี 2563 มีโรงงานได้รับใบอนุญาต จำนวน 1,053 โรงงาน (จำพวกที่ 2 และ3)

ตารางที่ 14 แสดงการใช้ที่ดินเพื่อการอุตสาหกรรมในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ปี พ.ศ.	จำนวนโรงงาน (โรง)	พื้นที่โรงงาน (ตารางเมตร)
2560	1,008	32,311,005
2561	1,113	34,697,645
2562	1,165	35,676,195
2563	1,053	38,794,000

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสุราษฎร์ธานี, 6 เมษายน กันยายน 2564

5. สถานพยาบาล

1) บุคลากรสาธารณสุข จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีบุคลากรสาธารณสุขทั้งภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และเอกชน (ไม่รวมลาศึกษาต่อ) ดังนี้

ตารางที่ 15 บุคลากรสาธารณสุขจังหวัดสุราษฎร์ธานี

บุคลากรสาธารณสุข	แพทย์	ทันตแพทย์	เภสัชกร	พยาบาลวิชาชีพ	พยาบาลเทคนิค	นักวิชาการสาธารณสุข	เจ้าพนักงานสาธารณสุข	จพ.ทันตสาธารณสุข	นักการแพทย์แผนไทย	อาสาสมัครสาธารณสุข	รวม	หมายเหตุ
ภาครัฐจังหวัดสุราษฎร์ธานี	357 (1 : 2,971)	110 (1 : 9,642)	214 (1 : 4,956)	2,262 (1 : 469)	41 (1 : 25,869)	321 (1 : 3,304)	216 (1 : 4,910)	103 (1 : 10,298)	16 (1 : 66,291)	-	3,640 : 1,060,648	อัตราส่วนต่อประชากรทั้งจังหวัด (1,060,648)
โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี	190 (1 : 5,582)	26 (1 : 40,794)	53 (1 : 20,012)	805 (1 : 1,318)	14 (1 : 75,761)	9 (1 : 117,848)				-	1,097 : 1,060,648	อัตราส่วนต่อประชากรทั้งจังหวัด (1,060,648)
โรงพยาบาลเกาะสมุย	27 (1 : 2,519)	7 (1 : 9,716)	14 (1 : 4,858)	79 (1 : 861)	1 (1 : 68,010)					-	128 : 68,010	อัตราส่วนต่ออำเภอ (68,010)
โรงพยาบาลชุมชน	107 (1 : 7,883)	65 (1 : 12,976)	101 (1 : 8,351)	759 (1 : 1,111)	9 (1 : 93,715)	35 (1 : 24,098)	22 (1 : 38,338)	50 (1 : 16,869)	10 (1 : 84,344)	-	1,158 : 843,435	อัตราส่วนต่อประชากรในพื้นที่ 17 อำเภอ (843,435)
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด/สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ/โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ	3 (1 : 353,549)	6 (1 : 176,775)	23 (1 : 46,115)	183 (1 : 5,796)	-	239 (1 : 4,438)	167 (1 : 6,351)	31 (1 : 34,214)	6 (1 : 176,775)	-	658 : 1,060,648	อัตราส่วนต่อประชากรทั้งจังหวัด (1,060,648)
ศูนย์วิชาการและนอกสังกัดกระทรวงสาธารณสุข	33 (1 : 32,149)	6 (1 : 176,775)	23 (1 : 46,115)	436 (1 : 2,433)	10 (1 : 106,064)	35 (1 : 30,304)	-	9 (1 : 117,850)	6 (1 : 176,775)	-	558 : 1,060,648	อัตราส่วนต่อประชากรทั้งจังหวัด (1,060,648)
ภาคเอกชนและรัฐวิสาหกิจจังหวัดสุราษฎร์ธานี	115 (1 : 9,223)	5 (1 : 212,130)	39 (1 : 27,196)	320 (1 : 3,315)	19 (1 : 55,824)					-	498 : 1,060,648	อัตราส่วนต่อประชากรทั้งจังหวัด (1,060,648)
สัดส่วนบุคลากรสาธารณสุข (ภาครัฐ รัฐวิสาหกิจและเอกชน)	475 (1 : 2,233)	115 (1 : 9,223)	253 (1 : 4,192)	2,582 (1 : 411)	45 (1 : 23,570)	321 (1 : 3,304)	216 (1 : 4,910)	103 (1 : 10,298)	16 (1 : 66,291)	-	4,126 : 1,060,648	อัตราส่วนต่อประชากรทั้งจังหวัด (1,060,648)
อาสาสมัครสาธารณสุข	-	-	-	-	-	-	-	-	-	19,124 (1 : 56)	19,124 : 1,060,648	อัตราส่วนต่อประชากรทั้งจังหวัด (1,060,648)

2) สถานบริการสาธารณสุข

(1) ภาครัฐ

โรงพยาบาลศูนย์	ขนาด	800	เตียง	จำนวน	1	แห่ง
โรงพยาบาลทั่วไป	ขนาด	160	เตียง	จำนวน	1	แห่ง
โรงพยาบาลชุมชน	ขนาด	90	เตียง	จำนวน	1	แห่ง
โรงพยาบาลชุมชน	ขนาด	60	เตียง	จำนวน	4	แห่ง
โรงพยาบาลชุมชน	ขนาด	30	เตียง	จำนวน	12	แห่ง
โรงพยาบาลชุมชน	ขนาด	10	เตียง	จำนวน	1	แห่ง
โรงพยาบาลสังกัดกรมสุขภาพจิต	ขนาด	1,300	เตียง	จำนวน	1	แห่ง
โรงพยาบาลสังกัดกระทรวงกลาโหม	ขนาด	30	เตียง	จำนวน	2	แห่ง
โรงพยาบาลมะเร็งสุราษฎร์ธานี	ขนาด	90	เตียง	จำนวน	1	แห่ง
โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล				จำนวน	166	แห่ง
ศูนย์สุขภาพชุมชนของ รพ.				จำนวน	7	แห่ง
ศูนย์บริการสาธารณสุขเทศบาล				จำนวน	5	แห่ง
สถานีอนามัย				จำนวน	1	แห่ง
ศูนย์บริการสาธารณสุข สาขา				จำนวน	2	แห่ง

(2) ภาครัฐวิสาหกิจ

สถานพยาบาลเขื่อนรัชชประภา	จำนวน	1	แห่ง
สถานพยาบาลการไฟฟ้า	จำนวน	1	แห่ง

(3) ภาคเอกชน

โรงพยาบาล	จำนวน	11/497	แห่ง/เตียง
สหคลินิก	จำนวน	4	แห่ง
คลินิกแพทย์เฉพาะทาง/ทั่วไป	จำนวน	198	แห่ง
คลินิกทันตกรรม	จำนวน	92	แห่ง
คลินิกกายภาพบำบัด	จำนวน	12	แห่ง
คลินิกการพยาบาลและผดุงครรภ์	จำนวน	216	แห่ง
คลินิกการแพทย์แผนไทย/แผนไทยประยุกต์	จำนวน	10	แห่ง
เทคนิคการแพทย์	จำนวน	15	แห่ง
แพทย์แผนจีน	จำนวน	2	แห่ง

(4) ร้านขายยา

แผนปัจจุบันที่มีเภสัชกร	จำนวน	444	แห่ง
แผนปัจจุบันบรรจุเสร็จ	จำนวน	46	แห่ง
แผนปัจจุบันบรรจุเสร็จสำหรับสัตว์	จำนวน	4	แห่ง
แผนโบราณ	จำนวน	47	แห่ง
ผลิตยาแผนโบราณ	จำนวน	4	แห่ง

6. การท่องเที่ยว

1) แหล่งท่องเที่ยวสำคัญทางทะเลที่เป็นเกาะ

เกาะสมุย เกาะที่มีชื่อเสียงในระดับนานาชาติ อยู่บริเวณอ่าวไทย พื้นที่ 1 ใน 3 ของเกาะรายล้อมรอบภูเขา มีหาดทรายขาวสวย ชายหาดที่ทอดยาวขนานไปกับทะเล

เกาะพะงัน เป็นเกาะที่ค่อนข้างสงบ มีความร่มรื่นของทิวไม้ริมชายหาด มีหาดทรายขาว และน้ำทะเลที่ใสจืดของเป็นเสน่ห์ของเกาะพะงัน โดยบนเกาะพะงันมีสถานที่ท่องเที่ยวหลายแห่ง เช่น น้ำตกธารเสด็จ เป็นน้ำตกที่รัชกาลที่ 5 ได้พระราชทานนามไว้ และเสด็จประพาสถึง 14 ครั้ง น้ำตกแพง เป็นน้ำตกที่สวยงามมีหลายชั้น เช่น แพงน้อย ธารน้ำรัก ธารกล้วยไม้มีน้ำตลอดทั้งปีแสดงถึงความสมบูรณ์ของผืนป่า มีทางเดินป่าไปยังโคมศิลาซึ่งเป็นจุดชมวิวและชมพระอาทิตย์ตกที่สวยงาม

เกาะเต่า เป็นเกาะที่มีธรรมชาติและความสมบูรณ์ของชีวิตใต้ทะเล สวยงามด้วยแนวปะการังทั้งน้ำตื้นและน้ำลึก

เกาะนางยวน เป็นเกาะที่มีเกาะเล็ก 3 เกาะเชื่อมกันเวลาที่น้ำลง มีหาดทรายเนื้อละเอียดขาว น้ำทะเลใส มีปะการังน้ำตื้นและน้ำลึกที่ยังสมบูรณ์และสวยงาม

หมู่เกาะอ่างทอง เป็นอุทยานแห่งชาติทางทะเลแห่งที่สอง ประกอบด้วยเกาะต่าง ๆ 42 เกาะ ส่วนมากเป็นเกาะหินปูน หมู่เกาะนี้เดิมเป็นเขตหวงห้ามของทหารเรือ แต่ก็ได้มีการรื้อถอนไปตั้งบ้านเรือน โดยประกอบอาชีพทำสวนมะพร้าว จับปลา และเก็บรังนก

เกาะแตน เป็นเกาะที่ตั้งงามด้วยธรรมชาติอันเงียบสงบ มีชายหาดที่ยาว ประกอบด้วยแนวปะการังและชายฝั่งที่ค่อนข้างสมบูรณ์

ทะเลใน ทะเลสาบกลางภูเขา อยู่บนเกาะแม่เกาะ เป็นปรากฏการณ์ทางธรณีวิทยา โดยเกิดจากแอ่งหินปูนที่ยุบตัว ทะเลในมีลักษณะเป็นวงรี มีทิวทัศน์สวยงาม

2) แหล่งท่องเที่ยวสำคัญทางศาสนา วัฒนธรรมและโบราณสถาน

สวนโมกขพลาราม อยู่บริเวณเขาพุททอง เดิมชื่อวัดธารน้ำไหล มีท่านพุทธทาสภิกขุเป็นผู้ริเริ่มสร้างขึ้นเพื่อเป็นสถานที่แสวงหาความสงบและศึกษาธรรม พื้นที่โดยรอบร่มรื่นเหมาะสำหรับเป็นที่ฝึกอบรมจิตใจและศึกษาพุทธศาสนา

พระพุทธบาทจำลอง (วัดมะเดื่อหวาน) ตั้งอยู่บนเกาะพะงัน บนยอดเขามีมณฑปพระพุทธบาทจำลอง และจากเชิงเขาจะมีบันไดให้ขึ้นไปนมัสการพระพุทธบาท

วัดเขาสวรรณประดิษฐ์ ตั้งอยู่อำเภอดอนสัก พระครูสุวรรณประดิษฐ์การ หรือหลวงพ่ोज้อย เกจิอาจารย์ชื่อดังแห่งภาคใต้เป็นผู้บุกเบิกสร้างขึ้น และมรณภาพเมื่อปี พ.ศ. 2536 แต่ยังคงอยู่ในโลงแก้ว ภายในอุโบสถ บนยอดเขายังเป็นที่ประดิษฐานพระเจดีย์ บรรจุพระบรมสารีริกธาตุ

วัดเขากำ (สวนสุวรรณโชติการาม) ตั้งอยู่บนยอดเขาข้ามแห่ง เป็นสำนักสงฆ์ที่มีผู้นิยมมานั่ง วิปัสสนาทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ

วัดพระบรมธาตุไชยาราชวรวิหาร ตั้งอยู่ตำบลเวียง โดยองค์พระเจดีย์เป็นโบราณสถาน ที่สร้างขึ้นตามแบบลัทธิมหายาน ตั้งแต่ครั้งอาณาจักรศรีวิชัยรุ่งเรือง รอบองค์พระธาตุมีเจดีย์เล็ก ๆ 4 ทิศ ล้อมรอบด้วยวิหารคด ซึ่งประดิษฐานพระพุทธรูปเก่าแก่ขนาดต่าง ๆ ทั้ง 4 ด้าน

วัดรัตนาราม หรือวัดแก้ว ตั้งอยู่ที่ตำบลเสม็ด อำเภอไชยา เป็นวัดเก่าแก่ มีโบราณสถาน ที่สำคัญเรียกว่า เจดีย์วัดแก้ว เป็นโบราณสถานสถาปัตยกรรมศรีวิชัย ลักษณะของเจดีย์เป็นสถาปัตยกรรม แบบก่ออิฐไม่ถือปูน ฐานล่างเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส มีมุข 4 ด้าน ระหว่างมุขทำเป็นย่นมุมไม้สิบสอง ชุ่มด้าน ทิศตะวันออก มีทางเดินไปห้องกลางขององค์เจดีย์ ภายในชุ่มมีพระพุทธรูปปางมารวิชัยประดิษฐานอยู่ทุกซุ้ม

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติไชยา ตั้งอยู่ฝั่งตรงข้ามวัดพระบรมธาตุไชยาราชวรวิหาร อาคารหลังแรกด้านหน้าจัดแสดงประติมากรรมศิลาและสำริดที่ค้นพบในเมืองไชยาเก่า ได้แก่ เทวรูปพระนารายณ์ พระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวร ส่วนอาคารที่สอง เป็นที่จัดแสดงหลักฐานสมัยก่อนประวัติศาสตร์ตั้งแต่สมัยทวารวดี ศรีวิชัย ลพบุรี สุโขทัย อยุธยา

3) อุทยานแห่งชาติ แหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติ

อุทยานแห่งชาติเขาสก ครอบคลุมพื้นที่อำเภอบ้านตาขุน อำเภอพนม และอำเภอคีรีรัฐนิคม สภาพโดยทั่วไปเป็นภูเขาหิน และภูเขาหินปูนสูงสลับซับซ้อน มีแนวหน้าผาสูงชัน ด้านทิศเหนือเป็นแหล่งน้ำ ขนาดใหญ่ เกิดจากการก่อสร้างเขื่อนรัชชประภา มีป่าไม้และสัตว์ป่าอุดมสมบูรณ์ พันธุ์ไม้หายาก ที่พบใน เขตอุทยานฯ ได้แก่ ปาล์มหลังขาว และ บัวผุด

อุทยานแห่งชาติคลองพนม เป็นภูเขาหินปูนเรียงสลับซับซ้อน และมีป่าที่อุดมสมบูรณ์ มีลำธารใหญ่น้อยจำนวนมาก ซึ่งลำธารนี้ไหลรวมกับคลองสกและคลองสกไหลไปรวมกับคลองแสง เป็นต้น กำเนิดของคลองพุมดวง ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของแม่น้ำตาปี

อุทยานแห่งชาติไทร้มเย็น ครอบคลุมพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติปากคลองน้ำเฒ่า อำเภอบ้านนาสาร อำเภอกาญจนดิษฐ์ และอำเภอเวียงสระ

เขตห้ามล่าสัตว์ป่าหนองทุ่งทอง ตั้งอยู่ตำบลเขาตอก สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ลุ่มสลับกับหนองน้ำ

อุทยานแห่งชาติธารเสด็จ เกาะพะงัน (เตรียมการ) มีสภาพป่าที่อุดมสมบูรณ์ มีพืช หลากหลายชนิดและมีกล้วยไม้ที่ลำต้นใหญ่ที่สุดในโลก

อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะอ่างทอง เป็นหมู่เกาะในอ่าวไทยท้องที่ตำบลอ่างทอง อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี อยู่ห่างจากเกาะสมุยและเกาะพะงันไปทางทิศตะวันตกประมาณ 20 กิโลเมตร ประกอบด้วยหมู่เกาะต่าง ๆ 42 เกาะ

อุทยานแห่งชาติแก่งกรุง ตั้งอยู่ในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี ครอบคลุมพื้นที่อำเภอท่าชนะ อำเภอไชยา อำเภอท่าฉาง และอำเภอวิภาวดี เป็นอุทยานที่มีสภาพป่าเป็นเทือกเขาสลับซับซ้อน มีสถานที่น่ารื่นรมย์สำหรับพักผ่อนหย่อนใจ เช่น น้ำตก ลำน้ำ บ่อน้ำร้อน ภูเขา ซึ่งมีทัศนียภาพที่สวยงาม เป็นป่าต้นน้ำลำธารที่หล่อเลี้ยงชาวจังหวัดสุราษฎร์ธานีและจังหวัดชุมพร มีเนื้อที่ประมาณ 338,125 ไร่ หรือ 541 ตารางกิโลเมตร แก่งกรุงเป็นชื่อแก่งขนาดใหญ่ในลำน้ำคลองยัน ในอดีตการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยดำเนินการสำรวจเพื่อก่อสร้างเขื่อนอเนกประสงค์ ปัจจุบันได้ชะลอโครงการดังกล่าวไว้

4) แหล่งท่องเที่ยวชุมชน

หมู่บ้านพุมเรียง อยู่ที่ตำบลพุมเรียง อำเภอไชยา เป็นชุมชนชาวมุสลิม ส่วนใหญ่มีอาชีพทอผ้าไหม ผ้าไหมพุมเรียงเป็นผ้าทอยกดั้นเงิน หรือดั้นทองสวยงาม คุณภาพดี มีลวดลายอันเป็นเอกลักษณ์ของชาวพุมเรียง ได้แก่ ลายราชวัตร ดอกโคม ลายดอกพิกุล ลายนพเก้า และลายยกเบ็ด

แหลมโพธิ์ มีทะเลที่น้ำตื้นเหมาะแก่การเล่นน้ำของตำบลพุมเรียง มีอาหารทะเลขึ้นชื่อโดยเฉพาะ “หอยขาว”

คลองร้อยสาย เป็นพื้นที่ชุมชนที่อยู่ใกล้ตัวเมืองสุราษฎร์ธานี ในบริเวณแม่น้ำตาปี ซึ่งมีวิถีชีวิตที่ยังคงใช้เรือเป็นพาหนะท้องถิ่นในการเดินทางสัญจร และยังมีกิจกรรมต่าง ๆ ของชาวบ้าน เช่น การทำสวนเกษตร การทำประมงพื้นบ้าน ล่องเรือ ชมหิ่งห้อย ชมป่าชายเลน ชมบ้านโบราณ ชมการสาธิตการทำหัตถกรรมกะลามะพร้าว นมัสการหลวงพ่อบ้านสุข ณ วัดบางใบไม้

กลุ่มท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์บ้านถ้ำผิง อยู่ตำบลต้นยวน อำเภอพนม ได้ชื่อมาจากภูเขาสูงหนึ่งที่มีผิงอาศัยอยู่ สภาพโดยทั่วไปเป็นหุบเขา และถ้ำหินปูน แหล่งท่องเที่ยวในชุมชนได้แก่ บึงมหัศจรรย์น้ำต้นทรายดูด ดอกไม้สีด้า ถ้ำประวัติศาสตร์สมรภูมิ และน้ำตกธารพุกษาและน้ำตกบางคู

ชุมชนท่องเที่ยวลิเล็ด อยู่ตำบลลิเล็ด อำเภอพุนพิน แหล่งท่องเที่ยวในชุมชนได้แก่ ป่าชายเลนบ้านลิเล็ดตั้งอยู่ในพื้นที่อ่าวบ้านดอน และกิจกรรมชมวงจระเข้ที่ห้อย ชมผืนป่าชายเลนที่ชุมชนร่วมกันอนุรักษ์ไว้

ชุมชนท่องเที่ยวบางใบไม้ อยู่ตำบลบางใบไม้ อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี สภาพทั่วไปของชุมชนบางใบไม้ มีลำคลองหลายสายไหลมาบรรจบกันเป็นพื้นที่ที่มีน้ำล้อมรอบเป็นเกาะ อาชีพชาวบ้านส่วนใหญ่ทำสวนมะพร้าวและประมงน้ำกร่อย

ชุมชนท่องเที่ยวบ้านยวนสาว อยู่ตำบลท่าขนอน อำเภอคีรีรัฐนิคม ลักษณะพื้นที่เป็นที่ราบเชิงเขาและภูเขาสูง มีความอุดมสมบูรณ์ แหล่งท่องเที่ยวในชุมชนได้แก่ หินพัด (หินปู - หินย่า) น้ำตกบ้านยวนสาว สูง 15 ชั้น หินช้าง และคลองกะเปา

ชุมชนท่องเที่ยวเขาเพ-ลา อยู่ตำบลสมอทอง อำเภอท่าชนะ มีโบราณสถานเก่าแก่ชื่อว่าเมืองไชยหา และถ้ำเพ-ลา ปากน้ำท่ากระจาย ศูนย์ศึกษาธรรมชาติป่าพรุคันธุลี ซึ่งมีความหลากหลายทางพันธุกรรมและพืชสมุนไพร

ชุมชนท่องเที่ยวบ้านช่องช้าง อยู่ตำบลพรุฑี อำเภอนาสาร เดิมเป็นแหล่งอุตสาหกรรม เคยเป็นแหล่งอาศัยของโขลงช้างเป็นที่มาของชื่อหมู่บ้าน แหล่งท่องเที่ยวในชุมชน ได้แก่ อนุสรณ์สถานบ้านช่องช้าง กลุ่มดีเหล็ก ป่าโบราณสันเขื่อน “ไซบีเรียแห่งป่าใต้”

ชุมชนท่องเที่ยวบึงขุนทะเล ตำบลขุนทะเล อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี เป็นเส้นทางขนส่งทางทะเล การชูดค้นพบเรือสินค้าขนาดใหญ่ กิจกรรมที่น่าสนใจได้แก่ ชมการทำตาลมะพร้าวแห่งเดียวในภาคใต้ ลองเรือศึกษาธรรมชาติ ชมวิถีชุมชนแบบชาวบ้าน และชมหิ่งห้อยพันธุ์ตัวใหญ่กลางบึงขุนทะเล

ชมรมท่องเที่ยวเชิงนิเวศอำเภอวิภาวดี เป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ กิจกรรมของกลุ่ม ได้แก่ การล่องแก่งตามลำน้ำคลองยัน สาธิตการเพาะเห็ดนางฟ้า เดินป่าดูนก

ชุมชนท่องเที่ยวบ้านบางโพธิ์ อยู่ตำบลบางโพธิ์อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี มีจุดเด่นที่สภาพธรรมชาติริมน้ำสมบูรณ์ มีหิ่งห้อยจำนวนมาก และวิถีชุมชนชนบทใจกลางเมืองการทำประมงพื้นบ้าน ผักปลอดสารพิษ

กลุ่มท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรมอำเภอไชยา อยู่ตำบลพุมเรียง อำเภอไชยา เป็นชุมชนโบราณที่เป็นศูนย์กลางความรุ่งเรืองในอดีต แหล่งท่องเที่ยวในชุมชนได้แก่ แหลมโพธิ์ เกาะเสียด สุสานเจ้าเมืองไชยา วัดพระบรมธาตุไชยา บ่อน้ำพุร้อน เจดีย์วัดแก้ว

ชุมชนท่องเที่ยวบ้านสิงขร อยู่ตำบลสิงขร อำเภอกีรีรัฐนิคม มีเขาวัดถ้ำสิงขร ซึ่งมีถ้ำโบราณที่งดงาม ผนังถ้ำประดับด้วยเครื่องลายครามสมัยโบราณ กิจกรรมของการท่องเที่ยวชุมชน ได้แก่ นมัสการหลวงพ่อบุญ ณ วัดถ้ำสิงขร ชมหินงอก หินย้อย เล่นน้ำคลองน้ำใส

ชมรมการท่องเที่ยวชุมชนเชิงนิเวศบ้านหินลาด ตำบลน้ำหัก อำเภอกีรีรัฐนิคม อุดมไปด้วยป่าไม้ ทรัพยากรทางธรรมชาติ กิจกรรมการท่องเที่ยวของชุมชน ได้แก่ ปลูกไปเที่ยวไปโดย 1 คน 1 ต้น การทำขนมจีนเส้นสด ทำข้าวหลาม

เครือข่ายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อำเภอท่าฉาง อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี กิจกรรมการท่องเที่ยวของชุมชน ได้แก่ การปลูกป่าชายเลน ล่องเรือชมวิถีชีวิตชาวบ้าน ชมหิ่งห้อย ชมนก การเพาะพันธุ์ปูเปรี๊ยะ การอาบน้ำพุร้อน

กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนเลม็ด ตำบลเลม็ด อำเภอไชยา มีภูมิศาสตร์เป็นที่สูง ลุ่มทะเล เป็นชุมชนโบราณ กิจกรรมการท่องเที่ยวของชุมชน ได้แก่ ชมการผลิตไข่เค็ม อสม. ชมการทำนาข้าวพื้นเมือง ป่าชุมชน ชิมอาหารทะเลสดๆ

กลุ่มท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ ค่าย 357 อยู่ตำบลบ้านส้อง อำเภอเวียงสระ ลักษณะภูมิประเทศเป็นพื้นที่ป่าต้นน้ำคลองตาล อุดมด้วยผืนป่าและลำธาร กิจกรรมการท่องเที่ยวของชุมชน ได้แก่ ร่องรอยประวัติศาสตร์ค่าย 357 เดินป่า ชมน้ำตก 357

5) แหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ตามธรรมชาติ

เขื่อนรัชชประภา (เขื่อนเชี่ยวหลาน) ตั้งอยู่อำเภอบ้านตาขุน เป็นเขื่อนหินทิ้งแกนดินเหนียว อเนกประสงค์ สูง 95 เมตร ยาว 700 เมตร บริเวณเขื่อนและอ่างเก็บน้ำร่มรื่นด้วยต้นไม้ใหญ่ และสวนสวยงาม ภูเขาหินปูนที่อยู่ในเขื่อนมีรูปร่างต่าง ๆ แปลกตาสวยงามตามธรรมชาติ

น้ำตกวิภาวดี มีต้นน้ำกำเนิดจากเทือกเขาแดน และไหลลงมาตามลำน้ำคลองพาย น้ำตกมีจำนวน 9 ชั้น แต่ละชั้นมีความสูงและสวยงามมาก บริเวณน้ำตกเป็นเขตป่าสงวนอุดมไปด้วยไม้ใหญ่ หลายชนิดให้ความชุ่มชื้นควรแก่การพักผ่อน

สถานีพัฒนาและส่งเสริมอนุรักษ์สัตว์ป่าเขาทำเพชร ตั้งอยู่ในอำเภอเมือง เป็นป่าแบบป่าดิบแล้ง ป่าเบญจพรรณ มีไม้ตะเคียนทราย ไม้คอแลน กระบก หวายแดง รอบบริเวณร่มรื่นด้วยต้นไม้ใหญ่มากมาย บนยอดเขาสามารถชมทิวทัศน์รอบตัวเมืองสุราษฎร์ธานีได้โดยรอบ และเป็นที่ตั้งของพระธาตุศรีสุราษฎร์ใน พระบรมราชูปถัมภ์ สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2500 เป็นปูชนียสถานองค์แรกของชาวบ้านตอน ต่อมาพระธาตุ ชำรุดมีรอยร้าวที่ฐานพระธาตุจึงถูกรื้อแล้วสร้างขึ้นใหม่เป็นทรงสูงเรียวลักษณะคล้ายลำเทียน นับว่าเป็น สถาปัตยกรรมที่สวยงาม

สถานที่ฝึกยิง “วิทยาลัยฝึกยิงเพื่อการเกษตร” มีการสาธิตและบรรยายหลักสูตรการฝึกยิงกึ่ง **ถ้ำขมิ้น** ตั้งอยู่ที่อำเภอนาสาร เป็นถ้ำขนาดใหญ่โตมีหินงอกหินย้อยสวยงาม และเป็น ที่ศึกษาวิจัยทางด้านโบราณคดี ศาสนา ธรณีวิทยาและสัตววิทยา

บ่อน้ำร้อนท่าสะทอน บ่อน้ำพุร้อนท่าสะทอน หรือ บ่อน้ำพุร้อนรัตนโกสัย คือ แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่มีชื่อเสียงของบ้านท่าสะทอน ที่นักท่องเที่ยวนิยมมาแช่น้ำร้อนเพื่อสุขภาพกัน ตั้งหมู่ที่ 6 ตำบลท่าสะทอน อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นบ่อน้ำร้อนแบบเปิดโล่ง บ่อน้ำพุร้อน-ท่าสะทอน จึงเหมาะสำหรับ บ่อแช่เท้า บ่อแช่ตัว ภายในบ่อน้ำร้อน มีอุณหภูมิประมาณ 70 องศาเซลเซียส นอกจากนี้บริเวณบ่อน้ำร้อน ยังมีสวนสาธารณะ และสนามเด็กเล่น และมีบ้านพักเพื่อให้บริการแก่ผู้มา รักษาด้วยน้ำแร่ธรรมชาติอีกด้วย การเดินทาง จากอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานีใช้เส้นทางหมายเลข 401 จนถึง สามแยก กม.0 ให้เลี้ยวขวาไปตามเส้นทางหมายเลข 401 จนถึงทางแยกซ้ายมือเข้าสู่บ้านบ่อกรัง ผ่านถนน ทางรถไฟและผ่านตัวตลาดตำบลบ่อกรังประมาณ 4 กิโลเมตร พบทางแยกขวามือเข้าสู่บ้านห้วยลึก ซึ่งเป็น เส้นทางไปบ่อน้ำร้อนท่าสะทอน ระยะทางประมาณ 3 กิโลเมตร

คลองสก แบบบูรพา นั่งเรือ สวมมง ลงแพร ที่นี่เค้าจะมีการล่องแพรไปตามน้ำให้เราได้สัมผัส บรรยากาศธรรมชาติที่สวยงาม ฟังเสียงน้ำไหล เค้าจะมีหมวก หรือมงกุฎที่ทำจากแบบบูรพาให้เราใส่ สวยดี แต่กันแดดไม่ค่อยดี เราชว่ามันเก๋ดี มีความยูนิค เป็นเสน่ห์อีกแบบของการล่องแพร หลังจากที่เราล่องเรือไปตามน้ำก็จะพักจิบกาแฟในกระบอกไม้ไผ่ กินหอมจากไม้ไผ่ ยกชด ๆ การล่องเรือจริง ๆ ใช้เวลาประมาณ 30 - 40 นาทีได้ รวมอาหารกลางวันและชา กาแฟ พิกัด : 401, ตำบลคลองสก อำเภอ พนม สุราษฎร์ธานี

ป่าต้นน้ำ บ้านน้ำลาด เป็นแหล่งท่องเที่ยวชุมชนแห่งใหม่ ตั้งอยู่ที่ ต.บ้านท่าเียบ อ.คีรีรัฐนิคม จ.สุราษฎร์ธานี การเดินทางจากถนนหลักกิโลเมตรที่ 44 เข้ามาระยะทางประมาณ 10 กิโลเมตรกว่า ทุกคนก็จะได้พบกับต้นน้ำลำธารขนาดเล็ก น้ำใสมาก ๆ

คลองน้ำใส ความหมายชื่อไม่ผิดเพี้ยน และไม่ต้องแปล คือ ลำธาร หรือลำคลองเล็ก ๆ ที่มีน้ำใสมาก ๆ ซ่อนตัวอยู่ภายใต้ภูเขาขนาดเล็ก ขณะที่เหนือลำคลองแห่งนี้ปกคลุมไปด้วยต้นไม้ใหญ่ มีเงาวัลย์มากมายที่แผ่กิ่งก้านเกาะเกี่ยวกัน ให้ความร่มรื่นตลอดลำคลอง สามารถเล่นน้ำได้ตลอดทั้งวัน ไม่ต้องกลัวแสงแดด ที่สำคัญคลองน้ำใส หรือคลองหลอกตา ที่ชาวบ้านแถบนั้นเรียกขานมาตั้งแต่สมัยโบราณนั้น จะมีต้นกำเนิดของแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติ ที่เกิดจากตาน้ำผุดขึ้นมาจากใต้ดิน ไส้สะอาด เมื่อผู้ใดลงไปเล่นน้ำ จะมองเห็นผิวขาวผุดผ่อง โดยลำคลองมีความกว้างประมาณ 5 - 6 เมตร ยาวประมาณ 3 กิโลเมตร ลึกประมาณ 2.5 เมตร ก่อนไหลลงสู่คลองพุมดวง ขณะที่ห่างจากคลองน้ำใสประมาณ 2 กิโลเมตร จะมีบ่อน้ำแร่ร้อนที่มีอุณหภูมิประมาณ 38 - 40 องศา เหมาะแก่การลงไปอาบแช่เพื่อรักษาสุขภาพร่างกายอีกด้วย

6) แหล่งท่องเที่ยวแปลกใหม่

ถ้ำปะการัง เป็นถ้ำที่มีหินงอกหินย้อยสวยงามมากมาย ใช้เวลาเดินทางประมาณ 1 ชั่วโมงทางเดินเป็นดินเหนียวสลับก้อนหิน ยิ่งหากวันไหนฝนตกทางจะลื่นมาก เพราะฉะนั้นผู้ที่เดินทางมาจะต้องเตรียมรองเท้าดี ๆ ก่อนเข้าไปในถ้ำจะมีเจ้าหน้าที่ของอุทยานพาเข้าไปชมหินงอกหินย้อยตามจุดต่าง ๆ เจ้าหน้าที่จะอธิบาย และเป็นผู้ดูแล ตั้งอยู่ที่ตำบลเขาพัง อำเภอบ้านตาขุน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

จุดชมวิวจังหวัด-สุวรรณ (เกาะเต่า) นอกจากการดำน้ำดูฝูงปลาและปะการังที่สวยงาม ซึ่งเป็นสถานที่ขึ้นชื่อของเกาะเต่าแล้ว ยังมีที่ท่องเที่ยวอีกสถานที่หนึ่ง คือ อ่าวม่วงที่มีทั้งวิวและรีสอร์ตสวย ๆ ถ้าอยากเห็นทะเลแหวกมุมดี ๆ ก็สามารถถ่ายมุมสูงจากเกาะนางยวน เก็บบรรยากาศโดยรอบที่มีต้นไม้สีเขียวขจีสดชื่น ทิวต้นมะพร้าวกันระหว่างกลางอ่าวทั้งสองมีน้ำทะเลใส ๆ ใสสี มีหินเกาะแก่งสวย ๆ

วัดคุณาราม เป็นวัดที่มีสังฆารหลวงพ่อดังที่ไม่เนาเปื่อยบรรจุในโลงแก้วในถ้ำหนึ่งสมาธิ เนื่องจากหลวงพ่อดังเป็นพระนักปฏิบัติกัมมัฏฐาน ก่อนท่านละสังขารจึงสั่งให้ลูกศิษย์ทำโลงศพแบบทำนั่งไว้ ทางวัดเปิดให้นมัสการที่ศาลาด้านหน้าเท่านั้น เป็นวัดที่เป็นที่เคารพบูชาของคนในท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวเข้ามานมัสการมากมาย สถานที่ตั้งอยู่ที่ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4169 เทศบาลนคร-เกาะสมุย อำเภอเกาะสมุย

Hug Village หมู่บ้านแห่งรัก ฮักวิลเลจ อยู่ใกล้กับเกาะแรต และท่าเรือเฟอร์รี่ อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สวยงามแห่งหนึ่ง ภายในมีคาเฟ่ ให้บริการอาหาร เค้ก และเครื่องดื่ม มีมุมถ่ายรูปมากมายทั้งมาเป็นคู่รักและครอบครัว มีสนามเด็กเล่น จุดชมวิวยอดนิยม ริมทะเลสามารถมองเห็นเกาะแรต จุดเที่ยวชมและป้อนอาหารสัตว์ต่าง ๆ

สะพานแขวน วัดเขาพัง เป็นสะพานข้ามคลองพะแสงที่อยู่ก่อนถึงทางเข้าเขื่อนเชี่ยวหลาน และด้วยความสูงของสะพานจึงทำให้มองเห็นวิวทิวทัศน์ที่มีฉากหลังเป็นเขาเทพพิทักษ์อย่างสวยงาม ทั้งยัง

เป็นจุดที่ขึ้นชื่อในเรื่องของการชมวิวพระอาทิตย์ตกในยามเย็นที่งดงามไม่แพ้สถานที่อื่น ๆ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มิจึงนิยมมาเที่ยวที่นี้ในตอนเย็น เพราะจะได้สัมผัสกับบรรยากาศสุดโรแมนติกและได้ชมพระอาทิตย์ตก

ภูเขาทรายเหมืองเกาะ ภูเขาทรายเหมืองเกาะ ตั้งอยู่ในเขตอำเภอบ้านนาสาร โดยมีลักษณะเป็นภูเขาทรายที่มีความสูงต่ำตั้งเรียงสลับกันไปมา ทั้งยังมีลวดลายที่เป็นดั่งงานศิลปะชั้นเอกที่ถูกสร้างสรรค์ขึ้นจากธรรมชาติ จึงทำให้ดูงดงามและเป็นเอกลักษณ์ และด้วยป่าเขาเขียวขจีล้อมรอบจึงทำให้ที่นี่มีบรรยากาศเย็นสบาย เยียบสงบเหมาะกับการท่องเที่ยวเพื่อผ่อนคลายเป็นที่สุด

ถ้ำน้ำตกผาแดง อีกหนึ่งสถานที่ท่องเที่ยวแสนมหัศจรรย์ที่ถูกสร้างขึ้นโดยธรรมชาติ ซึ่งภายในถ้ำก็จะมีหินงอกหินย้อยที่มีรูปร่างแปลกตาและงดงามสุด ๆ โดยเฉพาะใจกลางถ้ำที่มีหินย้อยลงมามีลักษณะเหมือนกับผ้า่ม่านผืนใหญ่ สร้างความตื่นตาตื่นใจให้กับนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวชม โดยถ้ำน้ำตกผาแดงแห่งนี้ก็ตั้งอยู่ที่อำเภอชัยบุรีที่เป็นเขตติดต่อกับจังหวัดกระบี่

7. ศาสนา ประเพณี และวัฒนธรรม

1) ศาสนา

ประชากรโดยส่วนใหญ่ในจังหวัดสุราษฎร์ธานีนับถือศาสนาพุทธ คิดเป็นร้อยละ 96.69 และมีวัดจำนวน 365 วัด ศาสนาอิสลาม คิดเป็นร้อยละ 2.84 มีมัสยิด จำนวน 47 แห่ง ศาสนาคริสต์ คิดเป็นร้อยละ 0.47 มีโบสถ์ จำนวน 71 แห่ง ที่เหลือนับถึงศาสนาอื่น ๆ

ตารางที่ 16 ร้อยละของประชากรที่นับถือและจำนวนศาสนสถาน

ศาสนา	ร้อยละของประชากร	วัด	มัสยิด	โบสถ์	โบราณสถาน	โบราณวัตถุ
พุทธ	96.69	365 แห่ง				
อิสลาม	2.84		47 แห่ง			
คริสต์	0.47			71 แห่ง		
อื่น ๆ					191 แห่ง	2,586 ชิ้น

ที่มา : สำนักงานวัฒนธรรมสุราษฎร์ธานี (เมษายน 2564)

2) ประเพณีและวัฒนธรรม

ประเพณีชักพระ ทอดผ้าป่า และแข่งขันเรือยาว มีอีกชื่อ คือ งานเดือนสิบเอ็ด ซึ่งเป็นเวลาเดียวกับเทศกาลออกพรรษา กิจกรรมที่สำคัญ ได้แก่ การประกวดเรือพระ ซึ่งจะมีทั้งรถพนมพระ และเรือพนมพระ ซึ่งรถและเรือพนมพระ อาจจะถูกแต่งประดับประดาด้วยการแกะสลัก หรือฉลุไม้ ตกแต่งจำลองเสมือนฉากที่พระพุทธรูปเจ้ากลับมาจากสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ ในงานพิธีจะใช้คนลาก เชื่อว่าผู้ที่ได้ร่วมลากจูงรถหรือเรือพนมพระจะได้านิสงส์หลายประการ

การจัดพุ่มผ้าป่า เป็นการจำลองพุทธประวัติของพระพุทธเจ้าแสดงออกเป็นตอนๆ ด้วยการนำต้นไม้หรือกิ่งไม้ ประดับกับหลอดไฟสีต่าง ๆ บ้างก็จะจัดอุปกรณ์อื่นร่วมประกอบฉาก ทั้งการเขียนภาพ

ป็นรูปดินเหนียว อุปกรณ์ประกอบฉากจะไม่นิยมนำสิ่งมีชีวิตมาจัดประกอบฉาก เพราะเชื่อว่าเป็นการทรมานสัตว์ และจะไม่ได้รับอานิสงส์ และตกแต่งด้วยเครื่องอัฐบริขาร เพื่อในเช้าวันรุ่งของวันออกพรรษาจะได้ นิมิตพระมาทำพิธีทอดผ้าป่า

งานวันเงาะโรงเรียน โดยจะจัดขึ้นประมาณต้นเดือนสิงหาคมของทุกปี ซึ่งผลไม้ที่ขึ้นชื่อของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้แก่ เงาะโรงเรียน จะมีความแตกต่างจากเงาะที่อื่น คือ หวาน และกรอบ ซึ่งนับเป็นความภูมิใจของชาวจังหวัดสุราษฎร์ธานี

8. ทรัพยากรธรรมชาติ

จังหวัดสุราษฎร์ธานี นับว่าเป็นจังหวัดหนึ่งทางภาคใต้ทางอ่าวไทยตะวันออกที่มีฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่หลากหลายและอุดมสมบูรณ์ ทั้งด้านทรัพยากรป่าไม้ ดิน น้ำ และแร่ธาตุ เป็นต้น ซึ่งเอื้อต่อการดำรงชีวิตและการอยู่อาศัยของมนุษย์ และด้วยความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรในพื้นที่ของจังหวัด ที่มีทั้งแม่น้ำ ภูเขา ป่า และทรัพยากรทางชายฝั่งทะเล ส่งผลให้เกิดการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างมากมายของมนุษย์ ทั้งในเรื่องของการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ รวมถึงการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นการนำพาการพัฒนาทางสังคมและเศรษฐกิจที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปัจจุบันสถานการณ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีสภาพเสื่อมโทรมลงอย่างเห็นได้ชัด ทั้งในเรื่องของทรัพยากรป่าไม้ที่มีการถูกบุกรุกพื้นที่จากประชาชนและนายทุนเพื่อยึดถือและครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต การลักลอบตัดไม้ทำลายป่า การค้าสัตว์ป่าโดยผิดกฎหมาย รวมถึงปัญหาขยะและน้ำเสียซึ่งเป็นประเด็นหลักที่กำลังเป็นปัญหาสำคัญที่ต้องได้รับการดำเนินการและแก้ไขอย่างเร่งด่วน อย่างไรก็ตาม แม้ว่าสถานการณ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจะมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทั้งการเปลี่ยนแปลงตามธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงจากการกระทำของธรรมชาติหรือมนุษย์ เพื่อให้เป็นฐานความรู้ในการสร้างความตระหนักและช่วยกันอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงควรมีการดำเนินการแก้ไขปัญหาย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นการปกป้องและรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้ยั่งยืนต่อไป

1) ทรัพยากรชีวภาพและนิเวศวิทยานบนบก

ทรัพยากรป่าไม้ จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีเนื้อที่จำนวนทั้งหมด 8,174,644.93.25 ไร่ มีพื้นที่ป่าซึ่งกำหนดเป็นป่าสงวนแห่งชาติ จำนวน 26 ป่า เนื้อที่ 3,643,559 ไร่ พื้นที่บางส่วนทับซ้อนกับอุทยานแห่งชาติ, เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า, เขตห้ามล่าสัตว์ป่า, พื้นที่เตรียมการจัดตั้งอุทยาน, ที่ราชพัสดุ และพื้นที่ส่งมอบให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตร

จากข้อมูลการรายงานสถิติกรมป่าไม้ พ.ศ. 2562 โดยสำนักจัดการที่ดินป่าไม้ พบว่า ภาคใต้มีเนื้อที่ป่า (Forest Area) จำนวน 11,227,760.46 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 32.13 เมื่อเทียบกับเนื้อที่ภาคใต้ และเนื้อที่ที่ไม่ใช่ป่า (Non-Forest Area) จำนวน 34,947,672.7 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 75.72 เมื่อเทียบกับเนื้อที่ภาคใต้ เมื่อแยกเป็นรายจังหวัดในภาคใต้ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นจังหวัดที่มีเนื้อที่ป่ามากที่สุด จำนวน 2,353,412.71 ไร่ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 28.79 ของเนื้อที่ทั้งหมดของจังหวัด

2) ทรัพยากรชีวภาพและนิเวศวิทยาทางทะเล

พื้นที่ทางทะเลและชายฝั่งจังหวัดสุราษฎร์ธานี ครอบคลุมพื้นที่ 9 อำเภอ ได้แก่ อำเภอท่าชนะ อำเภอไชยา อำเภอท่าฉาง อำเภอพุนพิน อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี อำเภอกาญจนดิษฐ์ อำเภอดอนสัก อำเภอเกาะสมุย และอำเภอเกาะพะงัน มีความยาวชายฝั่งทะเลทั้งหมดประมาณ 157.17 กิโลเมตร พื้นที่รวม 13,079.61 ไร่ มีสภาพแวดล้อมทางทะเลที่มีความหลากหลายทางชีวภาพสูง มีระบบนิเวศน์ทั้งป่าชายเลน หาดหิน หาดทราย ภูเขาทะเล ปะการัง สัตว์ทะเล หายากและใกล้สูญพันธุ์ มีพื้นที่ป่าชายเลน (ปี 57) ทั้งหมด 92,840.62 ไร่ โดยเป็นป่าชายเลนคงสภาพ 47,829.71 ไร่ และแปลงสภาพเป็นพื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ 28,221 ไร่ พื้นที่อื่น ๆ 16,789.91 ไร่ พื้นที่แนวปะการัง 4 กลุ่มเกาะ ได้แก่ กลุ่มเกาะเต่า กลุ่มเกาะพะงัน กลุ่มเกาะสมุย และหมู่เกาะอ่างทอง 36,170 ไร่ สภาพสมบูรณ์ดีมากถึงเสียหายมาก พื้นที่แหล่งหญ้าทะเล 17,820 ไร่ แหล่งหญ้าทะเลที่สำคัญ ได้แก่ อ่าวบ้านดอน เกาะนกงตะเภา อ่าวนางกำ เกาะพะงัน เกาะสมุย เกาะเต่า 820.36 ไร่ และพบสัตว์หายากและใกล้สูญพันธุ์ จากข้อมูล พ.ศ.2558 เช่น พะยูน เต่าทะเล และโลมา (ที่มา : ข้อมูล สถานการณ์ด้านทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งและการกักเพาะชายฝั่งของประเทศไทย พ.ศ. 2560)

พื้นที่ป่าชุ่มน้ำเขตอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะอ่างทอง ประกอบด้วยเกาะต่าง ๆ ประมาณ 42 เกาะที่มีขนาดเล็กและขนาดกลาง อยู่เป็นกลุ่มเกาะกลางทะเล วางเรียงตัวในแนวเหนือ - ใต้ ส่วนใหญ่เป็นเขาหินปูนสูง ซึ่งเป็นแนวหน้าผาสูงชันตั้งตั้งจากพื้นที่น้ำ ทะเล พื้นที่อุทยานฯ ประกอบด้วยพื้นที่น้ำประมาณ 52,000 ไร่ หรือประมาณร้อยละ 82 ของพื้นที่ทั้งหมด อยู่ในเขตน้ำตื้นใกล้ฝั่ง มีความลึกเฉลี่ยของน้ำประมาณ 10 เมตร และได้รับอิทธิพลของตะกอนจากแม่น้ำตาปี ลักษณะชายฝั่งมีความสูงชัน มีแนวปะการังก่อตัวเป็นแนวแคบ ๆ ชายฝั่ง หมู่เกาะอ่างทองประกอบด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำหลายรูปแบบ เช่น หาดทราย หาดหิน ป่าชายเลน และแนวปะการัง เป็นแหล่งที่มีความหลากหลายทางชีวภาพของพืช และสัตว์โดยบางชนิดจัดเป็นชนิดพันธุ์เฉพาะถิ่น ได้แก่ กล้วยไม้inari ช่ออ่างทอง (*Paphiopedilum niveum* : ชื่อวิทยาศาสตร์) สิ่งมีชีวิตที่อยู่ในสถานภาพใกล้สูญพันธุ์ ได้แก่ นกเงือกดำ (*Anthracoeros malayanus* : ชื่อวิทยาศาสตร์) สถานภาพใกล้สูญคุกคาม เช่น นกออก (*Haliaeetus laucogaster* : ชื่อวิทยาศาสตร์) นกลุมพูขาว (*Ducula bicolor* : ชื่อวิทยาศาสตร์)

พื้นที่ป่าชายเลนในจังหวัดสุราษฎร์ธานีพบมากที่สุดบริเวณอ่าวบ้านดอน ขึ้นเป็นแนวแคบ ๆ ประมาณ 50 - 100 เมตรจากฝั่งทะเลและตามริมลำแม่น้ำตาปีและลำน้ำสาขา พืชที่พบ เช่น โกงกางใบใหญ่ โกงกางใบเล็ก แสม ลำพู ลำแพน ถั่วขาว เป็นต้น การเพิ่มขึ้นของพื้นที่ป่าในจังหวัดจังหวัดสุราษฎร์ธานีในช่วงระยะเวลา 5 ปีนั้น พบว่า ป่าชายเลนมีพื้นที่เพิ่มขึ้นจาก 74.52 ตารางกิโลเมตร ในปี พ.ศ. 2552 เป็น 76.53 ตารางกิโลเมตร ในปีพ.ศ. 2557 หรือคิดเป็นอัตราที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.69 ตารางกิโลเมตร อัตราเฉลี่ยปีละ 67.36 ตารางกิโลเมตร พื้นที่ป่าชายเลนของตำบลลิเล็ด นับว่าเป็นพื้นที่ที่อุดมสมบูรณ์ที่สุดในจังหวัดสุราษฎร์ธานี เพราะในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา พื้นที่ของป่าชายเลนได้ขยายเพิ่มขึ้นจำนวน 3,000 ไร่ โดยที่ไม่ต้องปลูก เพียงแต่มีการเฝ้าระวังไม่ให้มีการทำประมงผิดกฎหมายในพื้นที่ และผลจากการที่พื้นที่ป่าเพิ่มขึ้น ทำให้ทรัพยากรสัตว์น้ำเพิ่มขึ้นด้วย ช่วยให้ชาวบ้านที่ทำประมงชายฝั่งมีรายได้ที่เพิ่มขึ้น (ที่มา : สถาบันการท่องเที่ยวโดยชุมชน)

3) ทรัพยากรหินและแร่

จังหวัดสุราษฎร์ธานี จัดเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพมาก เพราะเป็นแหล่งของทรัพยากรแร่และเชื้อเพลิงธรรมชาติที่หลากหลายที่สุดในกลุ่มพื้นที่ภาคใต้ตอนบน มีแหล่งแร่เศรษฐกิจหลายชนิด ซึ่งกระจายอยู่เกือบทุกอำเภอ อาทิ ดิบุก แปรไรต์ ยิปซัม พลวง เหล็กแดง ดินขาว หินคาร์บอนเนต แหล่งผลิตสำคัญอยู่ในอำเภอเวียงสระ บ้านนาสาร ดอนสัก กาญจนดิษฐ์ ศิริรัฐนิคม เมือง และพุนพิน ทำให้มีศักยภาพเป็นแหล่งส่งแร่ออกไปพื้นที่อื่นทั้งในและต่างประเทศ

นอกจากสินแร่ต่าง ๆ เหล่านี้ สุราษฎร์ธานียังมีแหล่งเชื้อเพลิงธรรมชาติ ได้แก่ ลิกไนต์ ปิโตรเลียม ทั้งน้ำมันดิบ และก๊าซธรรมชาติทั้งในบริเวณนอกชายฝั่งด้านอ่าวไทย และบนฝั่ง โดยเฉพาะแหล่งปิโตรเลียมนอกชายฝั่ง 2 แหล่ง คือ แหล่งนางนวล มีอัตราไหลสูง 10,000 บาร์เรลต่อวันและแหล่งสุราษฎร์ธานี 2 มีอัตราการไหล 1,900 บาร์เรล

9. สถานการณ์และแนวโน้มด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และความมั่นคง

สภาพแวดล้อมและการพัฒนาโดยทั่วไปที่ส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษา

ประเทศไทยยังต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญทั้งในระดับโลก และภายในประเทศ ซึ่งมีผลกระทบทั้งที่เป็นโอกาสและความเสี่ยงต่อการพัฒนาประเทศ ดังนี้

1) การเปลี่ยนแปลงสำคัญระดับโลก

1.1) กฎ กติกาใหม่ของโลกหลายด้านส่งผลให้ทุกประเทศต้องปรับตัว วิกฤตเศรษฐกิจและการเงินของโลกที่ผ่านมาได้ส่งผลให้เกิดการปรับเปลี่ยนกฎระเบียบในการบริหารจัดการเศรษฐกิจโลก ทั้งด้านการค้า การลงทุน การเงิน สิ่งแวดล้อม และสังคมเพื่อการจัดระเบียบใหม่ที่สำคัญของโลกครอบคลุมถึงกฎ ระเบียบด้านการค้า และการลงทุนที่เน้นสร้างความโปร่งใสและแก้ปัญหาโลกร้อนมากขึ้น การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา ความร่วมมือระหว่างประเทศ และการกำกับดูแลด้านการเงินที่เข้มงวดมากขึ้น พันธกรณีและข้อตกลงเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ มาตรการทางการค้าที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหา โลกร้อน และกฎ ระเบียบด้านสังคมมีบทบาทสำคัญมากขึ้น โดยเฉพาะด้านสิทธิมนุษยชน ที่ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมให้เกิดความเคารพและรักษาคำศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน กฎ กติกาใหม่เหล่านี้จะเป็นเครื่องมือในการต่อรองทางการค้าที่ผลักดันผู้ประกอบการไทยให้จำเป็นต้องยกระดับการผลิตให้ได้มาตรฐานที่กำหนดเพื่อสามารถแข่งขันได้ ข้อตกลงระหว่างประเทศด้านสิ่งแวดล้อม สิทธิมนุษยชน และธรรมาภิบาล จะเป็นแรงกดดันให้ต้องปรับกระบวนการผลิตที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อมมากขึ้น ให้ความสำคัญกับการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมและการสร้างความเป็นธรรมในการแข่งขันให้สูงขึ้น

1.2) การปรับตัวเข้าสู่เศรษฐกิจโลกแบบหลายศูนย์กลางรวมทั้งภูมิภาคเอเชียทวีความสำคัญเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มประเทศอุตสาหกรรมใหม่ อาทิ ฮองกง เกาหลี สิงคโปร์ ไต้หวัน และกลุ่มประเทศอาเซียน ที่มีแนวโน้มเป็นศูนย์กลางการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมโลก ขณะที่ยุทธศาสตร์การเปิดประเทศของจีน รัสเซีย พลวัตการขยายตัวของบราซิลและอินเดีย และการเพิ่มขึ้นของชนชั้นกลาง

ในภูมิภาคเอเชียจะเพิ่มกำลังซื้อในตลาดโลก นอกจากนี้ การรวมกลุ่มเศรษฐกิจที่สำคัญต่อประเทศไทย ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 ได้แก่ การรวมกลุ่มในภูมิภาคเอเชีย ภายใต้กรอบการค้าเสรีของอาเซียนกับ จีน ญี่ปุ่น และอินเดียและการเป็นประชาคมอาเซียนในปี 2558 รวมทั้งกรอบความร่วมมืออื่น ๆ อาทิ กรอบความร่วมมือเอเชียแปซิฟิก จะมีผลกระทบต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของไทยซึ่งต้องมีการเตรียมความพร้อมในหลายด้านโดยเฉพาะการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และการพัฒนาเทคโนโลยีต่าง ๆ

1.3) การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของโลกอย่างต่อเนื่อง ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 ประชากรสูงอายุในโลกจะเพิ่มขึ้นอีก 81.9 ล้านคน และการเป็นสังคมผู้สูงอายุของประเทศสำคัญๆ ในโลก มีผลกระทบต่อการศึกษา ย้ายกำลังคนข้ามประเทศ เกิดความหลากหลายทางวัฒนธรรม ขณะที่โครงสร้างการผลิตเปลี่ยนจากการใช้แรงงานเข้มข้นเป็นการใช้องค์ความรู้และเทคโนโลยีมากขึ้น ทำให้การพัฒนาคน มุ่งสร้างให้มีความรู้ ทักษะ และความชำนาญ ควบคู่ไปกับการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อใช้ทดแทนกำลังแรงงานที่ขาดแคลน ขณะเดียวกัน ประเทศที่เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุจะมีรายจ่ายด้านสุขภาพเพิ่มขึ้น ทำให้งบประมาณสำหรับการลงทุนพัฒนาในด้านอื่น ๆ ลดลง

1.4) การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศโลกส่งผลให้สภาพภูมิอากาศแปรปรวนในช่วง 30 ปี ที่ผ่านมา อุณหภูมิโลกสูงขึ้นโดยเฉลี่ย 0.2 องศาเซลเซียสต่อทศวรรษ ส่งผลให้สภาพภูมิอากาศแปรปรวน ก่อให้เกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติบ่อยครั้งและทวีความรุนแรง อาทิ แผ่นดินไหว ดินถล่ม ภูเขาไฟระเบิด อุทกภัย วาตภัย ภัยแล้ง ไฟป่า ระบบนิเวศในหลายพื้นที่ของโลกอ่อนแอ สูญเสียพันธุ์พืชและสัตว์ พันธุ์โลก เปลี่ยนแปลงทางกายภาพ โดยเฉพาะการสูญเสียพื้นที่ชายฝั่งเนื่องจากระดับน้ำทะเลที่สูงขึ้น นำไปสู่การย้ายถิ่นของประชากรที่อยู่อาศัยบริเวณชายฝั่งทะเล รวมทั้งสร้างความเสียหายต่อโครงสร้างพื้นฐาน เขตท่องเที่ยว เขตอุตสาหกรรมที่มีการลงทุนสูงบริเวณพื้นที่ชายฝั่ง โรคระบาดเพิ่มขึ้น ก่อให้เกิดปัญหาสุขภาพของประชากรรวมทั้งการระบาดของโรคและแมลงศัตรูพืชจากสภาพอากาศที่เปลี่ยนแปลง สร้างความเสียหายแก่ผลผลิตทางการเกษตรและธัญญาหารของโลก รวมทั้งกระทบต่อภาคสังคม อาทิ ความยากจน การอพยพย้ายถิ่น และการแย่งชิงทรัพยากร

1.5) ความมั่นคงทางอาหารและพลังงานของโลกมีแนวโน้มจะเป็นปัญหาสำคัญ ความต้องการพืชพลังงาน สินค้าเกษตรและอาหารมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากการเพิ่มประชากรโลก แต่การผลิตพืชอาหารลดลงด้วยข้อจำกัดด้านพื้นที่ เทคโนโลยีที่มีอยู่ และการเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศ ทำให้เกิดความขัดแย้งระหว่างการผลิตพืชอาหารและพืชพลังงานในอนาคต ส่งผลให้ผลผลิตอาหารสู่ตลาดลดลง ไม่เพียงพอกับ ความต้องการของประชากรโลก หรือมีราคาสูงเกินกว่ากำลังซื้อโดยเฉพาะในกลุ่มประเทศยากจนอาจนำไปสู่การเกิดวิกฤตอาหารโลก

1.6) ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งตอบสนองต่อการดำรงชีวิตของประชาชนมากยิ่งขึ้น ทั้งเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร นานาเทคโนโลยี เทคโนโลยีชีวภาพ และเทคโนโลยีเกี่ยวกับการทำงานของสมองและจิต ที่เป็นทั้งโอกาสหรือ ภัยคุกคามในการพัฒนา อาทิ การจารกรรมข้อมูลธุรกิจหรือข้อมูลส่วนบุคคล

ประเทศที่พัฒนาเทคโนโลยีได้เข้าจะกลายเป็นผู้ซื้อและมีผลิตภาพต่ำ ไม่สามารถแข่งขันกับประเทศอื่น ๆ และการเข้าถึงเทคโนโลยีที่ไม่เท่าเทียมกันของกลุ่มคนในสังคมจะทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำในการพัฒนา จึงเป็นความท้าทายในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและลดความเหลื่อมล้ำ

1.7) การก่อการร้ายสากลเป็นภัยคุกคามประชาคมโลก การก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติมีแนวโน้มขยายตัวทั่วโลกและรุนแรง มีรูปแบบและโครงข่ายที่ซับซ้อนมากขึ้นส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ ต้องเตรียมความพร้อมในการควบคุมปัจจัยที่เกื้อหนุนการก่อการร้าย และสร้างความร่วมมือในเวทีระหว่างประเทศเพื่อปกป้องผลประโยชน์ของชาติจากภัยก่อการร้าย

2) การเปลี่ยนแปลงภายในประเทศ

2.1) การเปลี่ยนแปลงสถานะด้านเศรษฐกิจ อัตราการขยายตัวและเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศไทยอยู่ในเกณฑ์ดี ภาคอุตสาหกรรมเป็นภาคการผลิตที่มีบทบาทสูง ภาคเกษตรเป็นแหล่งสร้างรายได้หลักของประชาชนส่วนใหญ่ในประเทศและเป็นฐานในการสร้างมูลค่าเพิ่มของภาคอุตสาหกรรม ภาคบริการมีบทบาทสำคัญในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่เศรษฐกิจ ขณะที่การเชื่อมโยงเศรษฐกิจในประเทศกับต่างประเทศทำให้เกิดกิจกรรมทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ โดยเฉพาะด้านการค้าและการลงทุน สำหรับการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศยังคงมีบทบาทสำคัญต่อการขยายตัวของระบบเศรษฐกิจไทย แต่ภาวะเศรษฐกิจโลกที่ตกต่ำและขีดความสามารถในการแข่งขันลดลง ทำให้บทบาทของการลงทุนในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ มีแนวโน้มลดลง อย่างไรก็ตาม ระบบเศรษฐกิจของไทยมีความอ่อนแอ ด้านปัจจัยสนับสนุนในส่วนของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คุณภาพการบริการของโครงสร้างพื้นฐาน กฎหมาย กฎและระเบียบทางเศรษฐกิจที่ไม่เอื้อต่อการจัดระบบการแข่งขันที่เป็นธรรมและเหมาะสมกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ

2.2) การเปลี่ยนแปลงสถานะด้านสังคม ประเทศไทยก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุจากการมีโครงสร้างประชากรที่วัยสูงอายุเพิ่มขึ้น วัยเด็กและวัยแรงงานลดลง คนไทยได้รับการพัฒนาศักยภาพทุกช่วงวัย แต่มีปัญหาคุณภาพการศึกษาและระดับสติปัญญาของเด็ก พฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพและผลิตภาพแรงงานต่ำ ประชาชนได้รับการคุ้มครองทางสังคมเพิ่มขึ้นและมีการจัดสวัสดิการทางสังคมในหลายรูปแบบ แต่กลุ่มผู้ด้อยโอกาสยังไม่สามารถเข้าถึงบริการทางสังคมได้อย่างทั่วถึง ความเหลื่อมล้ำทางรายได้ของประชากรและโอกาสการเข้าถึงทรัพยากรเป็นปัญหาการพัฒนาประเทศ สังคมไทยเผชิญวิกฤตความเสื่อมถอยด้านคุณธรรมและจริยธรรม และมีการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมที่หลากหลายรวมถึงเผชิญปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดและการเพิ่มขึ้นของการพนันโดยเฉพาะในกลุ่มเด็กและเยาวชน แต่คนไทยตื่นตัวทางการเมือง และให้ความสำคัญกับความรับผิดชอบต่อสังคมและธรรมาภิบาลมากขึ้น

2.3) การเปลี่ยนแปลงสถานะด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทุนทรัพยากรธรรมชาติเสื่อมโทรม การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศส่งผลซ้ำเติมให้ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรุนแรง กระทบต่อผลผลิตภาคเกษตรและความยากจน การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ขณะที่มีความขัดแย้งทางนโยบายในการบูรณาการ

การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมกับการพัฒนาเศรษฐกิจ อย่างไรก็ตามประเทศไทยยังมีความมั่นคงด้านอาหาร แม้จะต้องเผชิญกับความท้าทายจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศและความต้องการพืชพลังงาน

2.4) การเปลี่ยนแปลงสถานะด้านการบริหารจัดการการพัฒนาประเทศ ประชาชนมีความตื่นตัวทางการเมืองสูงขึ้น แต่ความขัดแย้งทางการเมือง ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ยังคงอยู่และส่งผลต่อเศรษฐกิจ การดำรงชีวิตของประชาชน และความเชื่อมั่นของนานาชาติ รวมทั้งความสงบสุขของสังคมไทย ขณะที่ประสิทธิภาพภาครัฐมีการเปลี่ยนแปลงในภาพรวมที่ดีขึ้น แต่ขีดความสามารถในการป้องกันการทุจริตต้องปรับปรุง การกระจายอำนาจประสบความสำเร็จ ในเรื่องการเพิ่มรายได้ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่มีความล่าช้าในการถ่ายโอนภารกิจและมีความไม่ชัดเจนในการแบ่งบทบาทหน้าที่กับราชการส่วนกลาง ขณะเดียวกัน การคอร์รัปชันยังคงเป็นปัญหาสำคัญของไทยและเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ

3) การประเมินความเสี่ยง (Risk Evaluation)

ประเทศไทยจะเผชิญกับความเสี่ยงที่ต้องเตรียมการสร้างภูมิคุ้มกันให้ประเทศพร้อมเผชิญการเปลี่ยนแปลงอย่างมีประสิทธิภาพ 6 ประการ ดังนี้

3.1) การบริหารภาครัฐอ่อนแอ ไม่สามารถขับเคลื่อนการบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพอำนาจรัฐถูกใช้เพื่อผลประโยชน์ของคนบางกลุ่ม ความสัมพันธ์ระหว่างภาครัฐกับภาคประชาชนและระหว่างประชาชนกับประชาชนในบางพื้นที่มีช่องว่างมากขึ้น ประชาชนมีส่วนร่วมในการให้ข้อคิดเห็น แต่การมีส่วนร่วมตัดสินใจในระดับนโยบายมีน้อย เจ้าหน้าที่รัฐย่อหย่อนในการปฏิบัติ ตามหน้าที่ การบังคับใช้กฎหมายไม่จริงจัง ขณะที่ดัชนีภาพลักษณ์การคอร์รัปชันชี้ให้เห็นว่ายังคงมีการทุจริตประพฤติมิชอบและไม่โปร่งใส นำไปสู่ความเหลื่อมล้ำและไม่เป็นธรรมในมิติเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ส่งผลกระทบต่อความเชื่อถือของต่างชาติที่มีต่อประเทศไทย

3.2) โครงสร้างทางเศรษฐกิจไม่สามารถรองรับการเจริญเติบโตอย่างยั่งยืน เศรษฐกิจไทยยังคงพึ่งพาเศรษฐกิจภายนอกประเทศ ทั้งการส่งออกสินค้า การลงทุน และการนำเข้าพลังงานจากต่างประเทศ อย่างมาก จึงมีความอ่อนไหวต่อความผันผวนของเศรษฐกิจโลกและปัจจัยแวดล้อมโลก ที่เปลี่ยนแปลงไป การขยายตัวทางเศรษฐกิจขึ้นอยู่กับปัจจัยการผลิตดั้งเดิมโดยเฉพาะทุน และแรงงานราคาถูก ที่มีผลิตภาพการผลิตต่ำ เป็นอุปสรรคต่อการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันในตลาดโลก ขณะที่เศรษฐกิจในประเทศยังมีความเหลื่อมล้ำ ประชาชนระดับฐานรากซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในภาคเกษตรมีรายได้น้อย เมื่อเทียบกับนอกภาคเกษตรประสบความสำเร็จและมีปัญหาหนี้สินเป็นปัจจัยบั่นทอนความเข้มแข็งของเศรษฐกิจไทย

3.3) โครงสร้างประชากรที่มีวัยสูงอายุเพิ่มขึ้น ขณะที่ประชากรวัยเด็กและวัยแรงงานลดลง ประเทศไทยจะเป็นสังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ในปี 2568 ขณะที่สัดส่วนประชากรวัยเด็กและวัยแรงงานลดลงอย่างต่อเนื่องในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 อาจกระทบต่อความต้องการแรงงานในระบบเศรษฐกิจในอนาคต การแข่งขันเพื่อแย่งชิงแรงงานจะมีมากขึ้น โดยเฉพาะแรงงานคุณภาพ ภาครัฐและ

ครัวเรือนจะมีภาระค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นในการดูแลและพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในด้านต่าง ๆ ส่งผลต่อภาระงบประมาณของภาครัฐ และค่าใช้จ่ายของครัวเรือนในการดูแลสุขภาพอนามัย และการจัดสวัสดิการทางสังคม

3.4) ค่านิยมที่ตึงเครียดถอยและประเพณีดั้งเดิมถูกบิดเบือน เนื่องด้วยการเปลี่ยนแปลงภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ ส่งผลให้สังคมไทยมีความเป็นวัตถุนิยม ให้ความสำคัญกับศีลธรรมและวัฒนธรรม ที่ตึงเครียดลดลง ทั้งการดำรงชีวิตประจำวัน การใช้ชีวิตและความสัมพันธ์กับผู้อื่น มุ่งหารายได้เพื่อสนองความต้องการบริโภค การช่วยเหลือเกื้อกูลกันลดลง ความมีน้ำใจไมตรีน้อยลง แก่งแย่ง เอาัดเอาเปรียบกัน ขาดความสามัคคี ไม่เคารพสิทธิผู้อื่น และขาดการยึดถือประโยชน์ส่วนรวม

3.5) ฐานทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อมของประเทศมีแนวโน้มเสื่อมโทรมรุนแรง จากการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านกายภาพ การใช้ประโยชน์ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศส่งผลให้สถานการณ์และแนวโน้มความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ความรุนแรง โดยเฉพาะน้ำท่วมภัยแล้ง การใช้ทรัพยากรอย่างสิ้นเปลือง ไม่คุ้มค่า และปริมาณของเสียที่เพิ่มขึ้น นำไปสู่ความเสี่ยงต่อการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ รวมไปถึงการกัดเซาะชายฝั่งอย่างต่อเนื่อง ขณะที่ภัยพิบัติจะเกิดขึ้นบ่อยครั้งกระทบต่อฐานการผลิตภาคเกษตร ความมั่นคงด้านอาหาร พลังงาน สุขภาวะและคุณภาพชีวิตของประชาชน

3.6) ประเทศไทยยังคงมีความเสี่ยงด้านความมั่นคง ทั้งที่มาจากปัญหาการก่อความไม่สงบในประเทศ ปัญหาการก่อการร้าย วิกฤตเศรษฐกิจและการแข่งขันด้านต่าง ๆ ในเวทีระหว่างประเทศ รวมทั้งภัยพิบัติที่เกิดจากมนุษย์และธรรมชาติมีความรุนแรงและผลกระทบสูงในระยะต่อไป เป็นประเด็นท้าทายต่อการบริหารจัดการความเสี่ยงทั้งการบริหารวิกฤต การเตรียมความพร้อมเพื่อตอบสนองอย่างฉับไวและการบริหารจัดการในภาวะฉุกเฉิน รวมทั้งการเสริมสร้างศักยภาพของประเทศให้มีความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและสามารถแข่งขันได้ในเวทีโลกอย่างต่อเนื่อง

4) การสร้างภูมิคุ้มกัน

เพื่อให้ประเทศไทยสามารถรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องสร้างและใช้ประโยชน์จากภูมิคุ้มกันประเทศ 5 ประการ ดังนี้

4.1) ประเทศไทยมีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สถาบันพระมหากษัตริย์เป็นสถาบันหลักที่ยึดโยงคนในชาติให้เกาะเกี่ยวกันอย่างแน่นแฟ้น เป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตของคนในสังคม โดยเฉพาะรัชกาลปัจจุบันที่ทรงเป็นแบบอย่างของการดำรงชีวิตบนทางสายกลางและความพอเพียง ทรงยึดมั่นในประโยชน์สุขของพสกนิกรในทุกด้าน

4.2) การพัฒนาประเทศให้อยู่บนฐานความรู้และเทคโนโลยีที่ทันสมัย การวิจัยพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นแรงขับเคลื่อนที่สำคัญสำหรับการพัฒนาประเทศ ในการปรับเปลี่ยนการผลิตจากการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ เงินทุน และแรงงานที่มีผลิตภาพต่ำ ไปสู่การใช้ความรู้และความชำนาญด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

4.3) สังคมไทยมีค่านิยมและวัฒนธรรมที่ดีงาม ยึดโยงคนไทยให้เป็นปึกแผ่น ลดอิทธิพลของความทันสมัยและความขัดแย้งในสังคมไทย ประชาชนนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวัน ครอบคลุมบ่มเพาะความเป็นไทยที่มีจิตสำนึกและอัตลักษณ์ให้บุตรหลาน ได้ตระหนักถึงรากเหง้าของตนเอง

4.4) ภาคการเกษตรเป็นฐานรายได้หลักและความมั่นคงด้านอาหารของประเทศก่อให้เกิดประโยชน์หลายด้าน ทั้งแหล่งสร้างงาน แหล่งผลิตอาหาร และเชื่อมโยงวิถีชีวิตของสังคมไทยมีส่วนสำคัญในการลดความยากจน สร้างงาน และลดผลกระทบจากภาวะโลกร้อน

4.5) ชุมชนท้องถิ่นเป็นกลไกที่มีความสามารถในการบริหารจัดการ มีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและเชื่อมโยงกันเป็นสังคมสวัสดิการ เป็นพลังหลักในการพัฒนาฐานรากของประเทศให้มั่นคง ชุมชนสามารถพึ่งตนเอง

10. ข้อมูลพื้นฐานด้านการศึกษาทุกประเภทและทุกระดับของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

10.1 ด้านโอกาสทางการศึกษา

การเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถาบันการศึกษาในจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีจำนวนทั้งสิ้นจำนวน 200,757 คน จำแนกเป็นนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 183,957 คน คิดเป็นร้อยละ 91.63 สังกัดอื่น จำนวน 16,800 คน คิดเป็นร้อยละ 8.37

ตารางที่ 17 การเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา (Access) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทุกสังกัด

แยกตามกลุ่มอายุ ปีการศึกษา 2563

การเข้ารับ การศึกษาตาม กลุ่มอายุ	จำนวนผู้เรียน (คน)			จำนวน ประชากร** (คน)	ร้อยละ
	สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ*	สังกัดอื่น*	รวม		
อายุ 3-5 ปี	27,621	4,092	31,713	24,714	128.32
อายุ 6-11 ปี	82,317	8,251	90,568	45,464	199.21
อายุ 12-14 ปี	40,507	3,329	43,836	27,902	157.11
อายุ 15-17 ปี	33,512	1,128	34,640	43,830	79.03
รวม	183,957	16,800	200,757	141,910	141.47

ที่มา : *ข้อมูล EDU statistics ณ วันที่ 25 กรกฎาคม 2563 (ตารางที่ 3)

** ข้อมูลประชากร จากระบบสถิติทางทะเบียน ณ เดือนธันวาคม 2562

10.1.1 จำนวนสถานศึกษา/นักเรียน/ครูและบุคลากรทางการศึกษาในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

สถานศึกษาในจังหวัดสุราษฎร์ธานีมีทั้งสิ้น 666 แห่ง จำแนกเป็นสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการจำนวน 614 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 92.19 และสถานศึกษาสังกัดหน่วยงานอื่นๆ 52 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 7.81

นักเรียนนักศึกษาของสถาบันทางการศึกษาในจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีจำนวนทั้งสิ้นจำนวน 222,395 คน จำแนกเป็นนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 188,162 คน คิดเป็นร้อยละ 84.61 นักเรียนในสถานศึกษาสังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม จำนวน 16,809 คนคิดเป็นร้อยละ 7.56 นักเรียนในสถานศึกษาสังกัดกระทรวงมหาดไทย จำนวน 16,253 คน คิดเป็นร้อยละ 7.31 นักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ จำนวน 581 คน คิดเป็นร้อยละ 0.26 นักเรียนในสถานศึกษาสังกัด กระทรวงสาธารณสุข จำนวน 507 คน คิดเป็นร้อยละ 0.23 นักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 0.04

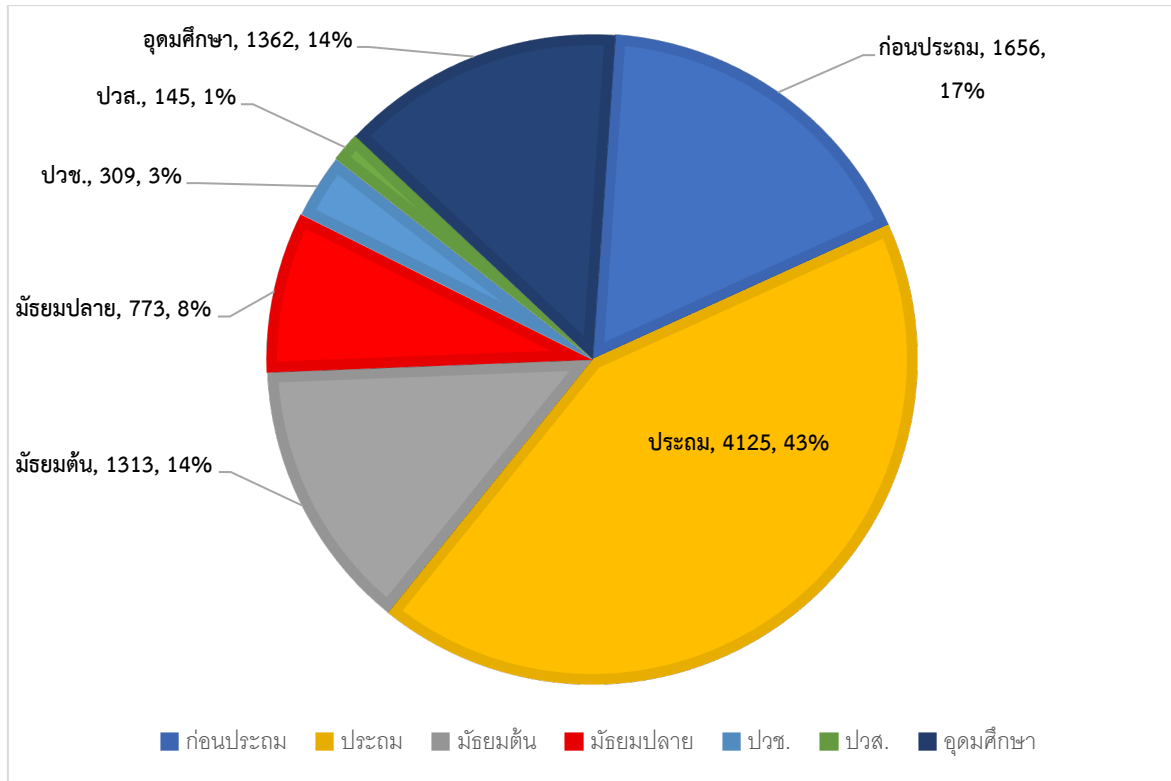
ครูและบุคลากรทางการศึกษาของสถาบันทางการศึกษาในจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีจำนวนทั้งสิ้นจำนวน 12,275 คน จำแนกเป็นครูและบุคลากรทางการศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 11,451 คน คิดเป็น ร้อยละ 93.29 นักเรียนในสถานศึกษาสังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม จำนวน 724 คน คิดเป็นร้อยละ 5.89 ครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดกระทรวงสาธารณสุข จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 0.41 ครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 0.40 ตารางที่ 18 จำนวนสถานศึกษา นักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษาในจังหวัดสุราษฎร์ธานี อัตราส่วนครู:นักเรียน จำแนกตามสังกัด ปีการศึกษา 2563

สังกัด	สถานศึกษา (แห่ง)	นักเรียน (คน)	ครูและบุคลากร ทางการศึกษา (คน)	อัตราส่วน ครู:นักเรียน
1. กระทรวงศึกษาธิการ	614	188,162	11,451	1:16
1.1 สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	103	50,095	2,071	1:24
1.1.1 สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน	84	41,133	2,135	1:19
- โรงเรียนเอกชนในระบบ จังหวัดสุราษฎร์ธานี				
1.1.2 สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสุราษฎร์ธานี	19	8,962	n/a	n/a
1.2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	499	123,994	9,005	1:14

สังกัด	สถานศึกษา (แห่ง)	นักเรียน (คน)	ครูและบุคลากร ทางการศึกษา (คน)	อัตราส่วน ครู:นักเรียน
1.2.1 สพป.สุราษฎร์ธานี เขต 1	119	26,028	1,897	1:14
1.2.2 สพป.สุราษฎร์ธานี เขต 2	180	30,776	2,422	1:13
1.2.3 สพป.สุราษฎร์ธานี เขต 3	154	27,346	2,044	1:13
1.2.4 สพม.สต. ขพ (สุราษฎร์ธานี)	44	39,074	2,527	1:15
1.2.5 โรงเรียนสังกัดสำนัก บริหารงานการศึกษาพิเศษจังหวัดสุราษฎร์ธานี	2	770	115	1:7
1.3 สำนักงานคณะกรรมการการ อาชีวศึกษา	12	14,073	375	1:38
1.3.1 วิทยาลัยอาชีวศึกษาของ รัฐบาล	8	12,084	274	1:44
1.3.2 วิทยาลัยอาชีวศึกษาของ เอกชน	4	1,989	101	1:20
2. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	4	581	49	1:12
- โรงเรียนสังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวน ชายแดนจังหวัดสุราษฎร์ธานี	4	581	49	1:12
3. สำนักนายกรัฐมนตรี	4	83	n/a	n/a
- โรงเรียนสังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดสุราษฎร์ธานี	4	83	n/a	n/a
4. กระทรวงมหาดไทย	40	16,253	n/a	n/a
- โรงเรียนสังกัดองค์การปกครองส่วน ท้องถิ่น	40	16,253	n/a	n/a
5. กระทรวงสาธารณสุข	1	507	51	1:10
- วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จังหวัด สุราษฎร์ธานี	1	507	51	1:10
6. กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม	3	16,809	724	1:23
รวม	666	222,395	12,275	1:18

ที่มา ข้อมูล EDU statistics ณ วันที่ 25 กรกฎาคม 2563

แผนภาพที่ 1 จำนวนห้องเรียนในสถานศึกษาระดับต่าง ๆ ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

10.2 ข้อมูลปีการศึกษาเฉลี่ย

ปีการศึกษาเฉลี่ย หมายถึง จำนวนปีที่ได้รับการศึกษาในระบบโรงเรียนหรือเทียบเท่าของประชากร โดยเฉลี่ย ที่คำนวณแบบถ่วงน้ำหนักการศึกษาเฉลี่ยของประชากรไทย เป็นตัวชี้วัดตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ที่แสดงถึงผลการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการศึกษาของรัฐบาล ที่สะท้อนให้เห็นถึง ศักยภาพและคุณภาพของรัฐบาลที่ได้ลงทุนและลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาของประเทศต่อการพัฒนาด้าน การศึกษาในกลุ่มวัยเรียนและนอกรั้วเรียน ให้สอดคล้องเหมาะสมกับช่วงอายุและศักยภาพของผู้เรียนที่แตกต่างกัน โดยมีเป้าหมายให้ประชากรไทยได้รับการศึกษาสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง สำหรับดัชนีสำคัญที่เป็นตัวชี้ว่าประชากรของ ประเทศไทยได้รับการศึกษาเพิ่มขึ้นมากน้อยเพียงใด พิจารณาได้จากจำนวนปีที่ได้รับการศึกษาโดยเฉลี่ยของ ประชากรไทย ซึ่งจังหวัดสุราษฎร์ธานีได้ผลการศึกษาศึกษาปีการศึกษาเฉลี่ยของประชาชนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ดังนี้ ตารางที่ 19 ปีการศึกษาเฉลี่ยของประชาชนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี รวมชายหญิง จำแนกตามช่วงอายุ ปี 2560 - 2562

ปี พ.ศ.	ช่วงอายุ (ปี)				
	15 ปีขึ้นไป	15 - 39 ปี	40 - 59 ปี	15 - 59 ปี	60 ปีขึ้นไป
2560	8.4	9.8	7.8	8.9	5.7
2561	8.52	9.53	8.51	9.09	5.85
2562	8.67	10.02	8.50	9.36	5.62

ที่มา : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา คำนวณจากข้อมูลตัวอย่างของการสำรวจการทำงานของประชากรที่ราชอาณาจักร รอบที่ 3 สำรวจโดย สำนักงานสถิติแห่งชาติ ข้อมูล ณ วันที่ 18 สิงหาคม 2563

10.1.3 ข้อมูลจำนวนนักเรียน/นักศึกษา ออกกลางคืน ปีการศึกษา 2562

ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

นักเรียน/นักศึกษา ออกกลางคืน ปีการศึกษา 2562 ของสถาบันทางการศึกษาในจังหวัดสุราษฎร์ธานีระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีจำนวนทั้งสิ้น 10 คน จำแนกเป็นมีปัญหาการปรับตัว 5 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 อพยพตามผู้ปกครอง 3 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 สมรส 1 คน คิดเป็น ร้อยละ 10.00 ต้องคดี/ถูกจับ 1 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 เจ็บป่วย/อุบัติเหตุ 1 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00

ตารางที่ 20 จำนวนนักเรียนออกกลางคืน ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจำแนกตามสังกัดแยกตามประเภทออกกลางคืน

ประเภทออกกลางคืน	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน					
	สพป.1	สพป.2	สพป.3	สพม.สฎ.ชพ	โรงเรียนสังกัด สศศ.	รวม
มีปัญหาในการปรับตัว	0	1	0	4	0	5
สมรส	0	0	0	1	0	1
ต้องคดี/ถูกจับ	0	0	0	0	0	0
เจ็บป่วย/อุบัติเหตุ	0	0	0	1	0	1
หาเลี้ยงครอบครัว	0	0	0	0	0	0
อพยพตามผู้ปกครอง	0	0	0	3	0	3
ฐานะยากจน	0	0	0	0	0	0
มีปัญหาครอบครัว	0	0	0	0	0	0
อายุนอกเกณฑ์	0	0	0	0	0	0
กรณีอื่น ๆ	0	0	0	0	0	0
รวม	0	1	0	9	0	10

ที่มา ข้อมูลระบบจัดเก็บข้อมูลนักเรียน (Data Management Center) ณ วันที่ 25 กรกฎาคม 2563

นักเรียน/นักศึกษา ออกกลางคืน ปีการศึกษา 2562 ของสถาบันทางการศึกษาในจังหวัดสุราษฎร์ธานีระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีจำนวนทั้งสิ้น 13 คน จำแนกเป็นมีปัญหาการปรับตัว 4 คน คิดเป็นร้อยละ 30.76 สมรส 4 คน คิดเป็นร้อยละ 30.76 มีปัญหาครอบครัว 3 คน คิดเป็นร้อยละ 23.08 อพยพตามผู้ปกครอง 1 คน คิดเป็นร้อยละ 7.70 เจ็บป่วย/อุบัติเหตุ 1 คน คิดเป็นร้อยละ 7.70

ตารางที่ 21 จำนวนนักเรียนออกกลางคัน ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำแนกตามสังกัด
แยกตามประเภทออกกลางคัน

ประเภทออกกลางคัน	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน					
	สพป.1	สพป.2	สพป.3	สพม. สฎ.ชพ	โรงเรียนสังกัด สศศ.	รวม
มีปัญหาในการปรับตัว	0	2	0	2	0	4
สมรส	0	0	0	4	0	4
ต้องคดี/ถูกจับ	0	0	0	0	0	0
เจ็บป่วย/อุบัติเหตุ	0	0	0	1	0	1
หาเลี้ยงครอบครัว	0	0	0	0	0	0
อพยพตามผู้ปกครอง	0	0	0	1	0	1
ฐานะยากจน	0	0	0	0	0	0
มีปัญหาครอบครัว	0	0	0	3	0	3
อายุนอกเกณฑ์	0	0	0	0	0	0
กรณีอื่น ๆ	0	0	0	0	0	0
รวม	0	2	0	11	0	13

ที่มา ข้อมูลระบบจัดเก็บข้อมูลนักเรียน (Data Management Center) ณ วันที่ 25 กรกฎาคม 2563

10.1.4 จำนวนนักเรียนจบชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2561 ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

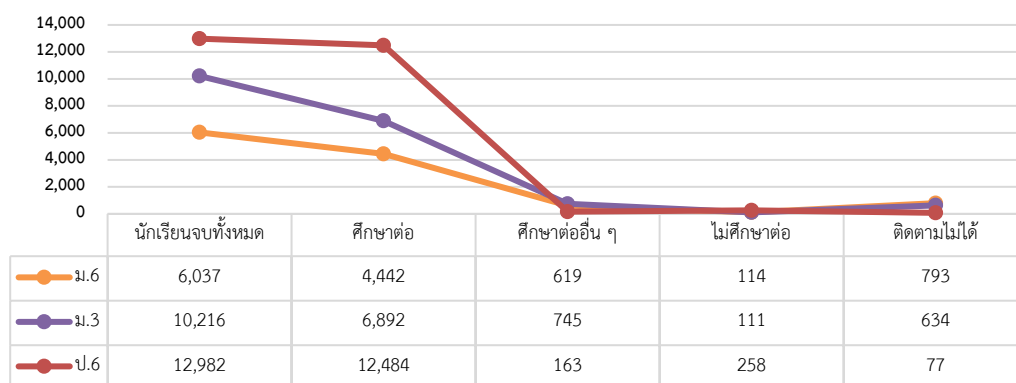
นักเรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2561 ของสถานศึกษาในสังกัด สพฐ. มีจำนวนทั้งสิ้น 12,982 คน จำแนกเป็นศึกษาต่อจังหวัดเดิม สพท. เดิม 12,484 คน คิดเป็นร้อยละ 96.16 ศึกษาต่ออื่น ๆ 619 คน คิดเป็นร้อยละ 4.77 ไม่ศึกษาต่อ 114 คน คิดเป็นร้อยละ 0.88 ติดตามไม่ได้ 793 คน คิดเป็นร้อยละ 6.11

นักเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2561 ของสถานศึกษาในสังกัด สพฐ. มีจำนวนทั้งสิ้น 10,126 คน จำแนกเป็นศึกษาต่อจังหวัดเดิม สพท. เดิม 6,892 คน คิดเป็นร้อยละ 68.06 ศึกษาต่ออื่น ๆ 745 คน คิดเป็นร้อยละ 7.35 ไม่ศึกษาต่อ 111 คน คิดเป็นร้อยละ 1.10 ติดตามไม่ได้ 634 คน คิดเป็นร้อยละ 6.26

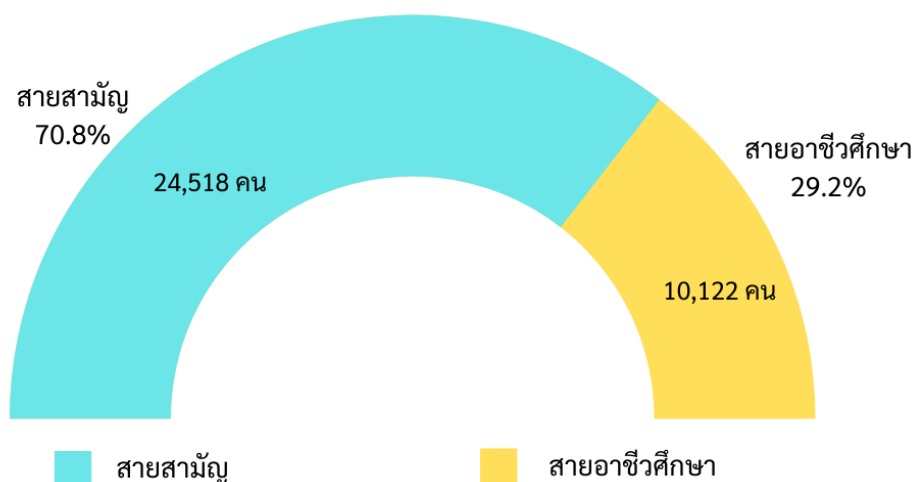
นักเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2561 ของสถานศึกษาในสังกัด สพฐ. มีจำนวนทั้งสิ้น 6,037 คน จำแนกเป็นศึกษาต่อจังหวัดเดิม สพท. เดิม 4,442 คน คิดเป็นร้อยละ 73.58 ศึกษาต่ออื่น ๆ 619 คน คิดเป็นร้อยละ 10.25 ไม่ศึกษาต่อ 114 คน คิดเป็นร้อยละ 1.88 ติดตามไม่ได้ 793 คน คิดเป็นร้อยละ 13.13

แผนภูมิที่ 6 จำนวนผู้เรียนที่จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 , มัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ศึกษาต่อและไม่ศึกษาต่อ ปีการศึกษา 2561

จำนวนผู้เรียนที่จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 , มัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ศึกษาต่อและไม่ศึกษาต่อ ปีการศึกษา 2561

แผนภูมิที่ 7 สัดส่วนผู้เรียนสายสามัญต่อสายอาชีวศึกษาในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ปีการศึกษา 2563

11. ด้านคุณภาพทางการศึกษา (Quality)

11.1 การทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน O-NET (Ordinary National Educational Test) คือ การทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน เป็นการทดสอบเพื่อวัดความรู้และความคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ตามมาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ใน 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ และกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

11.1.1 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน (O-NET) ระดับจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำแนกตามระดับ ชั้น ปีการศึกษา 2560 - 2562

ตารางที่ 22 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน (O-NET) เปรียบเทียบ

ปีการศึกษา 2560 – 2562 จำแนกตามรายวิชา 4 วิชาหลัก ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

กลุ่มสาระ การเรียนรู้	ปี การศึกษา	ผลการทดสอบ O-NET			
		ประเทศ	+สูง/-ต่ำ	จังหวัด	+สูง/-ต่ำ
ภาษาไทย	2560	46.58	-6.40	49.99	-6.48
	2561	55.90	9.32	58.82	8.83
	2562	49.07	-6.83	51.77	-7.05
อังกฤษ	2560	36.34	1.75	37.11	5.93
	2561	39.24	2.90	35.48	-1.63
	2562	34.42	-4.82	34.48	-1.00
คณิตศาสตร์	2560	37.12	-3.35	39.66	-4.14
	2561	37.50	0.38	40.55	0.89
	2562	32.90	-4.60	34.61	-5.94
วิทยาศาสตร์	2560	39.12	-2.10	39.47	-3.69
	2561	39.93	0.81	41.82	2.35
	2562	35.55	-4.38	41.22	-0.60

ที่มา: ฐานข้อมูลของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ข้อมูล ณ วันที่ 25 กรกฎาคม 2563

ตารางที่ 23 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) เปรียบเทียบ

ปีการศึกษา 2560 – 2562 จำแนกตามรายวิชา 4 วิชาหลัก ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

รายวิชา	ปี การศึกษา	ผลการทดสอบ O-NET			
		ประเทศ	+สูง/-ต่ำ	จังหวัด	+สูง/-ต่ำ
ภาษาไทย	2560	48.29	4.93	49.36	1.57
	2561	54.42	6.13	55.93	6.57
	2562	55.14	0.72	56.53	0.60
อังกฤษ	2560	30.45	-1.35	27.24	-3.94
	2561	29.45	-1.00	28.59	1.35
	2562	33.25	3.8	32.49	3.9
คณิตศาสตร์	2560	26.3	-3.01	26.29	-2.83
	2561	30.04	3.74	29.67	3.38
	2562	26.73	-3.31	26.54	-3.13
วิทยาศาสตร์	2560	32.28	-2.71	32.30	-4.09
	2561	36.10	3.82	36.58	4.28
	2562	30.07	-6.03	29.97	-6.61

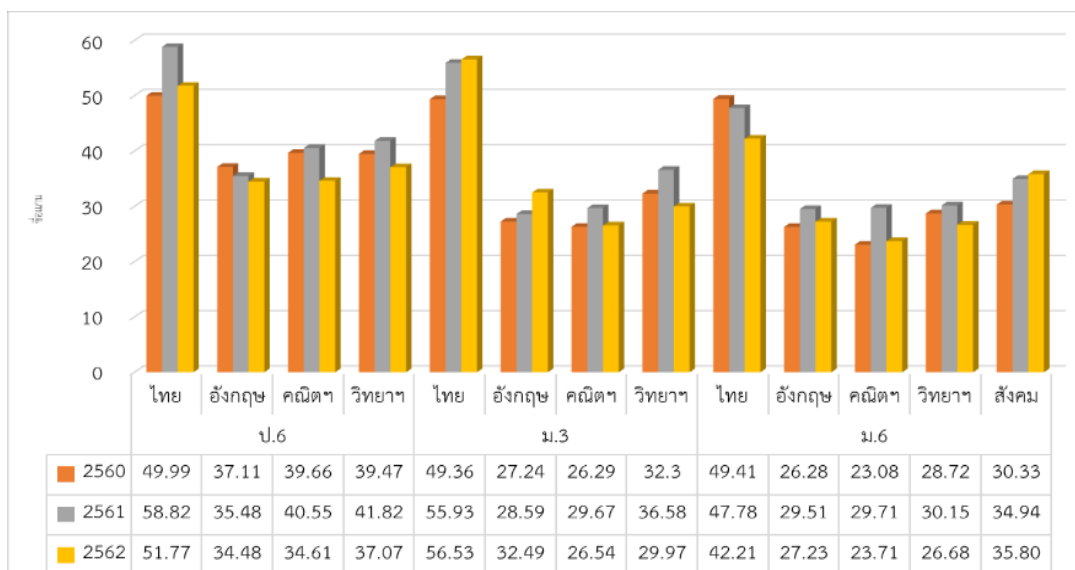
ที่มา: ฐานข้อมูลของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ข้อมูล ณ วันที่ 25 กรกฎาคม 2563

ตารางที่ 24 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน (O-NET) เปรียบเทียบ
ปีการศึกษา 2560 – 2562 จำแนกตามรายวิชา 4 วิชาหลัก ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

รายวิชา	ปี การศึกษา	ผลการทดสอบ O-NET			
		ประเทศ	+สูง/-ต่ำ	จังหวัด	+สูง/-ต่ำ
ภาษาไทย	2560	49.25	-3.04	49.41	-2.60
	2561	47.31	-1.94	47.78	-1.63
	2562	42.21	-5.10	42.21	-5.57
สังคม	2560	34.70	-1.19	30.33	-3.00
	2561	35.16	0.46	34.94	4.61
	2562	35.7	0.54	35.8	0.86
อังกฤษ	2560	28.31	0.55	26.28	0.17
	2561	31.41	3.10	29.51	3.23
	2562	29.20	-2.21	27.23	-2.28
คณิตศาสตร์	2560	24.53	-0.35	23.08	-0.77
	2561	30.72	6.19	29.71	6.63
	2562	25.41	-5.31	23.71	-6.00
วิทยาศาสตร์	2560	29.37	-1.89	28.72	-2.32
	2561	30.51	1.14	30.15	1.43
	2562	29.20	-1.31	26.68	-3.47

ที่มา: ฐานข้อมูลของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ข้อมูล ณ วันที่ 25 กรกฎาคม 2563

แผนภูมิที่ 8 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน (O-NET)
เปรียบเทียบปีการศึกษา 2560 – 2562 จำแนกตามรายวิชา แยกระดับการศึกษา

11.1.2 การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบ N-NET (Non-Formal National Education Test) หมายถึง การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ การศึกษา

11.2 การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบ (N-NET) การทดสอบเพื่อวัดความรู้ให้แก่แก่นักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ที่คาดว่าจะสำเร็จการศึกษาในภาคเรียนที่ 1 และภาคเรียนที่ 2 ของปีการศึกษา

ตารางที่ 3-15 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบ (N-NET)

เปรียบเทียบปีการศึกษา 2560 – 2562 จำแนกตามสาระความรู้ 5 สาระหลัก
ระดับชั้นประถมศึกษา

สาระ	ปีการศึกษา	ผลการทดสอบ N-NET			
		ประเทศ	+สูง/-ต่ำ	จังหวัด	+สูง/-ต่ำ
ทักษะการเรียนรู้	2560	42.78	2.98	43.09	4.52
	2561	43.16	0.38	45.94	2.85
	2562	42.61	-0.55	46.23	0.29
ความรู้พื้นฐาน	2560	34.06	-1.41	36.34	4.41
	2561	35.98	1.92	36.02	-0.32
	2562	38.93	2.95	38.39	2.37
การประกอบอาชีพ	2560	43.06	4.65	44.32	4.99
	2561	39.50	-3.56	42.07	-2.25
	2562	41.29	1.79	44.06	1.99
การดำเนินชีวิต	2560	52.01	-1.60	52.1	-8.61
	2561	49.15	-2.86	54.13	2.03
	2562	44.93	-4.22	48.04	-6.09
การพัฒนาสังคม	2560	46.64	2.85	48.27	5.54
	2561	43.27	-3.37	48.19	-0.08
	2562	43.69	0.42	47.17	-1.02

ที่มา ฐานข้อมูลของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ข้อมูล ณ วันที่ 25 กรกฎาคม 2563

ตารางที่ 25 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบ (N-NET)
เปรียบเทียบปีการศึกษา 2560 – 2562 จำแนกตามสาระความรู้ 5 สาระหลัก
ระดับชั้นประถมศึกษา

สาระ	ปีการศึกษา	ผลการทดสอบ N-NET			
		ประเทศ	+สูง/-ต่ำ	จังหวัด	+สูง/-ต่ำ
ทักษะการเรียนรู้	2560	33.65	-4.11	35.81	-4.44
	2561	43.06	9.41	46.94	11.13
	2562	32.27	-10.79	35.93	-11.01
ความรู้พื้นฐาน	2560	27.47	-5.61	28.3	-5.83
	2561	27.09	-0.38	28.01	-0.29
	2562	30.25	3.16	31.97	3.96
การประกอบอาชีพ	2560	35.04	9.27	37.97	11.16
	2561	38.69	3.65	42.91	4.94
	2562	41.74	3.05	45.80	2.89
การดำเนินชีวิต	2560	39.14	5.72	42.82	7.97
	2561	37.89	-1.25	41.36	-1.46
	2562	36.84	-1.05	39.88	-1.48
การพัฒนาสังคม	2560	28.37	-6.19	29.84	-5.73
	2561	28.98	0.61	30.81	0.97
	2562	31.46	2.48	33.40	2.59

ที่มา ฐานข้อมูลของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ข้อมูล ณ วันที่ 25 กรกฎาคม 2563

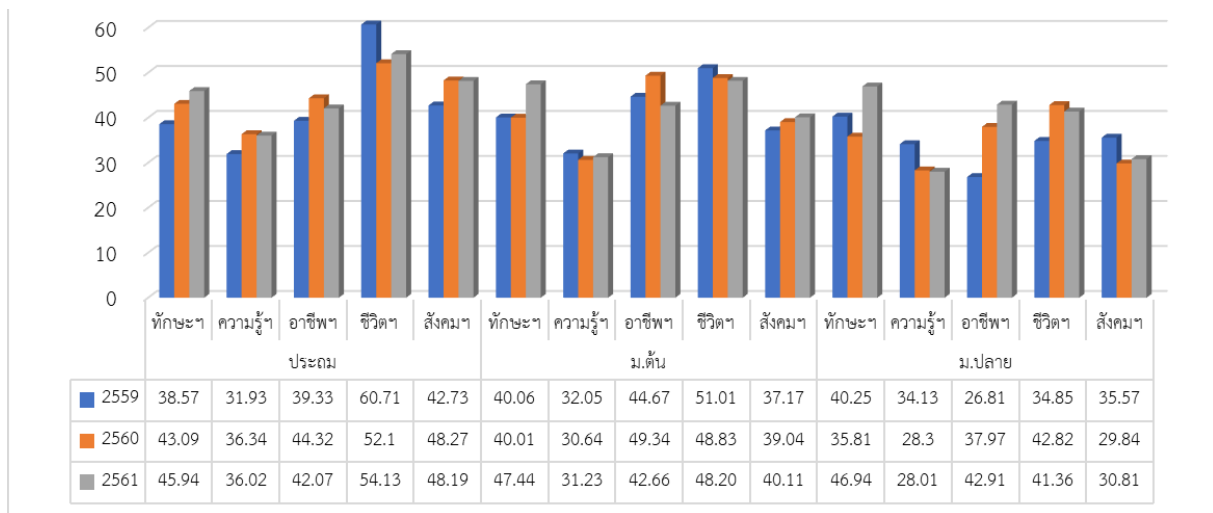
ตารางที่ 26 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบ (N-NET)
เปรียบเทียบปีการศึกษา 2560 – 2562 จำแนกตามสาระความรู้ 5 สาระหลัก
ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

สาระ	ปีการศึกษา	ผลการทดสอบ N-NET			
		ประเทศ	+สูง/-ต่ำ	จังหวัด	+สูง/-ต่ำ
ทักษะการเรียนรู้	2560	33.65	-4.11	35.81	-4.44
	2561	43.06	9.41	46.94	11.13
	2562	32.27	-10.79	35.93	-11.01
ความรู้พื้นฐาน	2560	27.47	-5.61	28.3	-5.83
	2561	27.09	-0.38	28.01	-0.29
	2562	30.25	3.16	31.97	3.96

สาระ	ปีการศึกษา	ผลการทดสอบ N-NET			
		ประเทศ	+สูง/-ต่ำ	จังหวัด	+สูง/-ต่ำ
การประกอบอาชีพ	2560	35.04	9.27	37.97	11.16
	2561	38.69	3.65	42.91	4.94
	2562	41.74	3.05	45.80	2.89
การดำเนินชีวิต	2560	39.14	5.72	42.82	7.97
	2561	37.89	-1.25	41.36	-1.46
	2562	36.84	-1.05	39.88	-1.48
การพัฒนาสังคม	2560	28.37	-6.19	29.84	-5.73
	2561	28.98	0.61	30.81	0.97
	2562	31.46	2.48	33.40	2.59

ที่มา: ฐานข้อมูลของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ข้อมูล ณ วันที่ 25 กรกฎาคม 2563

แผนภูมิที่ 9 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบ (N-NET) เปรียบเทียบปีการศึกษา 2560 – 2562 จำแนกตามรายวิชา แยกระดับการศึกษา

11.3 การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา V-NET (Vocational National Educational Test) หมายถึง การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา เพื่อวัดความรู้ และความคิดของนักเรียนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 (ปวช.3) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 2 (ปวส.2)

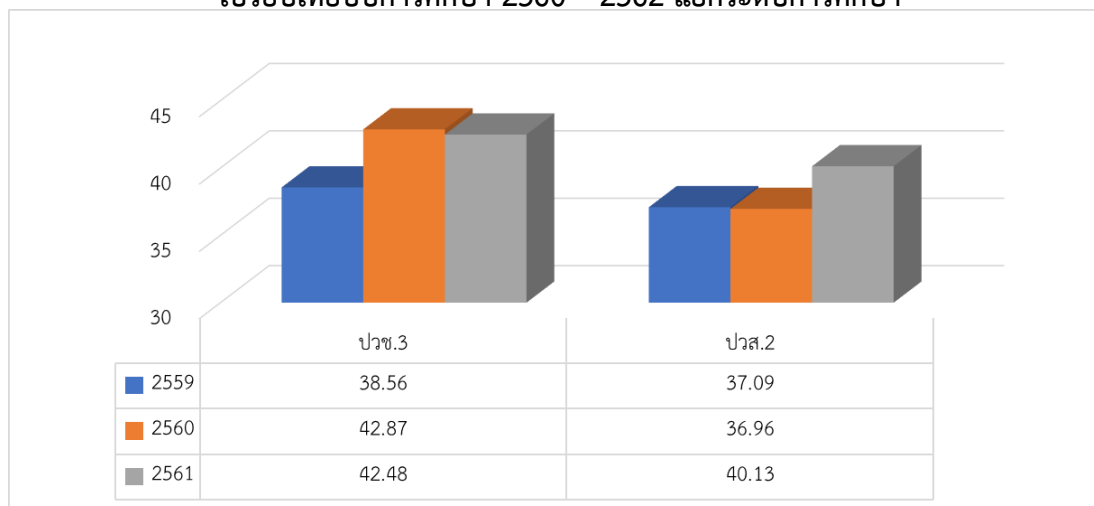
ตารางที่ 27 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) เปรียบเทียบ
ปีการศึกษา 2560 – 2562

ระดับ ประกาศนียบัตร	ปีการศึกษา	ผลการทดสอบ V-NET			
		ประเทศ	+สูง/-ต่ำ	จังหวัด	+สูง/-ต่ำ
ปวช.3	2560	41.60	3.67	42.87	4.31
	2561	41.63	0.03	42.48	-0.39
	2562	43.63	2.00	45.17	2.69
ปวส.2	2560	37.11	-0.39	36.96	-0.13
	2561	40.04	2.93	40.13	3.17
	2562	40.75	0.71	41.10	0.97

ที่มา: ฐานข้อมูลของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน)

แผนภูมิที่ 10 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET)

เปรียบเทียบปีการศึกษา 2560 – 2562 แยกระดับการศึกษา

11. สถานการณ์และแนวโน้มการจัดการศึกษาในจังหวัด (สภาพการจัดการศึกษาปัญหา/อุปสรรคในการจัดการศึกษา แนวโน้ม การจัดการศึกษาในจังหวัด ตัวชี้วัดด้านการศึกษา ฯลฯ)

สภาพแวดล้อมและการพัฒนาของจังหวัดที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษา

1) สถานการณ์เศรษฐกิจโดยภาพรวมของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดสุราษฎร์ธานี ปี 2560 (Gross Provincial Product : GPP) ณ ราคาประจำปี มีมูลค่าเท่ากับ 211,048 ล้านบาท (ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ) เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา 16,668 ล้านบาท มีขนาดใหญ่เป็นลำดับที่ 16 ของประเทศ และเป็นอันดับที่ 2 ของภาคใต้รองจากจังหวัดภูเก็ต ประกอบด้วย ภาคเกษตร มีมูลค่าเพิ่มเท่ากับ 47,266 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก 45,756 ล้านบาท ในปีที่ผ่านมาเท่ากับ 1,510 ล้านบาท มีอัตราการเจริญเติบโต เพิ่มขึ้น 3.30 และภาคนอกเกษตร มีมูลค่าเพิ่มเท่ากับ 163,781 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก 148,624 ล้านบาท ในปีที่ผ่านมาเท่ากับ 15,157 ล้านบาท มีอัตราการเจริญเติบโตในภาพรวม เพิ่มขึ้น 10.20 ซึ่งแต่ละสาขาของภาคนอกเกษตร ส่วนใหญ่มีการปรับตัวสูงขึ้น สาขาของภาคนอกเกษตรที่มีผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดสูงสุด ได้แก่ ที่พักแรมและบริการด้านอาหาร (42,365 ล้านบาท) คิดเป็นร้อยละ 20.07 มีอัตราการเจริญเติบโต เพิ่มขึ้น 17.11 รองลงมา ได้แก่ อุตสาหกรรม (33,840 ล้านบาท) คิดเป็นร้อยละ 16.03 มีอัตราการเจริญเติบโต เพิ่มขึ้น 17.35 การขายส่งและการขายปลีก การซ่อมยานยนต์และจักรยายนต์ (27,448 ล้านบาท) คิดเป็นร้อยละ 13.01 มีอัตราการเจริญเติบโต เพิ่มขึ้น 10.15 และกิจกรรมทางการเงินและการประกันภัย (9,951 ล้านบาท) คิดเป็นร้อยละ 4.72 มีอัตราการเจริญเติบโต เพิ่มขึ้น 3.61 ทั้งนี้ ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว (GPP per capita) ปี 2560 ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี เท่ากับ 200,471 บาท ต่อคนต่อปี เพิ่มขึ้นจาก 185,608 บาท ต่อคนต่อปี เท่ากับ 14,863 บาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.01 เป็นลำดับที่ 18 ของประเทศ และเป็นลำดับที่ 4 ของภาคใต้รองจากจังหวัดภูเก็ต พังงา และกระบี่ จำแนกรายละเอียด ดังตารางที่ 1.32

ตารางที่ 28 แสดงมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวม จำแนกรายด้าน/สาขาผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

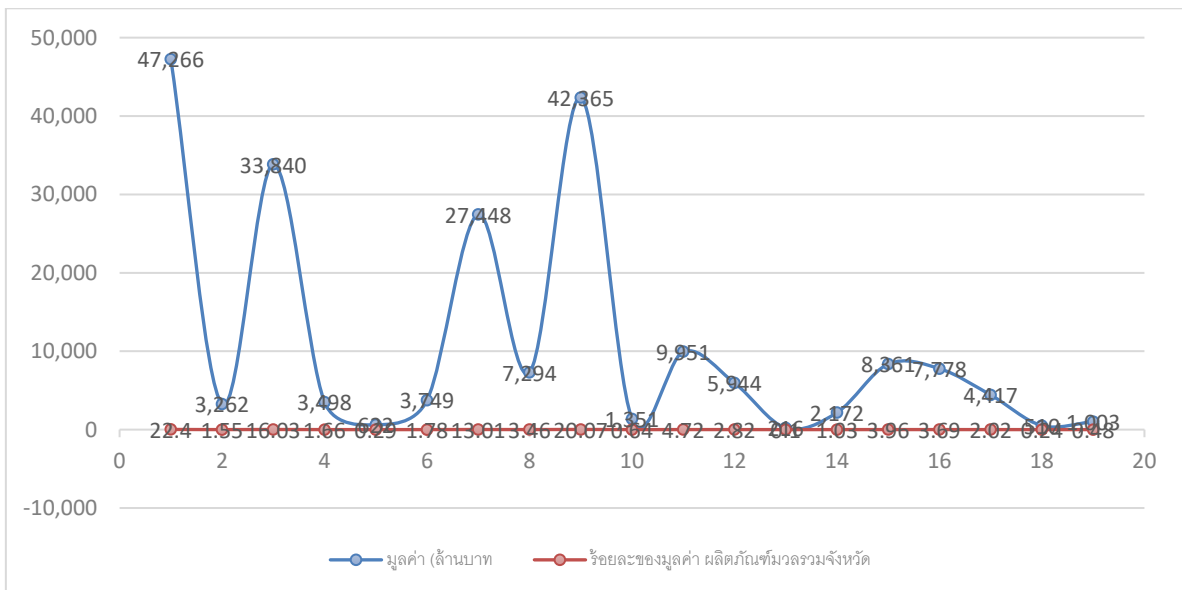
ด้าน/สาขา	มูลค่า (ล้านบาท)	ร้อยละของมูลค่า ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด	หมายเหตุ
ด้านการเกษตร (สาขาเกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง)	47,266	22.40	
ด้านการทำเหมืองแร่ และเหมืองหิน	3,262	1.55	
ด้านอุตสาหกรรม	33,840	16.03	
ด้านการไฟฟ้า ก๊าซ ไอน้ำและระบบปรับอากาศ	3,498	1.66	
ด้านการจัดหาน้ำ การจัดการและการบำบัดน้ำเสียของเสีย และสิ่งปฏิกูล	622	0.29	
ด้านการก่อสร้าง	3,749	1.78	
ด้านการขายส่ง และการขายปลีกฯ	27,448	13.01	

ด้าน/สาขา	มูลค่า (ล้านบาท)	ร้อยละของมูลค่า ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด	หมายเหตุ
ด้านการขนส่ง และสถานที่เก็บสินค้า	7,294	3.46	
ด้านที่พักแรมและบริการด้านอาหาร	42,365	20.07	
ด้านข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร	1,351	0.64	
ด้านกิจกรรมทางการเงิน และการประกันภัย	9,951	4.72	
ด้านกิจกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์	5,944	2.82	
ด้านกิจกรรมวิชาชีพ วิทยาศาสตร์ และกิจกรรมทางวิชาการ	216	0.10	

ตารางที่ 29 แสดงมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวม จำแนกรายด้าน/สาขาผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี (ต่อ)

ด้าน/สาขา	มูลค่า (ล้านบาท)	ร้อยละของมูลค่า ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด	หมายเหตุ
ด้านกิจกรรมการบริหารและบริการสนับสนุน	2,172	1.03	
ด้านการบริหารราชการ การป้องกันประเทศ และการประกันสังคมภาคบังคับ	8,361	3.96	
ด้านการศึกษา	7,778	3.69	
กิจกรรมด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์	4,417	2.02	
ด้านศิลปะ ความบันเทิงและนันทนาการ	510	0.24	
กิจกรรมและบริการด้านอื่น ๆ	1,003	0.48	
รวม	211,048	100	

แผนภาพที่ 2 แสดงการเปรียบเทียบมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวม จำแนกรายด้าน/สาขาผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

จากแผนภาพที่ 2. แสดงถึงมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวม จำแนกรายด้าน/สาขาผลิตภัณฑ์ ของจังหวัดสุราษฎร์ธานีที่มีมูลค่าสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ 1) ด้านการเกษตร (สาขาเกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง 2) ด้านที่พักแรมและบริการด้านอาหาร และ 3) ด้านอุตสาหกรรม ส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวม 3 ลำดับสุดท้าย ได้แก่ 1) ด้านกิจกรรมวิชาชีพ วิทยาศาสตร์ และกิจกรรมทางวิชาการ 2) ด้านศิลปะ ความบันเทิงและนันทนาการ และ 3) ด้านการจัดหน้า การจัดการและการบำบัดน้ำเสียของเสีย และสิ่งปฏิกูล

(1) สถานการณ์การผลิตยางพาราจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ปี 2561 มีเกษตรกรชาวสวนยางพาราที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกร ทั้งสิ้น 82,437 ครัวเรือน สถาบันเกษตรกรชาวสวนยาง 47 กลุ่ม และสมาชิกจำนวน 21,214 ราย มีเนื้อที่กรีดยางได้ ลดลงจาก 2.19 ล้านไร่ ในปี 2560 เป็น 2.17 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 2.33 ขณะที่ผลผลิตและผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ เพิ่มขึ้นจาก 5.78 แสตัน และ 263 กิโลกรัมต่อไร่ ในปี 2560 เป็น 5.80 แสตัน 267 กิโลกรัมต่อไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.46 และร้อยละ 1.52 ตามลำดับ โรงงานยางและผลิตภัณฑ์ยาง ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ประกอบด้วย การแปรรูปยางพาราและผลิตภัณฑ์ เช่น การผลิตยางแท่ง TTR การผลิตยางแท่ง STR 20 และยางแผ่นรมควัน รองลงมาได้แก่ น้ำยางชั้นยางสกริมเครฟ ยางสกริมบล็อก ตามลำดับ ปัจจุบันมีเงินลงทุน 7,708.82 ล้านบาท จำนวนโรงงานทั้งสิ้น 74 โรงงาน คนงาน 6,873 คน (ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสุราษฎร์ธานี, 18 กันยายน 2562) สถานการณ์โรงงานอุตสาหกรรมยางพารา จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีเงินลงทุน 7,708.82 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 16.18 เป็นอันดับ 3 ของภาคใต้

(2) สถานการณ์การผลิตปาล์มน้ำมันจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ในปี 2561 เนื้อที่ให้ผล 5.09 ล้านไร่ เพิ่มขึ้นจาก 4.38 ล้านไร่ ในปี 2560 เนื่องจากเนื้อที่ให้ผลและปริมาณน้ำฝนเพิ่มขึ้น ประกอบกับเนื้อที่ให้ผลของปาล์มน้ำมันในช่วงอายุ 7-16 ปี มีสัดส่วนมากขึ้นและเป็นช่วงอายุของปาล์มที่ให้ผลผลิตสูง ส่งผลให้ผลผลิตต่อไร่เฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้น ราคาผลปาล์มน้ำมันทั้งทะเลายน้ำหนัก 15 กิโลกรัม ขึ้นไป ที่เกษตรกรขายได้ ณ ไร่นา ปี 2561 ลดลง จากกิโลกรัมละ 4.13 บาท ในปี 2560 เป็นกิโลกรัมละ 3.16 บาท หรือลดลงร้อยละ 23.49 (ที่มา : สถิติการเกษตรของประเทศไทย, 2561)

ปัญหาหลักของการผลิตปาล์มน้ำมัน คือ ผลผลิตต่อไร่ต่ำและคุณภาพของพันธุ์ปาล์ม รวมถึงปัญหาเรื่องดิน ซึ่งสามารถแก้ไขได้ด้วยการใส่ปุ๋ยที่เหมาะสมกับธาตุในดิน ส่วนปัญหาเรื่องทลายปาล์มได้รับการแก้ไขและปัญหาลดลง ส่วนหนึ่งเนื่องจากทางโรงงานสกัดน้ำมันได้เพิ่มมาตรการเข้มงวดมากขึ้นในการรับซื้อ อย่างไรก็ตาม ปัญหานี้ต้องได้รับการติดตามกำกับจากผู้ที่เกี่ยวข้องในการตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอ เนื่องจากในปัจจุบันนี้ โรงงานสกัดน้ำมันปาล์มในจังหวัดสุราษฎร์ธานีมีเป็นจำนวนมาก (45 โรงงาน) เมื่อเทียบกับจำนวนผลผลิตผลปาล์มที่จะส่งเข้าโรงงาน ดังนั้น บางครั้งโรงงานจึงแข่งขันกันรับซื้อผลปาล์มทั้งผลดิบและผลสุก ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของน้ำมัน คือ น้ำมันที่สกัดได้ออกมาไม่มีคุณภาพตามมาตรฐานและคุณภาพของน้ำมันที่ได้ยังไม่สม่ำเสมอ นอกจากนี้ในพื้นที่สุราษฎร์ธานียังไม่มีโรงงานกลั่นน้ำมันปาล์ม (Refinery) ทั้งนี้ เป็นเรื่องของต้นทุนในการผลิตที่ไม่คุ้มค่ากับการลงทุน ขาดการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า หรืออุตสาหกรรมต่อเนื่องซึ่งมีน้อยมาก รวมทั้งการเพิ่มปริมาณการใช้ปาล์มน้ำมันเพื่อพลังงานมีข้อจำกัด

อย่างไรก็ตาม จังหวัดได้จัดทำโครงการ**สุราษฎร์ฯ โมเดล** เพื่อให้เกษตรกรส่งปาล์มน้ำมันคุณภาพเข้าสู่โรงงานสกัดปาล์มน้ำมันไม่ต่ำกว่า 18% ซึ่งมีผลการดำเนินงานเป็นที่น่าพึงพอใจ นอกจากนี้ได้จัดตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนและพัฒนาปาล์มน้ำมันจังหวัดสุราษฎร์ธานีสู่ oil palm city เพื่อการผลักดันการแก้ไขปัญหา และพัฒนาปาล์มน้ำมันอย่างเป็นระบบและครบวงจร

สถานการณ์โรงงานอุตสาหกรรมสกัดน้ำมันปาล์ม จำนวนเงินลงทุนอุตสาหกรรมสกัดน้ำมันปาล์ม จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีเงินลงทุน 5,790 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 24.58 เป็นอันดับ 2 ของภาคใต้

(3) สถานการณ์ไม้ผลเศรษฐกิจที่สำคัญ

ไม้ผลเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดสุราษฎร์ธานี มี 4 ชนิด คือ เงาะ ทุเรียน ลองกอง และมังคุด โดยปี 2561 เงาะเป็นไม้ผลที่มีเนื้อที่ให้ผลมากที่สุดจำนวน 29,206 ไร่ รองลงมาคือ ทุเรียน มีเนื้อที่ให้ผลจำนวน 28,171 ไร่ ต่อมาคือ ลองกอง มีเนื้อที่ให้ผลจำนวน 14,260 ไร่ และลำดับสุดท้ายคือ มังคุด มีเนื้อที่ให้ผลจำนวน 11,697 ไร่ ซึ่งทิศทางแนวโน้มในขณะนี้เกษตรกรบางส่วนโค่นไม้ผลที่มีอยู่เดิมได้แก่ เงาะ มังคุด และลองกอง แล้วปรับเปลี่ยนมาปลูกทุเรียนทดแทน ซึ่งให้ผลตอบแทนที่ดีกว่าจากการที่ตลาดทั้งในและต่างประเทศมีความต้องการทุเรียนเพิ่มขึ้นจึงใจให้เกษตรกรปลูกเพิ่มขึ้น และมีการดูแลรักษาเป็นอย่างดีทำให้เนื้อที่ปลูกและเนื้อที่ให้ผลไม้ผลเศรษฐกิจที่สำคัญชนิดอื่นของจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีแนวโน้มลดลง ผลตอบแทนไม่ค่อยดี เป็นผลจากราคาที่ค่อนข้างต่ำ ประกอบกับต้นทุนการผลิตทั้งปุ๋ยและค่าจ้างแรงงานเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ ยังได้รับผลกระทบจากสภาพอากาศที่ไม่เอื้ออำนวยทำให้เกษตรกรบางส่วนขาดแรงจูงใจในการดูแลรักษา ประกอบกับเกษตรกรส่วนหนึ่งยังคงทำสวนผลไม้แบบดั้งเดิม ไม่มีการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาประยุกต์ใช้ในการผลิต ส่งผลต่อปริมาณและคุณภาพผลผลิตที่เกษตรกรจะเก็บเกี่ยว (ที่มา : สถิติการเกษตรของประเทศไทย ปี 2561 สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสุราษฎร์ธานี)

(4) การประมงและการเพาะเลี้ยงชายฝั่ง (ประมง)

ตั้งแต่ปลายปี 2561 เป็นต้นมา การส่งออกกุ้งทะเลมีชีวิตของเกษตรกรในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่เคยส่งออกไปสาธารณรัฐประชาชนจีน ผ่านทางคาร์โก ของการบินไทย ประสบปัญหาเนื่องจากการลดลงของจำนวนนักท่องเที่ยวจีน ส่งผลให้การบินไทยต้องปรับลดขนาดเครื่องบินในเส้นทางภูเก็ต-ฮ่องกง มาใช้เครื่องบินขนาดเล็ก สามารถบรรทุกกุ้งได้ครั้งละ 2-3 ตัน จากที่เคยบรรทุกครั้งละ 18-20 ตัน ส่งผลให้ปริมาณการส่งออกกุ้งมีชีวิต ไปยังประเทศจีนลดลง โดยการส่งออกกุ้งทะเลมีชีวิตต้องพึ่งพาที่สนามบินสุวรรณภูมิเพียงแห่งเดียว จังหวัดสุราษฎร์ธานีเป็นจังหวัดที่มีพื้นที่เลี้ยงหอยทะเลมากที่สุดในประเทศไทย โดยมีพื้นที่เลี้ยงหอยทะเล รวม 28,237.55 ไร่ รวม 1,219 ฟาร์ม (ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดสุราษฎร์ธานี)

(5) สถานการณ์ปศุสัตว์

จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีการปศุสัตว์ที่สำคัญหลายประเภท ได้แก่ โคเนื้อ ไก่ไข่ ไก่เนื้อ ไก่พื้นเมือง เป็ดเนื้อ เป็ดไข่ กระบือ และสุกร ซึ่งจะมุ่งเน้นที่โคเนื้อเพราะเป็นที่นิยมทางตลาด ข้อมูลปี 2561 ปริมาณการเลี้ยงโคเนื้อของจังหวัดสุราษฎร์ธานี 60,546 ตัว ปริมาณการเลี้ยงโคเนื้อเป็นลำดับที่ 4 ของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย ส่วนใหญ่เป็นโคเนื้อสายพันธุ์ลูกผสม ซึ่งเหมาะสมที่จะใช้เป็นโคต้นน้ำ เพื่อผลิตลูกโคเนื้อสำหรับนำไปขุนผลิตเนื้อคุณภาพ (ที่มา : ข้อมูลสถิติการเกษตรของประเทศไทย ปี 2561 สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร)

โดยจากวิเคราะห์ในภาพรวมแล้ว โครงสร้างเศรษฐกิจหลักของจังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อพิจารณาจากผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดสุราษฎร์ธานี (GPP) ได้แก่ สาขาเกษตรกรรม สาขาที่พักแรมและบริการด้านอาหาร สาขาอุตสาหกรรม และสาขาการขนส่งและการขายปลีก ตามลำดับ ข้อมูลจากอดีตกระทั่งปัจจุบัน พบว่า ภาคการเกษตร เป็นภาคเศรษฐกิจหลักของจังหวัดสุราษฎร์ธานีมาโดยตลอด ไม่เปลี่ยนแปลง แต่จากข้อมูลย้อนหลัง 3 ปี แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของ GPP จังหวัดสุราษฎร์ธานี รายสาขา จะพบว่า ภาคการเกษตร มีแนวโน้มเติบโตลดลง จากเดิมที่มีสัดส่วนเป็นร้อยละ 23.29 ใน GPP ในปี 2558 กลับมีสัดส่วนเพิ่มขึ้น เป็นร้อยละ 23.54 เติบโตเพิ่มขึ้น ในปี 2559 แต่ก็กลับมีสัดส่วนลดลง เป็นร้อยละ 22.40 ในปี 2560 ซึ่งแนวโน้มนี้เป็นไปในทิศทางตรงกันข้ามกับ ภาคการบริการ ภาคอุตสาหกรรม และการค้า ที่มีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปี 2555 เป็นต้นมา

2) สถานการณ์ทางสังคมโดยภาพรวมของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

2.1) ด้านความมั่นคง ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีคดีอาญาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ปี 2562 จำนวนคดีที่รับร้องทุกข์ 20,755 คดี จับกุมได้ 19,935 คดี ซึ่งจำนวนคดีที่รับร้องทุกข์เพิ่มขึ้นจากปี 2561 จำนวน 407 คดี (20,348 คดี) แต่ประสิทธิภาพในการจับกุมเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง (ที่มา : ตำรวจภูธรจังหวัดสุราษฎร์ธานี, 2562)

2.2) ด้านสุขภาวะของประชาชน

จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีอัตราการเกิดมีชีพ ในปี พ.ศ.2561 คิดเป็นอัตรา 10.67 ต่อประชากรพันคน อัตราการตาย 5.59 ต่อประชากรพันคน และอัตราการเพิ่มตามธรรมชาติคิดเป็นร้อยละ 0.50 อัตราทารกแรกเกิดตาย 3.88 ต่อพันการเกิดมีชีพ อัตราการตาย 35.31 ต่อแสนการเกิดมีชีพ ซึ่งเพิ่มขึ้นกว่าปีที่ผ่านมา ซึ่งโรคระบบไหลเวียนเลือด เป็นสาเหตุการตายอันดับแรกของประชาชนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี คิดเป็นอัตรา 92.30 และ 83.81 ต่อแสนประชากรในปี พ.ศ.2560 และ พ.ศ. 2561 อันดับที่สองได้แก่ โรคเนื้องอก คิดเป็นอัตรา 90.22 ต่อแสนประชากร อันดับที่สามได้แก่โรคของทางเดินระบบหายใจ คิดเป็นอัตรา 60.05 ต่อแสนประชากรในปี พ.ศ.2561 ซึ่งมีข้อค้นพบสำคัญ จากสาเหตุการป่วยของผู้ป่วยนอกอันดับแรกของจังหวัดสุราษฎร์ธานีได้แก่ โรคความดันโลหิตสูงที่ไม่มีเหตุ นำ คิดเป็นอัตรา 37,966.92 , 33,493.48 ต่อประชากรแสนคน ในปี 2560 และ ปี 2561 รองลงมาได้แก่เบาหวานการติดเชื้อของทางเดินหายใจส่วนบนแบบเฉียบพลันอื่น ๆ และเนื้อเยื่อผิดปกติตามลำดับ สำหรับสาเหตุการป่วยของผู้ป่วยในอันดับแรกของจังหวัดสุราษฎร์ธานีได้แก่ โรคปอดบวมคิดเป็นอัตรา 602.80และ 696.46

ต่อประชากรแสนคน ในปี 2560 และปี 2561 รองลงมาได้แก่หloedลมอ๊กเสบเฉียบปล้นและหloedลมเล็ก อ๊กเสบเฉียบปล้นภาวะแทรกซ้อนอื่น ๆ ของการตั้งครรรค์และการคลอดการดูแลมารดาอื่น ๆ ที่มีปัญหา เกี่ยวกับทารกในครรรค์ และถูงน้ำคร่ำและปัญหาที่อาจจะเกิดได้ในระยะคลอดตามลำดับ

3) สถานการณ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

จังหวัดสุราษฎร์ธานี นับว่าเป็นจังหวัดหนึ่งทางภาคใต้ทางอ่าวไทยตะวันออกที่มี ฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่หลากหลายและอุดมสมบูรณ์ ทั้งด้านทรัพยากรป่าไม้ ดิน น้ำ และ แร่ธาตุ เป็นต้น ซึ่งเอื้อต่อการดำรงชีวิตและการอยู่อาศัยของมนุษย์ และด้วยความอุดมสมบูรณ์ของ ทรัพยากรในพื้นที่ของจังหวัด ที่มีทั้งแม่น้ำ ภูเขา ป่า และทรัพยากรทางชายฝั่งทะเล ส่งผลให้เกิดการใช้ ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างมากมายของมนุษย์ ทั้งในเรื่องของการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ รวมถึงการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นการนำพาการพัฒนาทางสังคมและเศรษฐกิจที่ส่งผลกระทบต่อการบริหาร จัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปัจจุบันสถานการณ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของ จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีสภาพเสื่อมโทรมลงอย่างเห็นได้ชัด ทั้งในเรื่องของทรัพยากรป่าไม้ที่มีการถูกบุกรุก พื้นที่จากประชาชนและนายทุนเพื่อยึดถือและครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต การลักลอบตัดไม้ทำลายป่า การค้าสัตว์ป่าโดยผิดกฎหมาย รวมถึงปัญหาขยะและน้ำเสียซึ่งเป็นประเด็นหลักที่กำลังเป็นปัญหาสำคัญที่ ต้องได้รับการดำเนินการและแก้ไขอย่างเร่งด่วน อย่างไรก็ตาม แม้ว่าสถานการณ์ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมจะมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทั้งการเปลี่ยนแปลงตามธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงจาก การกระทำของธรรมชาติหรือมนุษย์ เพื่อให้เป็นฐานความรู้ในการสร้างความตระหนักและช่วยกันอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงควรมีการดำเนินการแก้ไขปัญหาย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นการปกป้อง และรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้ยั่งยืนต่อไป

จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีเนื้อที่จำนวนทั้งหมด 8,174,644.93.25 ไร่ มีพื้นที่ป่าซึ่งกำหนดเป็น ป่าสงวนแห่งชาติ จำนวน 26 ป่า เนื้อที่ 3,643,559 ไร่ (พื้นที่บางส่วนทับซ้อนกับอุทยานแห่งชาติ, เขตรักษา พันธุ์สัตว์ป่า, เขตห้ามล่าสัตว์ป่า, พื้นที่เตรียมการจัดตั้งอุทยาน, ที่ราชพัสดุ และพื้นที่ส่งมอบให้สำนักงาน การปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตร จากข้อมูลการรายงานสถิติกรมป่าไม้ พ.ศ. 2561 โดยสำนักจัดการที่ดินป่าไม้ พบว่า ภาคใต้มีเนื้อที่ป่า (Forest Area) จำนวน 11,207,228.70 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 24.28 เมื่อเทียบกับ เนื้อที่ภาคใต้ และเนื้อที่ที่ไม่ใช่ป่า (Non-Forest Area) จำนวน 34,947,672.7 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 75.72 เมื่อเทียบกับเนื้อที่ภาคใต้ เมื่อแยกเป็นรายจังหวัดในภาคใต้ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นจังหวัดที่มีเนื้อที่ป่า มากที่สุด จำนวน 2,353,412.71 ไร่ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 28.79 ของเนื้อที่ทั้งหมดของจังหวัด พบพื้นที่ป่าไม้ ในทุกอำเภอของจังหวัด ยกเว้นอำเภอบ้านนาเดิม พื้นที่ป่าไม้ที่พบอยู่ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าทาชนะ ป่าสงวนแห่งชาติป่าคลองท่าเนียนและป่าเลนคลองพุมเรียง ป่าสงวนแห่งชาติป่าทุ่งไล่ไซ่ ป่าสงวนแห่งชาติป่าเลน น้ำเค็มท่าฉาง ป่าสงวนแห่งชาติป่าเขาท่าเพชร ป่าสงวนแห่งชาติป่าเลนดอนสัก ป่าสงวนแห่งชาติป่าชัยครามและ ป่าวัดประดู่ ป่าสงวนแห่งชาติป่าทุ่งรัง ควนเสียด บกไก่อ้า และคลองกงซัง ป่าสงวนแห่งชาติป่าไชยครามและ ป่าวัดประดู่ แปลงที่สอง ป่าสงวนแห่งชาติป่าบ้านนา ป่าท่าเรือและป่าเคียนซา ป่าสงวนแห่งชาติป่าคลองน้ำเฒ่า

ป่าสงวนแห่งชาติป่าคลองสกและป่าคลองพนม ป่าสงวนแห่งชาติป่าเขาพนมและป่าเขาพลูเถื่อน ป่าสงวนแห่งชาติป่าเขาแดงรามและป่าเขาหน้าราหู ป่าสงวนแห่งชาติป่าบางเบาและป่าคลองเขียด ป่าสงวนแห่งชาติป่าย่านยาว ป่าเขาวงและป่ากระซุม ป่าสงวนแห่งชาติป่าบ้านหมากและป่าปากพัง ป่าสงวนแห่งชาติป่าไส้ท่อนและป่าคลองโง้ง ป่าสงวนแห่งชาติป่าคลองสินปุน ป่าสงวนแห่งชาติป่าเกาะพะงัน ป่าสงวนแห่งชาติป่าน้ำตกหินลาด เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาท่าเพชร เขตห้ามล่าสัตว์ป่าหนองทุ่งทอง เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองยัน เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองแสง เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองพระยา อุทยานแห่งชาติแก่งกรุง อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะอ่างทอง อุทยานแห่งชาติหาดขนอม-หมู่เกาะทะเลใต้ อุทยานแห่งชาติน้ำตกธารเสด็จ อุทยานแห่งชาติเขาสก อุทยานแห่งชาติคลองพนม อุทยานแห่งชาติไทร้มเย็น และอุทยานแห่งชาติน้ำตกสี่ขีด

พื้นที่ทางทะเลและชายฝั่งจังหวัดสุราษฎร์ธานี ครอบคลุมพื้นที่ 9 อำเภอ ได้แก่ อำเภอท่าชนะ อำเภอไชยา อำเภอท่าฉาง อำเภอพุนพิน อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี อำเภอกาญจนดิษฐ์ อำเภอดอนสัก อำเภอเกาะสมุย และอำเภอเกาะพะงัน มีความยาวชายฝั่งทะเลทั้งหมดประมาณ 157.17 กิโลเมตร พื้นที่รวม 13,079.61 ไร่ มีสภาพแวดล้อมทางทะเลที่มีความหลากหลายทางชีวภาพสูง มีระบบนิเวศทั้งป่าชายเลน หาดหิน หาดทราย ภูเขาทะเล ปะการัง สัตว์ทะเล หายากและใกล้สูญพันธุ์ มีพื้นที่ป่าชายเลน (ปี 2557) ทั้งหมด 92,840.62 ไร่ โดยเป็นป่าชายเลนคงสภาพ 47,829.71 ไร่ และแปลงสภาพเป็นพื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ 28,221 ไร่ พื้นที่อื่น ๆ 16,789.91 ไร่ พื้นที่แนวปะการัง 4 กลุ่มเกาะ ได้แก่ กลุ่มเกาะเต่า กลุ่มเกาะพะงัน กลุ่มเกาะสมุย และหมู่เกาะอ่างทอง 36,170 ไร่ สภาพสมบูรณ์ดีมากถึงเสียหายมาก พื้นที่แหล่งภูเขาทะเล 17,820 ไร่ แหล่งภูเขาทะเลที่สำคัญ ได้แก่ อ่าวบ้านดอน เกาะนกงตะเกา อ่าวนางกำ เกาะพะงัน เกาะสมุย เกาะเต่า 820.36 ไร่ และพบสัตว์หายากและใกล้สูญพันธุ์ จากข้อมูล พ.ศ.2558 เช่น พะยูน เต่าทะเล และโลมา

ปัจจุบันเนื่องจากการบุกรุกพื้นที่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ เพื่อการขยายพื้นที่เพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ เช่น ปาล์มน้ำมัน ยางพารา เป็นต้นทำให้เกิดผลกระทบได้แก่ เกิดการชะล้างพังทลายของดิน เกิดตะกอนทำให้มีแหล่งน้ำต้นเขินขาดน้ำในหน้าแล้ง มีน้ำป่า/น้ำท่วมเฉียบพลัน กรมป่าไม้จึงได้มีการสำรวจพื้นที่ป่าโดยใช้ข้อมูลการแปลภาพถ่ายดาวเทียมพื้นที่ป่าจากดาวเทียม พบว่า สภาพพื้นที่ป่าไม้ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ย้อนหลัง 4 ปี ระหว่างปี 2558 – 2561 มีแนวโน้มของการเพิ่มขึ้นของพื้นที่ป่าไม้ แต่อย่างไรก็ตามสถานการณ์ดังกล่าวก็ไม่สามารถนิ่งนอนใจได้ เนื่องจากผลระดับการพัฒนาตามทิศทางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 โดยจังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า มีพื้นที่ป่าไม้ต่อพื้นที่จังหวัดเพียง ร้อยละ 24.28 ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ คือ ร้อยละ 31.68 บ่งชี้ว่า สถานการณ์ป่าไม้ของจังหวัดยังคงค่อนข้างน่าเป็นห่วง สภาพปัญหาการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ส่วนใหญ่เป็นการบุกรุกพื้นที่ป่าเพื่อยึดถือครอบครองปลูกพืชผลอาสิน จำพวก ยางพารา และปาล์มน้ำมัน เนื่องจากราคาผลผลิตทั้งปาล์มน้ำมัน และยางพาราบางช่วงมีราคาสูง ความต้องการที่ดินของราษฎรจึงเพิ่มมากขึ้น การอพยพถิ่นที่อยู่อาศัยของราษฎร การบุกรุกพื้นที่ป่าเพิ่มมากขึ้น ส่งผลกระทบต่อ

สิ่งแวดล้อมก่อให้เกิดสภาวะโลกร้อน เกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติอย่างรุนแรง(ข้อมูล สถานการณ์ด้านทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งและการกัดเซาะชายฝั่งของประเทศไทย พ.ศ. 2560)

พื้นที่ป่าชุ่มน้ำเขตอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะอ่างทอง ประกอบด้วยเกาะต่าง ๆ ประมาณ 42 เกาะที่มีขนาดเล็กและขนาดกลาง อยู่เป็นกลุ่มเกาะกลางทะเล วางเรียงตัวในแนวเหนือ - ใต้ ส่วนใหญ่เป็นเขาหินปูนสูงชันซึ่งเป็นแนวหน้าผาส่งชันตั้งตั้งจากพื้นที่น้ำ ทะเล พื้นที่อุทยานฯ ประกอบด้วยพื้นที่ป่าประมาณ 52,000 ไร่ หรือประมาณร้อยละ 82 ของพื้นที่ทั้งหมด อยู่ในเขตน้ำตื้นใกล้ฝั่ง มีความลึกเฉลี่ยของน้ำประมาณ 10 เมตร และได้รับอิทธิพลของตะกอนจากแม่น้ำตาปี ลักษณะชายฝั่งมีความสูงชันมีแนวปะการังก่อตัวเป็นแนวแคบ ๆ ชายฝั่ง หมู่เกาะอ่างทองประกอบด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำหลายรูปแบบ เช่น หาดทราย หาดหิน ป่าชายเลน และแนวปะการัง เป็นแหล่งที่มีความหลากหลายทางชีวภาพของพืช และสัตว์ โดยบางชนิดจัดเป็นชนิดพันธุ์เฉพาะถิ่น ได้แก่ กลัวยไม้มนรีช่องอ่างทอง (*Paphiopedilum niveum* : ชื่อวิทยาศาสตร์) สิ่งมีชีวิตที่อยู่ในสถานภาพใกล้สูญพันธุ์ ได้แก่ นกเงือกดำ (*Anthracoceros malayanus* : ชื่อวิทยาศาสตร์) สถานภาพใกล้สูญคุกคาม เช่น นกออก (*Haliaeetus laucogaster* : ชื่อวิทยาศาสตร์) นกกลุ่มพูขาว (*Ducula bicolor* : ชื่อวิทยาศาสตร์)

พื้นที่ป่าชายเลนในจังหวัดสุราษฎร์ธานีพบมากที่สุดบริเวณอ่าวบ้านดอน ชันเป็นแนวแคบ ๆ ประมาณ 50-100 เมตรจากฝั่งทะเลและตามริมลำแม่น้ำตาปีและลำน้ำสาขา พืชที่พบ เช่น โกงกางใบใหญ่ โกงกางใบเล็ก แสม ลำพู ลำแพน ถั่วขาว เป็นต้น การเพิ่มขึ้นของพื้นที่ป่าในจังหวัดจังหวัดสุราษฎร์ธานีในช่วงระยะเวลา 5 ปีนั้น พบว่า ป่าชายเลนมีพื้นที่เพิ่มขึ้นจาก 74.52 ตารางกิโลเมตร ในปี พ.ศ. 2552 เป็น 76.53 ตารางกิโลเมตร ในปีพ.ศ. 2557 หรือคิดเป็นอัตราที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.69 ตารางกิโลเมตร อัตราเฉลี่ยปีละ 67.36 ตารางกิโลเมตร พื้นที่ป่าชายเลนของตำบลลิเล็ด นับว่าเป็นพื้นที่ที่อุดมสมบูรณ์ที่สุดในจังหวัดสุราษฎร์ธานี เพราะในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา พื้นที่ของป่าชายเลนได้ขยายเพิ่มขึ้นจำนวน 3,000 ไร่ โดยที่ไม่ต้องปลูก เพียงแต่มีการเฝ้าระวังไม่ให้มีการทำประมงผิดกฎหมายในพื้นที่ และผลจากการที่พื้นที่ป่าเพิ่มขึ้น ทำให้ทรัพยากรสัตว์น้ำเพิ่มขึ้นด้วย ช่วยให้ชาวบ้านที่ทำประมงชายฝั่งมีรายได้ที่เพิ่มขึ้น (สถาบันการท่องเที่ยวโดยชุมชน)

แม้ว่าป่าชายเลนของจังหวัดสุราษฎร์ธานีจะมีปริมาณเพิ่มขึ้น แต่ปัญหาในพื้นที่ป่าชายเลนก็มีการทวีความรุนแรงขึ้นอย่างรวดเร็วเช่นกัน ทั้งจากภัยธรรมชาติและผลกระทบของมนุษย์ โดยเฉพาะการทำประมงทะเลที่เกินกว่าศักยภาพการผลิต (Overfishing) และการทำประมงผิดกฎหมายรวมทั้งกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นบริเวณชายฝั่งทะเลในช่วงที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน เช่น การทำนาโกง การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง การก่อสร้างสาธารณูปโภค และกิจกรรมการผลิตที่ปล่อยของเสียลงสู่ทะเล ฯลฯ ส่งผลกระทบต่อสภาพพื้นที่ป่าชายเลนที่มุ่งหวังจะอนุรักษ์ไว้เป็นแหล่งทรัพยากรชายฝั่งที่สำคัญของประเทศ และส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่งทะเลเกิดความเสื่อมโทรมที่รุนแรงขึ้น และลดความอุดมสมบูรณ์ลงของป่าชายเลน แหล่งปะการัง และหญ้าทะเล ส่งผลต่อเนื่องถึงการประมงชายฝั่งถึงการลดลงของชนิดและขนาดของสัตว์น้ำที่จับได้ เป็นต้น

มีผลกระทบต่อเนื่องต่อมูลค่าการผลิตในสาขาการประมง รวมทั้งผลกระทบต่ออาชีพและรายได้ของชาวประมงโดยเฉพาะชาวประมงพื้นบ้านตามไปด้วย ปัจจุบันจากการสำรวจของส่วนบริหารจัดการทรัพยากรป่าชายเลนที่ 4 (สุราษฎร์ธานี) มีพื้นที่ป่าชายเลนตามมติคณะรัฐมนตรี จำนวน 7 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี อำเภอดอนสัก อำเภอกาญจนดิษฐ์ อำเภอท่าฉาง อำเภอพุนพิน และอำเภอไชยา (ที่มา : ส่วนบริหารจัดการป่าชายเลนที่ 4 (สุราษฎร์ธานี), 2557)

คุณภาพน้ำผิวดินแม่น้ำตาปี-พุมดวง ในระหว่าง ปี 2560 - 2561 พบว่า คุณภาพน้ำโดยรวมมีแนวโน้มดีขึ้น คุณภาพน้ำผิวดินพื้นที่วิกฤตคลองมะขามเตี้ย พบว่า คุณภาพน้ำโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ประเภทที่ 4 หรือเสื่อมโทรม คุณภาพน้ำผิวดินบริเวณเขื่อนรัชชประภา อยู่ในเกณฑ์ประเภทที่ 2 หรือดี คุณภาพน้ำทะเลบริเวณชายหาดท่องเที่ยว พื้นที่เกาะสมุย พื้นที่เกาะพะงัน และพื้นที่เกาะนางยวนและเกาะเต่า อำเภอเกาะพะงัน มีค่าเกินเกณฑ์มาตรฐานฯ ซึ่งส่วนใหญ่มีสาเหตุการปนเปื้อนมาจากกิจกรรมของมนุษย์ ในส่วนพื้นที่อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะอ่างทอง มีค่าอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานน้ำทะเล ประเภทที่ 4 เพื่อการนันทนาการ แนวทางการแก้ไขปัญหา ควรมีการรณรงค์ให้ประชาชนลดการใช้น้ำเพื่อลดน้ำเสียและมีการจัดการน้ำเสียที่ต้นทางโดยการบำบัดน้ำเสียที่บ้านเรือน นำน้ำที่บำบัดแล้วกลับมาใช้ประโยชน์ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดสร้างระบบบำบัดน้ำเสียรวมชุมชน หรือส่งเสริมให้มีการบำบัดน้ำเสียในบ้านเรือนเบื้องต้นโดยใช้ถังบำบัดสำเร็จรูป พร้อมทั้งกำกับดูแลและเข้มงวดในการบังคับใช้กฎหมาย ให้แหล่งกำเนิดมลพิษต้องมีระบบบำบัดน้ำเสียและระบายน้ำทิ้งให้เป็นไปตามมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งที่กำหนด ด้านการเกษตรกรรม ลดการใช้ปุ๋ยเคมี ส่งเสริมการนำของเสียมาทำปุ๋ยอินทรีย์ หรือ ก๊าซชีวภาพ และใช้ปุ๋ย ในปริมาณที่เหมาะสม ไม่มากจนตกค้างสะสมบนหน้าดิน เป็นการลดค่าใช้จ่าย ทั้งนี้การนำน้ำที่บำบัดแล้วจากระบบบำบัดรวมมาใช้ในการเกษตรก็เป็นการลดปริมาณน้ำทิ้งที่จะระบายลงแหล่งน้ำสาธารณะ

สถานการณ์ แนวโน้มและความสามารถของจังหวัด

การวิเคราะห์ประเด็นการพัฒนาจังหวัดที่เชื่อมโยงกับกรอบทิศทางการพัฒนาประเทศ 4 มิติ ตัวชี้วัดการพัฒนาระดับจังหวัดที่เชื่อมโยงระดับประเทศ 4 ด้าน จำนวน 24 ตัวชี้วัด การวิเคราะห์ข้อมูลภาพรวมตัวชี้วัดการพัฒนาจังหวัดสุราษฎร์ธานีที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจัดทำให้จังหวัดมาประกอบการทบทวนและวิเคราะห์สถานะแวดล้อม (SWOT) ที่มีผลต่อการพัฒนาต่าง ๆ ของจังหวัด ตัวชี้วัดการพัฒนาที่สำคัญ 4 มิติ ได้แก่ 1) ด้านการเติบโตทางเศรษฐกิจแบบมีส่วนร่วม 2) ด้านการเติบโตทางเศรษฐกิจและการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน 3) ด้านการเติบโตทางเศรษฐกิจโดยคำนึงถึงการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 4) ด้านประสิทธิภาพในการดำเนินงานของภาครัฐ ทั้งนี้ ได้วิเคราะห์ความสามารถและศักยภาพต่าง ๆ ดังนี้

1) การสร้างความสามารถในการแข่งขัน (Growth & Competitiveness)

การวิเคราะห์ศักยภาพจังหวัด จะพบว่า สาขาเศรษฐกิจที่มีสัดส่วนใน GPP จังหวัดสุราษฎร์ธานีมากที่สุด คือ สาขาเกษตรกรรม (47,266 ล้านบาท) คิดเป็นร้อยละ 22.40 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด

รองลงมาได้แก่ สาขาที่พักและบริการด้านอาหาร (42,365 ล้านบาท) คิดเป็นร้อยละ 17.11 สาขาอุตสาหกรรม (33,840 ล้านบาท) คิดเป็นร้อยละ 17.35 และสาขาขายส่งขายปลีก (27,448 ล้านบาท) คิดเป็นร้อยละ 10.15 ซึ่งจะพบว่ามูลค่าของแต่ละสาขาเพิ่มสูงขึ้นจากปี 2559 แต่มีข้อสังเกตว่าสัดส่วนภาคการเกษตรลดลงจากร้อยละ 23.54 เป็นร้อยละ 22.40

จากการวิเคราะห์ตัวชี้วัดการพัฒนาระดับจังหวัด (สศช.) จะเห็นว่า ภาพรวมตัวชี้วัดการพัฒนาจังหวัดสุราษฎร์ธานี จะสูงกว่าค่ากลางประเทศ 1.02 แต่ยังมีตัวชี้วัดที่มีค่ากลางต่ำกว่าประเทศ คือ ตัวชี้วัดด้านการพัฒนาแบบทั่วถึง ต่ำกว่า 6.46 ซึ่งได้แก่สัมประสิทธิ์การกระจายรายได้ และร้อยละผู้อยู่ในระบบประกันสังคมต่อกำลังแรงงาน (%) และตัวชี้วัดด้านการเติบโตเศรษฐกิจสีเขียว ต่ำกว่า 9.73 ได้แก่ อัตราการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ป่าไม้ในจังหวัด (%) สัดส่วนปริมาณขยะที่กำจัดถูกต้องต่อปริมาณขยะที่เกิดขึ้น สัดส่วนเฉลี่ยการปล่อยก๊าซเรือนกระจก (ตันก๊าซเรือนกระจก/คน) สัดส่วนปริมาณการใช้ไฟฟ้าภาคครัวเรือนต่อประชากร (กิโลวัตต์-ชั่วโมง/คน) สัดส่วนปริมาณการใช้ไฟฟ้าในภาคที่ไม่ใช่ครัวเรือนต่อ GPP (กิโลวัตต์-ชั่วโมง/ล้านบาท) สัดส่วนปริมาณน้ำมันเชื้อเพลิงในภาคอุตสาหกรรมต่อ GPP ภาคอุตสาหกรรม (ลิตร/ล้านบาท)

การวิเคราะห์ศักยภาพทางเศรษฐกิจและการแข่งขันของจังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่าภาคเกษตรสำคัญของจังหวัดสุราษฎร์ธานี คือ 1) ยางพาราและปาล์มน้ำมัน และ 2) ไม้ผลและการประมง และจากการวิเคราะห์ปัจจัยแวดล้อมเบื้องต้น พบว่า สถานการณ์ที่เกิดขึ้นถึงแม้จังหวัดสุราษฎร์ธานีจะมีจุดแข็งที่เป็นฐานการผลิตทางการเกษตรที่สำคัญ แต่มีจุดอ่อนและอุปสรรคสำคัญที่กระบวนการทางเศรษฐกิจยังเน้นที่การผลิตวัตถุดิบขั้นต้น ซึ่งมีมูลค่าทางเศรษฐกิจต่ำและจากภาวะคุกคามจากการขยายพื้นที่ปลูกยางพาราและปาล์มน้ำมันในภูมิภาคอื่น ๆ ของประเทศ ประเทศในภูมิภาคอินโดจีนและประเทศจีนจำนวนมากส่งผลกระทบต่อปริมาณความต้องการและราคาของยางพาราและปาล์มน้ำมันจากประเทศไทยในอนาคต ดังนั้น การเพิ่มศักยภาพการแข่งขันภาคเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรโดยมีเป้าหมายในการเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้ ความก้าวหน้าของวิทยาการและเทคโนโลยีส่งผลให้เกิดการวิจัยพัฒนาการเกษตรกว้างขวางรวดเร็ว และช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและมูลค่าสินค้าเกษตร และจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีสถาบันการศึกษาในพื้นที่สามารถวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อสร้างมูลค่าแก่ผลผลิตทางการเกษตรทรัพยากรธรรมชาติและ การบริหารจัดการ ดังนั้น การกำหนดเป้าประสงค์การพัฒนา “การเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจของยางพาราและปาล์มน้ำมันให้สูงขึ้น” จึงเป็นเป้าหมายหลักในการพัฒนา โดยมีแนวทางการพัฒนาที่มีจุดมุ่งเน้น ดังนี้

พัฒนาภาคการผลิตและอุตสาหกรรมยางพาราและปาล์มน้ำมันแบบครบวงจร (การผลิต การแปรรูป การตลาด) เพื่อเพิ่มมูลค่าและศักยภาพในการแข่งขัน

ทิศทางของกระแสโลกที่การเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรโลก ทำให้ความต้องการสินค้าเกษตรและอาหารมีปริมาณสูงและผู้บริโภคให้ความสำคัญกับกิจกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและสินค้าเกษตร

ปลอดภัย ดังนั้นจึงกำหนดเป้าประสงค์การพัฒนา “ไม่ผล สิ้นค้าประมง และผลิตภัณฑ์อาหารพื้นบ้าน มีคุณภาพ และความปลอดภัยระดับมาตรฐาน” เป็นเป้าประสงค์หลัก โดยมีกลยุทธ์การพัฒนาที่มีจุดมุ่งเน้น ดังนี้

ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร (พืช/ประมง/ปศุสัตว์) โดยใช้มาตรฐาน GAP ซึ่งเป็นมาตรฐานระดับนานาชาติเป็นมาตรการสำคัญ

ผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัว ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว (GPP per capita) ปี 2560 ของ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เท่ากับ 200,471 บาท ต่อคนต่อปี เพิ่มขึ้นจาก 185,608 บาท ต่อคนต่อปี เท่ากับ 14,863 บาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.01 เป็นลำดับที่ 18 ของประเทศ และเป็นลำดับที่ 4 ของภาคใต้รอง จากจังหวัดภูเก็ต พังงา และกระบี่

2) การสร้างโอกาสบนความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม (Inclusive Growth)

(1) **จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ย** จากผลการดำเนินงาน 3 ปี (พ.ศ.2560-2562) พบว่ามีค่าปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปในจังหวัดสุราษฎร์ธานี 3 ปี (พ.ศ.2560-2562) อยู่ที่ 8.53 ปี ต่ำกว่าค่าเฉลี่ย เป้าหมายที่กำหนดไว้คือ จำนวน 12 ปี เนื่องจากหลายปัจจัย อาทิ นักเรียนต้องออกกลางคัน อาจเพราะการ ตั้งครรภ์ระหว่างเรียน หรือสภาพเศรษฐกิจทางครอบครัวไม่เอื้อต่อการส่งเสริมการเรียน รวมทั้งเขตพื้นที่การศึกษา มีข้อจำกัดในการบริหารจัดการให้สถานศึกษายกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ครูไม่ตรงสาขาวิชา, งบประมาณไม่ เพียงพอ) ส่งผลให้ผู้ปกครองส่งบุตรหลานไปเรียนโรงเรียนเอกชนมากขึ้น และโรงเรียนขนาดเล็กมีเพิ่มมากขึ้นทำให้ ครูไม่ครบชั้นส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา อย่างไรก็ตามจังหวัดก็มีแนวทางในการพัฒนาด้านการศึกษา เพื่อให้ ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปี (พ.ศ.2562-2565) ได้แก่ การจัดตั้งศูนย์อาชีวศึกษาในระดับ สถานศึกษาและระดับหน่วยงานทางการศึกษา รวมทั้งพัฒนาสร้างเครือข่ายเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายใต้โครงการ ชุมชนดี ชีวิตมีสุข

(2) **ค่าเฉลี่ย O-net ม.3 ที่เพิ่มขึ้น** จากผลการดำเนินงาน 3 ปี (พ.ศ.2560-2562) พบว่า จังหวัดมีค่าเฉลี่ย O-net ม.3 อยู่ที่ 35.97 คะแนน ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยเป้าหมาย 3 ปี กำหนดไว้ 47.16 คะแนน สาเหตุก็มีลักษณะเดียวกันกับประเด็นจำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยคือ เขตพื้นที่การศึกษา มีข้อจำกัดในการ บริหารจัดการให้สถานศึกษายกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ครูไม่ตรงสาขาวิชา, งบประมาณไม่เพียงพอ) ส่งผลให้ผู้ปกครองส่งบุตรหลานไปเรียนโรงเรียนเอกชนมากขึ้น ในขณะที่เดียวกันโรงเรียนขนาดเล็ก มีเพิ่มมากขึ้นทำให้ครูไม่ครบชั้นส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา

(3) **สถานบริการสุขภาพมีคุณภาพมาตรฐานที่กำหนด (HA) (ร้อยละ 100)** จากผลการ ดำเนินงานเฉลี่ย 2 ปี (พ.ศ.2559-2560) พบว่าจังหวัดมีค่าเฉลี่ยสถานบริการสุขภาพมีคุณภาพมาตรฐาน ที่กำหนด (HA) อยู่ที่ ร้อยละ 77.5 ต่ำกว่าค่าเป้าหมายเฉลี่ย 2 ปี พ.ศ.(2559-2560) ที่กำหนดไว้ คือ ร้อยละ 88 เนื่องจากความไม่ต่อเนื่องของทีมนำและการพัฒนาคุณภาพ แนวทางบริการ คือ การพัฒนา ทีมนำขององค์กร พัฒนาการจัดการความรู้ขององค์กร

(4) ร้อยละของผู้สูงอายุที่ได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพ (ร้อยละ 20/ปี) จากผลการดำเนินงานเฉลี่ย 2 ปี (พ.ศ.2559-2560) พบว่าจังหวัดมีค่าเฉลี่ยของผู้สูงอายุที่ได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพร้อยละ 46.26 สูงกว่าค่าเป้าหมายเฉลี่ย 2 ปี พ.ศ.2559-2560) ที่กำหนดไว้ คือ ร้อยละ 20

3) การเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Green Growth)

(1) ร้อยละของปริมาณขยะที่ลดลง (ร้อยละ 0.01 ต่อปี) จากผลการดำเนินงาน 4 ปี (พ.ศ.2557-2560) พบว่าจังหวัดมีปริมาณขยะเฉลี่ย อยู่ที่ 382,99.06 ตัน ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยเป้าหมาย 4 ปี กำหนดไว้ โดยต้องมีปริมาณขยะ 363,635 ตัน เนื่องจากระบบการบริหารจัดการยังไม่เหมาะสมรวมทั้ง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่จริงจังเพียงพอในการจัดการ

(2) คุณภาพน้ำ (ผิวดิน/ทะเลและชายฝั่ง) มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ระดับพอใช้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของสถานีที่มีการตรวจวัด (ร้อยละ 80) จากผลการดำเนินงานเฉลี่ย 3 ปี (พ.ศ.2557-2559) พบว่า มีคุณภาพน้ำเฉลี่ย ร้อยละ 64.01 ต่ำกว่าเป้าหมายเฉลี่ย 3 ปี ที่กำหนด ร้อยละ 80 เนื่องจากการบริหารจัดการในการสร้างความรู้ความเข้าใจในการดูแลสภาพน้ำยังไม่มีประสิทธิภาพ รวมทั้ง การเติบโตทางเศรษฐกิจโดยเฉพาะธุรกิจท่องเที่ยว ส่งผลให้มีจำนวนของแหล่งมลพิษเพิ่มขึ้น ประกอบการขยายตัวของชุมชนเมืองในปัจจุบัน อย่างไรก็ตาม จังหวัดได้ดำเนินโครงการตามแผนปฏิบัติการประจำปี (พ.ศ.2557-2560) ได้แก่ การจัดโครงการอนุรักษ์ พื้นฟูระบบนิเวศ พื้นที่ต้นน้ำ พื้นที่อุทยาน พื้นที่ชุ่มน้ำ เพื่อสร้างสมดุล

(3) ร้อยละของพื้นที่สีเขียวที่เพิ่มขึ้นจากพื้นที่ของจังหวัด (ร้อยละ 0.05/ปี) จากผลการดำเนินงานเฉลี่ย 3 ปี (พ.ศ.2557-2559) พบว่า มีพื้นที่สีเขียวเพิ่มขึ้นจากพื้นที่ของจังหวัด ร้อยละ 28.55 ต่ำกว่าเป้าหมายเฉลี่ย 3 ปี ที่กำหนด ร้อยละ 28.62 เนื่องจากยังไม่สามารถดำเนินการตามเป้าหมายที่กระทรวงกำหนด อย่างไรก็ตามจังหวัดได้ดำเนินโครงการตามแผนปฏิบัติการประจำปี (พ.ศ.2557-2560) ได้แก่ โครงการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ป่าชายเลนและทรัพยากรชายฝั่ง โดยสร้างจิตสำนึกอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพให้จังหวัดมีพื้นที่สีเขียวเพิ่มขึ้น

(4) ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของชุมชนพื้นที่เสี่ยงภัยที่ได้รับการเตรียมความพร้อมในการบริหารจัดการภัยพิบัติทางธรรมชาติ (ร้อยละ 10 ต่อปี) จากผลการดำเนินงานเฉลี่ย 4 ปี (พ.ศ.2557-2560) พบว่า มีชุมชนพื้นที่เสี่ยงภัยที่ได้รับการเตรียมความพร้อมในการบริหารจัดการภัยพิบัติทางธรรมชาติ ร้อยละ 28.32 ต่ำกว่าเป้าหมายเฉลี่ย 4 ปี ที่กำหนด ร้อยละ 63 เนื่องจากจังหวัดยังขาดความต่อเนื่องในการดำเนินการโครงการเพิ่มศักยภาพเครือข่ายและชุมชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

4) การปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ (Government Efficiency)

(1) สัดส่วนคดีอาชญากรรมที่ลดลง (ร้อยละ 10 ต่อปี) จากผลการดำเนินงานจังหวัดเฉลี่ย 4 ปี มีสัดส่วนคดีอาชญากรรมเพิ่มขึ้นจำนวน 863 คดี ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายเฉลี่ยตามแผนพัฒนาจังหวัด (พ.ศ.2557-2560) ที่กำหนด ต้องมีสัดส่วนคดีอาชญากรรมที่ลดลง เป็น 261 คดี หรือลดลงร้อยละ 10 เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา เนื่องจากปริมาณของประชากรและผู้มาเยือนเพิ่มขึ้น รวมทั้งสภาพสังคม

มีความอ่อนแอ เกิดการมีไวรัสเพิ่มมากขึ้น ส่งผลต่อการค้าและใช้ยาเสพติด โดยการจับกุมส่วนใหญ่เป็นการจับกุมข้อหาผลิตพืชกระท่อม รองลงมาเป็นกัญชาสดและกัญชาแห้ง ที่ผ่านมา จังหวัดได้ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดมาโดยตลอด โดยมีแผนป้องกันยาเสพติด แผนบำบัดรักษาเสพติด และแผนบริหารจัดการอย่างบูรณาการ เพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชนอย่างมีคุณภาพและการมีส่วนร่วมของประชาชน แต่ในด้านสถานการณ์ของการแพร่ระบาดของยาเสพติดที่เข้าถึงเด็กและเยาวชน จากการที่ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้ดำเนินการสุ่มตรวจและคัดกรองนักเรียน อายุระหว่าง 15-24 ปี จากสถานศึกษาทั้งหมด 39 แห่ง ทำการสุ่มนักเรียน จำนวน 5,147 คน พบสารเสพติดในเด็กและเยาวชนกลุ่มเป้าหมาย ร้อยละ 5.49 (โดยมีการแจ้งผลกลับไปยังสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด) เพื่อดำเนินการตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (แจ้งตามหนังสือลับที่ สฎ.0017/4877 ลว. 18 มีนาคม 2563) อย่างไรก็ตาม จังหวัดได้โครงการตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 - 2560 การบูรณาการโครงการหน่วยงานหลายภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ โครงการพัฒนาชุมชนสุขภาพดี วิถีไทย โดยสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ฯ โครงการชุมชนดี ชีวิตมีสุข โดยสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ฯ ซึ่งได้บูรณาการหน่วยงานเพื่อคัดเลือกหมู่บ้านต้นแบบตามเกณฑ์ สุขภาพดี ครอบครัวอบอุ่น ชุมชนเข้มแข็ง เขตชุมชนธรรม และสภาพแวดล้อมดี และโครงการสุราษฎร์ธานีเมืองแห่งรอยยิ้มและความสุข โดยสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด ฯ ซึ่งได้ขับเคลื่อนชุมชนต้นแบบเมืองคนดีเพื่อนำสู่คุณภาพชีวิตที่ดีกว่า

(2) สัดส่วนคดีเกี่ยวกับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินที่ลดลง (ร้อยละ 4 ต่อปี)

จากผลการดำเนินงานจังหวัด ฯ มีสัดส่วนคดีเกี่ยวกับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินที่ลดลง เฉลี่ย 4 ปี จำนวน 407.25 คดี ซึ่งสูงค่าเป้าหมายเฉลี่ยตามแผนพัฒนาจังหวัด (พ.ศ.2557-2560) ที่กำหนดต้องมีสัดส่วนคดีเกี่ยวกับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินที่ลดลง เป็น 569 คดี เนื่องจาก จังหวัดได้ดำเนินมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินที่มีประสิทธิภาพ อีกทั้ง จังหวัดได้ดำเนินโครงการตามแผนปฏิบัติราชการประจำปี (พ.ศ.2557-2560) ได้แก่ โครงการตามรอยพ่ออยู่อย่างวิถีพอเพียงของที่ทำการปกครองจังหวัด ฯ โดยต่อยอดหมู่บ้านต้นแบบเมืองคนดีด้วยการจัดระบบการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน รวมถึงการป้องกันภัยพิบัติและการจัดการชุมชน และโครงการชุมชนต้นแบบแห่งอาหารทะเล โดยสร้างเครือข่ายชุมชนต้นแบบและจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการจัดการความมั่นคงทางอาหาร โครงการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อป้องกันอาชญากรรมในพื้นที่เสี่ยง เพื่อสร้างความเชื่อมั่นด้านความปลอดภัยและเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันความปลอดภัย สถานที่และบุคคลสำคัญ เพิ่มประสิทธิภาพการรักษาความปลอดภัยและอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว โดยเฉพาะพื้นที่เกาะหลัก และเพิ่มประสิทธิภาพการรักษาความปลอดภัยในชุมชน ฝึกทักษะการใช้อาวุธ การจับกุมตรวจค้น ให้ราษฎรในหมู่บ้านหรือชุมชน

12. สถานการณ์เกี่ยวกับโรคระบาดรุนแรงเชื้อไวรัสโควิด - 19

การศึกษาพื้นฐานในยุค โควิด - 19 : จะเปิด - ปิด

การระบาดของเชื้อไวรัส โควิด-19 ส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษาเป็นอย่างมาก ตั้งแต่เชื้อไวรัสเริ่มระบาดในประเทศจีนปลายช่วงเดือนธันวาคม 2562 จนถึงปัจจุบัน UNESCO รายงานว่ารัฐบาล 191 ประเทศทั่วโลก ประกาศปิดสถานศึกษาทั้งประเทศ มีผู้เรียนได้รับผลกระทบกว่า 1.5 พันล้านคน (มากกว่าร้อยละ 90 ของผู้เรียนทั้งหมด) สำหรับประเทศไทยสถานการณ์การระบาดเกิดขึ้นในช่วงสถานศึกษาชั้นพื้นฐานปิดภาคเรียน โดยในช่วงต้นเดือนเมษายน คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบให้เลื่อนวันเปิดเทอมภาคเรียนที่ 1 ไปเป็นวันที่ 1 กรกฎาคม 2563 ไทยจึงมีโอกาสมอบทเรียนจากต่างประเทศเพื่อเตรียมตัวให้พร้อมในการจัดการเรียนการสอนรูปแบบใหม่ที่สอดคล้องกับมาตรการป้องกันการระบาด พร้อมกับเตรียมมาตรการต่าง ๆ เพื่อป้องกันไม่ให้ผู้เรียนได้รับผลกระทบจากรูปแบบการเรียนที่เปลี่ยนไป

สิ่งที่รัฐต้องตัดสินใจ คือ การเปิด-ปิดโรงเรียน แต่ผลของการปิดโรงเรียนอาจได้ไม่คุ้มเสีย มาตรการเร่งด่วนที่รัฐบาลหลายประเทศใช้เพื่อป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อไวรัสคือ มาตรการกึ่งปิดเมือง (Semi-lockdown) และมาตรการเว้นระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) โรงเรียนจึงจำเป็นต้องถูกปิดไปด้วยเพื่อลดช่องทางการแพร่เชื้อไวรัส อย่างไรก็ตามงานวิจัยศึกษาผลของการปิดโรงเรียนในประเทศจีน ฮองกง และสิงคโปร์ ประกอบกับบทเรียนในอดีตจากสถานการณ์แพร่ระบาดของเชื้อไวรัส SARs บ่งชี้ว่าการปิดโรงเรียนอย่างเดียวส่งผลน้อยมากต่อการลดจำนวนของผู้ติดเชื้อ เมื่อเทียบกับมาตรการอื่น

นอกจากนี้ธนาคารโลกยังแสดงความเป็นห่วงต่อสถานการณ์ปิดโรงเรียนว่า จะส่งผลให้นักเรียนส่วนใหญ่เสียโอกาสในการเรียนรู้ โดยเฉพาะนักเรียนในครอบครัวที่มีฐานะยากจน เนื่องจากไม่มีรายได้มากพอที่จะนำมาใช้สนับสนุนการเรียนของบุตรหลานเพิ่มเติม ที่ร้ายแรงที่สุดการปิดโรงเรียนอาจผลักดันให้นักเรียนกลุ่มนี้หลุดออกจากระบบการศึกษา ซึ่งจะก่อให้เกิดผลเสียต่อชีวิตเด็กในระยะยาว ดังนั้น สิ่งที่ต้องพิจารณาคือการวางแผนเปิดโรงเรียนเพื่อให้เด็กได้ไปโรงเรียนอีกครั้ง โดยให้สอดคล้องกับความรุนแรงของสถานการณ์ ควบคู่กับการใช้มาตรการทางด้านสาธารณสุขและมาตรการทางสังคมอย่างเคร่งครัดในโรงเรียน หากต้องปิดโรงเรียน เรียนทางไกลสามารถแก้ปัญหาได้ แต่รัฐควรดูแลเด็กยากจนเป็นพิเศษ ช่วงการระบาดของเชื้อไวรัส โควิด-19 หลายประเทศใช้วิธีการสอนทางไกล ไม่ว่าจะเป็นการสอนออนไลน์ผ่าน Massive Open Online Courseware (MOOC) หรือแอปพลิเคชันที่ช่วยให้ครูสอนในห้องเรียนเสมือน (Virtual Classroom) หรือใช้การถ่ายทอดการสอนผ่านสัญญาณโทรทัศน์ เพื่อให้เด็กเรียนต่อที่บ้านได้ขณะปิดโรงเรียน แต่การใช้วิธีดังกล่าวทำให้เด็กบางกลุ่มโดยเฉพาะเด็กในครอบครัวที่มีฐานะยากจนเสียเปรียบ เพราะไม่มีอุปกรณ์ดิจิทัลที่บ้าน นอกจากนี้ ในการเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เด็กจำเป็นต้องได้รับการเอาใจใส่ การเรียนที่บ้านจึงเป็นการผลักภาระให้ผู้ปกครอง อาจทำให้เหลื่อมล้ำทางการศึกษาเพิ่มมากขึ้น หากผู้ปกครองไม่มีความพร้อมในการช่วยเหลือบุตรหลานของตนในการเรียน เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดที่ไม่มีใครพร้อมเสียโอกาส รัฐบาลของหลายประเทศได้จัดหาอุปกรณ์การเรียนให้แก่เด็กกลุ่มดังกล่าว เช่น

รัฐบาลฮ่องกงให้โรงเรียนสำรวจความพร้อมนักเรียน และจัดหาคอมพิวเตอร์ให้นักเรียนยืมเรียน รัฐนิวยอร์กเตรียม iPad พร้อมอินเทอร์เน็ตให้นักเรียนยืมกว่า 3 แสนเครื่อง และรัฐแคลิฟอร์เนียร่วมมือกับบริษัท Google จัดหา Chromebooks และ Mobile Hotspot ให้นักเรียน รวมทั้งออกคู่มือให้ผู้ปกครองสามารถช่วยเหลือเด็กในการใช้อุปกรณ์

ประเทศไทยยังมีข้อจำกัดในการเรียนทางไกลค่อนข้างสูง ข้อมูลของสหภาพโทรคมนาคมระหว่างประเทศ (ITU) บ่งชี้ว่า สัดส่วนของครัวเรือนที่มีคอมพิวเตอร์ค่อนข้างต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยของประเทศพัฒนาแล้ว นอกจากนี้ การสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติยังสะท้อนให้เห็นความเหลื่อมล้ำสูงในการเข้าถึงอุปกรณ์ดิจิทัล โดยเฉพาะครัวเรือนที่มีฐานะยากจน และครัวเรือนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ยิ่งไปกว่านั้น ยังมีนักเรียนกว่า 8 หมื่นคน อยู่ในพื้นที่ที่ไฟฟ้าเข้าไม่ถึง ดังนั้น รัฐบาลต้องสำรวจความพร้อมของครัวเรือนเด็ก และมีมาตรการที่หลากหลายเพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าถึงการเรียนทางไกลของเด็กที่มีสภาพความขาดแคลนแตกต่างกัน

จากบทเรียนข้างต้น รัฐบาลไทยควรมีมาตรการเปิด-ปิดโรงเรียนให้สอดคล้องกับความรุนแรงของการระบาดของโรค มีความยืดหยุ่นในแต่ละพื้นที่ และใช้มาตรการด้านอื่นควบคู่ในกรณีเปิดโรงเรียน นอกจากนี้ ควรเร่งสำรวจความพร้อมในการเข้าถึงการเรียนทางไกลของเด็ก เพื่อเตรียมอุปกรณ์หรือสื่อการเรียนให้เหมาะสมกับบริบทของครอบครัวเด็กที่แตกต่างกัน โดยดำเนินการ 6 ประการ ดังนี้

ประการที่ 1 กำหนดมาตรการเปิด-ปิดโรงเรียนให้สอดคล้อง และยืดหยุ่นตามความรุนแรงของการระบาดของไวรัส โควิด-19 โดยวางแผนทางให้ พื้นที่ที่พบผู้ติดเชื้อรายใหม่อย่างต่อเนื่องในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา ต้องปิดโรงเรียน และให้เด็กเรียนทางไกลที่บ้านจนสถานการณ์ลดความรุนแรงลงจนสามารถกลับมาเปิดโรงเรียนได้ ในกรณีพื้นที่ที่พบผู้ติดเชื้อรายใหม่ประปราย หรือไม่มีผู้ติดเชื้อรายใหม่ในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา ให้พิจารณาเปิดโรงเรียนได้ภายใต้ข้อจำกัดความพร้อมของห้องเรียน และความพร้อมในการเรียนทางไกลของเด็ก ทั้งนี้ควรกำหนดให้แนวทางการเปิด-ปิดโรงเรียนยืดหยุ่นตามสถานการณ์สามารถเปลี่ยนแปลงได้ทั้งในกรณีที่สถานการณ์ระบาดรุนแรงขึ้น และสถานการณ์ผ่อนคลายลง

ประการที่ 2 ปรับปรุงห้องเรียนให้เป็น “ห้องเรียนปลอดภัย ห่างไกล โควิด-19” โดยกำหนดแนวทางให้โรงเรียนทุกแห่งสำรวจความพร้อมของห้องเรียน โดยกระทรวงศึกษาธิการ ควรประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทางด้านระบาดวิทยากำหนดลักษณะของห้องเรียนที่เหมาะสม เช่น จักรยะห่างระหว่างนักเรียนอย่างน้อย 1 เมตร และมีอากาศหมุนเวียนอย่างน้อย 10 เท่าของปริมาณอากาศในห้องเรียน เป็นต้น เพื่อให้โรงเรียนทุกแห่งประเมินความพร้อมด้านกายภาพของตน ทั้งนี้ กระทรวงศึกษาธิการควรสื่อสารอย่างชัดเจน โดยกำหนดแนวทางที่อิงกับแบบแปลนอาคารเรียนมาตรฐาน หรือในกรณีที่โรงเรียนไม่ได้ใช้แบบแปลนมาตรฐาน ควรแจ้งให้โรงเรียนทราบถึงมาตรฐานของการระบายอากาศอย่างชัดเจน

ประการที่ 3 สำรวจความพร้อมการเรียนทางไกลของเด็กเพื่อประเมินความเสี่ยง กระทรวงศึกษาธิการ หรือหน่วยงานต้นสังกัดโรงเรียน ควรประสานกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลพื้นฐานครัวเรือนนักเรียนมาบูรณาการร่วมกันเพื่อจัดกลุ่มตามระดับความเสี่ยงในการเข้าถึงการเรียน

ทางไกล โดยแบ่งเด็กเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่มีความพร้อม ได้แก่ เด็กที่มีอุปกรณ์ดิจิทัลพร้อมอินเทอร์เน็ตที่บ้าน กลุ่มที่มีความเสี่ยง ได้แก่ เด็กที่ไม่มีอุปกรณ์ดิจิทัลและอินเทอร์เน็ตที่บ้าน แต่เข้าถึงไฟฟ้าได้ และกลุ่มที่มีความเสี่ยงสูง ได้แก่ เด็กที่ไม่มีอุปกรณ์ดิจิทัลและอินเทอร์เน็ตที่บ้าน และไม่มีไฟฟ้าใช้ ทั้งนี้ ควรใช้ข้อมูลเพื่อประเมินความพร้อมของผู้ปกครองด้วย เช่น เป็นเด็กอยู่กับพ่อแม่หรือไม่ เพื่อวางแผนให้การสนับสนุนเพิ่มเติมแก่ครอบครัวที่ผู้ปกครองไม่พร้อมสนับสนุนบุตรหลานในกรณีที่ต้องเรียนที่บ้าน ในกรณีพื้นที่ที่พบผู้ติดเชื้อรายใหม่ประปราย และพื้นที่ที่ไม่มีผู้ติดเชื้อรายใหม่ในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา โรงเรียนควรเปิดการเรียนการสอนตามปกติ หากมีห้องเรียนพร้อมรองรับนักเรียนทุกคน โดยยังสามารถรักษาระยะห่างได้ ส่วนโรงเรียนที่ไม่สามารถจัดชั้นเรียนตามมาตรฐานรักษาระยะห่างที่ปลอดภัยได้ ควรใช้วิธีการสอนในโรงเรียนตามปกติผสมกับการสอนทางไกล เช่น โรงเรียนประถมศึกษาหรือขยายโอกาส ให้นักเรียนอนุบาลหรือในช่วงชั้นที่ 1 (ป.1 ถึง ป.3) มาเรียนที่โรงเรียนตามปกติ แต่ให้นักเรียนระดับ ป.4 ขึ้นไปเรียนที่บ้าน ส่วนโรงเรียนมัธยม ครูอาจประเมินนักเรียนตามผลการเรียน (เช่น คะแนนสอบ หรือพฤติกรรม เป็นต้น) แล้วให้เด็กที่จำเป็นต้องดูแลใกล้ชิดมาเรียนตามปกติ นอกจากนั้นให้เรียนที่บ้าน เป็นต้น

ประการที่ 4 จัดเตรียมอุปกรณ์ให้แก่เด็กที่มีความเสี่ยงที่จะเสียโอกาสจากการเรียนทางไกล ในกรณีโรงเรียนต้องปิดเพราะพื้นที่มีการระบาดรุนแรง หรือโรงเรียนที่ไม่สามารถจัดชั้นเรียนในห้องเรียนแก่เด็กทุกคนได้ กระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานต้นสังกัดควรจัดเตรียมอุปกรณ์ รวมทั้งสื่อการเรียนการสอนแก่เด็กที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มเสี่ยงสูง เช่น จัดเตรียมแท็บเล็ต (Tablet) พร้อมเข้าถึงอินเทอร์เน็ต ให้ยืมเรียน แก่เด็กที่ขาดแคลนอุปกรณ์ที่บ้าน แต่สามารถเข้าถึงไฟฟ้าได้ เพื่อให้เด็กสามารถเรียนออนไลน์ได้ และจัดเตรียม “สื่อแห้ง” ในรูปชุดสื่อการเรียนรู้ (Learning Packages) สำหรับเด็กที่บ้านไม่มีไฟฟ้าใช้ เป็นต้น

ประการที่ 5 ใช้มาตรการทางสาธารณสุข และมาตรการทางสังคมเพื่อป้องกันการแพร่ระบาด ในโรงเรียนที่เปิดการเรียนการสอน ในกรณีที่โรงเรียนสามารถจัดการสอนได้ หรือใช้การสอนแบบผสม ควรบังคับใช้มาตรการป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดตาม “แนวทางปฏิบัติสำหรับสถานศึกษาเพื่อป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 (Covid-19)” ที่กำหนดโดยกระทรวงศึกษาธิการ ร่วมกับองค์กร UNICEF อย่างเคร่งครัด เช่น ไม่ให้นักเรียน ครู หรือเจ้าหน้าที่ที่เจ็บป่วยมาโรงเรียน กำหนดให้มีการล้างมือด้วยสบู่เป็นประจำ และรณรงค์ส่งเสริมให้สวมใส่หน้ากากอนามัย เป็นต้น

ประการที่ 6 สื่อสารให้ผู้ปกครองทราบความจำเป็นของมาตรการเปิด-ปิดโรงเรียน รวมทั้งให้คู่มือสนับสนุนเด็กสำหรับการเรียนทางไกล โดยให้ผู้ปกครองทราบว่ารัฐบาลมีแนวทางการเปิด-ปิดโรงเรียนอย่างไร เพื่อให้ผู้ปกครองสามารถประเมินสถานการณ์ในอนาคตได้ นอกจากนี้ กระทรวงศึกษาธิการควรจัดทำคู่มือสำหรับผู้ปกครองสำหรับสนับสนุนบุตรหลานในกรณีเรียนที่บ้าน เช่น วิธีการใช้อุปกรณ์ดิจิทัลเพื่อเรียนออนไลน์ แนวทางแก้ปัญหาเบื้องต้น หรือคู่มือการใช้สื่อการเรียนรู้ เป็นต้น การเปิด-ปิดโรงเรียนเป็นเพียงมาตรการหนึ่งเพื่อตอบโจทย์ “การศึกษาต้องปรับตัวอย่างไรในช่วงสถานการณ์ โควิด-19” เพื่อให้เด็กกลับมาเรียนตามปกติให้ได้เร็วที่สุดเท่านั้น แต่จะอย่างไรให้เด็กสามารถเรียนได้อย่างต่อเนื่องในสถานการณ์ที่อาจต้องเรียนที่บ้านช่วงหนึ่ง แล้วสลับกลับมาเรียนตามปกติภายหลังสถานการณ์ระบอบลด

ความรุนแรงลง รวมทั้งระบบการศึกษาทั้งระบบจำเป็นต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับรูปแบบที่ซับซ้อนมากขึ้น โดยเฉพาะกระบวนการจัดการเรียนการสอน

(ที่มา TDRI Policy Series on Fighting Covid-19 โดย พงศ์ทัต วนิชานันท์)

คุณภาพชีวิตของเด็กในช่วงโรคระบาดรุนแรงเชื้อไวรัสโควิด – 19

โรงเรียนไม่ได้เป็นเพียงสถานที่จัดการศึกษา แต่ยังให้บริการสวัสดิการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่ของเด็ก เมื่อมีมาตรการปิดโรงเรียนเนื่องจากสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 ความเสียหายจึงไม่ได้เกิดขึ้นกับการศึกษาเท่านั้น แต่ยังมีต้นทุนอื่นที่กระทบคุณภาพชีวิตของเด็กไปด้วย ทั้งด้านโภชนาการ ความปลอดภัยและสุขภาพจิต

ด้านโภชนาการของนักเรียน

ในประเทศไทย โรงเรียนรัฐทุกแห่งได้รับเงินอุดหนุนสำหรับจัดสรรอาหารกลางวันและนมให้เด็กทุกคนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจนถึงระดับประถมศึกษา โดยไม่มีเงื่อนไขด้านสถานะทางเศรษฐกิจ จากข้อมูลโครงการอาหารกลางวันทั่วโลกของ The Global Child Nutrition Foundation พบว่า เงินอุดหนุนดังกล่าวครอบคลุมเด็กประถมของไทยจำนวนเกือบ 4.1 ล้านคน มาตรการปิดโรงเรียนจึงอาจทำให้เด็กเหล่านั้นมีความเสี่ยงที่จะไม่ได้รับสวัสดิการดังกล่าว

แม้จะเป็นเพียงมื้อเดียวของวัน อาหารกลางวันที่โรงเรียนอาจเป็นโอกาสเดียวที่จะได้รับสารอาหารครบถ้วนของกลุ่มเด็กในพื้นที่ชนบทหรือกลุ่มที่มาจากครอบครัวฐานะยากจน ซึ่งมีแนวโน้มน้ำหนักร่างกายต่ำกว่าเกณฑ์มากกว่าเด็กกลุ่มอื่นในวัยเดียวกัน ข้อมูลของกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.) ชี้ว่า จากนักเรียนยากจนพิเศษทั้งหมดจำนวน 720,946 คน มีนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาจำนวน 29,991 คนที่มีภาวะทุพโภชนาการ (น้ำหนักและส่วนสูงไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่กรมอนามัยกำหนด)

ในช่วงที่ใช้มาตรการปิดโรงเรียน รัฐควรเร่งหาแนวทางประกันสวัสดิการนี้ให้คงอยู่ต่อไป โดยประสานงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ที่มีหน้าที่จัดสรรนมและอาหารกลางวัน เพื่อหาแนวทางการจัดสรรงบประมาณใหม่สำหรับสร้างหลักประกันด้านโภชนาการแก่นักเรียนในช่วงกักตัวอยู่บ้าน เช่น จัดสรรเป็นเงินอุดหนุนให้แก่ครอบครัวนักเรียนโดยตรง หรือใช้แนวทางแบบสหราชอาณาจักร ที่ให้รัฐบาลท้องถิ่นเป็นผู้แจกอาหารให้ครอบครัวนักเรียน หรือให้เป็นคูปองเพื่อนำไปแลกอาหารกับร้านค้าในพื้นที่ได้ นอกจากนี้ รัฐควรให้ความรู้ทางด้านโภชนาการแก่ครอบครัวนักเรียนในช่วงปิดโรงเรียน

ด้านความปลอดภัยและสุขภาพจิตของนักเรียน

ในบทความ ระวังความรุนแรงในโรคระบาด เมื่อ “บ้าน” อาจไม่ใช่ที่ปลอดภัยสำหรับทุกคน ดร.บุญวรา สุขะโน เจนพิงพร ได้ยกบทเรียนจากหลายประเทศที่แสดงให้เห็นว่า อัตราความรุนแรงในครอบครัวที่เกิดขึ้นกับเด็กและผู้หญิงเพิ่มสูงขึ้นกว่าปกติ ในช่วงมาตรการปิดเมืองและมาตรการกักตัวอยู่บ้าน ไม่ว่าจะเป็เหตุการณั้แพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ในมณฑลหูเป่ย์ ประเทศจีนและเขต Nassau

ในนิวยอร์ก เหตุการณ์แพร่ระบาดของเชื้ออีโบล่าในแอฟริกาช่วงปี พ.ศ. 2557-2559 ตลอดจนเหตุการณ์น้ำท่วมใหญ่ในประเทศไทย เมื่อปี พ.ศ. 2554 ที่ทำให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจหยุดชะงัก และประชาชนต้องติดอยู่ในบ้านเป็นเวลานาน

แม้ประเทศไทยยังไม่มีข้อมูลเชิงสถิติเรื่องการเพิ่มขึ้นของความรุนแรงในครอบครัวในช่วงที่ใช้มาตรการกักตัวเพื่อควบคุมการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 แต่ข้อมูลในช่วงปกติที่ผ่านมาก็เตือนให้เราเห็นว่า โดยปกติเด็กและผู้หญิงในประเทศไทยมีความเสี่ยงที่จะเผชิญกับความรุนแรงค่อนข้างสูง ความเสี่ยงของปัญหาดังกล่าว จากการสำรวจพหุดัชนีแบบจัดกลุ่ม (Multiple Indicator Cluster Survey: MISC) ขององค์การ UNICEF ประเทศไทย พบว่า สถานการณ์เด็กและสตรีในประเทศไทยมีความเสี่ยงที่จะเผชิญกับความรุนแรงค่อนข้างสูง เห็นได้จากจำนวนเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี จำนวนกว่าร้อยละ 75 เคยถูกผู้ดูแล (Caregivers) ทบตี (Physical Punishment) หรือทำร้ายทางจิตใจ (Psychological Aggression) และในแต่ละปี มีเด็กมากกว่า 10,000 คนที่เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาล เนื่องจากถูกทำร้ายร่างกาย โดยส่วนใหญ่เป็นการล่วงละเมิดทางเพศ (Sexual Abuse) สาเหตุเป็นเพราะพ่อแม่ผู้ปกครองส่วนหนึ่งของไทยยังเชื่อว่า การทำร้ายร่างกายเพื่อลงโทษเป็นสิ่งจำเป็นในการเลี้ยงดู และอบรมสั่งสอนบุตรหลานของตน

ดังนั้นในช่วงที่ปิดโรงเรียน เด็กไทยจำนวนหนึ่งอาจมีความเสี่ยงที่จะประสบกับความรุนแรงในครอบครัวมากขึ้น เพราะในช่วงเปิดเรียนปกติ เด็กกลุ่มนี้สามารถหลบหนีปัญหาได้จากการไปโรงเรียน พบปะสังสรรค์กับเพื่อนๆ โดยมีครูคอยสอดส่องดูแลอย่างใกล้ชิด

บทเรียนจากต่างประเทศด้านมาตรการป้องกันความรุนแรงในครอบครัวมีหลากหลายรูปแบบ เช่น มอบหมายครูเป็นผู้ให้ความรู้เรื่องความรุนแรงในครอบครัว มีบริการสายด่วนในการช่วยเหลือเด็กหรือในกรณีหมู่เกาะคานารี ประเทศสเปน ที่ใช้โค้ดลับ 'MASK 19' รับมือกับปัญหาความรุนแรงต่อผู้หญิงที่เพิ่มขึ้นระหว่างการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 และวางแผนความร่วมมือระหว่างภาครัฐและร้านขายยาในชุมชน เมื่อได้รับโค้ดลับ เกสซิงกรก็จะช่วยติดต่อไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อรับดำเนินการต่อไป เป็นต้น

สำหรับประเทศไทย เพื่อป้องกันความเสี่ยงที่เด็กจะเผชิญกับความรุนแรงในครอบครัวในช่วงดังกล่าว ครูควรคอยสอดส่องสัญญาณของความรุนแรงและให้ความรู้เรื่องสายด่วนขอความช่วยเหลือในประเทศไทยกับเด็ก ๆ สำหรับเด็กที่ไม่สามารถขอความช่วยเหลือได้หรือไม่กล้าสื่อสาร ครูอาจช่วยได้ด้วยการสร้างโค้ดลับระหว่างครูและนักเรียนเพื่อให้นักเรียนใช้สื่อสารกับครู ว่ากำลังประสบกับความรุนแรงในบ้านอยู่ โดยไม่ให้ผู้กระทำทราบ ส่วนกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานต้นสังกัด ควรประสานกับกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เพื่อวางมาตรการป้องกันความเสี่ยง รวมทั้งแนวทางการสังคมสงเคราะห์เมื่อเด็กเผชิญกับความรุนแรง

หลังยกเลิกมาตรการปิดโรงเรียนและสิ้นสุดการระบาดของโรคโควิด-19 โรงเรียนควรช่วยสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับวิธีการเลี้ยงดู เพื่อไม่ให้เด็กได้รับความรุนแรงและผลกระทบทางจิตใจที่อาจเกิดขึ้นจากการเลี้ยงดูที่ผิด ในระยะยาว กระทรวงศึกษาธิการควรพิจารณาจัดสรรให้มีตำแหน่ง

นักจิตวิทยาประจำโรงเรียนอย่างจริงจังและประสานกับหน่วยงานทางด้านสังคมสงเคราะห์ในระดับชุมชน เพื่อสร้างระบบการดูแลความปลอดภัยและสุขภาพจิต ทั้งนี้ เพื่อให้ครูมีหน่วยสนับสนุน ไม่ต้องรับมือกับปัญหาสุขภาพจิตของเด็กเพียงลำพัง รวมถึงเป็นหลักประกันความปลอดภัยของเด็ก ในกรณีที่โรงเรียนเองก็เป็นพื้นที่ของความรุนแรง

(ที่มา TDR Policy Series on Fighting Covid-19 โดย ญัฐนันท์ อมรนนท์ ศักดิ์)

จัดการเรียนการสอนอย่างไรในสถานการณ์โควิด-19 : จากบทเรียนต่างประเทศสู่การจัดการเรียนรู้ของไทย

ในสถานการณ์โควิด-19 ระบาด เราควรเปลี่ยนให้ทุก ๆ ที่กลายเป็นโรงเรียน เพราะการเรียนรู้ยังต้องดำเนินอยู่แม้ว่านักเรียนไม่สามารถไปโรงเรียนตามปกติ ในหลายประเทศที่ประกาศมาตรการปิดโรงเรียน รัฐบาลมักจะออกมาตรการด้านการเรียนรู้มารองรับ ด้วยการเรียนทางไกลรูปแบบต่าง ๆ โดยพิจารณาจากเงื่อนไขความพร้อมด้านอุปกรณ์ ความพร้อมของพ่อแม่ และความพร้อมตามช่วงวัยของเด็ก สำหรับประเทศไทย ความท้าทายในการเปลี่ยนครั้งนี้ไม่ใช่แค่การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าในสถานการณ์โควิด-19 เท่านั้น แต่ควรเป็นการ “เปลี่ยนวิกฤติให้เป็นโอกาส” ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนให้ดีกว่าเดิม ดังนั้นมาตรการการเรียนรู้ของไทยจึงไม่ควรปรับแค่กระบวนการเรียนรู้ในห้องเรียน แต่ต้องปรับใหญ่ทั้งระบบการเรียนรู้ที่ต้องสอดคล้องกันและเชื่อมโยงกับการเรียนรู้ของเด็ก โดยควรดำเนินการดังนี้

1. กระจกหลักสูตร ปรับให้สอดคล้องกับสถานการณ์โควิด-19 และสื่อสารให้ผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนทราบ หลักสูตรการศึกษาพื้นฐานของไทยในปัจจุบัน เน้นเนื้อหาหนัก ครูจำเป็นต้องใช้เวลาเยอะเพื่อสอนได้ครบถ้วน และไม่เอื้อให้นักเรียนมีส่วนร่วม (Active Learning) เท่าที่ควร และหากยังใช้หลักสูตรเดิมในการเรียนการสอนภายใต้สถานการณ์โควิด-19 ครูจะต้องใช้เวลาสอนมากขึ้นเพื่อสอนให้ครบถ้วน การปรับหลักสูตรให้กระชับควบคู่ไปกับจัดลำดับความสำคัญ รวมทั้งผ่อนคลายนวัตวิถีเรื่องโครงสร้างเวลาเรียนจะสามารถช่วยลดความกดดัน โดยยังคงคุณภาพขั้นต่ำไว้ได้ ตัวอย่างของ มลรัฐ Alberta ประเทศแคนาดา ได้กระจกหลักสูตรโดยเน้นเนื้อหาจำเป็นตามมาตรฐานของแต่ละช่วงวัย เพื่อให้ครูสามารถนำไปวางแผนการสอนและใช้เวลาได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งออกคู่มือหลักสูตรฉบับย่อสำหรับผู้ปกครอง เพื่อสื่อสารให้เข้าใจถึงหลักสูตรที่เปลี่ยนแปลงไป หลักสูตรแกนกลางไทยจัดประเภทตัวชี้วัดแล้ว แต่ต้องเพิ่มความชัดเจนในการสื่อสารแก่ครูและผู้ปกครอง หลักสูตรแกนกลางของไทยกำหนดตัวชี้วัด “ต้องรู้” และ “ควรรู้” ในแต่ละสาระวิชาแล้ว แต่ต้องเพิ่มความชัดเจน โดยระบุเนื้อหาจำเป็นของแต่ละช่วงวัย และเปิดให้ครูมีอิสระในการจัดการเรียนรู้เนื้อหาส่วนอื่น ๆ ตามความเหมาะสม ในขณะเดียวกัน กระทรวงศึกษาธิการควรให้ศึกษานิเทศก์ทำหน้าที่เป็นโค้ชให้แก่ครู โดยให้คำแนะนำในการเลือกตัวชี้วัดและเนื้อหา นอกเหนือจากส่วนที่จำเป็นเพื่อให้เหมาะกับบริบทและสถานการณ์ของพื้นที่ อีกทั้งกระทรวงศึกษาธิการควรออกคู่มือหลักสูตรฉบับย่อสำหรับผู้ปกครอง เพื่อให้ผู้ปกครองเข้าใจบทบาทใหม่

และสามารถติดตามการเรียนรู้ของเด็กได้ นอกจากนี้ โรงเรียนต้องไม่ละเลยการให้ความรู้แก่นักเรียนแต่ละช่วงวัยในการป้องกันตนเองจากโรคระบาด ซึ่งองค์การอนามัยโลกได้จัดทำคู่มือไว้แล้ว

2. เพิ่มความยืดหยุ่นของโครงสร้างเวลาเรียนและความหลากหลายของรูปแบบการเรียนรู้ ความยืดหยุ่นในการใช้เวลาและการเลือกรูปแบบการเรียนจะทำให้ครูสามารถออกแบบหน่วยการเรียนรู้ที่เหมาะสมและส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล (personalized learning) ได้ ดังตัวอย่างของมลรัฐ Alberta ประเทศแคนาดา ซึ่งมีแนวทางสนับสนุนให้ครูจัดการเรียนรู้ด้วยแบบผสมผสาน (blended learning) โดยแนะนำการกำหนดจำนวนชั่วโมงการเรียนรู้รูปแบบต่าง ๆ ได้แก่

- ชั่วโมงเรียนรู้ผ่านจอสำหรับเด็กแต่ละช่วงวัย โดยคำนึงถึงพัฒนาการด้านร่างกาย (ปัญหาด้านสายตา) และพัฒนาการด้านสังคม (ปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น)
- ชั่วโมงการเรียนรู้ด้วยตนเองที่บ้านจากการทำใบงาน ชิ้นงาน ค้นคว้าด้วยตัวเอง และ
- ชั่วโมงที่ครูและนักเรียนทำกิจกรรมเรียนรู้ร่วมกัน

ส่วนในกรณีของสหรัฐอเมริกา พบว่า ให้ความสำคัญต่อการตอบสนองของผู้เรียนแต่ละคนแตกต่างกัน โดยจัดทำฐานข้อมูลของสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่ครูและนักเรียนสามารถเข้าถึงได้อย่างอิสระโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย นอกจากนี้ ยังเปิดช่องให้หน่วยงานอื่น ๆ และแหล่งเรียนรู้ในพื้นที่ เช่น พิพิธภัณฑ์ ห้องสมุดชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนการเรียนรู้ของเด็ก ในขณะที่นิวซีแลนด์เตรียมชุดการเรียนรู้พื้นฐานให้นักเรียน ซึ่งประกอบด้วยคู่มือออนไลน์ และชุดการเรียนรู้ (สื่อแห้ง) เพื่อให้นักเรียนทุกคนทั้งที่สามารถเข้าถึงและไม่สามารถเข้าถึงระบบเรียนออนไลน์สามารถใช้เรียนรู้ได้

ในกรณีของไทย แม้หลักสูตรแกนกลางของไทยเปิดให้มีความยืดหยุ่นในการกำหนดชั่วโมงเรียน แต่ก็ยังมีข้อกำหนดเกี่ยวกับโครงสร้างเวลาเรียนที่ค่อนข้างแข็งตัว ดังนั้นหากกระทรวงศึกษาธิการช่วยผ่อนคลายโครงสร้างเวลาเรียนลง และเปิดช่องทางการสื่อสารให้ครูได้สอบถามข้อสงสัย ก็จะช่วยสร้างความมั่นใจให้แก่ครูออกแบบการเรียนรู้อย่างยืดหยุ่น นอกจากนี้ กระทรวงศึกษาธิการยังสามารถเปิดให้เอกชน และภาคประชาสังคม ที่มีความเชี่ยวชาญด้านระบบการเรียนรู้และสื่อการเรียนรู้ เข้ามามีส่วนร่วมพัฒนา แลกเปลี่ยนเครื่องมือและเทคนิคใหม่ ๆ ซึ่งจะช่วยเพิ่มทางเลือกที่หลากหลายและเหมาะสมกับเด็กมากขึ้น

3. ออกแบบหน่วยการเรียนรู้ และสอนอย่างมีแผนที่เหมาะสม ในสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป ครูจะต้องเตรียมความพร้อมก่อนการสอนแบบใหม่ วิธีการหนึ่งคือ การออกแบบหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งจะนำไปสู่การจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะหลังการระบาดของโควิดสิ้นสุดลง ทั้งนี้ควรเริ่มต้นโดยการจัดกลุ่มตัวชี้วัดให้เป็นหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งจะทำให้แผนการเรียนรู้มีความยืดหยุ่นตามสถานการณ์การระบาด เช่น ครูสามารถออกแบบหน่วยการเรียนรู้หน่วยละ 2 สัปดาห์ เพื่อให้สอดคล้องกับระยะเวลาการประเมินสถานการณ์การระบาด ทั้งนี้ หากครูสามารถออกแบบหน่วยการเรียนรู้แต่ละหน่วยให้ร้อยเรียงกันอย่างเป็นระบบทั้งเทอมหรือทั้งปี ก็จะช่วยให้นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองตามศักยภาพได้ดียิ่งขึ้น และได้พัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นทักษะจำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในอนาคต ในทางปฏิบัติ การ

จัดหน่วยการเรียนรู้สามารถจัดตามเนื้อหาหรือตามประเด็นที่น่าสนใจ และยังสามารถบูรณาการข้ามวิชาหรือในวิชาเดียวกัน หลังจากนั้นครูควรกำหนดคำถามสำคัญของแต่ละหน่วย และวางแผนการติดตามการเรียนรู้ตามตัวชี้วัดด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติอย่างชัดเจน เลือกสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็ก และสื่อสารกับพ่อแม่ให้ทราบถึงบทบาทที่จะเปลี่ยนไป เนื่องจาก การเสริมทักษะออกแบบหน่วยการเรียนรู้ **ตั้งคำถาม เลือกใช้สื่อที่เหมาะสมจะทำให้ครูออกแบบหน่วยการเรียนรู้ได้มีคุณภาพมากขึ้น** ดังนั้นกระทรวงศึกษาธิการควรจะสนับสนุนการเพิ่มทักษะเหล่านี้ตามความต้องการของครูในแต่ละพื้นที่ โดยอาจจะเปิดให้ผู้เชี่ยวชาญในภาครัฐ ภาคเอกชนและประชาสังคม ช่วยพัฒนาศักยภาพครูให้ตรงกับทักษะที่ต้องการ และสนับสนุนให้มีการเพิ่มทักษะให้แก่ศึกษานิเทศก์ เพื่อเป็น “โค้ชหน้างาน” ให้แก่ครูต่อไป

4. ยุทธศาสตร์การประเมินเพื่อการพัฒนา (formative assessment) เพื่อไม่ให้เด็กเสียโอกาสพัฒนาความรู้และทักษะ เมื่อนักเรียนไปโรงเรียนตามปกติไม่ได้ ครูกับนักเรียนก็จะมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันลดลง ทำให้ครูไม่สามารถติดตามพัฒนาการของนักเรียนได้เต็มที่ อาจทำให้ไม่สามารถรู้ปัญหาของนักเรียนได้ทันเวลา โดยเฉพาะความรู้ด้านภาษาและการคำนวณ ซึ่งอาจจะส่งผลเสียต่อการเรียนรู้ระยะยาว การประเมินเพื่อพัฒนาจึงไม่สามารถลดหรือละทิ้งไปได้ทั้งการประเมินเพื่อการเรียนรู้ (assessment for learning) ของเด็ก เพื่อให้ครูทราบถึงกระบวนการเรียนรู้ของเด็ก โดยจะสามารถให้ feedback กับเด็ก และปรับแผนการเรียนรู้ได้ตรงตามสถานการณ์ และการประเมินซึ่งทำให้เกิดการเรียนรู้ (assessment as learning) ของเด็ก โดยครูเปิดโอกาสให้เด็กย้อนคิดถึงกระบวนการเรียนของตนเอง กระบวนการนี้จะทำให้เด็กมีความรับผิดชอบและเป็นเจ้าของการเรียนรู้ของตนเองมากขึ้น รวมถึงเมื่อเด็กเข้าใจตนเองก็จะเป็นโอกาสที่จะวางแผนการเรียนรู้ของตนเองร่วมกับผู้ปกครองและครูได้ การประเมินเพื่อพัฒนาทั้ง 2 ลักษณะจึงต้องอาศัยการทำงานร่วมกันระหว่างเด็ก ผู้ปกครองและครูมากขึ้น วิธีหนึ่งที่ทำได้คือ การประเมินเพื่อพัฒนาอย่างไม่เป็นทางการรายบุคคล (personalized check-ins) เพื่อติดตามการเรียนรู้ สุขภาพกายและสุขภาพจิตของนักเรียน โดยให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมด้วย ในกรณีของเด็กโต อาจจะเพิ่มการประเมินตนเองและการประเมินเพื่อน (self & peer assessment) เข้าไปด้วย ซึ่งจะมีประโยชน์ในการช่วยฝึกทักษะการสะท้อนคิดให้เด็กได้อีกทางหนึ่งด้วย **การประเมินเพื่อพัฒนาจะประสบความสำเร็จก็ต่อเมื่อมีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม** คือ (1) มีการเสริมศักยภาพครูในการใช้และออกแบบเครื่องมือประเมิน (2) มีการให้เอกชน และภาคประชาสังคม ที่มีความเชี่ยวชาญด้านการประเมินเข้ามาร่วมพัฒนาเครื่องมือการประเมินใหม่ๆ และ (3) มีการเปิดเวที (platform) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูกับผู้เชี่ยวชาญ

5. การประเมินเพื่อรับผิดชอบ (assessment for accountability) ยังคงควรไว้ แต่ควรให้น้ำหนักการประเมินโอกาสทางการเรียนของเด็ก มากกว่าการวัดความรู้ด้วยคะแนนสอบ สถานการณ์โรคระบาดในปัจจุบันทำให้ต้องใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่หลากหลาย ดังนั้นคุณภาพการศึกษาที่เด็กจะได้รับในแต่ละพื้นที่จะไม่เหมือนกัน จึงไม่สามารถใช้คะแนนวัดความรู้หรือทักษะแบบเดียวกันเพื่อให้เกิดความรับผิดชอบได้ มิฉะนั้นก็อาจส่งผลให้เกิดความเหลื่อมล้ำมากขึ้น กระทรวงศึกษาธิการจึงควรปรับเกณฑ์ข้อสอบวัดความรู้ (test-based) มาสู่การให้น้ำหนักกับตัวชี้วัดที่ไม่ใช่

ด้านวิชาการ (non-academic measure) มากขึ้น เช่น อัตราการเข้าเรียน (attendance rate) หรืออัตราการออกกลางคัน (drop-out rate) เป็นต้น โดยการเก็บข้อมูลตัวชี้วัดเหล่านี้ที่สามารถใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วย เพื่อลดภาระครู เช่น ใช้ระบบ Google Classroom บันทึกการใช้งาน ซึ่งจะช่วยให้เขตพื้นที่สามารถติดตามและให้การสนับสนุนโรงเรียนได้ตรงกับความต้องการมากขึ้นด้วย

(ที่มา TDR Policy Series on Fighting Covid-19 โดย ภูษิมา ภิญโญสินวัฒน์)

ความปกติใหม่หรือ New Normal ด้านการศึกษา

เมื่อวิกฤตการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ระลอกแรกเริ่มคลี่คลายลง หลายๆ ภาคส่วนเริ่มพูดถึง “ความปกติใหม่” หรือ “New Normal” ที่จะตามมา ภาคการศึกษาเป็นอีกภาคส่วนหนึ่งที่เกิดการปรับตัวครั้งใหญ่ทั่วโลกและในประเทศไทย โดยเฉพาะการปิดโรงเรียนและมหาวิทยาลัยที่ทำให้ทั้งภาคนโยบาย โรงเรียน ครู และนักเรียนนักศึกษา ต้องหันมาใช้ในการเรียนการสอนทางไกลอย่างเร่งด่วน ชวนให้หลายคนคิดว่า เมื่อโควิด-19 ผ่านไป การเรียนรู้ทางไกลและการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้จะกลายเป็นความปกติใหม่ของการศึกษาไทย ทว่า ความปกติใหม่นี้จะเกิดขึ้นจริงหรือไม่ เพราะอะไร หากมีใช้แล้วความปกติใหม่ของการศึกษาไทยจะเป็นอย่างไรแน่ และใครจะเป็นผู้กำหนดหน้าตาของความปกติใหม่นี้

ทำไมการเรียนทางไกลและการเรียนออนไลน์จะยังไม่ใช่ “ความปกติใหม่” แต่อาจเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีของครู

การจัดการเรียนทางไกลและการเรียนออนไลน์ที่ทั่วถึงและมีประสิทธิภาพสูงสำหรับผู้เรียนทุกคนต้องพึ่งพาหลายปัจจัย ทั้งความพร้อมด้านเทคโนโลยี ความพร้อมของครูในการจัดการเรียนการสอนแบบใหม่ และความพร้อมของครอบครัวและนักเรียนในการเรียนรู้จากที่บ้าน ปัจจัยเหล่านี้มีต้นทุนมหาศาล เช่น หากรัฐจะจัดสรรเงินช่วยเหลือค่าคอมพิวเตอร์แก่นักศึกษามหาวิทยาลัยที่ยากจนคนละ 10,000 บาท จะต้องใช้งบประมาณถึง 2,800 ล้านบาท (จากบทความ โดย ดร.เสาวรัจ รัตนคำฟู) และหากรัฐบาลจะจัดสรรงบประมาณเพื่อซื้อคอมพิวเตอร์ให้เฉพาะนักเรียนกลุ่มยากจนพิเศษที่มีอยู่กว่า 700,000 คนตามเกณฑ์การคัดกรองของกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.) คนละ 10,000 บาท จะต้องใช้งบประมาณกว่า 7,000 ล้านบาท

นอกจากนี้ ยังมีต้นทุนที่ครอบครัวนักเรียนต้องจ่าย ทั้งค่าอินเทอร์เน็ต ค่าอาหารกลางวัน ต้นทุนค่าเสียโอกาสของพ่อแม่ผู้ปกครองที่ต้องใช้เวลาดูแลการเรียนของลูกแทนการทำงานหารายได้ และต้นทุนค่าเสียโอกาสของนักเรียนจากการเรียนทางไกลหรือเรียนออนไลน์ ที่งานวิจัยจำนวนไม่น้อยบ่งชี้ว่าก่อให้เกิดผลลัพธ์ต่ำกว่าการเรียนตามปกติกับครูในห้องเรียน

เมื่อคำนึงถึงต้นทุนที่สูงมากในการเปลี่ยนผ่านไปสู่การเรียนทางไกลด้วยเทคโนโลยี และผลลัพธ์เชิงคุณภาพและความเสมอภาคที่ไม่ชัดเจน ผู้เขียนเชื่อว่า เมื่อสถานการณ์การระบาดของโควิด-19 ยุติลง ระบบการศึกษาในภาครวมจะกลับไปสู่การจัดการเรียนในโรงเรียนเป็นหลัก ส่วนการเรียนทางไกลด้วยเทคโนโลยีจะเป็นเพียงทางเลือกที่ถูกนำมาใช้ในบางสถานการณ์ กับนักเรียนแค่บางกลุ่ม และในบางพื้นที่ แต่จะยังไม่ใช่ความปกติใหม่ของการศึกษาไทยในอนาคต

อย่างไรก็ตาม ในช่วงเวลาเดียวกันนี้ บุคลากรทางการศึกษาจำนวนมากได้ปรับตัวเพื่อใช้เทคโนโลยีในการทำงานทางไกล เช่น การประชุมออนไลน์ การจัดการเอกสารออนไลน์ผ่านคลาวด์ เป็นต้น การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมดังกล่าว แม้ว่าจะไม่ได้เปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้ในห้องเรียนโดยตรง แต่น่าจะช่วยให้ประสิทธิภาพการทำงานให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้ จึงมีแนวโน้มที่จะดำเนินต่อไปแม้การระบาดสิ้นสุดลง

“ความปกติใหม่” ของภาคการศึกษาไทย ควรเป็นการให้น้ำหนักแบบใหม่เพื่อจัดการปัญหาเดิม ปรากฏการณ์ของโควิด-19 ที่ทำให้นักเรียนไม่ได้ไปโรงเรียน ครูจัดการเรียนการสอนไม่ได้เหมือนที่ผ่านมา ทำให้เกิดความตระหนักรู้ใหม่ถึงสิ่งที่มีความสำคัญและจำเป็นแท้จริงต่อการเรียนรู้ของนักเรียน เช่น **หลักสูตรแกนกลางที่มีอยู่เดิม** ทะเทอะทะเกินไปและไม่เหมาะกับบริบทของเด็กแต่ละคน และ **กฎเกณฑ์** เรื่องการแต่งกายและการไว้ทรงผมไม่มีความสำคัญเมื่อเด็กเรียนรู้อยู่ที่บ้าน เป็นต้น

เราควรใช้ความตระหนักรู้ที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์นี้ มาออกแบบอนาคตของการศึกษาไทย โดยให้น้ำหนักกับสิ่งที่สำคัญต่อการเรียนรู้ของนักเรียน มากกว่า เงื่อนไขที่ถูกกำหนดขึ้นเพื่อตอบสนองนโยบาย แนวคิดหรือผลประโยชน์บางอย่างที่ไม่สอดคล้องกับการเรียนรู้ของนักเรียน เช่น

- ให้น้ำหนักกับ **ปฏิสัมพันธ์ที่มีคุณภาพระหว่างครูและนักเรียน** มากกว่า จำนวนชั่วโมงที่นักเรียนอยู่ในห้องเรียนหรือเรียนผ่านสื่อโทรทัศน์หรือสื่อออนไลน์
- ให้น้ำหนักกับ **การเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับความสนใจของนักเรียน** เชื่อมโยงกับชุมชนและบริบทที่นักเรียนอยู่ มากกว่า การเรียนรู้อิงตามมาตรฐานแบบเดียวกันทั่วประเทศ
- ให้น้ำหนักกับ **การประเมินผลเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน (formative assessment)** จากชิ้นงานและพฤติกรรมของนักเรียน มากกว่า **การประเมินเพื่อการตัดสิน (summative assessment)** เพื่อนำไปใช้ให้คุณให้โทษแก่โรงเรียนและบุคลากรทางการศึกษา
- ให้น้ำหนักกับ **การช่วยเหลือนักเรียนที่มีความท้าทายในการเรียน** ควบคู่กับ **การส่งเสริม** นักเรียนกลุ่มอื่น ๆ ให้เต็มตามศักยภาพ เนื่องจากนักเรียนที่ขาดแรงจูงใจในการเรียนเป็นทุนเดิมหรือมาจากครอบครัวยากจนมีแนวโน้มจะหลุดออกจากระบบการศึกษามากขึ้นเมื่อสถานะเศรษฐกิจตกต่ำ
- ให้น้ำหนักกับ **การเรียนรู้เพื่อสุขภาพกายและใจ** ควบคู่กับ **การเรียนรู้ด้านวิชาการ** สถานการณ์โรคระบาดส่งผลต่อสุขภาพกายและใจของทุกคนรวมถึงเด็ก ๆ ทุกวัย ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ของสมองชี้ให้เห็นว่า การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ยากเมื่อเด็กมีความเครียดหรืออยู่ในภาวะที่เป็นอันตราย ครูจึงควรสอดแทรกเนื้อหาความรู้เรื่องสุขภาพ การดูแลสุขภาพกายและใจ เพื่อให้เด็กเรียนรู้และปรับตัวได้ท่ามกลางสถานการณ์ครอบครัวและสังคมที่ไม่แน่นอน
- ให้น้ำหนักกับ **การจัดสรรทรัพยากรออนไลน์แก่เด็กและครอบครัว** ควบคู่กับ **ทรัพยากรออนไลน์** เช่น จัดสรรหนังสือเด็กให้แก่ครอบครัวด้วยโอกาสเพื่อเพิ่มโอกาสในการเรียนรู้ที่บ้าน จัดให้มีอาสาสมัครติดตามสถานการณ์เด็กในแต่ละครอบครัวและให้ความรู้แก่ผู้ปกครองในการดูแลลูก ในลักษณะเดียวกันกับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ที่ให้ความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพ เป็นต้น ควบคู่

ไปกับการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีของประเทศ ซึ่งจะเป็นประโยชน์กับประชาชนในด้านต่าง ๆ ไม่เพียงแต่การศึกษาเท่านั้น

การสร้างความคิดใหม่ตามข้อเสนอนี้สามารถทำได้โดยไม่จำเป็นต้องใช้ทรัพยากรมหาศาล เพียงอาศัยการปรับมุมมองของผู้กำหนดนโยบาย ปรับกระบวนการทำงานของบุคลากรทางการศึกษา สร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานภายนอกที่มีความเชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ รวมถึง ถอดบทเรียนองค์ความรู้จากทั้งในและต่างประเทศ เนื่องจากแนวทางการจัดการศึกษาที่กล่าวมานี้ คือ “ความคิดใหม่” ที่เกิดขึ้นมาแล้วในระบบการศึกษาของหลายประเทศทั่วโลก รวมถึงบางโรงเรียนในประเทศไทยที่ปรับการเรียนรู้อุตสาหกรรมที่ 21 มาก่อนหน้านี้ และน่าจะยังคงสอดคล้องกับโลกในอนาคต

บทสรุป: มีหรือไม่มีโควิด-19 ก็ต้องร่วมออกแบบความคิดใหม่ทางการศึกษาไทยต้องการ (desirable new normal)

แม้ไม่มีโควิด-19 ระบบการศึกษาไทยก็กำลังเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาจากปัจจัยขับเคลื่อนจำนวนมาก ทั้งด้านเศรษฐกิจ เช่น สภาวะเศรษฐกิจที่ตกต่ำ ด้านสังคม เช่น โครงสร้างประชากรที่เปลี่ยนแปลง ด้านเทคโนโลยี เช่น disruptive technology ที่ทำให้ทักษะที่เป็นที่ต้องการเปลี่ยนไป และด้านการเมืองการปกครอง เช่น การดำเนินนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ เป็นต้น โควิด-19 เป็นทั้ง “ตัวเร่งปฏิกิริยา” ที่ทำให้การเปลี่ยนแปลงที่รอท่อยุ่เกิดขึ้นเร็วขึ้น เช่น การนำเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้มาใช้ในวงกว้าง และเป็น “ตัวหน่วงปฏิกิริยา” ให้แผนการบางอย่างชะลอออกไป เช่น การนำร่องทดลองใช้หลักสูตรฐานสมรรถนะในปีการศึกษา 2563

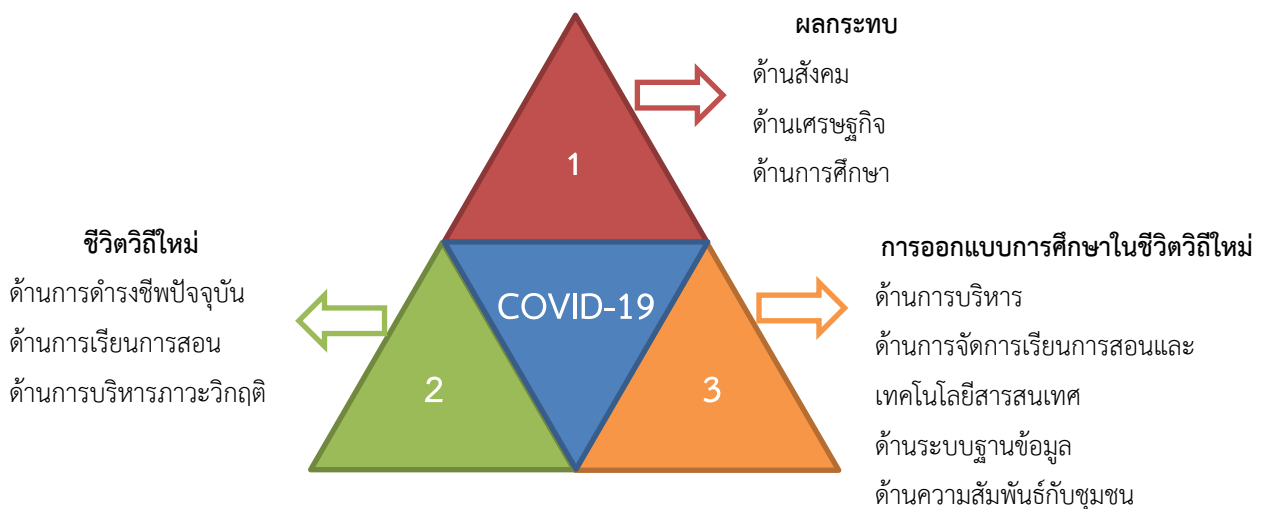
การเร่งปฏิกิริยาและการหน่วงปฏิกิริยาของโควิด-19 ส่งผลให้ผู้ที่เกี่ยวข้องบางส่วนต้องปรับตัวด้วยความจำเป็น เช่นเดียวกับแรงดึงและแรงผลักของปัจจัยขับเคลื่อนต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อการศึกษาไทยมาโดยตลอด หากขาดการออกแบบเชิงรุกและการตั้งรับปรับตัวของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในภาคการศึกษา ก็เป็นไปได้สูงมากกว่าอนาคตของการศึกษาไทยจะเคลื่อนคล้อยไปตามแรงเหล่านี้จนไม่สามารถควบคุมทิศทางไปสู่จุดหมายที่ต้องการได้

ด้วยเหตุนี้ การจินตนาการถึง “ความคิดใหม่” ที่กำลังจะมาถึง ไม่ควรถูกตีกรอบไว้ด้วยสถานการณ์ความจำเป็นจากโควิด-19 และปัจจัยอื่น ๆ ที่ควบคุมไม่ได้เท่านั้น แต่ควรเป็นการจินตนาการถึง “ความคิดใหม่ที่เป็นที่ต้องการ” (desirable new normal) จากการหารือและวางแผนร่วมกันของบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในทุกภาคส่วน ตั้งแต่ผู้กำหนดนโยบาย ผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษา ผู้ประกอบการในภาคธุรกิจและภาคประชาสังคม พ่อแม่ ผู้ปกครอง และที่สำคัญที่สุด คือตัวนักเรียนเอง

(ที่มา TDR Policy Series on Fighting Covid-19 โดย นิชา พิทยาพงศกร)

การออกแบบการศึกษาในชีวิตวิถีใหม่: ผลกระทบจากการแพร่ระบาด COVID-19

การแพร่ระบาดของ COVID-19 ได้ส่งผลกระทบต่ออย่างรุนแรงต่อการศึกษาทุกระดับทั่วโลก ทำให้สถานศึกษาเกือบทุกแห่งทั่วโลกต้องปิดการเรียนการสอน ข้อมูลของ UNESCO (World Economic Forum, (2020) พบว่ามีจำนวนนักเรียน 1.38 พันล้านคน ได้รับผลกระทบจากการปิดสถานศึกษา ซึ่งเป็นผลกระทบต่อเนื้ออย่างกว้างขวาง และเกิดการปรับเปลี่ยนระบบการจัดการศึกษา ที่เด่นชัดที่สุดคือ การเรียนการสอนที่ต้องดำเนินงานต่อมิให้หยุดชะงัก เพราะจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพของนักเรียน นั่นก็คือคุณภาพของประชากรในอนาคต จึงมีการปรับการเรียนสอนในหลายรูปแบบ เกิดนวัตกรรมทางความคิดมีรูปแบบใหม่ทางการเรียนการสอนจากนักเรียนไม่สามารถมาโรงเรียนได้ แต่สามารถเรียนได้ แนวคิดทางการเรียนการสอนทางไกลโดยใช้สื่อออนไลน์ จึงระดมเข้ามาช่วยแก้ปัญหาทางการเรียนการสอน การทำงานก็เช่นเดียวกัน ทั้งครูและพนักงานก็ทำงานที่บ้านช่วงระบดหนัก แต่ไม่สามารถดำเนินงานได้สมบูรณ์ เพราะทางโรงเรียนและนักเรียนบางส่วนไม่สามารถหาเครื่องมือทางการเรียนได้ครบ เช่น สมาร์ทโฟนที่มีคุณภาพดี ผู้ปกครองก็เดือดร้อนเพราะระบบเศรษฐกิจหยุดชะงัก คนตกงานจำนวนมาก ซึ่งถือว่ารุนแรง อาจจะรุนแรงกว่าเกิดสงครามโลก เพราะมีคนเสียชีวิตจำนวนมาก และติดเชื้อระบาดกระจายเป็นทวีคูณผลกระทบต่อทางการศึกษาครั้งนี้ มีผลโดยตรงต่อนักศึกษาซึ่งจะเป็นกำลังของชาติในอนาคต และส่งผลกระทบในระยะยาว ทำให้เกิดระบบการจัดการศึกษาในรูปแบบใหม่ สถาบันการศึกษาทุกระดับต้องปรับตัวในสถานการณ์ปัจจุบัน และต้องเตรียมเพื่ออนาคต ในบทความนี้ จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ผลกระทบของ COVID-19 ต่อระบบการศึกษา โดยเฉพาะการเรียนการสอน การเข้าสู่ชีวิตวิถีใหม่ (New Normal) และการออกแบบการศึกษาในชีวิตวิถีใหม่ผู้เขียนได้วิเคราะห์และสรุปจากเอกสาร เว็บไซต์ และหนังสือ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จัดกลุ่มและสรุปประเด็น แยกเป็น 3 ประเด็น คือ ผลกระทบการแพร่ระบาด COVID-19 การเข้าสู่ชีวิตวิถีใหม่ (New Normal) และการออกแบบการศึกษาในชีวิตวิถีใหม่ มีผลสรุปดังภาพ 1

ภาพ 1 การปรับตัวของสถานศึกษาจากผลกระทบและการแพร่ระบาดในปัจจุบันและอนาคต

COVID-19

การระบาดของไวรัสโคโรนาในปลายปี 2562 จากเมืองหวู่ฮั่นจนถึงปัจจุบัน (14 สิงหาคม 2563) ได้มีการระบาดไปทั่วโลก ซึ่งต่อมา WHO ได้ประกาศตั้งชื่ออย่างเป็นทางการสำหรับเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 ว่า COVID-19 ซึ่งย่อมาจาก “Coronavirus Disease 2019” หรือโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาที่เริ่มต้นในปี 2019 และต่อมา วันที่ 11 มีนาคม 2563 องค์การอนามัยโลกได้ประกาศให้การระบาดนี้เป็นโรคระบาดทั่วไป ปัจจุบัน (14 สิงหาคม 2563) มีผู้ติดเชื้อยืนยันแล้วทั่วโลก จำนวนทั้งสิ้น 21,991,954 คน เสียชีวิตจากโรคระบาดแล้ว จำนวน 777,018 คน ขณะที่ผู้หายป่วยแล้ว จำนวน 13,981,129 คน สำหรับประเทศไทยซึ่งเป็นประเทศแรกที่มีการพบผู้ติดเชื้อ COVID-19 นอกประเทศจีน พบผู้ติดเชื้อรายแรกเมื่อวันที่ 13 มกราคม 2563 และปัจจุบันประเทศไทยมีจำนวนผู้ติดเชื้อที่ยืนยันแล้ว จำนวน 3,382 คน จำนวนผู้เสียชีวิต 58 คน และผู้ป่วยที่มีการรักษาและหายแล้ว จำนวน 3,199 คน (วิกิพีเดีย, 2563) สำหรับการแพร่เชื้อของไวรัสชนิดนี้มีการแพร่เชื้อระหว่างคนในลักษณะเดียวกับไข้หวัดใหญ่ โดยผ่าน การติดเชื้อจากละอองเสมหะจากการไอ สำหรับการสัมผัสผู้ติดเชื้อผู้สัมผัสจะมีอาการแสดงโดยทั่วไป 5 วัน อย่างไรก็ตาม อาจจะมีระยะเวลาฟักตัวก่อนแสดงอาการได้ถึง 14 วัน ลักษณะอาการของผู้ติดเชื้อโดยทั่วไปที่พบบ่อย ได้แก่ มีไข้ ไอแห้ง ๆ ไม่มีเรื้อยแรง ไอแบบมีเสมหะ อยู่ระหว่างร้อยละ 38 - 88 และการหายใจลำบาก เจ็บคอ ปวดกล้ามเนื้อ ปวดหัว และหนาวสั่น อยู่ระหว่างร้อยละ 11-18 การรักษามุ่งเป้าไปที่การจัดการกับอาการและการรักษาแบบประคับประคอง และสำหรับมาตรการป้องกัน คือ การล้างมือ การอยู่ห่างจากบุคคลอื่นโดยเฉพาะกับบุคคลที่ป่วย สำหรับบุคคลที่ต้องสงสัยว่าอาจจะมีการติดเชื้อต้องกักตัวห่างจากบุคคลอื่น ๆ เป็นเวลา 14 วัน สำหรับค่าระดับการติดเชื้อพื้นฐาน ระหว่างมนุษย์สู่มนุษย์ของไวรัสอยู่ที่ประมาณ 2.13 ถึง 4.82 ซึ่งคล้ายกับไวรัสโคโรนาสายพันธุ์กลุ่มอาการทางเดินหายใจเฉียบพลันรุนแรง (SARS-CoV) สำหรับการเสียชีวิตจากการติดเชื้อไวรัสโคโรนาจะมีระยะตั้งแต่การพัฒนารวมของโรคจนถึงแก่ชีวิต จะอยู่ระหว่าง 6-41 วัน ซึ่งบุคคลที่เสียชีวิตส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ ที่มีอายุมากกว่า 60 ปี และนอกจากนั้นยังมีปัญหาทางด้านสุขภาพ เช่น เบาหวาน และโรคหัวใจหลอดเลือด (Pornphol and Chittayasothorn, 2020)

ผลกระทบการแพร่ระบาด

COVID-19 คำว่า ผลกระทบ (Impact) หมายถึง ผลสะท้อนที่เกิดจากการแพร่ระบาด COVID-19 ต่อการจัดการศึกษา ประกอบด้วย

1. ด้านสังคม สังคมการเรียนรู้มีผลกระทบจากมาตรการทางสาธารณสุข ในการเว้นระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) หมายถึง การให้บุคคลอยู่ห่างกัน อย่างน้อย 1-2 เมตร ในการทำกิจกรรมทางสังคม เช่น การประชุม การนั่งคุยกัน การรับประทานอาหารโต๊ะเดียวกัน การปฏิสัมพันธ์ การยืนห่างกันในลิฟท์โดยสาร เป็นต้น ทุกคนสวมหน้ากากอนามัย แม้แต่การเดินทางก็ต้องสวมหน้ากากอนามัยด้วยเช่นกัน ระบบการประชุมออนไลน์ที่สามารถประชุมในที่ทำงานหรือที่บ้าน โดยไม่ต้องไปนั่งรวมกันในที่ประชุมเดียวกัน

2. ด้านเศรษฐกิจ มีผลกระทบอย่างรุนแรง COVID-19 ส่งผลให้คนว่างงาน เพราะโรงงานปิดกิจการ ผู้ปกครองไม่มีรายได้ นักเรียน นักศึกษาไม่มีเงินใช้จ่ายเป็นค่าหน่วยกิต และอุปกรณ์การศึกษา สถาบันการศึกษามีรายได้ลดลง ส่งผลกระทบต่อระบบการจัดการเรียนการสอน รัฐบาลมีงบประมาณอุดหนุนการศึกษาลดลง สถานการณ์เหล่านี้มีผลกระทบต่อการจัดการศึกษาของประเทศ

3. ด้านการศึกษา การศึกษาได้รับผลกระทบหลายด้าน กล่าวคือ

3.1 การจัดการเรียนการสอน เป็นหัวใจในการเรียนรู้ของผู้เรียน วิกฤติ COVID-19 ได้เป็นโอกาสให้สร้างแนวคิดใหม่ทางการเรียนรู้ หรือการเรียนการสอนด้วยวิธีการใหม่ นวัตกรรมใหม่ เช่น ทำงานที่บ้าน เรียนที่บ้าน ในช่วงระบอบหนัก ทุกคนอยู่บ้าน ทำงานที่บ้านพอสถานการณ์คลี่คลายลงก็มีการเรียนสลับกัน ทั้งที่โรงเรียนและบ้านพบว่านวัตกรรมทางการเรียนที่เหมาะสมที่สุดในช่วงระบอบ คือ การเรียนแบบผสมผสาน (Schwenger, 2018) เป็นวิธีสอนในระบบผสมผสานในหลายลักษณะตามแนวคิดและประสบการณ์ของผู้สอนและความสามารถของผู้เรียน เช่น การใช้ระบบการสอนออนไลน์ผสมผสานกับสาระการเรียนรู้ในลักษณะอื่น ๆ เช่น ผสมผสานกับวิธีการของ Web-Based Technology ผสมผสานกับวิธีการสอนหลาย ๆ วิธี ผสมผสานกับเทคโนโลยีทางการสอนกับการสอนในชั้นเรียนปกติ และการใช้เทคโนโลยีทางการสอนกับการปฏิบัติงานจริง ซึ่งนิยมใช้กันมาก แต่ก็มีผลกระทบในลักษณะเป็นข้อสังเกตว่า การสอนในระบบออนไลน์อย่างเดียวได้ผลน้อย เพราะนักเรียนอาจไม่สนใจ หรือไม่มีวินัยในตนเอง การสอนแบบนี้ต้องใช้ระบบตัวเตอรมาช่วยเสริมการเรียนรู้ด้วย

3.2 นักเรียนกับอาหารและสุขภาพของนักเรียน นักเรียนที่เคยได้รับการดูแลจากโรงเรียน เช่น โครงการอาหารกลางวัน การตรวจสุขภาพจากโรงเรียนจะได้รับผลกระทบเมื่อปิดโรงเรียน

3.3 ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่นักเรียนต้องหยุดเรียนระบบการเรียนการสอนเปลี่ยนแปลง โอกาสทางการเรียนรู้แบบตัวต่อตัวกับการเรียนด้วยตนเอง ผลลัพธ์การเรียนรู้ก็ได้รับผลกระทบส่วนที่เกี่ยวข้องกับการฝึกทักษะหรือการปฏิบัติ จะมีผลกระทบไปด้วยผลลัพธ์การเรียนรู้ไม่เป็นไปตามความคาดหวังเมื่อสถานศึกษาปิดนักเรียนอยู่บ้านผู้ปกครองดูแลในวัยเด็ก ส่วนระดับอุดมศึกษา แม้ว่าจะสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้ ก็มีข้อจำกัดในการเข้าถึงทรัพยากรการเรียนรู้

3.4 ผลกระทบทางจิตวิทยาต่อนักเรียน นักเรียนนักศึกษาเกิดความเครียดจากภาวะที่ต้องอยู่ในบ้าน แม้ว่าจะมีการคลายมาตรการแล้วก็ตาม แต่การเข้าเรียนหรือเดินทางยังกังวลกับการกลับมาของกระบวนรอบที่สองหรือสาม ความสูญเสียจากรายได้ ผลกระทบจากรายได้ของผู้ปกครองการช่วยเหลือของรัฐก็ไม่สามารถช่วยเหลือได้ทั่วถึง และเนื่องจากยังไม่สามารถผลิตวัคซีนได้ ก่อให้เกิดความกังวลและความเครียด

3.5 ผลกระทบต่อผู้บริหารและครูผู้สอน

3.5.1 การบริหารวิกฤติ เป็นช่วงภาวะที่ผู้ได้รับผลกระทบในการบริหารที่ยาก ต้องจัดการกับภาวะวิกฤติที่เกิดจากมาตรการของรัฐ สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องป้องกันไม่ให้เกิดแก้ไขสถานการณ์ด้วยความรวดเร็ว การสื่อสารที่ดีเป็นปัจจัยความสำเร็จ จึงต้องเป็นนักสื่อสารที่ดี หรือหาคนที่มีความประสพการณ์

การสื่อสารมาช่วย และมีทีมงานช่วยเหลือ ทั้งระหว่างการเกิดวิกฤติ และภายหลังวิกฤติ

3.5.2 ครูผู้สอน ต้องปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนการสอน จากการสอนในชั้นปกติ มาเป็นการสอนแบบผสมผสาน และการเตรียมการสอนเมื่อสถานการณ์คลี่คลาย ซึ่งทั้งสองลักษณะต้องมีการออกแบบการเรียนการสอนการทดลองก่อนสอนจริงสิ่งเหล่านี้ย่อมส่งผลกระทบต่อ การจัดห้องเรียน สื่อการเรียนการสอน การจัดช่วงเวลาสอน การทดสอบ รวมทั้งระเบียบและเกณฑ์การประเมินการเรียนรู้ที่ต้องปรับปรุง

3.6 ผลกระทบต่อการให้บริการของสถานศึกษา เครือข่าย ผู้ปกครองจะได้รับผลกระทบเมื่อสถานศึกษาปิดดำเนินการ โครงการที่ตกลงต้องเลื่อน หรือยกเลิก การรวมกลุ่มต้องยกเลิกเช่นกันงบประมาณก็ยกไปใช้จ่ายในการบริหารวิกฤติ COVID-19

สรุปการระบาดของ COVID-19 ได้ส่งผลกระทบทั้งทางบวกและทางลบ ในภาวะวิกฤติได้ก่อให้เกิดโอกาสสร้างสรรค์งานใหม่ ๆ ในด้านต่าง ๆ คือ ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ การจัดการเรียนการสอน อาหาร และสุขภาพ ผลลัพธ์การเรียนรู้ ทางจิตวิทยาต่อนักเรียน ต่อผู้บริหารและครูผู้สอน การให้บริการของสถานศึกษา ส่วนต่าง ๆ เหล่านี้ ที่เคยปฏิบัติไม่สามารถดำเนินงานได้ดั้งเดิม หรือต้องปรับปรุง เพราะสถานการณ์เปลี่ยนแปลงในขณะเดียวกันก็พัฒนาสิ่งใหม่มาแทน การเรียนการสอนแบบใหม่ การทำงานแบบใหม่ สังคมแบบใหม่ ภายใต้สิ่งแวดล้อม แบบใหม่โดยการปฏิบัติตัวเป็นเวลานาน ซึ่งจะกลายเป็นชีวิตวิถีใหม่ในการดำเนินชีวิตในบริบทการศึกษาการเข้าสู่ชีวิตวิถีใหม่ความเปลี่ยนแปลงของชีวิตประจำวันหลังโควิดที่เริ่มกลับสู่สภาวะปกติ แต่เป็นภาวะปกติแบบใหม่ หรือที่เรียกว่า “New Normal” นั้น ส่งผลกระทบต่อทุกคนในสังคม เมื่อรัฐบาลประกาศการผ่อนคลายเป็นระยะที่ 5 อนุญาตให้สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนปกติ (On - Site) จะเห็นการเปลี่ยนแปลงในสภาพแวดล้อมที่โรงเรียน ที่ต้องเป็นไปตามมาตรการทางสาธารณสุข และตามบริบททางการศึกษา ในระดับชั้นต่าง ๆ ระดับปฐมวัยหรือเด็กเล็ก ประถมศึกษา และระดับอุดมศึกษา อาจเป็นชีวิตวิถีทางการศึกษาใหม่ ชีวิตวิถีใหม่ (New Normal) ราชบัณฑิตยสภา โดยคณะกรรมการบัญญัติศัพท์นิเทศศาสตร์ราชบัณฑิตยสภา ได้อธิบายคำนี้เอาไว้ว่า New Normal แปลว่า ความปกติใหม่ ฐานวิถีชีวิตใหม่ หมายถึง รูปแบบการดำเนินชีวิตอย่างใหม่ที่แตกต่างจากเดิม เนื่องจากมีบางสิ่งมากระทบ จนแนวทางปฏิบัติที่คนในสังคมคุ้นเคยอย่างเป็นปกติและเคยคาดหมายล่วงหน้าได้ ต้องเปลี่ยนแปลงไปสู่วิถีใหม่ภายใต้หลักมาตรฐานใหม่สำหรับ New Normal ในที่นี้จะใช้ชีวิตวิถีใหม่ ในบริบท COVID-19 นั้น ชีวิตวิถีใหม่พื้นฐาน คือ ด้านการสาธารณสุขของเมืองไทย โดยทางศูนย์บริหารสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือ ศบค. มีการประกาศมาตรการการป้องกันและควบคุมการระบาดของโควิด-19 ที่ทุกคนต้องให้ความสำคัญและปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด ได้แก่ สวมใส่หน้ากากผ้าหรือหน้ากากอนามัยเสมอ ต้องเว้นระยะห่าง 2 เมตร ล้างมือบ่อย ๆ พกเจลแอลกอฮอล์ หลีกเลี้ยงสถานที่แออัด หลีกเลี้ยงกลุ่มเสี่ยงหรือผู้ที่มีอาการป่วย เป็นพื้นฐานสำคัญในการออกแบบชีวิตวิถีใหม่ชีวิตวิถีใหม่ทางการศึกษา ประกอบด้วย

1. ด้านการดำรงชีพปัจจุบัน มาตรการการป้องกันและควบคุมการระบาดของ COVID-19 ในด้านการสาธารณสุขของเมืองไทยที่เป็นกรอบการดำรงชีวิตประจำวัน รวมทั้งการจัดการศึกษาในระดับชั้นต่าง ๆ

โดยเฉพาะการเว้นระยะห่าง และด้านสุขภาพอนามัย การเดินทาง กิจกรรมทางสังคมในสถานศึกษา เช่น การเรียนการสอนที่เป็นภารกิจหลักต้องเป็นไปตามมาตรฐานสาธารณสุข คือ สวมใส่หน้ากากผ้าหรือหน้ากากอนามัยเสมอต้องเว้นระยะห่าง ล้างมือบ่อย ๆ ใช้เจลหรือแอลกอฮอล์ หลีกเลี่ยงสถานที่แออัด ไม่เปิดแอร์เพื่อให้อากาศไหลเวียน ในขณะเดียวกัน ต้องปรับกระบวนการเรียนการสอนที่มีการใช้เทคโนโลยี การทำงานที่บ้านของครูและบุคลากรของสถาบันการศึกษา และการเรียนการสอน เป็นต้น ซึ่งต้องเว้นระยะห่างทางสังคมในการติดต่อสื่อสารในทุกรูปแบบ โดยบุคคลที่ทำกิจกรรมทางสังคมต้องอยู่ห่างกัน 1-2 เมตร ในทุกกิจกรรม

2. ด้านการเรียนการสอน การปรับแนวทางการเรียนการสอน ที่มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ ที่เรียกว่า สอนแบบผสมผสาน (Blended Learning) ที่ครูและผู้บริหารต้องปรับบทบาทในการสอน การบริหาร และวิธีการสอนการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ในมิติแบบใหม่ ที่ผสมผสานการสาธารณสุขกับการจัดการศึกษาในระบบใหม่ ในศตวรรษที่ 21 การพัฒนาแนวคิดแบบใหม่ (Design Thinking) การพัฒนาทักษะชีวิต (Life Skill) ในภาวะวิกฤติที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต ในด้านความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) และกระบวนการทางความคิด (Mindset)

3. ด้านการบริหารภาวะวิกฤติ การบริหารแบบใหม่ที่มีผลกระทบจาก COVID-19 ในช่วงระหว่างการแพร่ระบาดยังอยู่ เป็นการบริหารในระหว่างภาวะวิกฤติ (During Crisis) ที่ต้องคำนึงถึงมาตรการทางสาธารณสุข และการบริหารที่ต้องปรับเปลี่ยนที่เป็นลักษณะที่นำระบบอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ตามบริบทและงบประมาณของสถาบันการเงินในรูปแบบใหม่ ระบบการเงินของสถาบันการศึกษา จะเข้าสู่ระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Service) และการบริหารหลังจากภาวะวิกฤติ COVID-19 ยุติลง (After Crisis) ต้องเตรียมการบริหารแบบใหม่ล่วงหน้า จัดทำแผนการบริหารหลังวิกฤติ COVID-19สรุปผลกระทบจาก COVID-19 ก่อให้เกิดชีวิตวิถีใหม่ (New Normal) คือ รูปแบบใหม่ในการจัดการศึกษา ในระหว่างการระบาดของ COVID-19 บนหลักการและพื้นฐานตามมาตรการทางสาธารณสุขของรัฐบาล ซึ่งการจัดการศึกษาได้มีการปรับตัวบนเงื่อนไขในเวลากำลังระบาดหรือสถานการณ์วิกฤติ (During Crisis) มีปัจจัยที่เกี่ยวข้อง คือ การดำรงชีพปัจจุบัน ด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหาร การเว้นระยะห่างทางสังคม การเงินในรูปแบบใหม่ และการเตรียมการหลังการยุติการแพร่ระบาด COVID-19 (After Crisis) การออกแบบการศึกษาในชีวิตวิถีใหม่ คำว่า การออกแบบการศึกษาในชีวิตวิถีใหม่ หรือ Design-Based New Normal เป็นคำใหม่ที่บูรณาการมาจากสถานการณ์ชีวิตวิถีใหม่กับแนวคิดของ Morrison (2010) เสนอรูปแบบ เรียกว่า ADDIE Model of Instructional Design ได้เสนอแนวทางการออกแบบไว้ 5 ขั้นตอน คือ 1) การวิเคราะห์ (Analysis) 2) การออกแบบ (Design) 3) การพัฒนา (Development) 4) การนำไปปฏิบัติ (Implement) และ 5) การประเมินผล (Evaluation) และแนวคิด Design - Based Research จากการสังเคราะห์งานวิจัย 162 เรื่อง ระหว่างปี 2004-2013 พบว่า การศึกษาในองค์ประกอบที่สอดคล้องกับแนวคิดของ Morrison (2010) คือ ประกอบด้วย Design, Development and Redesign ที่คำนึงถึงสภาพแวดล้อม ดังนั้น จากผลกระทบและชีวิตวิถีใหม่ (New Normal) สถานศึกษา การออกแบบใน

ระหว่างวิกฤติ และหลังวิกฤติ COVID-19 จึงมีความจำเป็น โดยผู้บริหารและบุคลากรของสถาบันการศึกษา ต้องปรับตัว หรือปรับเปลี่ยนแนวคิดจากที่เคยทำงานแบบเดิม ต้องปรับตัวรองรับการเปลี่ยนแปลงระหว่าง COVID-19 ยังแพร่ระบาด หรือยุติลง ชีวิตวิถีใหม่จึงไม่ใช่การแก้ปัญหาเดิม ๆ ปรากฏการณ์ COVID-19 จึงควรรอออกแบบอนาคตของการศึกษาใหม่ในการเรียนรู้รูปแบบใหม่ที่ให้ความสำคัญต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ให้น้ำหนักการปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนให้มากกว่าการนับชั่วโมงเรียน การเรียนรู้ที่ส่งเสริมความสนใจของนักเรียนและความคิดสร้างสรรค์ การสร้างความรักสามัคคีในครอบครัว สังคมและประเทศชาติ เป็นคนดีมีคุณธรรม ส่งเสริมนักเรียนที่มีความคิดสร้างสรรค์ ทำลายทางการเรียน พร้อมกับกลุ่มอื่น ๆ โดยไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง ในสถานการณ์ที่ปรับเปลี่ยนรวดเร็ว (Disruption) การพัฒนาทักษะชีวิตที่สามารถยืดหยุ่น ปรับตัวอยู่ได้ในสถานการณ์ที่เป็นจริง (Resilience) บนพื้นฐานของการสาธารณสุขที่ดี มาตรฐานทางการสาธารณสุขที่ดีจะเป็นพื้นฐานในการจัดการศึกษาในอนาคต ที่เป็นการศึกษาตลอดชีวิต สถานศึกษาทุกระดับจะเป็นการเรียนรู้ของทุกช่วงวัย ระบบชั้นเรียนจะเปลี่ยนไป เป็นระบบความสามารถของผู้เรียน การนำระบบเทคโนโลยีมาจัดระดับความสำเร็จของผู้เรียน อาจารย์มหาวิทยาลัยจากสังกัดมหาวิทยาลัย ไม่มีคณะและภาควิชา แต่จะเป็นการรวมความเชี่ยวชาญของอาจารย์ในการทำงานเป็นกลุ่มงาน เป็นต้น ดังนั้นการปรับตัวในอนาคตทางการศึกษาในอนาคต จากการวิเคราะห์ผลกระทบ COVID-19 นำไปสู่การปรับตัวในอนาคตที่มีการออกแบบการศึกษาใหม่ นำแบบไปปฏิบัติ มีการประเมินผลเป็นระยะ ๆ และการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งการออกแบบเพื่อการปรับตัวสถาบันการศึกษาโดยผู้บริหารและทีมงาน ต้องตระหนักถึงภาวะวิกฤติที่ต้องปรับแนวคิดคือ การปรับเปลี่ยน Mindset คำว่า Mindset ประกอบด้วย Growth Mindset คือ กรอบความคิดหรือทัศนคติ และแนวคิดแบบปรับตัวและพัฒนาต่อไปข้างหน้า ในการพัฒนาตนเองรูปแบบใหม่ ที่มีลักษณะยืดหยุ่น (Resilience) ส่วน Fixed Mindset คือการคิดแบบเดิม และพอใจจะเป็นเช่นนั้น Growth Mindset จึงพลิกกลับความคิดให้ต่างจากเดิม และพัฒนาตนเองให้ก้าวหน้าที่ต้องการจะเป็นในรูปแบบใหม่ (Desired New Normal) การปรับ Mindset จึงเป็นบันไดขั้นแรกของการปรับตัวหรือการออกแบบสถานศึกษาในอนาคตว่า 5 ปี 10 ปี ว่าจะเป็นอย่างไ บนพื้นฐานทางการสาธารณสุขที่ดีและการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีเป้าหมายให้เป็นพลเมืองที่ดี (Smart Citizen) และมีอาชีพมั่นคง เป็นการออกแบบที่ท้าทายยิ่ง และควรเป็นการออกแบบเฉพาะตัวมากกว่าการออกแบบโดยใช้ทั่วไป ดังนี้

1. ด้านการบริหาร ควรต้องปรับเปลี่ยนไปตามลักษณะของการออกแบบและขับเคลื่อนให้เป็นตามแบบและเป้าหมายที่กำหนด ลักษณะการบริหารในขณะวิกฤติ COVID-19 จึงต้องเป็นไปตามข้อกำหนดของมาตรการทางสาธารณสุข และกรอบของทางราชการ แต่การบริหารภายในสถาบันการศึกษา แต่ละสถาบันต้องออกแบบในการบริหาร และต้องระมัดระวังว่า จะระบาดรอบสอง หรือเชื้อระบาดสายพันธุ์ใหม่ที่กำลังแพร่ระบาดที่เวียดนามจะข้ามมาเมืองไทยหรือไม่ และต้องคำนึงถึงว่าหลังพ้นวิกฤติ COVID-19 แล้ว จะบริหารอย่างไร และถ้าอนาคตจะป้องกันไม่ให้เกิดวิกฤติเกิดแล้วจะแก้ไขอย่างไร เป็นการมองอนาคตทางการบริหารไม่ใช่รอให้เกิดและจึงแก้ไขศึกษาบทเรียนจากการบริหารวิกฤติที่ผ่านมา หรือที่ประเทศไทยดำเนินการแก้ไข เช่น สถานการณ์ 13 ชีวิตทีมหมูป่าติดถ้ำขุนน้ำนางนอน จังหวัดเชียงราย ซึ่งประสบ

ความสำเร็จจึงได้เพราะ “พลังสามัคคี” จนเป็นที่ยอมรับทั่วโลก หรือกรณีของประเทศนิวซีแลนด์ที่ประสบความสำเร็จในการบริหารวิกฤติ COVID-19 และการบริหารสถานการณ์วิกฤติ COVID-19 ของประเทศไทยในปัจจุบัน “การ์ดอย่าตก” Global COVID-19 จัดไทยพื่นตัวจาก COVID-19 อันดับ 2 ของโลก ได้รับการยกย่องทั่วโลก สรุปลงในภาพรวมจากตัวอย่างที่กล่าวมาจะมีหลักการบริหารคล้ายกัน คือ ตัวผู้นำต้องเป็นผู้นำในการตัดสินใจ ลงมือทำอย่างรวดเร็ว และอยู่ในพื้นที่สร้างความมั่นใจ โดยการสื่อสารที่ชัดเจนและเป็นระบบเดียวมีทีมทำงานเฉพาะทางการสื่อสารเป็นหัวใจสำคัญต้องสื่อสารจากแหล่งที่ถูกต้องขอความร่วมมือจากทุกภาคส่วน และตัดสินใจแก้ปัญหาที่ละจุดอย่างเป็นระบบที่มีการสื่อสารที่ถูกต้อง โดยกระบวนการทางการบริหารคือการกำหนดเป็นนโยบาย การจัดทำแผนการบริหารหลัง COVID-19 ยุติหรือแผนการบริหารความต่อเนื่อง (Education Continuity Plan-ECP) การกำกับติดตามและประเมินนำผลมาปรับการออกแบบ ทั้งนี้ต้องจัดงบประมาณสนับสนุนด้วย

2. ด้านการจัดการเรียนการสอนและเทคโนโลยีสารสนเทศการออกแบบหลักสูตรเป็นเรื่องสำคัญควรเป็นหลักสูตรที่สนองตอบต่อสังคมในอนาคต และความต้องการของผู้เรียนการศึกษาที่รับปริญญาที่มีความสำคัญน้อยลงคนรุ่นใหม่มีความคิดและความเชื่อที่ได้รับอิทธิพลจากโซเชียลมีเดีย จะจัดห้องเรียนอย่างไรที่สอดคล้องกันห้องเรียนห้องเล่นเป็นห้องเดียวหรือห้องเรียน ห้องสมุด ห้องทำงานเป็นห้องเดียวกันที่ไม่มีหนังสือ (e-Library) ห้องทำงานอยู่ใน Café (Co-working space) รวมทั้งสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนรู้ เช่น ลานกิจกรรม และลานสุขภาพอนามัย เป็นต้น ครู และผู้ปกครองก็ต้องปรับบทบาทมาเป็นผู้สนับสนุนการเรียนรู้มากกว่าเป็นผู้สอนการเรียนการสอนจะมีลักษณะการผสมผสานหลากหลายวิธี (Blended Learning) ตามความต้องการของผู้เรียนและสังคมที่เคลื่อนไหวตลอดเวลาความสามารถในการยืดหยุ่นและเปลี่ยนแปลง (Resilience and Flexibility) ของครูจึงมีความท้าทายนโยบายของสถานศึกษาจึงเป็นกรอบสนับสนุนการจัดการศึกษาที่ให้แนวปฏิบัติที่ชัดเจน รวมทั้งการวัดผลเพื่อเน้นพัฒนาการ (Formative Evaluation) ที่นำระบบเทคโนโลยีมาใช้ เมื่อประเมินออกมาแล้ววิเคราะห์ได้ว่าบกพร่องเรื่องใด จะศึกษาเพิ่มเติมได้จากเอกสารอะไรหรือสื่ออะไรในประเด็นอะไร เป็นต้น เทคโนโลยีสารสนเทศมีแนวโน้มจะเข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการจัดการศึกษาในอนาคตเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว แต่ก็จะมีงบประมาณค่าใช้จ่ายและต้องมีผู้เชี่ยวชาญ แม้ว่าจะทราบว่าจัดการเรียนสอนออนไลน์จะเพิ่มมากขึ้นในอนาคต แต่การขาดแคลนอุปกรณ์การเรียนความมีวินัยของผู้เรียนความเชี่ยวชาญของครู ผลจากการทดลองใช้ในช่วงลือคดาวนที่ผ่านมา การสอนออนไลน์ยังมีปัญหาที่ต้องปรับปรุงหลายประการ เช่น รูปแบบการสอน เครื่องมือของครู เครื่องมือของนักเรียน การกำกับติดตามและการประเมินผล อาจทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษามากขึ้นครูหรือผู้บริหาร รวมทั้งสถาบันผลิตครูอาจต้องพิจารณาใช้การเรียนการสอนทางไกลจากมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์-DLTV เสริมจุดอ่อน หรือวิธีการอย่างอื่นเพิ่มเติม

3. ด้านระบบฐานข้อมูลระบบฐานข้อมูลเป็นปัญหาสำคัญเรื่องหนึ่งของการจัดการศึกษาไทยในปัจจุบัน และอาจโยงไปถึงอนาคต คือ ข้อมูลทางการศึกษาทุกระดับเชื่อมโยงกันตรงกัน และพร้อมใช้ แต่ในความเป็นจริงในปัจจุบันข้อมูลไม่ตรงกันมีฐานข้อมูลแยกย่อย นำมาใช้ในการวางแผนได้ยากการวางแผนจึง

อิงข้อมูลได้แต่ไม่ตรงกันระบบฐานข้อมูลทางการศึกษาจึงเป็นเรื่องเร่งด่วน และต้องเตรียมการรับระบบเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาในอนาคต ที่ทุกอย่างจะเป็น ระบบ e-Service, e-Money, e-Government จึงต้องวางระบบรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในอนาคตมาใช้ทางการศึกษา โดยเฉพาะการเตรียมบุคลากรของสถานศึกษา

4. ด้านความสัมพันธ์กับชุมชนชุมชนกับสถานศึกษามีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกัน จึงมีความจำเป็นที่สถาบันการศึกษาต้องให้ความสำคัญ นักเรียน นักศึกษามาจากชุมชนกลับจากสถานศึกษาก็อยู่ในชุมชน ชุมชนก็เป็นสถานศึกษาสนับสนุนการศึกษาสำหรับนักเรียนนักศึกษา ชุมชนบางแห่งรวมถึงวัดก็จัดการศึกษาเพิ่มเติมจากสถานศึกษาระบบการจัดการศึกษาแบบเดิม “บวร” ก็ยังใช้ได้ แต่จะอย่างไรในการร่วมมือกันให้เกิดผลสูงสุดกล่าวได้ว่า การออกแบบการศึกษาในชีวิตวิถีใหม่ คือ การออกแบบเพื่อการปรับตัว หรือพิมพ์เขียวทางการศึกษาในอนาคต ที่ให้ความสำคัญกับการปรับแนวคิดความเชื่อของบุคลากรว่าจะต้องปรับตัวอย่างมาก และสร้างพลังใจในการพัฒนาตนเองบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบเรียกว่า Growth Mindset เป็นเรื่องสำคัญ ผู้บริหารและครูในการขับเคลื่อนการเรียนการสอนการใช้เทคโนโลยีในการบริหารหรือในการจัดการศึกษา เช่น การเรียนการสอนออนไลน์ การทำงานที่บ้านการประชุมออนไลน์ การสื่อสารรวมทั้งการซื้อของออนไลน์เพิ่มมากขึ้น เป็นต้น ความสัมพันธ์กับชุมชนระบบฐานข้อมูล และเทคโนโลยีสารสนเทศ จะเป็นกลไกสำคัญสนับสนุนการบริหารจัดการศึกษาบทสรุปและข้อเสนอแนะการระบาดของ COVID-19 ส่งผลกระทบต่อการศึกษาทั่วโลก จากผลระบาดแพร่กระจายจากคนสู่คน จากคนหนึ่งกระจายแบบลูกโซ่ ตามการเคลื่อนย้ายประชาชน คนติดเชื่อเดินทางไปที่ใดถ้าไม่ป้องกันก็จะเปิดจุดการแพร่เชื่อที่นั่น และกระจายจากจุดนั้นออกไป จากจุดเกิดติดเชื่อ COVID-19 ครั้งแรก ที่เมืองหวู่ฮั่น ประเทศจีน จนปัจจุบันแพร่กระจายไปทั่วโลกส่งผลกระทบต่อการศึกษาเพราะสถานศึกษาเป็นแหล่งรวมคนการหยุดการแพร่เชื่อคือ การเว้นระยะห่าง จึงจำเป็นต้องปิดสถานศึกษา เมื่อปิดสถานศึกษาทำให้การจัดการศึกษาได้รับผลกระทบต่อเนื่อง คือ ด้านเศรษฐกิจ การจัดการเรียนการสอน อาหารและสุขภาพ ผลลัพธ์การเรียนรู้ทางจิตวิทยาต่อนักเรียนต่อผู้บริหารและครูผู้สอนการให้บริการของสถานศึกษา ผลกระทบดังกล่าวก่อให้เกิดชีวิตวิถีใหม่รูปแบบใหม่ในการจัดการศึกษาบนหลักการและพื้นฐานตามมาตรฐานทางสาธารณสุขของรัฐบาล ซึ่งการจัดการศึกษาได้มีการปรับตัวในเวลากำลังระบาดหรือสถานการณ์วิกฤติ (During Crisis) มีปัจจัยที่เกี่ยวข้อง คือ การดำรงชีพปัจจุบัน ด้านการเรียนการสอนด้านการบริหารการเว้นระยะห่างทางสังคมการเงินในรูปแบบใหม่ คือ การใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ในด้านการเงินและการให้บริการผ่านทางสมาร์ตโฟน เป็นต้น การออกแบบเพื่อการปรับตัว (Design-Based New Normal) หรือพิมพ์เขียวทางการศึกษาในอนาคต ที่ให้ความสำคัญกับการปรับแนวคิดความเชื่อของบุคลากรว่าจะต้องปรับตัวอย่างมากและสร้างพลังใจในการพัฒนาตนเอง บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบเรียกว่า Growth Mindset เป็นเรื่องสำคัญการเรียนการสอนการใช้เทคโนโลยี เช่น การเรียนการสอนออนไลน์ การทำงานที่บ้าน การประชุมออนไลน์การสื่อสาร รวมทั้งการซื้อของออนไลน์เพิ่มมากขึ้น เป็นต้น ระบบฐานข้อมูลและเทคโนโลยีสารสนเทศ จะเป็นกลไกสำคัญสนับสนุนการบริหารจัดการศึกษา สร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนของชุมชน

ดังนั้น ในขณะนี้ก็จะยังอยู่ในระหว่างวิกฤติแม้จะควบคุมได้ในประเทศแต่ต่างประเทศยังเพิ่มแบบทวีคูณ และไม่รู้ว่าจะจบเมื่อไรและเมื่อจบแล้วจะจัดการศึกษาอย่างไรหลังวิกฤติ COVID-19 อนาคตจากนั้น สถานการณ์จะเป็นอย่างไร วิกฤติจะเกิดอีกหรือไม่ วิกฤติทางการศึกษาอย่างอื่นมีอีกหรือไม่จากข้อมูลข้างต้นจึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. สรุปและถอดบทเรียนในการเผชิญวิกฤติครั้งนี้ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบการจัดการศึกษาในอนาคตและการออกแบบการบริหารการศึกษาหลังวิกฤติ เช่น การปิดสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน การเงินของสถาบัน การบริหาร และการสื่อสารในกรณีเกิดวิกฤติการบริหารจัดการเป็นเรื่องสำคัญและที่สอดคล้องกันจากผลวิกฤติที่ผ่านมา คือ ผู้บริหารต้องอยู่ในพื้นที่ การสื่อสารที่ดี ทำงานที่รวดเร็วการมอบหมายผู้รับผิดชอบการร่วมมือกับทุกภาคส่วน เป็นต้น

2. ระบบฐานข้อมูลของสถานศึกษามีความจำเป็นต่อการตัดสินใจในภาวะปกติและวิกฤติ จึงควรพัฒนาระบบฐานข้อมูลอย่างรอบด้าน และควรทำเป็นระบบเอกสารก่อน เมื่อข้อมูลนิ่งหรือตรงกัน จึงนำระบบเทคโนโลยีมาใช้ 3. ทบทวนแผนบริหารความเสี่ยงของสถานศึกษาที่รวมแผนบริหารวิกฤติอื่น ๆ จัดทำเป็นแผนต่อเนื่อง (Education Continuity Plan) เช่น อุบัติเหตุต่าง ๆ และจัดทำเป็นคู่มือการบริหารวิกฤติ ที่ให้ความสำคัญกับภาวะผู้นำ การสื่อสาร ความรวดเร็ว บทบาทของบุคลากร และงบประมาณ และอาจมีการซ้อมการบริหารวิกฤติ ในสถานการณ์ฉุกเฉิน เป็นต้น เพื่อป้องกัน แก้ไข และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ประเด็นปัญหาการจัดการศึกษาของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

การจัดการศึกษาของจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีประเด็นปัญหาการจัดการศึกษา ดังนี้

1. ด้านผู้เรียน

ปัญหาหรือประเด็น/สาเหตุ	วิธีการแก้	KPI ที่บ่งชี้การแก้ปัญหารวม	ระยะเวลาดำเนินการ		
			2563	2564	2565
1) ระดับปฐมวัย					
นักเรียนมีอัตราการออกกลางคัน ร้อยละ 0.59 ที่น่าสังเกตคือมีเฉพาะสถานศึกษาเอกชน		17. สัดส่วนนักเรียนปฐมวัย (3 – 5 ปี) ต่อประชากรกลุ่มอายุ 3 – 5 ปี เพิ่มขึ้น (ร้อยละ 90)	✓	✓	✓
มีเด็กพิการเรียนร่วม 9 ประเภท ร้อยละ 0.12 พบเด็กประเภทออทิสติกถึงร้อยละ 0.05					
เด็กไม่ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพเนื่องจากขาดครูที่มีความรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย และขาดสื่ออุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอนปฐมวัย	<ul style="list-style-type: none"> - ส่งเสริมให้หน่วยงานทางการศึกษาที่จัดการศึกษาปฐมวัยอบรมครูประจำการให้มีความรู้เกี่ยวกับการศึกษาปฐมวัย - สนับสนุนงบประมาณให้หน่วยงานทางการศึกษาที่จัดการศึกษาปฐมวัย 	25. ร้อยละของเด็กแรกเกิด – 5 ปี มีพัฒนาการสมวัยเพิ่มขึ้น (ร้อยละ 85)	✓	✓	✓

ปัญหาหรือประเด็น/สาเหตุ	วิธีการแก้	KPI ที่บ่งชี้การแก้ปัญหา	ระยะเวลาดำเนินการ		
			2563	2564	2565
	จัดหาสื่อ อุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอนปฐมวัย				
2) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน					
ผู้เรียนระดับประถมศึกษาที่มีอัตราการออกกลางคัน ร้อยละ 0.22		32. อัตราการออกกลางคันของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานลดลง (เป้าหมาย 0.10)	✓	✓	✓
ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาที่มีอัตราการออกกลางคัน ร้อยละ 0.72					
ผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ไม่ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ร้อยละ 1.99		18. ประชากรอายุ 6 – 11 ปี ได้เข้าเรียน ระดับประถมศึกษาทุกคน (ร้อยละ 100)	✓	✓	✓
ผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ไม่ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ร้อยละ 1.09		19. ประชากรอายุ 12 – 14 ปี ได้เข้าเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่าทุกคน (ร้อยละ 100)	✓	✓	✓

ปัญหาหรือประเด็น/สาเหตุ	วิธีการแก้	KPI ที่บ่งชี้การแก้ปัญหา	ระยะเวลาดำเนินการ		
			2563	2564	2565
ผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ไม่ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ร้อยละ 1.89		20. สัดส่วนนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า (15-17 ปี) ต่อประชากร กลุ่มอายุ 15 - 17 ปี เพิ่มขึ้น (ร้อยละ 95)	✓	✓	✓
ผู้เรียนด้อยโอกาสสังกัด 9 ประเภท มีอัตราร้อยละ 22.67 และพบว่ามีผู้เรียนประเภทยากจนถึงร้อยละ 22.58		24. ดัชนีความเสมอภาคของอัตราการเข้าเรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามฐานะทางเศรษฐกิจ และพื้นที่ลดลง (ร้อยละ 1.0)	✓	✓	✓
มีเด็กพิการเรียนร่วมระดับประถมศึกษา 9 ประเภท ร้อยละ 7.04 พบเด็กประเภทบกพร่องทางการเรียนรู้ถึงร้อยละ 6.28		34. ร้อยละของผู้เรียนพิการได้รับการพัฒนาสมรรถภาพหรือบริการทางการศึกษาที่เหมาะสม (ร้อยละ100)	✓	✓	✓
มีเด็กพิการเรียนร่วมระดับมัธยมศึกษา 9 ประเภท ร้อยละ 2.37 พบเด็กประเภทบกพร่องทางการเรียนรู้ถึงร้อยละ 1.96		35. ร้อยละของเด็กในวัยเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ได้รับการศึกษาเต็มตามศักยภาพเพิ่มขึ้น (จำแนกตามกลุ่ม ประเภทของความจำเป็นพิเศษ) (ร้อยละ 20)	✓	✓	✓
ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ขั้นพื้นฐาน (O-NET) ระดับชั้น		26. ร้อยละของนักเรียนที่มีคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ขั้นพื้นฐาน (O-NET) แต่ละ	✓	✓	✓

ปัญหาหรือประเด็น/สาเหตุ	วิธีการแก้	KPI ที่บ่งชี้การแก้ปัญหา	ระยะเวลาดำเนินการ		
			2563	2564	2565
ประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2562 ทดสอบ 4 วิชาหลัก (ภาษาไทย อังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์) ยังมีต่ำกว่า ฐานเดิมทุกวิชา		วิชาผ่านเกณฑ์คะแนนร้อยละ 50 ขึ้นไปเพิ่มขึ้น (ร้อยละ 50) 27. ความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยผลการ ทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O- NET) ของนักเรียนระหว่างพื้นที่/ภาคการศึกษาใน			
ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ขั้นพื้นฐาน (O-NET) ระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2562 ทดสอบ 4 วิชาหลัก (ภาษาไทย อังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์) ยังมีต่ำกว่า ฐานเดิม ยกเว้นวิชาภาษาไทย และ ภาษาอังกฤษ		วิชาคณิตศาสตร์และภาษาอังกฤษลดลง (น้อยกว่า 5) 28. คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบโครงการประเมินผล นักเรียนร่วมกับนานาชาติ (Programmer for International Student Assessment หรือ PISA) ของนักเรียนอายุ 15 ปี ในวิชาวิทยาศาสตร์ การอ่าน และคณิตศาสตร์สูงขึ้น (เฉลี่ย 500 คะแนน)29. ระดับความสามารถด้านการใช้ภาษาอังกฤษเฉลี่ย ของผู้สำเร็จการศึกษาในแต่ละระดับเมื่อ ทดสอบตามมาตรฐานความสามารถทางภาษาอังกฤษ (CEFR) สูงขึ้น (A1/A2/B2)	✓	✓	✓
ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ขั้นพื้นฐาน (O-NET) ระดับชั้น		30. ร้อยละการอ่านของคนไทย (อายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไป) เพิ่มขึ้น (ร้อยละ 85)	✓	✓	✓

ปัญหาหรือประเด็น/สาเหตุ	วิธีการแก้	KPI ที่บ่งชี้การแก้ปัญหา	ระยะเวลาดำเนินการ		
			2563	2564	2565
มัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2562 ทดสอบ 5 วิชาหลัก (ภาษาไทย สังคม ศึกษา อังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์) ยังมีต่ำกว่าฐานเดิม ยกเว้นวิชาสังคมศึกษา					
ผู้เรียนส่วนใหญ่ขาดทักษะการคิด วิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ และคิด สร้างสรรค์ เนื่องจากการจัดกระบวนการ เรียนการสอนไม่เน้นบรรยากาศที่จะ กระตุ้นส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์และคิดสร้างสรรค์	ส่งเสริมให้มีการพัฒนาหลักสูตรที่ สอดคล้องกับการคิดในรูปแบบต่าง ๆ ที่หลากหลาย				
ผู้เรียนส่วนใหญ่ขาดคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะที่พึงประสงค์และสมรรถนะ สำคัญ เนื่องจากขาดแรงจูงใจใน การศึกษาเล่าเรียน และการขาดความ มุ่งมั่นอดทน ความที่ไม่สามารถทนได้ กับกฎ ระเบียบหรือข้อตกลงการปฏิบัติ	ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ สมรรถนะสำคัญ				

ปัญหาหรือประเด็น/สาเหตุ	วิธีการแก้	KPI ที่บ่งชี้การแก้ปัญหา	ระยะเวลาดำเนินการ		
			2563	2564	2565
ที่เครื่องครัดหรือกติกาที่เขาจะต้องปฏิบัติตาม					
ผู้เรียนในบางระดับการศึกษายังมีอัตราเสี่ยงในการออกกลางคันสูง เนื่องจากต้องไปช่วยผู้ปกครอง บิดา มารดาหรือผู้ที่อยู่อาศัยด้วย ในการหารายได้/ประกอบอาชีพ หรือดูแลช่วยเหลือบิดา มารดา ผู้ปกครองที่มีภาวะพึ่งพา และหรือมีเหตุจำเป็นต้องให้การช่วยเหลือจากการเจ็บป่วย จิตเภท พิกัดหรืออื่น ๆ	จัดหาทุนการศึกษา/จัดหลักสูตรระยะสั้น				
ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ O-NET ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ต่ำกว่าฐานเดิมทุกรายวิชา สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่ำกว่าฐานเดิมทุกรายวิชา ยกเว้นวิชาภาษาอังกฤษ และภาษาอังกฤษ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ต่ำกว่าฐานเดิมทุกรายวิชา ยกเว้นวิชาสังคมศึกษาเนื่องจากเทคนิควิธีการสอนและ	พัฒนาครูเพื่อส่งเสริมเทคนิควิธีการสอน และการจัดกระบวนการเรียนโดยเฉพาะในระดับชั้นประถมศึกษา				

ปัญหาหรือประเด็น/สาเหตุ	วิธีการแก้	KPI ที่บ่งชี้การแก้ปัญหา	ระยะเวลาดำเนินการ		
			2563	2564	2565
การจัดกระบวนการเรียนไม่ส่งเสริมให้ เด็กรู้จักการคิดวิเคราะห์					
3) การศึกษานอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัย					
ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ด้านการศึกษานอกระบบ (N-NET) ปีการศึกษา 2562 จำแนกตามสาระ ความรู้ 5 สาระหลัก (ทักษะการเรียนรู้, ความรู้พื้นฐาน, การประกอบอาชีพ, การดำเนินชีวิต, การพัฒนาสังคม) ระดับชั้นประถมศึกษา พบว่า ต่ำกว่า ฐานเดิม 2 รายวิชาคือ การดำเนินชีวิต และการพัฒนาสังคม					
ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ด้านการศึกษานอกระบบ (N-NET) ปีการศึกษา 2562 จำแนกตามสาระ ความรู้ 5 สาระหลัก (ทักษะการเรียนรู้, ความรู้พื้นฐาน, การประกอบอาชีพ,					

ปัญหาหรือประเด็น/สาเหตุ	วิธีการแก้	KPI ที่บ่งชี้การแก้ปัญหา	ระยะเวลาดำเนินการ		
			2563	2564	2565
การดำเนินชีวิต, การพัฒนาสังคม) ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า ต่ำกว่าฐานเดิม2รายวิชาคือ การดำเนิน ชีวิตและทักษะการเรียนรู้					
ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ด้านการศึกษานอกระบบ (N-NET) ปีการศึกษา 2562 จำแนกตามสาระ ความรู้ 5 สาระหลัก (ทักษะการเรียนรู้, ความรู้พื้นฐาน, การประกอบอาชีพ, การดำเนินชีวิต, การพัฒนาสังคม) ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า ต่ำกว่าฐานเดิม2รายวิชาคือ การดำเนิน ชีวิตและทักษะการเรียนรู้					
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ใน เกณฑ์ต่ำ (N-net) เนื่องจากความรู้ ความสามารถของบุคลากรโดยเฉพาะ อย่างยิ่งการมีวุฒิตรงตามวิชาที่สอนของ	<ul style="list-style-type: none"> - ปรับวิธีการคัดเลือก/สอบบรรจุครูให้ ตรงตามวิชาเอก - เชื่อมโยงเครือข่ายให้ครอบคลุมทุก พื้นที่ของ กศน.ตำบล 				

ปัญหาหรือประเด็น/สาเหตุ	วิธีการแก้	KPI ที่บ่งชี้การแก้ปัญหา	ระยะเวลาดำเนินการ		
			2563	2564	2565
ครูผู้สอนยังไม่เพียงพอ อีกทั้งผู้เรียนมีความหลากหลายทั้งอาชีพและพื้นฐานความรู้ รวมถึงกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ห่างไกลมีข้อจำกัดในการเข้าถึงบริการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ส่งผลให้ไม่ได้รับข้อมูลที่ทันสมัยและถูกต้อง					
4) การศึกษาอาชีวศึกษา					
ผู้เรียนระดับอาชีวศึกษามีอัตราการออกกลางคัน ร้อยละ 6					
มีเด็กพิการเรียนร่วม 9 ประเภท ร้อยละ 0.08 พบเด็กประเภทบกพร่องทางร่างกายหรือสุขภาพถึงร้อยละ 0.04					
ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) ปีการศึกษา					

ปัญหาหรือประเด็น/สาเหตุ	วิธีการแก้	KPI ที่บ่งชี้การแก้ปัญหา	ระยะเวลาดำเนินการ		
			2563	2564	2565
2562 ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พบว่า สูงกว่าฐานเดิม					
ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ด้านอาชีวศึกษา (V-NET) ปีการศึกษา 2562 ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นสูงพบว่า สูงกว่าฐานเดิม					
ผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษา อาชีวศึกษามีสมรรถนะไม่สอดคล้องกับ ความต้องการของตลาดแรงงาน เนื่องจากผู้สำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษา ส่วนใหญ่ไม่ออกสู่ตลาดแรงงานมุ่งแต่ เข้าเรียนต่อในสถาบันอุดมศึกษาที่เปิด สอนระดับปริญญาตรีในสาขาอื่น ๆ ทำ ให้ขาดแคลนแรงงานระดับกลางอย่าง ต่อเนื่อง	สถาบันอาชีวศึกษาควรจัดหลักสูตรให้ สอดคล้องกับความต้องการของ ตลาดแรงงานตามบริบทพื้นที่				

ปัญหาหรือประเด็น/สาเหตุ	วิธีการแก้	KPI ที่บ่งชี้การแก้ปัญหา	ระยะเวลาดำเนินการ		
			2563	2564	2565
ผู้เรียนไม่นิยมเรียนสายอาชีวศึกษา เนื่องจากภาพลักษณ์ เจตคติและ ค่านิยมของการเรียนอาชีวศึกษาไม่ดี ประกอบกับค่าตอบแทนและการ ยอมรับในสังคมต่ำ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดกิจกรรม สร้างเจตคติที่ดีในการศึกษาต่อในระดับ อาชีวศึกษา				
5) การศึกษาอุดมศึกษา					
บัณฑิตขาดการคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา และทักษะความรู้พื้นฐานที่จำเป็น เนื่องจากเทคนิควิธีการสอนและการจัด กระบวนการเรียนไม่ส่งเสริมให้บัณฑิต รู้จักการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา	ส่งเสริมรูปแบบการคิดในรูปแบบต่าง ๆ ที่หลากหลาย				
บัณฑิตมีสมรรถนะไม่สอดคล้องกับความ ต้องการของตลาดแรงงาน เนื่องจาก ผู้เรียนตัดสินใจเข้าศึกษาใน ระดับอุดมศึกษา ไม่มีข้อมูลประกอบการ ตัดสินใจและไม่รู้ทิศทางความต้องการ กำลังคน	สถาบันอุดมศึกษาร่วมกับสถาบัน อาชีวศึกษาในการวิเคราะห์ความ ต้องการของตลาดแรงงานและปรับ หลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการ				

2. ด้านครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา

ปัญหาหรือประเด็น/สาเหตุ	วิธีการแก้	KPI ที่บ่งชี้การแก้ปัญหารวม	ระยะเวลาดำเนินการ		
			2563	2564	2565
ครูส่วนใหญ่ไม่ได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เนื่องจากไม่นำกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนไปใช้พัฒนาการเรียนการสอน	ส่งเสริมให้สถานศึกษานำกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน				
การศึกษาขั้นพื้นฐาน มีปัญหาขาดแคลนครูสอนสาขาวิชาหลักโดยเฉพาะภาษาต่างประเทศ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เนื่องจากมาตรการควบคุมอัตรากำลังภาครัฐทำให้กระทรวงศึกษาธิการถูกตัดอัตรากำลังครูจากการเกษียณอายุราชการและเกษียณก่อนกำหนด	จัดสรรอัตรากำลังทดแทนครูที่เกษียณ				
ครูและบุคลากรทางการศึกษามีภาระหน้าที่อื่น นอกเหนือจากการจัดการเรียนการสอน เนื่องจากไม่มีบุคลากรทำหน้าที่อื่น ๆ ที่ไม่ใช่การจัดการเรียนการสอนภาระดังกล่าวจึงตกอยู่ที่ครูผู้สอน					

ปัญหาหรือประเด็น/สาเหตุ	วิธีการแก้	KPI ที่บ่งชี้การแก้ปัญหา	ระยะเวลาดำเนินการ		
			2563	2564	2565
การศึกษานอกระบบฯ ขาดครูและบุคลากรที่มีวุฒิตรงตามวิชาที่สอน เนื่องจากครูประจำการที่ได้รับการบรรจุเข้ามาเป็นครูอัตราจ้างเดิมที่มีวุฒิการศึกษาไม่ตรงกับวิชาเอกอยู่ก่อนแล้ว					
การศึกษาพิเศษขาดนักวิชาชีพที่จะจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการ และครูส่วนใหญ่ขาดประสบการณ์ในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการ					
การอาชีวศึกษาขาดแคลนครูด้านวิชาชีพ เนื่องจากไม่สามารถรับผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์จากผู้ที่ไม่ใช่ประกอบวิชาชีพครูได้ทำให้เกิดปัญหาขาดแคลนครูอาจารย์ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญที่เหมาะสมอย่างต่อเนื่อง					
ในระดับอุดมศึกษา สัดส่วนอาจารย์ต่อนิสิตในบางสาขาวิชายังไม่เป็นไปตาม					

ปัญหาหรือประเด็น/สาเหตุ	วิธีการแก้	KPI ที่บ่งชี้การแก้ปัญหา	ระยะเวลาดำเนินการ		
			2563	2564	2565
<p>เกณฑ์ รวมทั้งอาจารย์ประจำส่วนใหญ่ ยังขาดประสบการณ์ และบางสาขายัง ขาดคณาจารย์ที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะ ทาง เนื่องจากไม่มีสถาบันผลิตครูใหม่ที่มี มีความเชี่ยวชาญเฉพาะในการพัฒนาครู คณาจารย์ประจำการอย่างเป็นระบบ รวมทั้งศึกษาวิจัยและพัฒนาวิชาชีพครู อย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความเป็นมือ อาชีพและส่งเสริมสนับสนุนให้วิชาชีพ ครูเป็นที่ยอมรับในสังคม</p>					

3. ด้านการสร้างความเข้มแข็งของสถานศึกษา/จังหวัด

ปัญหาหรือประเด็น/สาเหตุ	วิธีการแก้	KPI ที่บ่งชี้การแก้ปัญหา	ระยะเวลาดำเนินการ		
			2563	2564	2565
มีสถานศึกษาขนาดเล็ก ร้อยละ 38.52 และเป็นสถานศึกษาที่ยังไม่เข้มแข็งจำนวนมาก เนื่องจากยังขาดความพร้อม ขาดรูปแบบเทคนิคการบริหารจัดการ และจัดการเรียนการสอน และนโยบายการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กมีทิศทางการพัฒนาไม่แน่นอน	ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาขนาดเล็กมีความพร้อม รูปแบบเทคนิคการบริหารจัดการ และจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและความคุ้มค่า	23. สถานศึกษาทุกแห่งมีอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง และมีคุณภาพ (ร้อยละ 100) 46. ร้อยละของสถานศึกษาขนาดเล็กที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอกลดลง (ร้อยละ 100)	✓	✓	✓
จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีจำนวนลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญ/สามัญรุ่นใหญ่และวิสามัญถึง 60,690 คน แต่ไม่มีค่ายลูกเสือที่ได้มาตรฐานประจำจังหวัด		22. ร้อยละของแหล่งเรียนรู้ (พิพิธภัณฑ์ สวนสัตว์ ห้องสมุด ศูนย์ ฯลฯ) ที่ได้รับการพัฒนาให้สามารถจัดบริการทางการศึกษาและมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่มีคุณภาพเพิ่มขึ้น (50 ศูนย์)	✓	✓	✓
จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ช่วงอายุ 15 – 59 ปี อยู่ที่ 9.09 ถึงแม้ว่าค่าเฉลี่ยจะเพิ่มขึ้นทุกปีแต่ก็ยังไม่ถึงค่าเฉลี่ยระดับประเทศ 12 ปี		11. ร้อยละของประชากรวัยแรงงาน (15 – 59 ปี) ที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่าขึ้นไปเพิ่มขึ้น (ร้อยละ 60) 21. ประชากรวัยแรงงาน (15 – 59 ปี) มีจำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยเพิ่มขึ้น (12 ปี)	✓	✓	✓

ปัญหาหรือประเด็น/สาเหตุ	วิธีการแก้	KPI ที่บ่งชี้การแก้ปัญหา	ระยะเวลาดำเนินการ		
			2563	2564	2565
สัดส่วนผู้เรียนสายสามัญต่อสายอาชีพ 71 : 29 ซึ่งยังไม่เป็นไปตามเป้าหมายระดับประเทศ (50 : 50)		4. ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาระดับอาชีวศึกษา และอุดมศึกษามีสมรรถนะเป็นที่พอใจของสถานประกอบการเพิ่มขึ้น (ร้อยละ 75) 9. สัดส่วนผู้เรียนอาชีวศึกษาสูงขึ้น เมื่อเทียบกับผู้เรียนสามัญศึกษา (50 : 50) 12. อัตราการได้งานทำ/ประกอบอาชีพอิสระของผู้สำเร็จการศึกษาระดับอาชีวศึกษาระดับอาชีวศึกษา (ไม่นับศึกษาต่อ) ภายในระยะเวลา 1 ปี เพิ่มขึ้น (ร้อยละ 80)	✓	✓	✓
สถานศึกษาระดับขั้นพื้นฐานขาดอิสระและความคล่องตัวในการบริหารจัดการให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากการกระจายอำนาจสู่เขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาได้ดำเนินการแล้วตามกฎหมาย แต่ยังไม่	สร้างความเข้มแข็งให้สถานศึกษาโดยให้สถานศึกษาเป็นนิติบุคคล				

ปัญหาหรือประเด็น/สาเหตุ	วิธีการแก้	KPI ที่บ่งชี้การแก้ปัญหา	ระยะเวลาดำเนินการ		
			2563	2564	2565
<p>ประสบปัญหาในทางปฏิบัติ และในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ยังมีความเคยชินของหน่วยปฏิบัติในการรับคำสั่งจากหน่วยงานส่วนกลางและหน่วยงานส่วนกลางเคยชินกับการมอบหมาย/สั่งการให้หน่วยปฏิบัติดำเนินการตามประกอบกับหน่วยปฏิบัติ บุคลากรในพื้นที่ และสถานศึกษาไม่คุ้นเคยในระบบการบริหารแบบเป็นอิสระด้วยตนเอง บุคลากรบางส่วนยังไม่มี ความมั่นใจในการตัดสินใจทิศทางของหน่วยงาน และความไม่พร้อมของระบบเพื่อรองรับการกระจายอำนาจ 4 ด้านสู่สถานศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน</p>					
<p>ปัญหาความไม่พร้อมของเขตพื้นที่การศึกษาในการสนับสนุนส่งเสริมการ</p>					

ปัญหาหรือประเด็น/สาเหตุ	วิธีการแก้	KPI ที่บ่งชี้การแก้ปัญหา	ระยะเวลาดำเนินการ		
			2563	2564	2565
พัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาให้ เข้มแข็ง					
การจัดการศึกษาระดับอาชีวศึกษา ขาดความเป็นอิสระ คล่องตัวและ เข้มแข็งในการปฏิบัติการ	สถาบันอาชีวศึกษาบางส่วนยังไม่เป็น นิติบุคคลทำให้ไม่สามารถดำเนินการ ให้สนองความต้องการทั้งของประชาชน และประเทศได้				
การอุดมศึกษาไม่สามารถพัฒนาสู่ความ เป็นเลิศในการดำเนินการทั้ง 4 ด้าน อันได้แก่ 1) การจัดการเรียนการสอน 2) การวิจัยและสร้างองค์ความรู้ 3) การให้บริการทางวิชาการ 4) ศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทย เนื่องจากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐส่วน ใหญ่ยังบริหารภายใต้ระบบราชการ แม้ว่าจะได้มีความพยายามนำ มหาวิทยาลัยออกจากระบบราชการเป็น มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ แต่การ ดำเนินงานยังไม่บรรลุผลทั้งหมด และ					

ปัญหาหรือประเด็น/สาเหตุ	วิธีการแก้	KPI ที่บ่งชี้การแก้ปัญหา	ระยะเวลาดำเนินการ		
			2563	2564	2565
สภามหาวิทยาลัยและนายกสภา มหาวิทยาลัยยังไม่มีบทบาทในการ พัฒนามหาวิทยาลัยและรับผิดชอบต่อ มหาวิทยาลัยเท่าที่ควร					

4. ด้านการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา

ปัญหาหรือประเด็น/สาเหตุ	วิธีการแก้	KPI ที่บ่งชี้การแก้ปัญหา	ระยะเวลาดำเนินการ		
			2563	2564	2565
การนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้ เป็นเครื่องมือช่วยในการเรียนการสอน ของครูยังมีน้อย เนื่องจากครูขาด ความสามารถและทักษะด้านเทคโนโลยี สารสนเทศที่จะนำมาสร้างและใช้ บทเรียนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และช่วย ในการเรียนการสอนให้มีคุณภาพและ ประสิทธิภาพ	จัดหา...				
ทรัพยากรด้านเทคโนโลยีมีไม่เพียงพอ ทำให้การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อ					

ปัญหาหรือประเด็น/สาเหตุ	วิธีการแก้	KPI ที่บ่งชี้การแก้ปัญหา	ระยะเวลาดำเนินการ		
			2563	2564	2565
การเรียนรู้ของผู้เรียนและพัฒนาทักษะในการค้นคว้า เป็นเครื่องมือในการศึกษาหาความรู้แก่ตนเองยังทำได้น้อย เนื่องจากขาดการพัฒนาครูและบุคลากรให้รู้จักใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อเพิ่มคุณภาพการเรียนการสอน รวมทั้งการแก้ปัญหาขาดแคลนครู					
สาธารณูปโภคและโครงสร้างพื้นฐานไม่เอื้อต่อการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการเรียนการสอนอย่างสมบูรณ์ เนื่องจากขาด Content และ courseware สำหรับการทำบทเรียนเพื่อการเรียนรู้ทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์					
ขาดการเชื่อมโยงเครือข่ายเพื่อการศึกษาที่มีอยู่เพื่อนำไปสู่การเรียนรู้ร่วมกัน เช่น Uni net, Moe Net เป็นต้น เนื่องจากความแตกต่างในการเข้าถึงบริการ internet ระหว่างพื้นที่ใน					

ปัญหาหรือประเด็น/สาเหตุ	วิธีการแก้	KPI ที่บ่งชี้การแก้ปัญหา	ระยะเวลาดำเนินการ		
			2563	2564	2565
เมือง นอกเมือง ขนาดและประเภท โรงเรียน					
ขาดการใช้สื่อสารมวลชน สื่อวิทยุโทรทัศน์ สื่อหนังสือ ตำราเรียน และอุปกรณ์ต่าง ๆ รวมทั้งห้องสมุดเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ อย่างเพียงพอและมีคุณภาพ เนื่องจาก ขาดการสนับสนุนอย่างจริงจังและ ต่อเนื่องจากภาครัฐในการพัฒนา เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา รวมทั้งขาดกลไกที่จะจูงใจให้ ภาคเอกชนเข้ามาร่วมระดมทรัพยากร					
ขาดหน่วยงานกลางเพื่อดูแลและบริหาร จัดการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศทาง การศึกษา เนื่องจากหน่วยงานที่ ดำเนินการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ดำเนินการในลักษณะต่างคนต่างทำ เกิดความซ้ำซ้อน ขาดการบูรณาการ					

ปัญหาหรือประเด็น/สาเหตุ	วิธีการแก้	KPI ที่บ่งชี้การแก้ปัญหา	ระยะเวลาดำเนินการ		
			2563	2564	2565
และเชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายกัน เป็นเครือข่ายเพื่อประหยัดทรัพยากรร่วมกัน					

5. ด้านการจัดระบบการศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา

ปัญหาหรือประเด็น	วิธีการแก้	KPI ที่บ่งชี้การแก้ปัญหา	ระยะเวลาดำเนินการ		
			2563	2564	2565
1) ระดับปฐมวัย					
ความไม่พร้อมในการจัดการศึกษาปฐมวัย ทั้งด้านครู อาคาร สถานที่และวัสดุ อุปกรณ์ และขาดความเข้มแข็ง เนื่องจากศูนย์เด็กปฐมวัยมีจำนวนไม่เพียงพอที่จะให้บริการในการเตรียมความพร้อมแก่เด็กปฐมวัยได้อย่างทั่วถึง มีคุณภาพ เนื่องจากขาดการประสานและดำเนินการในเชิงบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่ดูแลเด็กปฐมวัย อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งระหว่างหน่วยงานภาครัฐด้วยกันและกับ	<ul style="list-style-type: none"> - จัดสรรงบประมาณให้เพียงพอและตัดเทียบกันทั้งในสถานศึกษาของรัฐและเอกชน - ขาดการประสานและดำเนินการในเชิงบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่ดูแลเด็กปฐมวัยอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งระหว่างหน่วยงานภาครัฐด้วยกันและกับ - สร้างเครือข่ายบุคลากรทางการศึกษาปฐมวัยในการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และแบ่งปันข้อมูลในการ 				

ปัญหาหรือประเด็น	วิธีการแก้	KPI ที่บ่งชี้การแก้ปัญหารวม	ระยะเวลาดำเนินการ		
			2563	2564	2565
ภาคเอกชนทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติ	ดูแลและพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัยอย่างทั่วถึง				
2) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน					
ขาดความเชื่อมโยงระหว่างระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษากับการปรับปรุง/พัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน เนื่องจากขาดการประสานความร่วมมือเป็นเครือข่ายระหว่างสถานศึกษาเพื่อร่วมมือพัฒนาคุณภาพการศึกษา รวมทั้งความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาต่างระดับ ต่างสังกัด และกับชุมชนท้องถิ่น อปท.และภาคเอกชน					

ปัญหาหรือประเด็น	วิธีการแก้	KPI ที่บ่งชี้การแก้ปัญหา	ระยะเวลาดำเนินการ		
			2563	2564	2565
3) การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย					
ความไม่คล่องตัวในการบริหารจัดการและการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติของหน่วยงานสถานศึกษาในสังกัดและภาคีเครือข่าย เนื่องจาก ขาดแคลนบุคลากร ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ และขาดสื่อและวัสดุอุปกรณ์ส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีคุณภาพหลากหลายตรงกับความต้องการของผู้เรียนเฉพาะกลุ่ม	-				
ขาดการประสานความร่วมมือและการควบคุมคุณภาพมาตรฐานการศึกษาที่มีเอกภาพ เนื่องจากการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายยังไม่กว้างขวางและเข้มแข็งเพียงพอ และขาดความคล่องตัวในการบริหารจัดการ การประสานความร่วมมือ และการควบคุม	-				

ปัญหาหรือประเด็น	วิธีการแก้	KPI ที่บ่งชี้การแก้ปัญหา	ระยะเวลาดำเนินการ		
			2563	2564	2565
คุณภาพและมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย					
4) การศึกษาอาชีวศึกษา	-				
การจัดการศึกษาอาชีวศึกษาไม่เน้นการฝึกปฏิบัติและสมรรถนะไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน <i>เนื่องจาก</i> ขาดกลไกการพัฒนาาระบบมาตรฐานสมรรถนะและกลไกการเรียนรู้/การจัดการเรียนการสอนร่วมกับสถานประกอบการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง	-				
ระบบการเชื่อมโยงการจัดอาชีวศึกษากับการศึกษาระดับพื้นฐานและอุดมศึกษา ไม่สามารถดึงดูด จูงใจผู้เรียนให้สนใจเรียนอาชีวศึกษาได้มากเท่าที่ควร <i>เนื่องจาก</i> ขาดระบบการแนะแนวการศึกษาอาชีพและการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความ	-				

ปัญหาหรือประเด็น	วิธีการแก้	KPI ที่บ่งชี้การแก้ปัญหา	ระยะเวลาดำเนินการ		
			2563	2564	2565
เข้าใจในอาชีพ เส้นทางความก้าวหน้า ในอาชีพ รายได้ ค่าตอบแทน					
5) การศึกษาอุดมศึกษา					
สถาบันอุดมศึกษามุ่งเน้นการจัดการ เรียนการสอนเชิงพาณิชย์ เน้นการผลิต บัณฑิตเชิงปริมาณ มีลักษณะเป็นอุดม ศึกษาเพื่อมวลชน ในขณะที่กลไกการ ควบคุมคุณภาพไม่เข้มแข็ง เนื่องจาก การจัดการศึกษาเชิงพาณิชย์ จัดการ เรียนการสอนอุดมศึกษาที่ไม่มีการ ควบคุมคุณภาพโดยไม่คำนึงถึง ภาวะการณ์ทำงานของบัณฑิตที่จะ ก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มต่อสังคมในอนาคต เป็นการผลิตที่เน้นปริมาณมากกว่า คุณภาพ					

ปัญหาหรือประเด็น	วิธีการแก้	KPI ที่บ่งชี้การแก้ปัญหา	ระยะเวลาดำเนินการ		
			2563	2564	2565
การจัดหลักสูตรการเรียนการสอนขาดการเน้นฝึกภาคปฏิบัติและการเชื่อมโยงกับการทำงาน ทำให้ผู้สำเร็จการศึกษาขาดคุณลักษณะที่สำคัญบางประการที่ผู้ใช้ต้องการ					
การผลิตกำลังคนยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการ โดยเฉพาะในสาขาที่ขาดแคลน	การบริหารจัดการและภาวะผู้นำ ระบบการบริหารจัดการที่อยู่ภายใต้ระบบราชการ ทำให้ขาดความอิสระ คล่องตัวการบริหารจัดการ รวมทั้งขาดระบบการพัฒนาผู้บริหารและคณาจารย์อย่างต่อเนื่อง ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาคุณภาพอุดมศึกษา				
	ขาดระบบกลไกส่งเสริมการวิจัยและสร้างองค์ความรู้ นวัตกรรมและการวิจัย ขาดระบบการสร้างการแข่งขันด้านการผลิตผลงานวิจัย รวมทั้งระบบความเชื่อมโยงระหว่างอุดมศึกษาและภาคการผลิต				

ปัญหาหรือประเด็น	วิธีการแก้	KPI ที่บ่งชี้การแก้ปัญหารวม	ระยะเวลาดำเนินการ		
			2563	2564	2565
	การจัดสรรงบประมาณยังไม่สะท้อนคุณภาพการศึกษา และยังมีได้ใช้เป็นกลไกกำกับเชิงนโยบาย และการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานอุดมศึกษา				

ซึ่งจากการวิเคราะห์สถานการณ์ แนวโน้มต่าง ๆ เพื่อประกอบการพัฒนาในทุก ๆ ด้านของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่ให้มีความเป็นไปได้และสอดคล้องกับบริบทความสามารถ ตลอดจนศักยภาพของจังหวัด จึงได้มีการกำหนดทิศทางการพัฒนา เป็นนโยบายการพัฒนาของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ เป้าประสงค์ พันธกิจ ดังนี้

นโยบายจังหวัดสุราษฎร์ธานี

วิสัยทัศน์ (Vision)

“เมืองเกษตรคุณภาพ การท่องเที่ยวยั่งยืน สังคมเป็นสุข”

เป้าประสงค์รวม (Goals)

1. เพิ่มศักยภาพการพัฒนาเศรษฐกิจ ด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรการท่องเที่ยวและการขนส่งโลจิสติกส์

2. สู้อสังคมนิยมสุขด้วยการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน

3. มีฐานทรัพยากรธรรมชาติและบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน

พันธกิจ (Missions)

1) พัฒนาศักยภาพทางเศรษฐกิจ (ด้านเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมต่อเนื่องและการท่องเที่ยว) ให้มีความมั่นคงและเจริญเติบโตอย่างมีเสถียรภาพ

2) พัฒนาสังคม คุณธรรมและคุณภาพชีวิตของประชาชน

3) บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้ยั่งยืน

4) บริหารจัดการภาครัฐตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

ประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด (Strategic issues)

1) การเพิ่มศักยภาพการแข่งขันภาคเกษตร อุตสาหกรรมเกษตร และการพลังงาน

2) การส่งเสริมอุตสาหกรรมบริการและการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

3) การเชื่อมโยงเส้นทางคมนาคมและศูนย์โลจิสติกส์ (Logistics) ภาคใต้ตอนบน

4) การพัฒนาสังคมปลอดภัย คุณภาพชีวิตที่ดี และมีศักยภาพในการแข่งขัน

5) การสร้างฐานทรัพยากรธรรมชาติที่มั่นคงและมีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม

ด้านการศึกษาและสังคม

1. การพัฒนาศักยภาพคนตามช่วงวัยและการปฏิรูประบบเพื่อสร้างสังคมสูงวัยอย่างมีคุณภาพ

1.1 การพัฒนาศักยภาพคนในทุกช่วงวัยให้สนับสนุนการเจริญเติบโตของประเทศ

1.2 การยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ เท่าเทียมและทั่วถึง โดย

(1) ปฏิรูประบบบริหารจัดการทางการศึกษา โดยปรับระบบบริหารจัดการการศึกษาใหม่ เพื่อสร้างความรับผิดชอบ ต่อผลลัพธ์ (Accountability)

(2) ปฏิรูประบบการคลังด้านการศึกษา เพื่อเพิ่มคุณภาพและประสิทธิภาพการจัดการศึกษา โดยการจัดสรรงบประมาณตรงสู่ผู้เรียน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากภาคเอกชนในการจัดการศึกษา

(3) พัฒนาศักยภาพครูทุกระดับ ตั้งแต่กระบวนการผลิต สรรหา และการคัดเลือก ให้ได้ คนดี คนเก่ง รวมทั้งระบบการประเมินและรับรองคุณภาพที่เน้นผลลัพธ์จากตัวผู้เรียน และ

(4) ปฏิรูประบบการเรียนรู้ โดยมุ่งจัดการเรียนรู้เพื่อ สร้างสมรรถนะกำลังคนทั้งระบบ การศึกษาตั้งแต่ระดับปฐมศึกษาจนถึงการเรี้นรู้ตลอดชีวิต พัฒนาสื่อเพื่อการ เรียนรู้ปรับหลักสูตรและผลิตกำลังคนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงและความต้องการของตลาด การวิจัยและการใช้เทคโนโลยีและสื่อเพื่อการเรียนรู้

1.3 การพัฒนาด้านสุขภาพ โดยส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการแพทย์ เพื่อรองรับการเป็นสังคมผู้สูงอายุทั้งในด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพและที่อยู่อาศัยสำหรับผู้สูงอายุ ยกกระตือการบริหารจัดการระบบสุขภาพเพื่อลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความยั่งยืนในระยะยาว

1.4 การสร้างสภาพแวดล้อมและนวัตกรรมที่เอื้อต่อการดำรงชีพในสังคมสูง

2. การลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม

2.1 การยกระดับรายได้และสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพ มุ่งเน้นการเพิ่มผลิตภาพแรงงาน โดยสนับสนุนให้แรงงานมีโอกาสเข้าถึงการเรียนรู้และพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานอย่างมีมาตรฐาน ปรับโครงสร้างค่าจ้างแรงงานให้ชัดเจนและสะท้อนทักษะฝีมือแรงงานอย่างแท้จริง เร่งผลักดันให้การใช้ระบบ มาตรฐานคุณวุฒิวิชาชีพและมาตรฐานฝีมือแรงงานในทางปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

2.2 การจัดบริการทางสังคมให้ทุกคนตามสิทธิขั้นพื้นฐาน และเน้นการสร้างภูมิคุ้มกันระดับปัจเจก โดย

(1) พัฒนาระบบบริการสาธารณสุขให้มีคุณภาพและมีช่องทางการเข้าถึงอย่างหลากหลาย

(2) สนับสนุนการจัดหาที่อยู่อาศัยของผู้มีรายได้น้อยและการเข้าถึงระบบสาธารณสุขภาค

(3) การจัดรูปแบบสวัสดิการพื้นฐานที่จำเป็นและเหมาะสมตามกลุ่มเป้าหมาย (Customized Welfare) ที่คำนึงถึงฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่แตกต่างกัน

2.3 การสร้างความเสมอภาคในการเข้าถึงทรัพยากร โดยปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตรรวมทั้งปรับโครงสร้างภาษีที่เป็นธรรม เช่น ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ภาษีมรดก และภาษีสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

2.4 การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างเสมอภาค การคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐาน และการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างเท่าเทียมโดยการเสริมศักยภาพและความเข้มแข็งด้านกฎหมายให้แก่ประชาชน รวมทั้งการปรับปรุงและบังคับใช้กฎหมายเพื่อลดปัญหาความเหลื่อมล้ำ

3. การรองรับการเชื่อมโยงภูมิภาคและความเป็นเมือง

3.1 การลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกของเมือง เตรียมความพร้อมรองรับความเป็นเมือง

3.2 การพัฒนาด้านการขนส่งและโลจิสติกส์เชื่อมโยงกับเพื่อนบ้าน ส่งเสริมและเร่งรัดการพัฒนาระบบการบริหารจัดการโลจิสติกส์ของประเทศเพื่อเพิ่ม ความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ทั้งด้านการค้า การลงทุน และการบริการ โดยคำนึงถึงการเป็นมิตรต่อ สิ่งแวดล้อม (Green Logistics)

3.3 การส่งเสริมการลงทุน การค้าชายแดน และการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษให้ ความสำคัญกับนโยบายส่งเสริมการลงทุนและการค้าชายแดนเพื่อดึงดูดให้ นักลงทุนในภูมิภาคเข้ามาลงทุนในไทยและประเทศเพื่อนบ้าน รวมทั้งส่งเสริมการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจ พิเศษในพื้นที่ชายแดน

4. การสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

4.1 การรักษาทุนทางธรรมชาติเพื่อการเติบโตสีเขียว ใช้ประโยชน์จากทุนธรรมชาติ โดยคำนึงถึงขีดจำกัดและศักยภาพในการฟื้นตัว ปกป้องรักษาทรัพยากรป่าไม้ โดยสนธิกำลังของทุกภาคส่วน นำระบบสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการ บังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นธรรม เพิ่มพื้นที่ป่าไม้

4.2 การส่งเสริมการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม สร้างระบบหมุนเวียนวัสดุที่ใช้แล้ว ที่มีประสิทธิภาพ ขับเคลื่อนสู่ Zero Waste Society ผ่านมาตรการต่าง ๆ เช่น การปฏิรูประบบภาษีและค่าธรรมเนียมเพื่อสิ่งแวดล้อม การศึกษาเพื่อสิ่งแวดล้อม มาตรฐานและฉลากสินค้า เป็นต้น

4.3 การส่งเสริมการผลิต การลงทุน และการสร้างงานสีเขียว เพื่อยกระดับประเทศสู่เศรษฐกิจและสังคมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม พัฒนาคลัสเตอร์อุตสาหกรรมสีเขียว ส่งเสริมผู้ประกอบการให้สามารถปรับระบบห่วงโซ่อุปทานหรือห่วงโซ่คุณค่าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Green Supply Chain/ Green Value Chain) ส่งเสริมการทำเกษตรกรรมยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมภาคบริการที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อย เพื่อให้ประเทศไทยมีศักยภาพให้มีความก้าวหน้ามากขึ้นในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ

4.4 การจัดการมลพิษและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ด้วยการเร่งรัดการควบคุมมลพิษ ทั้งทางอากาศ ขยะ น้ำเสีย และของเสียอันตราย ที่เกิดจากการผลิตและบริการ เพื่อสร้างคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี ให้กับประชาชน เร่งรัดแก้ไขปัญหาการจัดการขยะเป็นลำดับแรก สร้างวินัยของคนในชาติ มุ่งสู่การจัดการที่ยั่งยืน โดยให้ความรู้แก่ประชาชน และการบังคับใช้กฎหมาย

4.5 การพัฒนาความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ ผลักดันการจัดทำแผนแม่บท การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของอาเซียน หาแนวทางความร่วมมือกับอาเซียน และอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงในประเด็นการขนส่งข้ามพรมแดน การเคลื่อนย้ายแรงงาน การบริหารจัดการพลังงาน และการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ

4.6 การเพิ่มขีดความสามารถในการปรับตัวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพ ภูมิอากาศ และการบริหารจัดการเพื่อลดความเสี่ยงด้านภัยพิบัติ เพิ่มขีดความสามารถในการรับมือและปรับตัว ต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

5. การบริหารราชการแผ่นดินที่มีประสิทธิภาพ

5.1 การสร้างความโปร่งใสในทุกขั้นตอนของการปฏิบัติราชการ โดยให้มีช่องทางให้ทุกภาคส่วนสามารถเข้าถึง เข้าตรวจสอบข้อมูลของภาคราชการและร้องเรียนได้

5.2 การพัฒนาบุคลากรภาครัฐให้มีความเป็นมืออาชีพและเพียงพอต่อการขับเคลื่อนภารกิจ ภาครัฐร่วมกับภาคเอกชนและภาคประชาสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อให้ระบบราชการเล็กกระทัดรัด แต่มีความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพสูง

5.3 การสร้างรูปแบบการพัฒนา อปท. ให้เหมาะสม สามารถรับมือการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งเป็นแกนหลักในการประสานเครือข่ายและเชื่อมโยงภาคส่วนต่าง ๆ ในระดับพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.4 การสร้างระบบตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ สร้างผลงานที่มีคุณภาพ รวดเร็วและน่าเชื่อถือ สามารถเป็นเครื่องมือให้กับคณะรัฐมนตรีประกอบการตัดสินใจในเชิงนโยบายได้

13. สรุปผลการทบทวนแผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี (พ.ศ. 2563 - 2565)

ฉบับทบทวนประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้มีการประชุมประชุมเชิงปฏิบัติการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา (2563-2565) จังหวัดสุราษฎร์ธานี ฉบับทบทวนประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ในวันที่ 28 เมษายน 2564 ณ ห้องประชุมสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสุราษฎร์ธานี อำเภอเมือง จังหวัด สุราษฎร์ธานี แต่เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) อีกทั้งสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้สำรวจข้อมูลสำหรับจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา (พ.ศ. 2563-2565) จังหวัดสุราษฎร์ธานี (ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564) ผ่านช่องทางออนไลน์ เมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2564 แล้วนั้น เพื่อเป็นการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) และสอดคล้องกับมาตรการการควบคุมโรค สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสุราษฎร์ธานี จึงขอยกเลิกการประชุมเชิงปฏิบัติการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา (พ.ศ. 2563 - 2565) จังหวัดสุราษฎร์ธานี ฉบับทบทวนประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้มีการทบทวนยุทธศาสตร์ด้านการศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี พ.ศ ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕ ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาทุกระดับ ทุกประเภท และทุกสังกัด จำนวน 36 หน่วยงาน ได้แสดงความคิดเห็นให้ข้อเสนอแนะในการทบทวนยุทธศาสตร์ด้านการศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี พ.ศ ๒๕๖๓-๒๕๖๕ ได้ข้อสรุป ดังนี้

จากการระดมความคิดเห็นและจัดการคัดคะแนนแนวโน้มประเด็นการวิเคราะห์สำคัญจากผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้นำทางการศึกษาของแต่ละหน่วยงาน 38 หน่วยงานที่จัดส่งแบบทบทวนยุทธศาสตร์ด้านการศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี พ.ศ 2563-2564 ตอบกลับมาทั้งสิ้น 32 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 84.21 มีหน่วยงานเสนอให้ใช้ยุทธศาสตร์ด้านการศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี พ.ศ ๒๕๖๓-๒๕๖๕ คงเดิมจำนวน 30 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 93.75 และมีหน่วยงานเสนอให้มีการเปลี่ยนแปลงยุทธศาสตร์ด้านการศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี พ.ศ ๒๕๖๓-๒๕๖๕ จำนวน 2 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 6.25 จากข้อมูลดังกล่าวจึงยังคงใช้ยุทธศาสตร์ด้านการศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี พ.ศ ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕

นำเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด (กศจ.) สุราษฎร์ธานี เพื่อขอความเห็นชอบและประกาศใช้แผนพัฒนาการศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 - 2564 จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อคราวประชุมครั้งที่ 6/2564 วันที่ 28 มิถุนายน 2564

ส่วนที่ 2

บริบทที่เกี่ยวข้องด้านการศึกษา

การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา (พ.ศ. 2563 - 2565) จังหวัดสุราษฎร์ธานี ฉบับทบทวนประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ได้นำบริบทที่เกี่ยวข้องด้านการศึกษาของจังหวัดสุราษฎร์ธานี มาเชื่อมโยงกับอำนาจหน้าที่ของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสุราษฎร์ธานีและกำหนดเป็นกรอบแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา (พ.ศ. 2563 - 2565) จังหวัดสุราษฎร์ธานี ฉบับทบทวนประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 โดยมีรายละเอียดบริบทที่เกี่ยวข้องด้านการศึกษาของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ตามหัวข้อดังนี้

1. พระบรมราโชบายด้านการศึกษา
2. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560
3. ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580)
4. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
5. แผนการปฏิรูปประเทศ
6. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560 - 2564
7. แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579
8. นโยบายรัฐบาล (พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี)
9. นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2558 - 2564)
10. เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs)
11. 12 จุดเน้นเชิงนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นางสาวตรีนุช เทียนทอง)
12. แผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา (ฉบับปรับปรุง)
13. แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564)
14. ยุทธศาสตร์การพัฒนาภาค
15. ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดสุราษฎร์ธานี

1. พระบรมราโชบายด้านการศึกษา

พระบรมราโชบายด้านการศึกษาของพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๑๐ การศึกษาต้องมุ่งสร้างพื้นฐานให้แก่ผู้เรียน ๔ ด้าน

๑. มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง

๑) มีความรู้ความเข้าใจต่อชาติบ้านเมือง

๒) ยึดมั่นในศาสนา

๓) มั่นคงในสถาบันพระมหากษัตริย์

๔) มีความเอื้ออาทรต่อครอบครัวและชุมชนของตน

๒. มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง – มีคุณธรรม

๑) รู้จักแยกแยะสิ่งที่ดี – ชอบ / ชั่ว – ดี

๒) ปฏิบัติแต่สิ่งที่ชอบ สิ่งที่ดีงาม

๓) ปฏิเสธสิ่งที่ไม่ดี สิ่งที่ไม่ดี

๔) ช่วยกันสร้างคนดีให้แกบ้านเมือง

๓. มีงานทำ – มีอาชีพ

๑) การเลี้ยงดูลูกหลานในครอบครัว หรือการฝึกฝนอบรมในสถานศึกษาต้องมุ่งให้เด็กและเยาวชน รักงาน สู้งาน ทำจนงานสำเร็จ

๒) การฝึกฝนอบรมทั้งในหลักสูตรและนอกหลักสูตร ต้องมีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนทำงานเป็น และมึงานทำในที่สุด

๓) ต้องสนับสนุนผู้สำเร็จหลักสูตรมีอาชีพมีงานทำ จนสามารถเลี้ยงตัวเองและครอบครัว

๔. เป็นพลเมืองดี

๑) การเป็นพลเมืองดี เป็นหน้าที่ของทุกคน

๒) ครอบครัว – สถานศึกษาและสถานประกอบการ ต้องส่งเสริมให้ทุกคนมีโอกาสทำหน้าที่เป็นพลเมืองดี

๓) การเป็นพลเมืองดีคือ “เห็นอะไรที่จะทำเพื่อบ้านเมืองได้ก็ต้องทำ” เช่น งานอาสาสมัคร งานบำเพ็ญประโยชน์ งานสาธารณกุศล ให้ทำด้วยความมีน้ำใจ และความเอื้ออาทร

2. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ซึ่งเป็นกฎหมายหลักในการปกครองประเทศ มีประเด็นสำคัญที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษา การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาและการเข้ารับบริการการศึกษาของประชาชน ได้แก่

หมวดหน้าที่ของปวงชนชาวไทย มาตรา 50 (4) บุคคลมีหน้าที่เข้ารับการศึกษาภาคบังคับ

หมวดหน้าที่ของรัฐ มาตรา 54 รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายรัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษาตามวรรคหนึ่ง เพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ให้สมกับวัย โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วยรัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิตและจัดให้มีการร่วมมือระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการ กำกับ ส่งเสริมและสนับสนุนให้การจัดการศึกษาดังกล่าวมีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล ทั้งนี้ ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติซึ่งอย่างน้อยต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติและการดำเนินการและตรวจสอบการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติด้วยการศึกษาทั้งปวงต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัยภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตน และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ในการดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนาตามวรรคสอง หรือให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามวรรคสาม รัฐต้องดำเนินการให้ผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาตามความถนัดของตนให้จัดตั้งกองทุนเพื่อใช้ในการช่วยเหลือผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ ในการศึกษาและเพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพ และประสิทธิภาพครู โดยให้รัฐจัดสรรงบประมาณให้แก่กองทุนหรือใช้มาตรการหรือกลไกทางภาษี รวมทั้งการให้ผู้บริจาคทรัพย์สิ้นเข้ากองทุนได้รับประโยชน์ในการลดหย่อนภาษีด้วย ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติซึ่งกฎหมายดังกล่าวอย่างน้อยต้องกำหนดให้การบริหารจัดการกองทุนเป็นอิสระและกำหนดให้มีการใช้จ่ายเงินกองทุนเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว

หมวดการปฏิรูปประเทศ มาตรา 258 (จ) ให้ดำเนินการปฏิรูปประเทศในด้านการศึกษาให้เกิดผลดังต่อไปนี้

(1) ให้สามารถเริ่มดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษาตามมาตรา 54 วรรคสอง เพื่อให้เด็กเล็กได้รับการพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ให้สมกับวัยโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

(2) ให้ดำเนินการตรากฎหมายเพื่อจัดตั้งกองทุนตามมาตรา 54 วรรคหก ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปี นับตั้งแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้

(3) ให้มีกลไกและระบบการผลิต คัดกรองและพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพครูและอาจารย์ให้ได้ ผู้มีจิตวิญญาณแห่งความเป็นครู มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง ได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสมกับความสามารถและประสิทธิภาพในการสอน รวมทั้งมีกลไกสร้างระบบคุณธรรมในการบริหารงานบุคคลของผู้ประกอบวิชาชีพครู

(4) ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนทุกระดับเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้ตามความถนัด และปรับปรุงโครงสร้างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อบรรลุเป้าหมายดังกล่าว โดยสอดคล้องกันทั้งในระดับชาติ และระดับพื้นที่ดังกล่าว

หมวดการปฏิรูปประเทศ มาตรา 261 ในการปฏิรูปตามมาตรา 258 จ. ด้านการศึกษาให้มีคณะกรรมการที่มีความเป็นอิสระคณะหนึ่ง ที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งดำเนินการศึกษาและจัดทำข้อเสนอแนะ และร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ในการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีดำเนินการ

3. ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580)

คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) และประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 8 ตุลาคม พ.ศ. 2561 เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางการพัฒนาประเทศในระยะ 20 ปี โดยกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และยุทธศาสตร์ ดังนี้

วิสัยทัศน์

“ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” หรือเป็นคติพจน์ประจำชาติว่า “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน”

ความมั่นคง หมายถึง หมายถึง การมีความมั่นคงปลอดภัยจากภัยและการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในประเทศ และภายนอกประเทศในทุกระดับ ทั้งระดับประเทศ สังคม ชุมชน ครัวเรือน และปัจเจกบุคคลและมีความมั่นคงในทุกมิติ ทั้งมิติทางการทหาร เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และการเมือง เช่น ประเทศมีความมั่นคงในเอกราชและอธิปไตย มีการปกครองระบบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข สถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์มีความเข้มแข็งเป็นศูนย์กลางและเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ ของประชาชน มีระบบการเมืองที่มั่นคงเป็นกลไกที่นำไปสู่การบริหารประเทศที่ต่อเนื่องและโปร่งใสตามหลักธรรมาภิบาล สังคม มีความปรองดองและความสามัคคี สามารถผนึกกำลังเพื่อพัฒนาประเทศ ชุมชนมีความเข้มแข็ง ครอบครัวมีความอบอุ่น ประชาชนมีความมั่นคงในชีวิต มีงานและรายได้ที่มั่นคง พอเพียงกับการดำรงชีวิตมีการออมสำหรับวัยเกษียณ ความมั่นคงของอาหาร พลังงาน และน้ำ มีที่อยู่อาศัย และความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สิน

ความมั่งคั่ง หมายถึง ประเทศไทยมีการขยายตัวของเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องและมีความยั่งยืนจนเข้าสู่กลุ่มประเทศรายได้สูง ความเหลื่อมล้ำของการพัฒนาลดลง ประชากรมีความอยู่ดีมีสุข ได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนาอย่างเท่าเทียมกันมากขึ้น และมีการพัฒนาอย่างทั่วถึงทุกภาคส่วน มีคุณภาพชีวิตตามมาตรฐานขององค์การสหประชาชาติ ไม่มีประชาชนที่อยู่ในภาวะความยากจน เศรษฐกิจในประเทศมีความเข้มแข็ง ขณะเดียวกันต้องมีความสามารถในการแข่งขันกับประเทศต่าง ๆ ทั้งใน

ตลาดโลกและตลาดภายในประเทศ เพื่อให้สามารถสร้างรายได้ทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ ตลอดจนมีการสร้างฐานเศรษฐกิจและสังคมแห่งอนาคตเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทการพัฒนาที่เปลี่ยนแปลงไป และประเทศไทยมีบทบาทที่สำคัญในเวทีโลก และมีความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและการค้าอย่างแน่นแฟ้นกับประเทศในภูมิภาคเอเชีย เป็นจุดสำคัญของการเชื่อมโยงในภูมิภาคทั้งการคมนาคมขนส่ง การผลิต การค้า การลงทุน และการทำธุรกิจ เพื่อให้เป็นพลังในการพัฒนา นอกจากนี้ ยังมีความสมบูรณ์ในทุนที่จะสามารถสร้างการพัฒนาต่อเนื่องไปได้ ได้แก่ ทุนมนุษย์ ทุนทางปัญญา ทุนทางการเงิน ทุนที่เป็นเครื่องมือเครื่องจักร ทุนทางสังคม และทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ความยั่งยืน หมายถึง การพัฒนาที่สามารถสร้างความเจริญ รายได้ และคุณภาพชีวิตของประชาชนให้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจที่อยู่บนหลักการใช้ การรักษาและการฟื้นฟูฐานทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ไม่ใช่ทรัพยากรธรรมชาติจนเกินพอดี ไม่สร้างมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อมจนเกินความสามารถในการรองรับและเยียวยาของระบบนิเวศ การผลิตและการบริโภคเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ทรัพยากรธรรมชาติมีความอุดมสมบูรณ์มากขึ้น และสิ่งแวดล้อมมีคุณภาพดีขึ้น คนมีความรับผิดชอบต่อสังคม มีความเอื้ออาทร เสียสละเพื่อผลประโยชน์ส่วนรวม รัฐบาลมีนโยบายที่มุ่งประโยชน์ส่วนรวมอย่างยั่งยืน และให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชน และทุกภาคส่วนในสังคมยึดถือและปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนาอย่างสมดุล มีเสถียรภาพและยั่งยืน

โดยมีเป้าหมายการพัฒนาประเทศ คือ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน” โดยยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ พัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม โดยการประเมินผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติประกอบด้วย

- 1) ความอยู่ดีมีสุขของคนไทยและสังคมไทย
- 2) ชีตความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาเศรษฐกิจ และการกระจายรายได้
- 3) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ
- 4) ความเท่าเทียมและความเสมอภาคของสังคม
- 5) ความหลากหลายทางชีวภาพ คุณภาพสิ่งแวดล้อม และความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ
- 6) ประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการเข้าถึงการให้บริการของภาครัฐ

ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.2561 - 2580) มี 6 ยุทธศาสตร์ ซึ่งเกี่ยวข้องกับภารกิจของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด 6 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

1. ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญ คือ ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เน้นการบริหารจัดการสภาวะแวดล้อมของประเทศให้มีความมั่นคง ปลอดภัย เอกอกราชอธิปไตย และมีความสงบเรียบร้อยในทุกระดับตั้งแต่ระดับชาติ สังคม ชุมชน มุ่งเน้นการพัฒนาคน เครื่องมือ เทคโนโลยี และระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่ ให้มีความพร้อมสามารถรับมือกับภัยคุกคามและภัยพิบัติได้ทุกรูปแบบ และทุกระดับความรุนแรง ควบคุมไปกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน และที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต ใช้กลไกการแก้ไขปัญหาแบบบูรณาการทั้งกับส่วนราชการ ภาคเอกชน ประชาสังคม และองค์กรที่ไม่ใช่รัฐ รวมถึงประเทศเพื่อนบ้านและมิตรประเทศ ทั่วโลกบนพื้นฐานของหลักธรรมาภิบาล เพื่อเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อการดำเนินการของยุทธศาสตร์ชาติ ด้านอื่น ๆ ให้สามารถขับเคลื่อนไปได้ตามทิศทางและเป้าหมายที่กำหนด

2. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน มีเป้าหมายการพัฒนาที่มุ่งเน้นการยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ บนพื้นฐานแนวคิด 3 ประการ ได้แก่

1) “ต่อยอดอดีต” โดยมองกลับไปที่เราเก่งทางเศรษฐกิจ อัตลักษณ์ วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต และจุดเด่นทางทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลาย รวมทั้งความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบของประเทศในด้านอื่น ๆ นำมาประยุกต์ผสมผสานกับเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของเศรษฐกิจ และสังคมโลกสมัยใหม่

2) “ปรับปัจจุบัน” เพื่อปูทางสู่อนาคต ผ่านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศในมิติต่าง ๆ ทั้งโครงข่ายระบบคมนาคมและขนส่ง โครงสร้างพื้นฐานวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และดิจิทัล และการปรับสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการอนาคต

3) “สร้างคุณค่าใหม่ในอนาคต” ด้วยการเพิ่มศักยภาพของผู้ประกอบการ พัฒนาคู่มือใหม่ รวมถึง ปรับรูปแบบธุรกิจ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาด ผสมผสานกับยุทธศาสตร์ที่รองรับอนาคต บนพื้นฐานของการต่อยอดอดีตและปรับปัจจุบัน พร้อมทั้งการส่งเสริมและสนับสนุนจากภาครัฐ ให้ประเทศไทยสามารถสร้างฐานรายได้และการจ้างงานใหม่ ขยายโอกาสทางการค้าและการลงทุนในเวทีโลก ควบคู่ไปกับการยกระดับรายได้และการกินดีอยู่ดี รวมถึงการเพิ่มขึ้นของคนชั้นกลางและลดความเหลื่อมล้ำของคนในประเทศได้ในคราวเดียวกัน

3. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ โดยคนไทยมีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่ดีรอบด้านและมีสุขภาวะที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มีธรรมาภิบาล มีวินัย รักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ เป็นพลเมืองดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่ 3 และอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น มีนิสัยรักการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตสู่การเป็น

คนไทยที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกรรม นักคิด ผู้ประกอบการ เกษตรกรยุคใหม่และอื่นๆ โดยมีสัมมาชีพตามความถนัดของตนเอง

4. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญที่ให้ความสำคัญการดึงเอาพลังของภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาคเอกชน ประชาสังคม ชุมชน ท้องถิ่น มาร่วมขับเคลื่อน โดยการสนับสนุนการรวมตัวของประชาชน ในการร่วมคิด ร่วมทำเพื่อส่วนรวม การกระจายอำนาจและความรับผิดชอบไปสู่กลไกบริหารราชการแผ่นดินในระดับท้องถิ่น การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการจัดการตนเอง และการเตรียมความพร้อมของประชากรไทย ทั้งในมิติสุขภาพ เศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อมให้เป็นประชากรที่มีคุณภาพ สามารถพึ่งตนเอง และทำประโยชน์แก่ครอบครัว ชุมชน และสังคมให้นานที่สุด โดยรัฐให้หลักประกันการเข้าถึงบริการและสวัสดิการที่มีคุณภาพอย่างเป็นธรรมและทั่วถึง

5. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในทุกมิติ ทั้งมิติด้าน สังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม ธรรมาภิบาล และความเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือระหว่างกันทั้งภายในและภายนอกประเทศอย่างบูรณาการ ใช้พื้นที่เป็นตัวตั้งในการกำหนดกลยุทธ์และแผนงาน และการให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมในแบบทางตรงให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้โดยเป็นการดำเนินการ บนพื้นฐานการเติบโตร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็นทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิต โดยให้ความสำคัญกับการสร้างสมดุลทั้ง 3 ด้าน อันจะนำไปสู่ความยั่งยืนเพื่อคนรุ่นต่อไปอย่างแท้จริง

6. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อปรับเปลี่ยนภาครัฐที่ยึดหลัก “ภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชน และประโยชน์ส่วนรวม” โดยภาครัฐต้องมีขนาดที่เหมาะสมกับบทบาทภารกิจ แยกแยะบทบาท หน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่ในการกำกับหรือในการให้บริการในระบบเศรษฐกิจที่มีการแข่งขันมีขีดสมรรถนะสูง ยึดหลักธรรมาภิบาล ปรับวัฒนธรรมการทำงานให้มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวมมีความทันสมัย และพร้อมที่จะปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำนวัตกรรม เทคโนโลยีข้อมูลขนาดใหญ่ ระบบการทำงานที่เป็นดิจิทัลเข้ามาประยุกต์ใช้อย่างคุ้มค่า และปฏิบัติงานเทียบได้กับมาตรฐานสากล รวมทั้ง มีลักษณะเปิดกว้าง เชื่อมโยงถึงกันและเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และโปร่งใส โดยทุกภาคส่วนในสังคมต้องร่วมกันปลูกฝังค่านิยม ความซื่อสัตย์สุจริต ความมัธยัสถ์ และสร้างจิตสำนึกในการปฏิเสธไม่ยอมรับการทุจริตประพฤติมิชอบอย่างสิ้นเชิง นอกจากนี้ กฎหมายต้องมีความชัดเจน มีเพียงเท่าที่จำเป็นมีความทันสมัย มีความเป็นสากล มีประสิทธิภาพ และนำไปสู่การลดความเหลื่อมล้ำและเอื้อต่อการพัฒนา โดยกระบวนการยุติธรรม มีการบริหารที่มีประสิทธิภาพ เป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติและการอำนวยความสะดวกตามหลักนิติธรรม

4. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ตามพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2560 มาตรา 10 บัญญัติว่า เมื่อมีพระบรมราชโองการประกาศใช้ยุทธศาสตร์ชาติแล้ว ให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติแต่ละด้านจัดทำแผนแม่บทเพื่อบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ เสนอคณะกรรมการพิจารณาให้ความเห็นชอบและเสนอต่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ เป็นแผนแม่บทเพื่อบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ มีผลผูกพันต่อหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องจะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามนั้น รวมทั้งการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีต้องสอดคล้องกับแผนแม่บทด้วย โดยแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประกอบด้วย 6 ด้าน 23 ประเด็น ดังนี้

1. ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

- 1) แผนแม่บทประเด็นความมั่นคง
- 2) แผนแม่บทประเด็นการต่างประเทศ

2. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

- 3) แผนแม่บทประเด็นการพัฒนาการเกษตร
- 4) แผนแม่บทประเด็นอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต
- 5) แผนแม่บทประเด็นการท่องเที่ยว
- 6) แผนแม่บทประเด็นการพัฒนาพื้นที่และเมืองนำอยู่อัจฉริยะ
- 7) แผนแม่บทประเด็นโครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล
- 8) แผนแม่บทประเด็นการพัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่และวิสาหกิจ

ขนาดกลางและขนาดย่อม

- 9) แผนแม่บทประเด็นเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก
- 23) แผนแม่บทประเด็นวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

3. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

- 10) แผนแม่บทประเด็นการปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม
- 11) แผนแม่บทประเด็นการพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต
- 12) แผนแม่บทประเด็นการพัฒนาการเรียนรู้
- 13) แผนแม่บทประเด็นการเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี
- 14) แผนแม่บทประเด็นการพัฒนาศักยภาพการกีฬา

4. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

- 15) แผนแม่บทประเด็นการเสริมสร้างพลังทางสังคม
- 16) แผนแม่บทประเด็นการพัฒนาความเสมอภาค และส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก
- 17) แผนแม่บทประเด็นการสร้างหลักประกันทางสังคม

5. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

- 18) แผนแม่บทประเด็นการสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน
- 19) แผนแม่บทประเด็นการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ

6. ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

- 20) แผนแม่บทประเด็นการพัฒนาการบริการประชาชนและการพัฒนาประสิทธิภาพภาครัฐ
- 21) แผนแม่บทประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ
- 22) แผนแม่บทประเด็นการพัฒนากฎหมายและการพัฒนากระบวนการยุติธรรม

5. แผนการปฏิรูปประเทศ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 65 กำหนดให้รัฐจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติ เพื่อเป็นเป้าหมายระยะยาวในการพัฒนาประเทศ ประกอบกับมาตรา 257 และมาตรา 259 กำหนดให้ทำการปฏิรูปประเทศเพื่อวางรากฐานการพัฒนาไปสู่ประเทศที่มีความสามัคคีปรองดอง มีการพัฒนาอย่างยั่งยืน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีความสมดุล ประชาชนในสังคมมีโอกาสทัดเทียมกัน และมีคุณภาพชีวิตที่ดี รวมทั้งมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศและการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยจะต้องดำเนินการปฏิรูปอย่างต่อเนื่องในช่วงห้าปีข้างหน้า เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนการปฏิรูปแต่ละด้าน คือ 1) ด้านการเมือง 2) ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน 3) ด้านกฎหมาย 4) ด้านกระบวนการยุติธรรม 5) ด้านเศรษฐกิจ 6) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 7) ด้านสาธารณสุข 8) ด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ 9) ด้านสังคม 10) ด้านพลังงาน 11) ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ มีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของหน่วยงานทางการศึกษาของจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 7 ด้าน ดังนี้

1. แผนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง

การดำรงไว้ซึ่งการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่มีความมั่นคง มีความชอบธรรม มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ก่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประเทศชาติ บ้านเมืองและประชาชน สร้างการมีส่วนร่วม รู้จักยอมรับความเห็นที่แตกต่างกัน พรรคการเมือง ดำเนินกิจกรรมโดยเปิดเผยและตรวจสอบได้และพัฒนาเป็นสถาบันทางการเมืองของประชาชน ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต และรับผิดชอบต่อประชาชนในการปฏิบัติหน้าที่ของตน และสร้างให้เกิดการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองโดยสันติวิธี โดยมีเป้าหมายและประเด็นการปฏิรูปที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานทางการศึกษาของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ดังนี้

เป้าหมายที่ 1 ให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมทางการเมือง รวมตลอดทั้งการตรวจสอบการใช้อำนาจอรัฐ รู้จักยอมรับในความเห็นทางการเมืองโดยสุจริตที่แตกต่างกัน และให้ประชาชนใช้สิทธิเลือกตั้งและออกเสียงประชามติโดยอิสระปราศจากการครอบงำไม่ว่าด้วยทางใด

ประเด็นปฏิรูปที่ 1 การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองและการมีส่วนร่วมของประชาชนในระบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

พันธกิจที่ 1 การให้การศึกษาและเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขของพลเมือง

กลยุทธ์ที่ 1 การให้การศึกษาและเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขของพลเมือง

กลยุทธ์ที่ 2 จัดให้มีการให้ความรู้ด้านการเมืองการปกครอง (Political Education) วัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยฯ

2. แผนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน

เป้าหมายปรับเปลี่ยนภาครัฐสู่การเป็น “ภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชน” ตามยุทธศาสตร์ชาติที่ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง ตอบสนองความต้องการของประชาชน อันจะส่งผลให้ภาครัฐได้รับความเชื่อถือไว้วางใจจากประชาชน (Public Trust) แผนปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน กำหนดประเด็นปฏิรูปไว้ 6 ประการ และกำหนดกลยุทธ์ แผนงาน ไว้ในแต่ละประเด็นปฏิรูป ในส่วนของหน่วยงานทางการศึกษาของจังหวัดสุราษฎร์ธานีเกี่ยวข้องอยู่ 2 ประเด็นปฏิรูป

ประเด็นปฏิรูปที่ 2 : ระบบข้อมูลภาครัฐมีมาตรฐาน ทันสมัย และเชื่อมโยงกัน ก้าวสู่รัฐบาลดิจิทัล

กลยุทธ์ที่ 2 นำระบบดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงาน และการบริหารราชการ

แผนงานที่ 1 การพัฒนาหรือนำระบบดิจิทัลมาใช้ปฏิบัติงานและการบริหารราชการ

เป้าหมาย : หน่วยงานภาครัฐสามารถดำเนินงานตามภารกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้งาน

กิจกรรม : พัฒนาหรือนำระบบดิจิทัล เพื่อรองรับทำงานตามภารกิจเฉพาะของหน่วยงาน

กิจกรรม : พัฒนาหรือนำระบบดิจิทัล เพื่อรองรับงานพื้นฐานของหน่วยงาน

เช่น งานสารบรรณ งานแผนและงบประมาณ งานพัสดุ งานบริหารบุคคล เป็นต้น

กลยุทธ์ที่ 3 บูรณาการข้อมูลของหน่วยงานภาครัฐเพื่อการบริหารราชการแผ่นดิน

แผนงานที่ 1 การปรับปรุงพัฒนาการจัดทำ รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลดิจิทัลของหน่วยงานภาครัฐ

เป้าหมาย : หน่วยงานภาครัฐมีการจัดทำข้อมูลสำคัญตามมาตรฐานที่กำหนด และเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานภายนอกได้

กิจกรรม : จัดทำชุดข้อมูลสำคัญของหน่วยงานให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัลที่เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

เป้าหมาย : ผู้บริหารระดับสูงมีข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วน ทันสมัย สำหรับใช้ในการตัดสินใจและการบริหารราชการแผ่นดิน

กิจกรรม : เชื่อมโยงข้อมูลสำคัญของต้นเข้าสู่ศูนย์ข้อมูลกลางภาครัฐ เพื่อให้ผู้บริหารระดับสูงสามารถนำไปใช้ในการตัดสินใจและการบริหารราชการแผ่นดินได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แผนงานที่ 3 สนับสนุนให้นำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการบริหารราชการแผ่นดิน การบริการประชาชน และการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน

เป้าหมาย : บุคลากรภาครัฐมีสมรรถนะด้านการบริหารจัดการข้อมูล การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล

กิจกรรม : พัฒนาสมรรถนะบุคลากรภาครัฐในด้านการบริหารจัดการข้อมูล การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลและการใช้ประโยชน์ร่วมกัน

ประเด็นปฏิรูปที่ 3 : โครงสร้างภาครัฐกะทัดรัด ปรับตัวได้เร็วและระบบงานมีผลสัมฤทธิ์สูง

กลยุทธ์ที่ 1 ปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างและระบบบริหารงานของรัฐ และลด/ กระจายความเป็นนิติบุคคลของกรม

แผนงานที่ 1 การดำเนินการจัดทำแผนปฏิรูปองค์การ

เป้าหมาย : ส่วนราชการมีการจัดทำแผนปฏิรูปองค์การ โดยมีการทบทวน 4 ด้าน ได้แก่ โครงสร้าง กระบวนการ บุคลากร และกฎหมาย

กิจกรรม : การดำเนินการจัดทำแผนปฏิรูปองค์การ

แผนงานที่ 2 การปฏิรูประบบราชการ (Government Reform)

เป้าหมาย : ปรับปรุงประสิทธิภาพการบริการภาครัฐ

กิจกรรม : การปรับปรุงประสิทธิภาพการบริการภาครัฐ (Service Reform)

3. แผนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย

กฎหมายเป็นเครื่องมือสนับสนุนการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศให้ทันต่อการพัฒนาตามกระแสโลกาภิวัตน์ เป็นธรรม และขจัดความเหลื่อมล้ำในสังคม โดยมีเป้าหมายและประเด็นการปฏิรูปที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานทางการศึกษาของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ดังนี้

เป้าหมายที่ 1 มีกลไกให้การออกกฎหมายเป็นกฎหมายที่ดีและเท่าที่จำเป็น รวมทั้งมีกลไกในการทบทวนกฎหมายที่มีผลบังคับแล้วเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการ ตามมาตรา 77 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ประเด็นปฏิรูปที่ 1 : มีกลไกให้การออกกฎหมายเป็นกฎหมายที่ดีและเท่าที่จำเป็น รวมทั้งมีกลไกในการทบทวนกฎหมาย ที่มีผลบังคับแล้วเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการ ตามมาตรา 77 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

กิจกรรม จัดทำกฎหมายเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดทำร่างกฎหมายการ กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการตรวจสอบความจำเป็นในการ ตรากฎหมาย การรับฟังความคิดเห็นของ

ผู้เกี่ยวข้อง การวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย เพื่อเป็นหลักเกณฑ์ประกอบการจัดทำร่างกฎหมายรวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์การประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายที่มีผลใช้บังคับแล้ว

6. แผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้รับการรักษา ที่นุฟูให้สมบูรณ์และยั่งยืน เป็นรากฐานในการพัฒนาประเทศอย่างสมดุลทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม มีการใช้ประโยชน์ ทรัพยากรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและสังคม เกิดความสมดุลระหว่างการคุ้มครองรักษาและการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน รวมทั้งมีระบบการบริหารจัดการทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพบนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ โดยมีเป้าหมายและประเด็นการปฏิรูปที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานทางการศึกษาของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ดังนี้

เป้าหมายที่ 1 ระบบบริหารจัดการมลพิษที่แหล่งกำเนิดมีประสิทธิภาพส่งผลต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตที่ดีสำหรับประชาชน

ประเด็นปฏิรูปที่ 1 : เสริมสร้างระบบบริหารจัดการมลพิษที่แหล่งกำเนิดให้มีประสิทธิภาพ

กิจกรรม ให้ความรู้และทักษะกับชุมชนและโรงเรียนในการคัดแยกขยะแต่ละประเภท รวมทั้งผนวกความรู้เรื่องการคัดแยกขยะเข้าไปในหลักสูตรการเรียนการสอน

8. แผนการปฏิรูปประเทศด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ

การสร้างดุลยภาพระหว่างเสรีภาพของการทำหน้าที่ของสื่อับความรับผิดชอบกับการกำกับที่มีความชอบธรรม และการใช้พื้นที่ดิจิทัลเพื่อการสื่อสารอย่างมีจรรยาบรรณ ดำรงรักษาเสรีภาพของการแสดงออก การรับรู้ของประชาชน ด้วยความเชื่อว่าเสรีภาพของการสื่อสาร คือ เสรีภาพของประชาชนตามแนวทางของประชาธิปไตย สื่อเป็นโรงเรียนของสังคม ในการให้ความรู้แก่ประชาชน ปลุกฝังวัฒนธรรมของชาติ และปลุกฝังทัศนคติที่ดี โดยมีเป้าหมายและประเด็นการปฏิรูปที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานทางการศึกษาของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ดังนี้

เป้าหมาย

1. การมุ่งเน้นการสร้างดุลยภาพระหว่างเสรีภาพของการทำหน้าที่ของสื่อับความรับผิดชอบกับการกำกับที่มีความชอบธรรม และการใช้พื้นที่ดิจิทัล เพื่อการสื่อสารอย่างมีจรรยาบรรณดำรงรักษาเสรีภาพของการแสดงออก การรับรู้ของประชาชนด้วยความเชื่อว่าเสรีภาพของการสื่อสารคือเสรีภาพของประชาชนตามแนวทางของประชาธิปไตย

2. สื่อเป็นโรงเรียนของสังคม ในการให้ความรู้แก่ประชาชน ปลุกฝังวัฒนธรรมของชาติ และปลุกฝังทัศนคติที่ดี

ประเด็นการปฏิรูปที่ 1 การปฏิรูปการรู้เท่าทันสื่อของประชาชน

กิจกรรม การจัดสัมมนาเรื่อง “การรู้เท่าทันสื่อ” ในโรงเรียนและในมหาวิทยาลัย และในสถานที่สาธารณะสำหรับกลุ่มเป้าหมายที่อยู่นอกสถานศึกษาในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัดอย่างต่อเนื่อง

9. แผนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม

คนไทยมีหลักประกันทางรายได้ในวัยเกษียณที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ และมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปสู่การมีจิตสาธารณะเพิ่มขึ้น สังคมไทยเป็นสังคมแห่งโอกาสและไม่แบ่งแยก ภาครัฐมีข้อมูลและสารสนเทศด้านสังคมที่บูรณาการทุกหน่วยงานและเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ และให้ชุมชนท้องถิ่นมีความเข้มแข็ง โดยสามารถบริหารจัดการชุมชนได้ด้วยตนเอง โดยมีเป้าหมายและประเด็นการปฏิรูปที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานทางการศึกษาของจังหวัดตาก ดังนี้

เป้าหมาย คนไทยมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปสู่การมีจิตสาธารณะเพิ่มขึ้น

ประเด็นการปฏิรูปที่ 5 การมีส่วนร่วม การเรียนรู้ การรับรู้และการส่งเสริมกิจกรรมทางสังคม

กิจกรรม สร้างพลังแผ่นดิน

11. แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

ประชาชนมีความรู้เกี่ยวกับการทุจริต มีมาตรการควบคุมการบริหารจัดการของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน และยกระดับการบังคับใช้มาตรการทางวินัยและกฎหมายต่อเจ้าพนักงานของรัฐ โดยมีเป้าหมายและประเด็นการปฏิรูปที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานทางการศึกษาของจังหวัดตาก ดังนี้

เป้าหมาย ประเทศไทยมีระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) อยู่ใน 20 อันดับแรกของโลกในปี 2579

ประเด็นปฏิรูปที่ 1 ด้านการป้องกันและเฝ้าระวัง

กลยุทธ์ที่ 1 เร่งสร้างการรับรู้และจิตสำนึกของประชาชนในการต่อต้านการทุจริตประพฤติมิชอบ โดยความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม

กิจกรรม สร้างทัศนคติ ความรู้และปลูกฝังเยาวชนในสถานศึกษาทุกระดับให้รังเกียจการทุจริตและตระหนักถึงโทษภัยของการทุจริตคอร์รัปชันต่อประเทศชาติ

ประเด็นการปฏิรูปที่ 2 ด้านการป้องปราม

กลยุทธ์ที่ 2 ให้หัวหน้าส่วนราชการ หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ หรือผู้บังคับบัญชา มีมาตรการเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบและเป็นตัวอย่างในการบริหารงานด้วยความซื่อตรงและรับผิดชอบ กรณีปล่อยปละละเลยไม่ดำเนินการให้ถือเป็นความผิดวินัยหรือความผิดอาญา

กิจกรรม ปลูกจิตสำนึกให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีคุณธรรม ความซื่อตรง (Integrity) โดยเน้นความซื่อตรงต่อหน้าที่ (ซื่อสัตย์สุจริตตามเป้าหมายอย่างดีที่สุด) และซื่อตรงต่อประชาชน

กลยุทธ์ที่ 3 เสริมสร้างหน่วยงานตรวจสอบภายในให้เป็นกลไกอิสระและมีการเฝ้าระวังการทุจริตในหน่วยงาน

กิจกรรม วางระบบการประเมินความเสี่ยงต่อการทุจริตประพฤติมิชอบใน ส่วนราชการเป็นประจำทุกปี และรายงานผลการปฏิบัติต่อผู้บังคับบัญชาเหนือตนตามระยะเวลาที่กำหนด

กลยุทธ์ที่ 4 ทำให้การให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นเรื่องที่นารังเกียจไม่พึง กระทำ

กิจกรรม พัฒนาแนวทางการกำหนดมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสม เพื่อใช้ในองค์กรภาครัฐและเอกชนในการป้องกัน การให้สินบนและการเรียกรับสินบนของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในทุกรูปแบบ

นอกจากนี้จากแนวทางการสนับสนุนจังหวัดในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ แผนการปฏิรูปประเทศ การพัฒนาจังหวัดระดับพื้นที่ ตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0505/ว 135 ลงวันที่ 27 มีนาคม 2563 สารสำคัญ ระบุ “คณะรัฐมนตรีเห็นชอบแนวทางการสนับสนุนจังหวัดในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ และทิศทางการพัฒนาจังหวัดในระดับพื้นที่ โดยให้หน่วยงานของรัฐที่ปฏิบัติงานในจังหวัดที่จะดำเนินการหรือปฏิบัติงานใด ๆ ที่อาจมีผลกระทบต่อประชาชนในพื้นที่แจ้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบก่อน ที่จะดำเนินการในทุกเรื่อง โดยเป็นไปตาม 1) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.2534 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 57(4) กำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจและหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติราชการอันมิใช่ราชการส่วนภูมิภาคของข้าราชการซึ่งประจำอยู่ในจังหวัดนั้น ให้ปฏิบัติราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งของกระทรวง ทบวง กรม มติของคณะรัฐมนตรี หรือการสั่งการของนายกรัฐมนตรีไว้ชั่วคราวแล้วรายงาน กระทรวง ทบวง กรมที่เกี่ยวข้อง และ มาตรา 57 (8) กำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจและหน้าที่กำกับการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานองค์การของรัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจ ในการนี้ให้มีอำนาจทำรายงานหรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์การของรัฐบาล หรือรัฐวิสาหกิจต่อรัฐมนตรีเจ้าสังกัดองค์การของรัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจ และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. 2551 มาตรา 10 (3) (4) และ (5) กำหนดให้ผู้แทนหัวหน้าส่วนราชการที่มีสำนักงานอยู่ในจังหวัด ไม่ว่าจะมิฐานะเป็นราชการบริหารส่วนภูมิภาคหรือราชการบริหารส่วนกลาง ผู้แทนรัฐวิสาหกิจที่ดำเนินกิจการอยู่ในจังหวัด และผู้แทนหัวหน้าหน่วยงานอื่นของรัฐที่มีสำนักงานอยู่ในจังหวัด เป็นกรรมการในคณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.) ซึ่งข้อเสนอแนวทางการสนับสนุนจังหวัดในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ และทิศทางการพัฒนาจังหวัดในระดับพื้นที่ เพื่อเป็นการวางแนวทางการกำกับดูแลการปฏิบัติราชการ หรือกำกับการปฏิบัติหน้าที่หน่วยงานของรัฐที่ปฏิบัติงานในจังหวัด ตามมาตรา 57(4) และ (8) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ หนังสือประทับ ศธ.ที่ 02136/ว6569 วันที่ 22 เมษายน 2563) ดังนี้

1) ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐมีคำสั่งการเป็นหนังสือให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่ปฏิบัติงานในจังหวัดดำเนินกิจการหรือปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนปฏิรูปประเทศ ทิศทางการพัฒนาของจังหวัด ตามที่ผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งการหรือมอบหมายอย่างเคร่งครัด

2) ให้หน่วยงานของรัฐที่ปฏิบัติงานในจังหวัดที่จะดำเนินกิจการหรือปฏิบัติงานใด ๆ ที่อาจมีผลกระทบต่อประชาชนในพื้นที่ และต้องแจ้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบก่อนดำเนินการในทุกเรื่อง และ

ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นว่าการดำเนินการดังกล่าวอาจมีผลกระทบต่อแผนการพัฒนาจังหวัด ให้หารือกับหัวหน้าหน่วยงานของรัฐโดยเร็ว เพื่อร่วมกันกำหนดแนวทางการดำเนินการที่เหมาะสม

6. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้จัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564 สำหรับใช้เป็นแผนพัฒนาประเทศไทยในระยะ 5 ปี ซึ่งเป็นการแปลงยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี สู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อเตรียมความพร้อมและวางรากฐานในการยกระดับประเทศไทยให้เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งการพัฒนาประเทศในระยะของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) มีหลักการที่สำคัญ คือ

1) ยึด “หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อให้เกิดบูรณาการการพัฒนาในทุกมิติอย่างสมเหตุสมผล มีความพอประมาณ และมีระบบภูมิคุ้มกันและการบริหารจัดการความเสี่ยงที่ดี ซึ่งเป็นเงื่อนไขที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืนซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาคน มีความเป็นคนที่สมบูรณ์ สังคมไทยเป็นสังคมคุณภาพ มีที่ยืนและเปิดโอกาสให้กับทุกคนในสังคมได้ดำเนินชีวิตที่ดีมีความสุข และอยู่ร่วมกัน อย่างสมานฉันท์

2) ยึด “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” มุ่งสร้างคุณภาพชีวิต และสุขภาวะที่ดี สำหรับคนไทย พัฒนาการให้มีความเป็นคนที่สมบูรณ์ มีวินัย ใฝ่รู้ มีความรู้ มีทักษะ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทัศนคติที่ดี รับผิดชอบต่อสังคม มีจริยธรรมและคุณธรรม พัฒนาการทุกช่วงวัยและเตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างมีคุณภาพ รวมถึงการสร้างคนให้ใช้ประโยชน์และอยู่กับสิ่งแวดล้อมอย่างเกื้อกูล อนุรักษ์ ฟื้นฟู ใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสม

3) ยึด “วิสัยทัศน์ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี” มาเป็นกรอบของวิสัยทัศน์ประเทศไทย ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง พ.ศ. 2560-2564 วิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้วด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” หรือเป็นคติพจน์ประจำชาติว่า “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน”

4) ยึด “เป้าหมายอนาคตประเทศไทย ปี 2579” ที่เป็นเป้าหมายในยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี มาเป็นกรอบในการกำหนดเป้าหมายที่จะบรรลุใน 5 ปีแรกและเป้าหมายในระดับย่อยลงมา ควบคู่กับกรอบเป้าหมายที่ยั่งยืน (SDGs)

5) ยึด “หลักการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ลดความเหลื่อมล้ำและขับเคลื่อนการเจริญเติบโตจากการเพิ่มผลิตภาพการผลิตบนฐานของการใช้ภูมิปัญญาและนวัตกรรม”

6) ยึด “หลักการนำไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างจริงจังใน 5 ปีที่ต่อยอดไปสู่ผลสัมฤทธิ์ที่เป็นเป้าหมายระยะยาว”

วัตถุประสงค์

1. เพื่อวางรากฐานให้คนไทยเป็นคนที่มีสมบูรณ์ มีคุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัยค่านิยมที่ดี มีจิตสาธารณะ และมีความสุข โดยมีสุขภาพและสุขภาพที่ดี ครอบครัวอบอุ่น ตลอดจนเป็นคนเก่ง ที่มีทักษะความรู้ความสามารถและพัฒนาตนเองได้ต่อเนื่องตลอดชีวิต
2. เพื่อให้คนไทยมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม ได้รับความเป็นธรรมในการเข้าถึงทรัพยากรและบริการทางสังคมที่มีคุณภาพ ผู้ด้อยโอกาสได้รับการพัฒนาศักยภาพ รวมทั้งชุมชนมีความเข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้
3. เพื่อให้เศรษฐกิจเข้มแข็ง แข่งขันได้ มีเสถียรภาพ และมีความยั่งยืน สร้างความเข้มแข็งของฐานการผลิตและบริการเดิมและขยายฐานใหม่โดยการใช้นวัตกรรมที่เข้มข้นมากขึ้น สร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานราก และสร้างความมั่นคงทางพลังงาน อาหาร และน้ำ
4. เพื่อรักษาและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้สามารถสนับสนุนการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน
5. เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินมีประสิทธิภาพ โปร่งใส ทันสมัย และมีการทำงานเชิงบูรณาการของภาคีการพัฒนา
6. เพื่อให้มีการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาคโดยการพัฒนาภาคและเมืองเพื่อรองรับการพัฒนาระดับฐานการผลิตและบริการเดิมและขยายฐานการผลิตและบริการใหม่
7. เพื่อผลักดันให้ประเทศไทยมีความเชื่อมโยง (Connectivity) กับประเทศต่าง ๆ ทั้งในระดับอนุภูมิภาค ภูมิภาค และนานาชาติได้อย่างสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพ รวมทั้งให้ประเทศไทยมีบทบาทนำและสร้างสรรค์ในด้านการค้า การบริการ และการลงทุนภายใต้กรอบความร่วมมือต่าง ๆ ทั้งในระดับอนุภูมิภาค ภูมิภาค และโลก

เป้าหมายรวม เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ดังกล่าว ได้กำหนดเป้าหมายรวมการพัฒนาของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ประกอบด้วย

1. คนไทยมีคุณลักษณะเป็นคนไทยที่สมบูรณ์ มีวินัย มีทัศนคติและพฤติกรรมตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม มีความเป็นพลเมืองตื่นรู้ มีความสามารถในการปรับตัวได้อย่างรู้เท่าทันสถานการณ์มีความรับผิดชอบและทำประโยชน์ต่อส่วนรวม มีสุขภาพกายและใจที่ดี มีความเจริญงอกงามทางจิตวิญญาณวิถีชีวิตที่พอเพียง และมีความเป็นไทย
2. ความเหลื่อมล้ำทางด้านรายได้และความยากจนลดลง เศรษฐกิจฐานรากมีความเข้มแข็งประชาชนทุกคนมีโอกาสในการเข้าถึงทรัพยากร การประกอบอาชีพ และบริการทางสังคมที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม
3. ระบบเศรษฐกิจมีความเข้มแข็งและแข่งขันได้ โครงสร้างเศรษฐกิจปรับสู่เศรษฐกิจฐานบริการและดิจิทัล มีผู้ประกอบการรุ่นใหม่และเป็นสังคมผู้ประกอบการ ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดเล็กที่เข้มแข็งสามารถใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัลในการสร้างสรรค์คุณค่าสินค้าและบริการ

มีระบบการผลิตและให้บริการจากฐานรายได้เดิมที่มีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น และมีการลงทุนในการผลิตและบริการ ฐานความรู้ชั้นสูงใหม่ๆ ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและชุมชน รวมทั้งกระจายฐานการผลิตและการให้บริการ สู่อุภูมิภาคเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ โดยเศรษฐกิจไทยมีเสถียรภาพ

4. ทูทางธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อมสามารถสนับสนุนการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีความมั่นคงทางอาหาร พลังงาน และน้ำ

ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ ประกอบด้วย 10 ยุทธศาสตร์ ซึ่งเกี่ยวข้องกับภารกิจของหน่วยงานทางการศึกษาของจังหวัดตาก 9 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ ให้ความสำคัญกับการวางรากฐานการพัฒนาคนให้มีความสมบูรณ์ เริ่มตั้งแต่กลุ่มเด็กปฐมวัยที่ต้องพัฒนาให้มีสุขภาพกายและใจที่ดี มีทักษะทางสมอง ทักษะการเรียนรู้ และทักษะชีวิต เพื่อให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ ควบคู่กับการพัฒนาคนไทยในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี มีสุขภาวะที่ดี มีคุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัย มีจิตสำนึกที่ดี ต่อสังคมส่วนรวมมีทักษะความรู้ และความสามารถปรับตัวเท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงรอบตัวที่รวดเร็ว บนพื้นฐานของการมีสถาบันทางสังคมที่เข้มแข็งทั้งสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา สถาบันชุมชน และภาคเอกชนที่ร่วมกันพัฒนาทุนมนุษย์ให้มีคุณภาพสูง อีกทั้งยังเป็นทุนทางสังคมสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างความเป็นธรรมลดความเหลื่อมล้ำในสังคม ให้ความสำคัญกับการดำเนินการยกระดับคุณภาพบริการทางสังคมให้ทั่วถึงโดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการศึกษาและสาธารณสุข รวมทั้งการปิดช่องว่างการคุ้มครองทางสังคมในประเทศไทยซึ่งเป็นการดำเนินงานต่อเนื่องจากที่ได้ขับเคลื่อนและผลักดันในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 และมุ่งเน้นมากขึ้นในเรื่องการเพิ่มทักษะแรงงานและการใช้นโยบายแรงงานที่สนับสนุนการเพิ่มผลิตภาพแรงงานและเสริมสร้างรายได้สูงขึ้น และการสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจและสังคมโดยเฉพาะอย่างยิ่งการสนับสนุนในเรื่องการสร้างอาชีพ รายได้ และให้ความช่วยเหลือที่เชื่อมโยง การเพิ่มผลิตภาพสำหรับประชากรกลุ่มร้อยละ 40 รายได้ต่ำสุด ผู้ด้อยโอกาสสตรี และผู้สูงอายุ อาทิ การสนับสนุนธุรกิจขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดย่อม วิสาหกิจชุมชนและวิสาหกิจเพื่อสังคมการพัฒนาองค์กรการเงินฐานรากและการเข้าถึงเงินทุนเพื่อสร้างอาชีพ และการสนับสนุนการเข้าถึงปัจจัยการผลิตคุณภาพดีที่ราคาเป็นธรรม เป็นต้น และในขณะเดียวกันก็ต้องเพิ่มประสิทธิภาพการใช้งบประมาณเชิงพื้นที่และบูรณาการเพื่อการลดความเหลื่อมล้ำ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน เน้นให้เศรษฐกิจเติบโตได้ตามศักยภาพและมีเสถียรภาพ ภาคส่งออกมีการพัฒนาจนสามารถขยายตัวและเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทย ผลิตภาพการผลิตของประเทศเพิ่มขึ้น การลงทุนภาครัฐและเอกชน มีการขยายตัวอย่างต่อเนื่องและมาจากความร่วมมือกันมากขึ้น ประชาชนและผู้ประกอบการเข้าสู่ระบบภาษีมากขึ้น และประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจสูงขึ้น นอกจากนี้ ยังเน้นให้เศรษฐกิจรายสาขามีการเติบโตอย่างเข้มแข็ง ภาคการเกษตรเน้นเกษตรกรรมยั่งยืนและให้เกษตรกรมีรายได้

เพิ่มขึ้น มีการพัฒนาเมืองอุตสาหกรรมนิเวศ การท่องเที่ยวสามารถหารายได้และแข่งขันได้มากขึ้น วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีบทบาทต่อระบบเศรษฐกิจมากขึ้น ภาคการเงินมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น และใช้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมขั้นก้าวหน้าที่เข้มข้นมากขึ้น การพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล การพัฒนาและยกระดับคุณภาพของกำลังคน และความคิดสร้างสรรค์ในการขยายฐานเศรษฐกิจ การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจใหม่และการพัฒนาตามแนวระเบียงเศรษฐกิจ การผสมผสานภาคบริการเข้ากับการค้าและการเตรียมความพร้อมของภาคบริการให้สามารถรองรับการแข่งขันที่เสรีขึ้น

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ประเด็นท้าทายที่ต้องเร่งดำเนินการในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ได้แก่ การสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติและยกระดับคุณภาพสิ่งแวดล้อม เพื่อสนับสนุนการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตของประชาชน เร่งแก้ไขปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมเพื่อลดมลพิษที่เกิดจากการผลิต และการบริโภค พัฒนาระบบบริหารจัดการที่โปร่งใสเป็นธรรม ส่งเสริมการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเป็นวงกว้างมากขึ้น ต้องเร่งเตรียมความพร้อมในลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกและเพิ่มขีดความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รวมทั้งบริหารจัดการเพื่อลดความเสี่ยงด้านภัยพิบัติทางธรรมชาติ

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติเพื่อการพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคงและยั่งยืน ให้ความสำคัญต่อการฟื้นฟูพื้นฐานด้านความมั่นคงที่เป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยเฉพาะการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติของผู้มีความเห็นต่างทางความคิดและอุดมการณ์บนพื้นฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขและการเตรียมการรับมือกับภัยคุกคามข้ามชาติซึ่งจะส่งผลกระทบต่ออย่างมีนัยยะสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ในระยะ 20 ปีข้างหน้า

ยุทธศาสตร์ที่ 6 การบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบและธรรมาภิบาลสังคมไทย เป็นช่วงเวลาสำคัญที่ต้องเร่งปฏิรูปการบริหารจัดการภาครัฐให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างจริงจัง เพื่อให้เป็นปัจจัยสนับสนุนสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมการพัฒนาประเทศในทุกด้านให้ประสบผลสำเร็จบรรลุเป้าหมาย ทั้งการบริหารจัดการภาครัฐให้โปร่งใส มีประสิทธิภาพ รับผิดชอบ ตรวจสอบได้อย่างเป็นธรรม และประชาชน มีส่วนร่วม มีการกระจายอำนาจ และแบ่งภารกิจรับผิดชอบที่เหมาะสม ระหว่างส่วนกลาง ภูมิภาค และท้องถิ่น และวางพื้นฐานเพื่อให้บรรลุตามกรอบเป้าหมายอนาคตในปี 2579

ยุทธศาสตร์ที่ 7 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ มุ่งเน้นการขยายขีดความสามารถและพัฒนาคุณภาพการให้บริการ เพื่อรองรับการขยายตัวของเมืองและพื้นที่เศรษฐกิจหลักและส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทุกกลุ่มในสังคม สนับสนุนให้เกิดความเชื่อมโยงในอนุภูมิภาคและในอาเซียนอย่างเป็นระบบ โดยมีโครงข่ายเชื่อมโยงภายในประเทศที่สนับสนุนการพัฒนาพื้นที่ตามแนวระเบียงเศรษฐกิจต่าง ๆ การพัฒนาระบบการบริหารจัดการและการกำกับดูแลให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล

เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ การดำเนินการสร้างความเป็นธรรมในการเข้าถึงบริการพื้นฐาน และการคุ้มครองผู้บริโภค การพัฒนาอุตสาหกรรมต่อเนื่องเพื่อสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจให้กับประเทศ และการพัฒนาผู้ประกอบการในสาขาโลจิสติกส์และหน่วยงานที่มีศักยภาพเพื่อไปทำธุรกิจในต่างประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ 8 การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม ให้ความสำคัญกับการใช้องค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ ผลงานวิจัยและพัฒนา ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี นวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์อย่างเข้มข้นทั้งในภาคธุรกิจ ภาครัฐ และภาคประชาสังคม รวมทั้งให้ความสำคัญกับการพัฒนาสภาวะแวดล้อมหรือปัจจัยพื้นฐานที่เอื้ออำนวยทั้งการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนา การพัฒนาบุคลากรวิจัย โครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และการบริหารจัดการ เพื่อช่วยขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศให้ก้าวสู่เป้าหมาย

ยุทธศาสตร์ที่ 9 การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ ประเทศไทยต้องใช้ประโยชน์จากศักยภาพและภูมิสังคมเฉพาะของพื้นที่ และการดำเนินยุทธศาสตร์เชิงรุกเพื่อเสริมจุดเด่นในระดับภาคและจังหวัดในการเป็นฐานการผลิตและบริการที่สำคัญ ประกอบกับการขยายตัวของประชากรในเขตเมืองจะเป็นโอกาสในการกระจายความเจริญและยกระดับรายได้ของประชาชนโดยการพัฒนาเมืองให้เป็นเมืองน่าอยู่และมีศักยภาพในการรองรับการค้าการลงทุน รวมทั้งลดแรงกดดันจากการกระจุกตัวของการพัฒนาในกรุงเทพฯ และภาคกลางไปสู่ภูมิภาค นอกจากนี้ การเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนยังเป็นโอกาสในการเปิดพื้นที่เศรษฐกิจใหม่บริเวณชายแดนเชื่อมโยงการค้าการลงทุนในภูมิภาคของไทยกับประเทศเพื่อนบ้านอีกด้วย

7. แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 เป็นแผนที่วางกรอบเป้าหมายและทิศทางการจัดการศึกษาของประเทศ โดยมุ่งจัดการศึกษาให้คนไทยทุกคนสามารถเข้าถึงโอกาสและความเสมอภาคในการศึกษาที่มีคุณภาพ พัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ พัฒนาคนให้มีสมรรถนะในการทำงานที่ สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาประเทศ แนวคิดการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ ยึดหลักสำคัญในการจัดการศึกษาประกอบด้วย หลักการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน (Education for All) หลักการจัดการศึกษาเพื่อความเท่าเทียม และทั่วถึง (Inclusive Education) หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy) และหลักการมีส่วนร่วมของสังคม (All For Education) อีกทั้งยึดตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs 2030) ประเด็นภายในประเทศ (Local Issues) อาทิ คุณภาพของคนช่วงวัย การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรของประเทศ ความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้ และวิกฤติด้านสิ่งแวดล้อม โดยนำยุทธศาสตร์ชาติมาเป็นกรอบความคิดสำคัญในการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

วิสัยทัศน์ : คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพดำรงชีวิตอย่างมีความสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ
2. เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นพลเมืองดี มีคุณลักษณะ ทักษะและสมรรถนะที่สอดคล้องกับ
บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และยุทธศาสตร์ชาติ
3. เพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และคุณธรรม จริยธรรม รู้รักสามัคคี
และร่วมมือผนึกกำลังมุ่งสู่การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
4. เพื่อนำประเทศไทยก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลาง และความเหลื่อมล้ำ
ภายในประเทศลดลง

ยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ ซึ่งเกี่ยวข้องกับภารกิจของหน่วยงานทางการศึกษา
ของจังหวัดตาก ทั้ง 6 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ

เป้าหมาย

1. คนทุกช่วงวัยมีความรักในสถาบันหลักของชาติ และยึดมั่นการปกครองระบอบ
ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
2. คนทุกช่วงวัยในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้และพื้นที่พิเศษได้รับ
การศึกษาและเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ
3. คนทุกช่วงวัยได้รับการศึกษา การดูแลและป้องกันจากภัยคุกคามในชีวิตรูปแบบใหม่

แนวทางการพัฒนา

1. พัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติและ
การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
2. ยกระดับคุณภาพและส่งเสริมโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะ
กิจจังหวัดชายแดนภาคใต้
3. ยกระดับคุณภาพและส่งเสริมโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาในพื้นที่พิเศษ (พื้นที่สูงพื้นที่
ตามแนวตะเข็บชายแดน และพื้นที่เกาะแก่ง ชายฝั่งทะเล ทั้งกลุ่มชนต่างเชื้อชาติ ศาสนา และวัฒนธรรม
กลุ่มชน-ชายขอบ และแรงงานต่างด้าว)
4. พัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อการจัดระบบการดูแลและป้องกันภัยคุกคามในรูปแบบใหม่
อาทิ อาชญากรรมและความรุนแรงในรูปแบบต่าง ๆ ยาเสพติด ภัยพิบัติจากธรรมชาติภัยจากโรคอุบัติใหม่
ภัยจากไซเบอร์ เป็นต้น

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัย และนวัตกรรมเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

เป้าหมาย

1. กำลังคนมีทักษะที่สำคัญจำเป็นและมีสมรรถนะตรงตามความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ
2. สถาบันการศึกษาและหน่วยงานที่จัดการศึกษาผลิตบัณฑิตที่มีความเชี่ยวชาญและเป็นเลิศเฉพาะด้าน
3. การวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมที่สร้างผลผลิตและมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ

แนวทางการพัฒนา

1. ผลิตและพัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะในสาขาที่ตรงตามความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ
2. ส่งเสริมการผลิตและพัฒนากำลังคนที่มีความเชี่ยวชาญและเป็นเลิศเฉพาะด้าน
3. ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมที่สร้างผลผลิตและมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย และการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้

เป้าหมาย

1. ผู้เรียนมีทักษะและคุณลักษณะพื้นฐานของพลเมืองไทยและทักษะและคุณลักษณะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21
2. คนทุกช่วงวัยมีทักษะความรู้ความสามารถและสมรรถนะตามมาตรฐานการศึกษาและมาตรฐานวิชาชีพ และพัฒนาคุณภาพชีวิตได้ตามศักยภาพ
3. สถานศึกษาทุกระดับการศึกษาสามารถจัดกิจกรรม/กระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรได้อย่างมีคุณภาพและมาตรฐาน
4. แหล่งเรียนรู้ สื่อตำราเรียน นวัตกรรมและสื่อการเรียนรู้มีคุณภาพและมาตรฐาน และประชาชนสามารถเข้าถึงได้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่
5. ระบบและกลไกการวัด การติดตามและประเมินผลมีประสิทธิภาพ
6. ระบบการผลิตครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาได้มาตรฐานระดับสากล
7. ครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐาน

แนวทางการพัฒนา

1. ส่งเสริม สนับสนุนให้คนทุกช่วงวัยมีทักษะ ความรู้ความสามารถ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างเหมาะสม เต็มตามศักยภาพในแต่ละช่วงวัย
2. ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ สื่อตำราเรียน และสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ ให้มีคุณภาพมาตรฐาน และประชาชนสามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ได้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่
3. สร้างเสริมและปรับเปลี่ยนค่านิยมของคนไทยให้มีวินัย จิตสาธารณะ และพฤติกรรมที่พึงประสงค์
4. พัฒนาระบบและกลไกการติดตาม การวัดและประเมินผลผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพ
5. พัฒนาค้นคว้าข้อมูล สื่อ และนวัตกรรมการเรียนรู้ ที่มีคุณภาพและมาตรฐาน
6. พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการผลิตครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา
7. พัฒนาคุณภาพครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างโอกาส ความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางการศึกษา

เป้าหมาย

1. ผู้เรียนทุกคนได้รับโอกาสและความเสมอภาคในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ
2. การเพิ่มโอกาสทางการศึกษาผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาสำหรับคนทุกช่วงวัย
3. ระบบข้อมูลรายบุคคลและสารสนเทศทางการศึกษาที่ครอบคลุม ถูกต้อง เป็นปัจจุบัน เพื่อการวางแผนการบริหารจัดการศึกษา การติดตามประเมินและรายงานผล

แนวทางการพัฒนา

1. เพิ่มโอกาสและความเสมอภาคในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ
2. พัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาสำหรับคนทุกช่วงวัย
3. พัฒนาระบบข้อมูลด้านการศึกษาที่มีมาตรฐาน เชื่อมโยงและเข้าถึงได้

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การจัดการศึกษาเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

เป้าหมาย

1. คนทุกช่วงวัย มีจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อม มีคุณธรรม จริยธรรม และนำแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ
2. หลักสูตร แหล่งเรียนรู้ และสื่อการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม คุณธรรม จริยธรรม และการนำแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ
3. การวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้และนวัตกรรมด้านการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

แนวทางการพัฒนา

1. ส่งเสริม สนับสนุนการสร้างจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อม มีคุณธรรม จริยธรรม และนำแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติในการดำเนินชีวิต
2. ส่งเสริมและพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ และสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
3. พัฒนาองค์ความรู้ งานวิจัย และนวัตกรรม ด้านการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษา

เป้าหมาย

1. โครงสร้าง บทบาทและระบบการบริหารจัดการการศึกษามีความคล่องตัว ชัดเจนและสามารถตรวจสอบได้
2. ระบบการบริหารจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผลส่งผลกระทบต่อคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา
3. ทุกภาคส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนและพื้นที่
4. กฎหมายและรูปแบบการบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษารองรับลักษณะที่แตกต่างกันของผู้เรียน สถานศึกษา และความต้องการกำลังแรงงานของประเทศ
5. ระบบบริหารงานบุคคลของครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษามีความเป็นธรรม สร้างขวัญ กำลังใจ และส่งเสริมให้ปฏิบัติงานได้อย่างเต็มตามศักยภาพ

แนวทางการพัฒนา

1. ปรับปรุงโครงสร้างการบริหารจัดการศึกษา
2. เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา
3. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา
4. ปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับระบบการเงินเพื่อการศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพและประสิทธิภาพการจัดการศึกษา
5. พัฒนาระบบบริหารงานบุคคลของครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา

8. นโยบายรัฐบาล (พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี)

นายกรัฐมนตรีได้แถลงนโยบายรัฐบาลต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่พฤษภาคม 2562 โดยได้กำหนดนโยบายไว้ เป็นนโยบายหลัก 12 ด้าน และนโยบายเร่งด่วน 12 เรื่อง โดยมีนโยบายที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานทางการศึกษาของจังหวัดตาก ดังนี้

1. การปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์

สถาบันพระมหากษัตริย์มีความสำคัญยิ่งต่อประเทศและประชาชนชาวไทย รัฐบาลถือเป็นหน้าที่สำคัญที่จะเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์และปกป้องรักษาพระบรมเดชานุภาพ ด้วยความจงรักภักดี ซึ่งรัฐบาลมีนโยบายดำเนินการ ดังนี้

1.1 สืบสาน รักษา ต่อยอดศาสตร์พระราชาและโครงการ อันเนื่องมาจากพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มาเป็นหลักสำคัญในการบำบัดทุกข์ และบำรุงสุขให้ประชาชน และพัฒนาประเทศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร รวมทั้ง ส่งเสริมการเรียนรู้หลักการทรงงาน การนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติราชการและการพัฒนา ประเทศ เพื่อประโยชน์ในวงกว้าง รวมทั้งเผยแพร่ศาสตร์พระราชาและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงไปสู่เวทีโลกเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาอย่างยั่งยืน

1.2 สร้างความตระหนักรู้ เผยแพร่ และปลูกฝังให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง และเป็นจริงเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์และพระราชกรณียกิจ เพื่อประชาชน ตลอดจนพระมหากรุณาธิคุณของพระมหากษัตริย์ทุกพระองค์ เพื่อก่อให้เกิด การมีส่วนร่วมอย่างถูกต้องกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขในบริบทของไทย

2. การสร้างความมั่นคงและความปลอดภัยของประเทศ และความสงบสุขของประเทศ

ปลูกจิตสำนึก เกียรติภูมิ และศักดิ์ศรีความเป็นชาติไทย การมี จิตสาธารณะและการมีส่วนร่วมทำประโยชน์ให้ประเทศ รักษาผลประโยชน์ของชาติ ความสามัคคีปรองดองและความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ระหว่างกันของประชาชน โดยสถาบันการศึกษาสอดแทรกการปลูกฝังวินัยของคนในชาติหลักคิดที่ถูกต้อง สร้างค่านิยม “ประเทศไทยสำคัญที่สุด” การเคารพกฎหมายและกติกาสังคม ปรับสภาพแวดล้อมทั้งภายใน และภายนอกสถานศึกษาให้เอื้อต่อการมีคุณธรรม จริยธรรม และจิตสาธารณะ

3. การทำนุบำรุงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม

รัฐบาลให้ความสำคัญกับการส่งเสริมให้สถาบันทางสังคมร่วมปลูกฝังค่านิยม และวัฒนธรรมที่ดี รวมทั้งการทำนุบำรุงศาสนา การอนุรักษ์ ฟื้นฟู ศิลปวัฒนธรรมไทย และการยอมรับประเพณี วัฒนธรรมที่ดีที่มีความหลากหลาย เพื่อสร้างสังคมให้มีคุณภาพ คุณธรรม และอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข ดังนี้

3.1 ปลุกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมที่ดีทั้งด้านคุณธรรม จริยธรรม กตัญญู ความซื่อสัตย์ การมีวินัย เคารพกฎหมาย มีจิตสาธารณะและการมีส่วนร่วม ทำประโยชน์ให้ประเทศ และเป็นพลเมืองที่ดี โดยส่งเสริม ให้สถาบันการศึกษา ภาคประชาสังคม และชุมชนเป็นฐานในการบ่มเพาะ ส่งเสริมให้ภาคเอกชน ดำเนินธุรกิจอย่างมีธรรมาภิบาล ให้สื่อ มีบทบาทกระตุ้นและสร้างความตระหนักในค่านิยมที่ดี รวมถึงผลิตสื่อ ที่มีคุณภาพและมีความรับผิดชอบต่อสังคม และเปิดพื้นที่สาธารณะให้ประชาชนได้แสดงออกอย่างสร้างสรรค์

3.2 สร้างความรู้ ความเข้าใจในขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรมของประเทศเพื่อนบ้าน ยอมรับและเคารพในประเพณี วัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ และ ชาวต่างชาติที่มีความหลากหลาย ในลักษณะพหุสังคมที่อยู่ร่วมกัน โดยสนับสนุนการเรียนรู้ ภาษาต่างประเทศควบคู่กับการส่งเสริม สร้างสรรค์งานศิลปวัฒนธรรมที่เป็นสากล เพื่อการเป็น ส่วนหนึ่งของประชาคมโลก

4. การพัฒนาเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขันของไทย

4.1 พัฒนาภาคอุตสาหกรรม

4.1.1 สร้างกลไกสนับสนุนการพัฒนาขีดความสามารถของ ผู้ประกอบการรายใหม่ โดยการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเข้าถึงเทคโนโลยี การวิจัย และนวัตกรรม การปรับปรุงกฎระเบียบ ให้เอื้อต่อการพัฒนาผู้ประกอบการ การเข้าถึงแหล่งเงิน การพัฒนาศูนย์ทดสอบหรือวิจัยและออกแบบที่ได้ มาตรฐานสากล และการใช้สถาบันการศึกษาที่มีอยู่ ในพื้นที่มาสนับสนุนด้านการวิจัยและพัฒนาเพื่อเพิ่ม คุณค่าให้กับสินค้าและบริการ

4.1.2 พัฒนาระบบและกลไกภาครัฐและสภาพแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพในการสนับสนุน ผู้ประกอบการ โดยการจัดทำแพลตฟอร์มที่เหมาะสมสำหรับกลุ่มผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม และกลุ่มวิสาหกิจเริ่มต้นในการสร้างมูลค่าเพิ่มของผลิตภัณฑ์ด้วยการใช้นวัตกรรมการพัฒนาคุณภาพ มาตรฐาน การตลาด และการบัญชี เพิ่มประสิทธิภาพของระบบบ่มเพาะผู้ประกอบการและสถาบันเฉพาะทางต่าง ๆ ให้สามารถเป็นกลไกหลักที่เข้มแข็งในการร่วมมือกับสถาบันการศึกษา เพื่อพัฒนาและบ่มเพาะศักยภาพ ผู้ประกอบการในการสร้างมูลค่าเพิ่มของผลิตภัณฑ์

4.2 พัฒนาภาคการท่องเที่ยว

ส่งเสริมให้เกิดการกระจายรายได้จากธุรกิจท่องเที่ยวสู่ชุมชน โดยพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจ ให้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาความเชื่อมโยงระหว่างธุรกิจหลัก ธุรกิจรอง ธุรกิจสนับสนุน และการพัฒนา เชื่อมโยงในเชิงกลุ่มพื้นที่ที่มีศักยภาพ รวมทั้งพัฒนา ทักษะและองค์ความรู้ของท้องถิ่น ชุมชน และ สถาบันการศึกษา เพื่อสนับสนุนให้มีส่วนร่วม ในการพัฒนาและทำธุรกิจการท่องเที่ยวในพื้นที่ให้มากขึ้น อาทิ การพัฒนาอุทยานคฤหาสน์

4.3 ขับเคลื่อนเศรษฐกิจยุคใหม่

ดึงดูดบุคลากรที่มีทักษะสูงเข้ามาช่วยบ่มเพาะผู้ประกอบการ ขนาดกลางและขนาดย่อม ยุคใหม่ของไทย โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับการพัฒนาธุรกิจนวัตกรรมขั้นสูง และเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการ

ขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ของไทยสามารถทำงานร่วมกับ นักวิจัยในมหาวิทยาลัยหรือสถาบันวิจัย และพัฒนา ปัจจัยแวดล้อมอื่น ๆ ให้เอื้อต่อการพัฒนา เทคโนโลยีขั้นสูง

5. การพัฒนาสร้างความเข้มแข็งจากฐานราก

รัฐบาลให้ความสำคัญกับชุมชนในการนำความรู้และทรัพยากรในพื้นที่ มาผลิตเป็นสินค้าและบริการ เพื่อเพิ่มศักยภาพของเศรษฐกิจฐานรากให้สามารถสร้างรายได้ กระจายรายได้สู่ชุมชน สนับสนุนสินค้าชุมชนและยกระดับวิสาหกิจชุมชนให้มีความเข้มแข็ง พัฒนาช่องทางการตลาดเชื่อมโยงกับระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ และสร้างพลังสังคม พลังชุมชน รวมทั้งสร้างการเรียนรู้ ฝึกอาชีพกลุ่มอิสระในการร่วมขับเคลื่อนและพัฒนาประเทศ รัฐบาล จึงมีนโยบายดำเนินการ ดังนี้

5.1 ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนและผลิตภัณฑ์ชุมชน

ส่งเสริมการลงทุนในชุมชนเพื่อสร้างงานในชุมชน โดยพัฒนาระบบและกลไก รวมทั้งพัฒนากลุ่มอาชีพตามศักยภาพของประชาชนในพื้นที่ เพื่อกระจายโอกาสทางเศรษฐกิจให้คนในชุมชนและท้องถิ่น แบ่งปันผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม ลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ และลดอัตราการย้ายถิ่นเพื่อทำงานในเมือง สนับสนุนการจัดตั้งวิสาหกิจชุมชนตามความพร้อมและศักยภาพในแต่ละพื้นที่ ใช้เศรษฐกิจดิจิทัลต่อยอดการพัฒนาควบคู่กับการส่งเสริมการเรียนรู้ของชุมชนด้วยการส่งเสริมการเชื่อมโยงภาคเศรษฐกิจหลักกับเศรษฐกิจชุมชนในทุกภาคการผลิต ทั้งในภาคอุตสาหกรรม บริการ และการท่องเที่ยว

6. การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนาคุณภาพของคนไทยทุกช่วงวัย

6.1 ส่งเสริมการพัฒนาเด็กปฐมวัย

6.1.1 จัดให้มีระบบพัฒนาเด็กแรกเกิดอย่างต่อเนื่องจนถึง เด็กวัยเรียนให้มีโอกาสพัฒนาตามศักยภาพ เพื่อสร้างคนไทยที่มีพัฒนาการเต็ม ตามศักยภาพผ่านครอบครัวที่อบอุ่นในทุกรูปแบบ ครอบครัว เพื่อส่งต่อการพัฒนาเด็กไทย ให้มีคุณภาพสู่การพัฒนาในระยะถัดไปบนฐานการให้ความช่วยเหลือที่คำนึงถึงศักยภาพ ของครอบครัวและพื้นที่ เตรียมความพร้อมการเป็นพ่อแม่ ความรู้เรื่องโภชนาการและสุขภาพ การอบรมเลี้ยงดู การส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยผ่านการให้บริการสาธารณะที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะการยกระดับคุณภาพสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทั่วประเทศให้ได้มาตรฐาน และพัฒนา ศักยภาพของบุคลากรทางการศึกษาและผู้ดูแลเด็กปฐมวัยให้สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ

6.1.2 ส่งเสริมการพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยคำนึงถึงพหุปัญญาที่หลากหลายของเด็ก แต่ละคนให้ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ ผ่านการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับระบบโรงเรียนปกติที่เป็นระบบและมีทิศทางที่ชัดเจน

6.2 พัฒนาศักยภาพคนรุ่นใหม่

6.2.1 ปรับรูปแบบการเรียนรู้และการสอนเพื่อพัฒนาทักษะ และอาชีพของคนทุกช่วงวัย สำหรับศตวรรษที่ 21 โดยปรับโครงสร้างหลักสูตรการศึกษา ให้ทันสมัย มีการนำเทคโนโลยีและการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์จริงเข้ามามีส่วนในการจัดการเรียนการสอน และปรับระบบดึงดูด การคัดเลือก การผลิต และพัฒนาครู ที่นำไปสู่ การมีครูสมรรถนะสูง เป็นครูยุคใหม่ที่สามารถออกแบบและจัดระบบ

การสร้างความรู้ สร้างวินัย กระตุ้น และสร้าง แรงบันดาลใจ เปิดโลกทัศน์มุมมองของเด็กและครู ด้วยการสอนในเชิงแสดงความคิดเห็นให้มากขึ้น ควบคู่กับหลักการทางวิชาการ

6.2.2 จัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงานเพื่อพัฒนา สมรรถนะของผู้เรียน ทั้งในส่วนฐานความรู้และระบบความคิดในลักษณะสหวิทยาการ และตรงกับความต้องการของประเทศ ในอนาคต และเป็นผู้เรียนที่สามารถปฏิบัติได้จริงและสามารถกำกับการเรียนรู้ของตนเองได้ รวมถึงมีทักษะ ด้านภาษาอังกฤษและภาษาที่สามที่สามารถสื่อสาร และแสวงหาความรู้ได้ มีความพร้อมทั้งทักษะความรู้ ทักษะอาชีพ และทักษะชีวิตก่อนเข้าสู่ตลาดแรงงาน

6.3 พัฒนาอาชีพ พัฒนาคุณภาพวิชาชีพ และพัฒนาแรงงานรองรับ อุตสาหกรรม 4.0 โดยการจัดระบบและกลไกความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่ชัดเจนเป็นระบบ ในการพัฒนากำลังคนที่มีทักษะขั้นสูงที่สามารถนำความรู้และทักษะมาใช้ ในการแก้ไขปัญหา รวมถึง การสร้างและพัฒนานวัตกรรม ซึ่งต้องครอบคลุมการพัฒนากำลังคนที่อยู่ในอุตสาหกรรมแล้ว กำลังคน ที่กำลังจะเข้าสู่อุตสาหกรรม และเตรียมการสำหรับผลิตกำลังคนในสาขาที่ขาดแคลนเพื่อรองรับ อุตสาหกรรมและเทคโนโลยีในอนาคต รวมทั้งเร่งรัดและขยายผลระบบคุณวุฒิวิชาชีพ การยกระดับฝีมือ แรงงานในกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพ และอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานเข้มข้น

6.4 วิจัยและพัฒนานวัตกรรมที่ตอบโจทย์การพัฒนาประเทศ

6.4.1 ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมทางด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีขั้นสูง เพื่อสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน สามารถตอบสนองต่อ ความเปลี่ยนแปลง และสร้างความเป็นเลิศ ของประเทศในอนาคต โดยมุ่งเน้นการวิจัยและพัฒนา นวัตกรรมเพื่อนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในเชิงธุรกิจ กำหนดวาระการวิจัยแห่งชาติ ส่งเสริม ความร่วมมือและการเป็นหุ้นส่วนของทุกฝ่ายทั้งภาครัฐ ภาคการศึกษา ชุมชน และภาคเอกชน ในทุกสาขาการผลิตและบริการ สร้างสภาพแวดล้อมและ องค์กรประกอบของระบบวิจัยและการพัฒนานวัตกรรมให้เข้มแข็ง รวมทั้งบูรณาการการวิจัยและพัฒนา นวัตกรรมกับการนำไปใช้ ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์

6.4.2 สร้างเครือข่ายการทำวิจัยระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ ปฏิรูป และบูรณาการระบบ การเรียนการสอนกับระบบงานวิจัยและพัฒนา ให้เอื้อต่อการเพิ่มศักยภาพ ด้านนวัตกรรมของประเทศ เพื่อสนับสนุนการสร้างการแข่งขันของธุรกิจไทยทุกระดับในเวที การค้าโลก ส่งเสริมกระบวนการ การทำงานของภาครัฐและภาคเอกชนในการวิจัยและพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี นวัตกรรมให้เป็น ระบบเปิด และมีการบูรณาการการทำงานกันอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งเชื่อมโยงระบบการศึกษา กับ ภาคปฏิบัติจริงในภาคธุรกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสร้างนักวิจัยมืออาชีพและนวัตกรรมที่สามารถ สร้างมูลค่าเพิ่ม และยกระดับงานวิจัยสู่การเพิ่มศักยภาพด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมของประเทศ

6.5 ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาทักษะทุกช่วงวัย

6.5.1 มุ่งเน้นการพัฒนาโรงเรียนควบคู่กับการพัฒนาครู เพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหาร จัดการศึกษาในทุกระดับบนพื้นฐานการสนับสนุนที่ คำนึงถึง ความจำเป็นและศักยภาพของ

สถาบันการศึกษาแต่ละแห่ง พร้อมทั้งจัดให้มีมาตรฐานขั้นต่ำของ โรงเรียนในทุกระดับ และสร้างระบบ วัตถุประสงค์โรงเรียนและครูที่สะท้อนความรับผิดชอบต่อผลลัพธ์ ที่เกิดกับผู้เรียน คำนึงครูให้นักเรียนโดยลดภาระ งานที่ไม่จำเป็น รวมถึงจัดให้มีระบบฐานข้อมูล เพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยการเชื่อมโยงหรือส่งต่อ ข้อมูลครอบครัวและผู้เรียนระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ตั้งแต่แรกเกิดจนถึงการพัฒนาตลอดช่วงชีวิต ตลอดจน พัฒนาช่องทางให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต

6.5.2 พัฒนาแพลตฟอร์มการเรียนรู้ผ่านระบบดิจิทัล พร้อมทั้ง ส่งเสริมให้มีการนำ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสร้างสรรค์ที่เหมาะสมมาใช้ในการเรียนการสอน ออนไลน์แบบเปิด ที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจและเหมาะสมกับช่วงวัย ตลอดจนพัฒนา แหล่งเรียนรู้และอุทยานการเรียนรู้สำหรับเยาวชนที่เชื่อมโยงเทคโนโลยีกับวิถีชีวิต และส่งเสริมการเรียน การสอนที่เหมาะสมสำหรับผู้เข้าสู่สังคมสูงวัย

6.5.3 ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา โดยบูรณาการการดำเนินงานระหว่าง หน่วยจัดการศึกษากับกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา มุ่งเน้นกลุ่มเด็กด้อยโอกาสและ กลุ่มเด็กนอกระบบการศึกษา ปรับเปลี่ยนการจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับความเป็นจริงของผู้เรียน และลักษณะพื้นที่ของสถานศึกษา จัดระบบโรงเรียนพี่เลี้ยง จับคู่ระหว่างโรงเรียนขนาดใหญ่ที่มีคุณภาพ การศึกษาดูกับโรงเรียนขนาดเล็กเพื่อยกระดับคุณภาพ การศึกษาและการส่งเสริมให้ภาคเอกชน ชุมชน ในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการออกแบบการศึกษาในพื้นที่ สนับสนุนเด็กที่มีความสามารถแต่ไม่มีทุนทรัพย์ เป็นกรณีพิเศษ ตลอดจนแก้ไขปัญหานี้เส้นทางการศึกษา โดยการปรับโครงสร้างหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืม เพื่อการศึกษา และทบทวนรูปแบบการให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาที่เหมาะสม

6.5.4 พัฒนาทักษะอาชีพทุกช่วงวัย โดยกำหนดระบบที่เอื้อต่อ การพัฒนาทักษะและ เพิ่มประสิทธิภาพของทุกช่วงวัย อาทิ การพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษา ให้เชื่อมโยงกับระบบคุณวุฒิ วิชาชีพ โดยมีกลไกการวัดและประเมินผลเพื่อเทียบโอนความรู้และ ประสบการณ์หน่วยการเรียนรู้ที่ชัดเจน ส่งเสริมเยาวชนที่มีศักยภาพด้านกีฬาให้สามารถพัฒนา ไปสู่นักกีฬาอาชีพ การกำหนดมาตรฐานฝีมือ แรงงาน การจัดให้มีระบบที่สามารถรองรับความต้องการพัฒนาปรับปรุงทักษะอาชีพของทุกช่วงวัย เพื่อรองรับการเปลี่ยนสายอาชีพให้ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานที่อาจจะเปลี่ยนไปตามแนวโน้ม ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในอนาคต

6.5.5 ส่งเสริมหลักคิดที่ถูกต้อง โดยสอดแทรกการปลูกฝังวินัย และอุดมการณ์ที่ถูกต้อง ของคนในชาติ หลักคิดที่ถูกต้องด้านคุณธรรม จริยธรรม การมีจิตสาธารณะ การเคารพกฎหมาย และกติกา ของสังคมเข้าไปในทุกสาระวิชาและในทุกกิจกรรม ควบคู่ไปกับ การส่งเสริมกลไกสร้างความเข้มแข็งของ สถาบันครอบครัวในทุกมิติอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ปรับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก สถานศึกษาให้เอื้อต่อการมีคุณธรรม จริยธรรม และจิตสาธารณะ รวมทั้งลงโทษผู้ละเมิดบรรทัดฐานที่ดี ทางสังคม ตลอดจนส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการขับเคลื่อนประเทศ

6.6 จัดทำระบบปริญญาชุมชนและการจัดอบรมหลักสูตรระยะสั้น เน้นออกแบบหลักสูตรระยะสั้นตามความสนใจ พัฒนาทักษะต่าง ๆ ที่ใช้ในการดำรงชีวิตประจำวัน และทักษะอาชีพของคนทุกช่วงวัยในพื้นที่และชุมชนเป็นหลัก พร้อมทั้งศึกษาแนวทางการพัฒนา เป็นรูปแบบธนาคารหน่วยกิต ซึ่งเป็นการเรียนเก็บหน่วยกิตของวิชาเรียนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนข้ามสาขาวิชาและข้ามสถาบันการศึกษา หรือทำงานไปพร้อมกัน หรือเลือกเรียนเฉพาะหลักสูตรที่สนใจ เพื่อสร้างโอกาสของคนไทยทุกช่วงวัยและทุกระดับสามารถพัฒนาตนเองทั้งในด้านการศึกษาและการดำรงชีวิต

7. การพัฒนาระบบสาธารณสุขและหลักประกันทางสังคม

มุ่งเน้นการจัดบริการสาธารณสุขและระบบความคุ้มครองทางสังคม ที่ครอบคลุมประชากรทุกกลุ่มอย่างเหมาะสมนำไปสู่ความเสมอภาค สร้างหลักประกันทางสังคมที่ครอบคลุมด้านการศึกษา สุขภาพ การมีงานทำที่เหมาะสมกับประชากรทุกกลุ่ม มีการลงทุนทางสังคมแบบมุ่งเป้าหมาย เพื่อช่วยเหลือกลุ่มคนยากจนและกลุ่มผู้ด้อยโอกาสโดยตรง จัดให้มีระบบบำนาญบำนาญ หลังพ้นวัยทำงาน ปฏิรูประบบภาษีให้ส่งเสริมความเสมอภาคทางสังคม สร้างความเสมอภาคทางการศึกษาผ่านกลไกกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา และยกระดับคุณภาพการศึกษา ผ่านการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย รวมถึงคุ้มครองแรงงานทั้งในระบบและนอกระบบให้ได้รับความปลอดภัยและมีสุขอนามัยที่ดีในการทำงาน ได้รับรายได้ สวัสดิการ และสิทธิประโยชน์ที่เหมาะสมแก่การดำรงชีพ

8. การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและการรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน

แก้ไขปัญหาการจัดการขยะและของเสียอย่างเป็นระบบ โดยเริ่มจากการส่งเสริมและให้ความรู้ในการลดปริมาณขยะในภาคครัวเรือนและธุรกิจ การนำกลับมาใช้ซ้ำ การคัดแยกขยะตั้งแต่ต้นทาง เพื่อลดปริมาณและต้นทุนในการจัดการขยะของเมือง และสามารถนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ได้โดยง่าย รวมทั้งพัฒนาโรงงานกำจัดขยะและของเสียอันตรายที่ได้มาตรฐาน

9. การปฏิรูปการบริหารจัดการภาครัฐ

เพื่อให้การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศสามารถบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น การปฏิรูประบบการบริหารจัดการภาครัฐ โดยการนำเทคโนโลยีดิจิทัล เข้ามาช่วยในการให้บริการของภาครัฐ และการบูรณาการการทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ นอกจากนี้ กระบวนการยุติธรรมจะต้องเป็นที่พึ่งของประชาชนได้อย่างแท้จริง กฎหมายจะต้อง ได้รับการปรับปรุงให้มีความทันสมัย เป็นธรรม และเกิดประโยชน์ต่อประชาชนโดยรวม โดยรัฐบาลได้กำหนดนโยบายการดำเนินการ ดังนี้

9.1 เปิดเผยข้อมูลภาครัฐสู่สาธารณะ โดยหน่วยงานของรัฐในทุกระดับ ต้องเปิดเผยและเชื่อมโยงข้อมูลซึ่งกันและกัน ทั้งในระหว่างหน่วยงานของรัฐด้วยกันเอง และระหว่างหน่วยงานรัฐกับประชาชน เพื่อให้ทุกภาคส่วนมีความเข้าใจถึงสถานการณ์ และแนวทางการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของประเทศที่มีความซับซ้อน ปรับเปลี่ยนให้เป็นการทำงานเชิงรุก เน้นการยกระดับไปสู่ความร่วมมือกันของทุกภาคส่วนอย่างจริงจัง แสวงหาความคิดริเริ่ม และสร้างนวัตกรรม โดยมีการคาดการณ์สถานการณ์

วิเคราะห์ความเสี่ยงและผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นไว้ล่วงหน้า เพื่อให้สามารถเตรียมความพร้อมรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลัน ในด้านต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

9.2 ส่งเสริมระบบธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการภาครัฐ โดยสร้าง ความเชื่อมั่น ศรัทธา และส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาข้าราชการ บุคลากร และเจ้าหน้าที่ของรัฐ อย่างจริงจัง โดยเฉพาะการปรับเปลี่ยนกระบวนการทางความคิดให้คำนึงถึงผลประโยชน์ของชาติ และเน้นประชาชนเป็นศูนย์กลาง พร้อมกับยึดมั่นในหลักจริยธรรมและธรรมาภิบาล มีสมรรถนะและความรู้ความสามารถพร้อมต่อการปฏิบัติงาน ดำเนินการปรับปรุงสวัสดิภาพชีวิต ความเป็นอยู่ ตลอดจนสร้างขวัญกำลังใจและความผูกพันในการทำงาน

รัฐบาลได้กำหนดเรื่องเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการ เพื่อบรรเทาปัญหาและลดผลกระทบกับประชาชน และระบบเศรษฐกิจ ดังนี้ นโยบายเร่งด่วน 12 เรื่อง และในส่วนที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานทางการศึกษาของจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีดังนี้

1. การแก้ไขปัญหาในการดำรงชีวิตของประชาชน

โดยลดข้อจำกัดในการประกอบอาชีพของคนไทย การจัดการระบบการขนส่งสาธารณะผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล ทบพวน รูปแบบและมาตรฐานหาบเร่แผงลอยในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เพื่อยังคงเอกลักษณ์ของเมืองหลวงแห่งร้านอาหารริมถนน ทำให้บ้านเมืองเป็นระเบียบเรียบร้อยและสวยงาม แก้ไขปัญหานี้สินและลดภาระหนี้สินของประชาชนในกองทุนหมู่บ้าน กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา หนี้สินนอกระบบ การฉ้อโกงหลอกลวงประชาชนโดยครอบครัวไปถึงการฉ้อโกงหลอกลวงผ่านระบบออนไลน์ ปรับปรุงระบบภาษีและการให้สินเชื่อที่เอื้อให้ประชาชนสามารถมีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเองได้ตามความพร้อม ปรับปรุงระบบที่ดินทำกินให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงได้ จัดทำแนวทางการกำหนดสิทธิและการจัดการสิทธิในที่ดินของเกษตรกรที่เหมาะสม ลดอุปสรรคในธุรกิจ ประมงพาณิชย์ และประมงชายฝั่ง รวมทั้งช่วยเหลือดูแลประมงพื้นบ้าน โดยยังต้องสอดคล้องกับมาตรฐานด้านการประมงขององค์การระหว่างประเทศ

2. การเตรียมคนไทยสู่ศตวรรษที่ 21

โดยสร้างแพลตฟอร์มการเรียนรู้ใหม่ ในระบบดิจิทัล ปรับปรุงรูปแบบการเรียนรู้มุ่งสู่ระบบการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ด้านวิศวกรรม คณิตศาสตร์ โปรแกรมเมอร์ และภาษาต่างประเทศ ส่งเสริมการเรียนรู้ ภาษาคอมพิวเตอร์ (Coding) ตั้งแต่ระดับประถมศึกษา การพัฒนาโรงเรียนคุณภาพในทุกตำบล ส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรออนไลน์ของสถาบันการศึกษาต่าง ๆ เพื่อแบ่งปันองค์ความรู้ของสถาบันการศึกษาสู่สาธารณะเชื่อมโยงระบบการศึกษากับภาคปฏิบัติจริงในภาคธุรกิจ สร้างนักวิจัยใหม่และนวัตกรรมเพื่อเพิ่มศักยภาพด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมของประเทศ สร้างความรู้ความเข้าใจการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล สื่อออนไลน์ และโครงข่ายสังคมออนไลน์ของคนไทย เพื่อป้องกันและลดผลกระทบในเชิงสังคม ความปลอดภัย อาชญากรรมทางไซเบอร์ และสามารถใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือ

ในการกระจายข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง การสร้างความสมานฉันท์และความสามัคคีในสังคม รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมที่จำเป็นในการดำเนินชีวิต

3. การแก้ไขปัญหาเสพติดและสร้างความสงบสุขในพื้นที่ชายแดนภาคใต้

โดยเร่งรัดการแก้ไขปัญหาเสพติดโดยให้ความสำคัญกับกระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน และการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด รวมถึงการร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านและประเทศทุกภูมิภาค ปราบปรามแหล่งผลิตและเครือข่ายผู้ค้ายาเสพติด ทั้งบริเวณชายแดนและพื้นที่ภายในพื้นที่พหุดูแลรักษาผู้เสพผ่านกระบวนการทางสาธารณสุข สร้างโอกาส สร้างอาชีพ รายได้ และการยอมรับของสังคมสำหรับผู้ผ่านการฟื้นฟู

9. นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2558-2564)

นโยบายความมั่นคงแห่งชาติกำหนดขึ้นเพื่อใช้เป็นกรอบในการดำเนินการด้านความมั่นคงของภาครัฐในระยะเวลา 7 ปี แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 นโยบายเสริมสร้างความมั่นคงที่เป็นแก่นหลักของชาติ และส่วนที่ 2 นโยบายความมั่นคงแห่งชาติทั่วไป โดยกำหนดกรอบความคิดหลักจากการกำหนดนโยบายได้คำนึงถึงค่านิยมหลักของชาติ 12 ประการ ดังนี้

วิสัยทัศน์ “ชาติมีเสถียรภาพและเป็นปึกแผ่น ประชาชนมีความมั่นคงในชีวิต ประเทศมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ปลอดภัยจากภัยคุกคามข้ามพรมแดน พร้อมเผชิญวิกฤติการณ์ มีบทบาทเชิงรุกในประชาคมอาเซียนและดำเนินความสัมพันธ์กับนานาประเทศอย่างมีดุลยภาพ”

นโยบายความมั่นคงที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของหน่วยงานทางการศึกษาของจังหวัดตาก มีดังนี้

นโยบายสำคัญเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงที่เป็นแก่นหลักของชาติ (ศธ. เป็นหน่วยหลัก) เกี่ยวข้องใน 3 นโยบาย ดังนี้

นโยบายที่ 1 เสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

1.1) เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

นโยบายที่ 2 สร้างความเป็นธรรม ความปรองดอง และความสมานฉันท์ในชาติ

2.4) ส่งเสริมให้ประชาชนเกิดความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชาติ อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

มีความรัก ความภาคภูมิใจในความเป็นชาติและเป็นสังคมพหุวัฒนธรรมที่เข้มแข็ง

นโยบายที่ 3 ป้องกันและแก้ไขการก่อความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้

3.3) เสริมสร้างสันติสุขและการพัฒนาอย่างยั่งยืนโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของ

ทุกภาคส่วนเป็นพลังในการเข้าถึงประชาชน

10. เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) ขององค์การสหประชาชาติ

องค์การสหประชาชาติจึงได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาโดยอาศัยกรอบความคิดที่มองการพัฒนาเป็นมิติ (Dimensions) ของเศรษฐกิจสังคมและสิ่งแวดล้อมให้มีความเชื่อมโยงกันเรียกว่าเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนหรือ Sustainable Development Goals (SDGs) ซึ่งจะใช้เป็นทิศทางการพัฒนาตั้งแต่เดือนกันยายน ปี 2558 ถึงเดือนสิงหาคม 2573 ครอบคลุมระยะเวลา 15 ปี โดยประกอบไปด้วย 17 เป้าหมาย คือ

เป้าหมายที่ 1 ขจัดความยากจนในทุกรูปแบบทุกที่

เป้าหมายที่ 2 ขจัดความหิวโหยบรรลุเป้าความมั่นคงทางอาหารและโภชนาการที่ดีขึ้นและส่งเสริมเกษตรกรรมยั่งยืน

เป้าหมายที่ 3 ทำให้แน่ใจถึงการมีสุขภาพในการดำรงชีวิตและส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีของทุกคนในทุกช่วงอายุ

เป้าหมายที่ 4 ทำให้แน่ใจถึงการได้รับการศึกษาที่ได้คุณภาพอย่างเท่าเทียมและทั่วถึงและส่งเสริมโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิตแก่ทุกคน

เป้าหมายที่ 5 บรรลุถึงความเท่าเทียมทางเพศและเสริมสร้างพลังให้แก่สตรีและเด็กหญิงทุกคน

เป้าหมายที่ 6 ทำให้แน่ใจว่าเรื่องน้ำและการสุขาภิบาลได้รับการจัดการอย่างยั่งยืนและมีสภาพพร้อมใช้สำหรับทุกคน

เป้าหมายที่ 7 ทำให้แน่ใจว่าทุกคนสามารถเข้าถึงพลังงานที่ทันสมัยยั่งยืนเชื่อถือได้ตามกำลังซื้อของตน

เป้าหมายที่ 8 ส่งเสริมการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืนและทั่วถึงให้เป็นไปอย่างยั่งยืน ส่งเสริมศักยภาพการมีงานทำและการจ้างงานเต็มที่และงานที่มีคุณค่าสำหรับทุกคน

เป้าหมายที่ 9 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงส่งเสริมการปรับตัวให้เป็นอุตสาหกรรมอย่างยั่งยืนและทั่วถึงและสนับสนุนนวัตกรรม

เป้าหมายที่ 10 ลดความเหลื่อมล้ำทั้งภายในและระหว่างประเทศ

เป้าหมายที่ 11 ทำให้เมืองและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์มีความปลอดภัยทั่วถึงพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงและยั่งยืน

เป้าหมายที่ 12 ทำให้แน่ใจถึงการมีแบบแผนการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน

เป้าหมายที่ 13 ดำเนินการอย่างเร่งด่วนเพื่อต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบที่เกิดขึ้น

เป้าหมายที่ 14 อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทรทะเลและทรัพยากรทางทะเลสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืนให้เป็นไปอย่างยั่งยืน

เป้าหมายที่ 15 พืชพันธุ์บุรณะและส่งเสริมการใช้ประโยชน์ที่ยั่งยืนของระบบนิเวศบนบกจัดการป่าไม้ อย่างยั่งยืนต่อสู้กับการแปรสภาพเป็นทะเลทรายหยุดยั้งและฟื้นฟูความเสื่อมโทรมของที่ดินและหยุดยั้งการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ

เป้าหมายที่ 16 ส่งเสริมให้สังคมมีความเป็นปกติสุขไม่แบ่งแยกเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนมีการเข้าถึงความยุติธรรมโดยถ้วนหน้าและสร้างให้เกิดสถาบันอันเป็นที่พึ่งของส่วนรวมมีประสิทธิผลและเป็นที่ยอมรับในทุกกระดับ

เป้าหมายที่ 17 เสริมสร้างความเข้มแข็งในวิธีการปฏิบัติให้เกิดผลและสร้างพลังแห่งการเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือระดับสากลต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ส่วนที่เกี่ยวข้องด้านการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการพิจารณาตัวชี้วัดหลักภายใต้เป้าหมายที่ 4 ซึ่งประกอบด้วย 10 เป้าประสงค์ และมีตัวชี้วัดทดแทน (proxy) ในส่วนของประเทศไทย จำนวน 17 ตัวชี้วัด จำแนกเป็นตัวชี้วัดหลัก ตามที่ UN กำหนด จำนวน 8 ตัวชี้วัด ตัวชี้วัดทดแทน 9 ตัวชี้วัด ดังนี้

เป้าประสงค์ที่ 4.1 สร้างหลักประกันว่าเด็กหญิงและเด็กชายทุกคนสำเร็จการศึกษา ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาที่มีคุณภาพ เท่าเทียมและไม่มีค่าใช้จ่าย นำไปสู่ผลลัพธ์ทางการเรียนที่มีประสิทธิผล ภายในปี 2573 ใช้ตัวชี้วัดทดแทน จำนวน 6 ตัวชี้วัด ดังนี้

ตัวชี้วัดหลักที่องค์การสหประชาชาติ (United Nations : UN) กำหนด

4.1.1 ร้อยละของเด็ก/เยาวชนใน : (ก) ระดับชั้น ป.2 หรือ ป.3 (ข) ป.6 และ (ค) ม.3 ที่มีความสามารถตามเกณฑ์ขั้นต่ำเป็นอย่างน้อย ใน (1) ด้านการอ่าน และ (2) ด้านคณิตศาสตร์ หรือ การคิดคำนวณ จำแนกตามเพศ

ตัวชี้วัดทดแทน/เพิ่มเติม

4.1.1 ร้อยละของนักเรียนระดับ ป.3 ที่มีผลคะแนนการทดสอบความสามารถพื้นฐานของผู้เรียนระดับชาติ (National Test : NT) ป.3 ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด* จำแนกรายด้าน ดังนี้

- ด้านภาษา (Literacy)
- ด้านคำนวณ (Numeracy)
- ด้านเหตุผล (Reasoning Ability)

*เกณฑ์ที่กำหนด : คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 50 ขึ้นไป

เป้าหมาย :

พ.ศ. 2560	พ.ศ.2561 - 2565	พ.ศ.2566 – 2573
40	50	60

หน่วยจัดเก็บข้อมูลหลัก : ศธ. (สพฐ.)

หน่วยสนับสนุน : ศธ. (สช., สป., สกอ.)/มท. (สธ.)/ตร. (บช. ตชด.)/กทม. (สำนักงานการศึกษา)/พทยา

4.1.2 ร้อยละของนักเรียนระดับ ป.6 และ ม.3 ที่มีคะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้พื้นฐาน (O-NET) แต่ละวิชาผ่านเกณฑ์ที่กำหนด*

*เกณฑ์ที่กำหนด : คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 50 ขึ้นไป

เป้าหมาย : หากกำหนดตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579

พ.ศ.2560 - 2564	พ.ศ.2565 - 2569	พ.ศ.2570 - 2573
50	55	60

ระยะ 5 ปีแรก พิจารณาสถิติร้อยละของนักเรียนที่ได้คะแนนเฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ย (Mean) ของประเทศขึ้นไปควบคู่ด้วย

พ.ศ.2560 - 2564	พ.ศ.2565 - 2569	2570 - 2573
สูงขึ้นจากปีที่ผ่านมา ร้อยละ 5 (รายปี)	N/A	N/A

หน่วยจัดเก็บข้อมูลหลัก : ศธ. (สทศ.)

4.1.3 ร้อยละของนักเรียนที่มีสมรรถนะตั้งแต่ระดับพื้นฐานขึ้นไปในการทดสอบโครงการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ (PISA) ของนักเรียนอายุ 15 ปี

เป้าหมาย : จำแนกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

ด้าน	พ.ศ. 2562 (PISA 2018)	พ.ศ.2565 (PISA 2021)
การรู้เรื่องการอ่าน	50	N/A
การรู้เรื่องวิทยาศาสตร์	47	N/A
การรู้เรื่องคณิตศาสตร์	53	N/A

*ระดับพื้นฐาน คือ ระดับ 2 นักเรียนเริ่มรู้และใช้ประโยชน์จากความรู้ในชีวิตได้

หน่วยจัดเก็บข้อมูลหลัก : ศธ. (สสวท.)

4.1.4 อัตราการเข้าเรียนสุทธิตะดับประถมศึกษา

เป้าหมาย : กำหนดตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579

พ.ศ. 2560 - 2564	พ.ศ. 2565 - 2569	พ.ศ. 2570 - 2573
100	100	100

หน่วยจัดเก็บข้อมูลหลัก : ศธ. (สกศ.)

หน่วยสนับสนุน : ศธ. (ศทก. สป.)

4.1.5 อัตราการเข้าเรียนสุทธิตะดับมัธยมศึกษา

เป้าหมาย : กำหนดตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579

ระดับ	พ.ศ. 2560 - 2564	พ.ศ. 2565 - 2569	พ.ศ. 2570 - 2573
ม.ต้น	100	100	100
ม.ปลาย	80	85	90

หน่วยจัดเก็บข้อมูลหลัก : ศธ. (สกศ.)

หน่วยสนับสนุน : ศธ. (ศทก. สป.)

4.1.6 อัตราการสำเร็จการศึกษาของนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เป้าหมาย :

ระดับ กศ.	พ.ศ. 2560 - 2564	พ.ศ. 2565 - 2569	พ.ศ. 2570 - 2573
- ประถมศึกษา	100	100	100
- ม.ต้น	100	100	100
- ม.ปลาย			
- สายสามัญ	90	95	100
- สายอาชีวศึกษา (ปวช.)	80	85	90

หน่วยจัดเก็บข้อมูลหลัก : ศธ. (สกศ.)

หน่วยสนับสนุน : ศธ. (ศทก. สป.)

1.1.7 เด็กที่ไม่ได้เรียนหนังสือ/เด็กที่อยู่นอกระบบการศึกษา (Out of school rate)

จำแนกเป็น ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย

เป้าหมาย :

พ.ศ. 2560-2564	พ.ศ. 2565 - 2569	พ.ศ. 2570 - 2573
N/A	N/A	N/A

หน่วยจัดเก็บข้อมูลหลัก : ศธ. (สกศ.)

หน่วยสนับสนุน : ทุกหน่วยงานที่จัดการศึกษา

เป้าประสงค์ที่ 4.2 สร้างหลักประกันว่าเด็กหญิงและเด็กชายทุกคนเข้าถึงการพัฒนา การดูแล และการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีคุณภาพ ภายในปี 2573 เพื่อให้เด็กเหล่านั้นมีความพร้อมสำหรับการศึกษาระดับประถมศึกษา ภายในปี 2573 ใช้ตัวชี้วัดหลักที่ UN กำหนด 2 ตัวชี้วัด ดังนี้

ตัวชี้วัดหลักที่องค์การสหประชาชาติ (United Nations : UN) กำหนด

4.2.1 ร้อยละของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีที่มีพัฒนาการทางด้านสุขภาพ การเรียนรู้และ พัฒนาการทางด้านสุขภาพ การเรียนรู้และ พัฒนาการทางบุคลิกภาพตามวัยจำแนกตามเพศ

เป้าหมาย :

พ.ศ. 2560 - 2564	พ.ศ. 2565 - 2569	พ.ศ. 2570 - 2573
92	93	94

หมายเหตุ : ใช้รายงาน MICS จัดเก็บทุก ๆ 3 ปี ทั้งนี้ รายปี ใช้สถิติร้อยละของเด็ก 0 - 5 ปี มีพัฒนาการสมวัย ที่กรมอนามัยจัดเก็บ

หน่วยจัดเก็บข้อมูลหลัก : สสช. และ UNICEF สธ. (กรมอนามัย)

หน่วยสนับสนุน : ศธ. (สป., สพฐ.) พม. (กรมกิจการเด็กฯ) / มท. (สธ.) / ตร. (บช. ตชด.) / กทม.

4.2.2 อัตราการเข้าเรียนปฐมวัย (1ปี ก่อนถึงเกณฑ์อายุเข้าเรียนประถมศึกษา) จำแนกตามเพศ

เป้าหมาย : กำหนดตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579

พ.ศ. 2560 - 2564	พ.ศ. 2565 - 2569	พ.ศ. 2570 - 2573
90	100	100

หน่วยจัดเก็บข้อมูลหลัก : ศธ. (สกศ.), สสช.

หน่วยสนับสนุน : ศธ. (สป., สพฐ.) พม. (กรมกิจการเด็กฯ) / มท. (สธ.) / ตร. (บช. ตชด.) / กทม.

คำนิยาม

เด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กตั้งแต่ปฏิสนธิจนถึงอายุ 5 ปี 11 เดือน 29 วัน หรือต่ำกว่า 6 ปี โดยการจัดการศึกษาปฐมวัยต้องเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและจัดกระบวนการเรียนรู้ตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน เนื่องจากช่วงปฐมวัยเป็นช่วงที่มีการพัฒนาการด้านสมอง และการเรียนรู้อย่างรวดเร็วที่สุด ดังนั้นจึงถือ ได้ว่าช่วงปฐมวัยเป็นส่ววัยที่ต้องการการปลูกฝังดูแลเป็นพิเศษ เพื่อจะได้เป็นรากฐานที่สำคัญของการเรียนรู้ และการพัฒนาตลอดชีวิตให้เติบโตเป็นเด็กฉลาดและประสบความสำเร็จในชีวิต (ที่มา นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กปฐมวัย (0-5 ปี) ระยะยาว (พ.ศ. 2550 – 2559)

เป้าประสงค์ที่ 4.3 ให้หญิงและชายทุกคนเข้าถึงการศึกษาระดับอาชีวศึกษา อุดมศึกษารวมถึงมหาวิทยาลัยที่มีราคาที่สามารถจ่ายได้และมีคุณภาพ ภายในปี 2573 ใช้ตัวชี้วัดหลักที่ UN กำหนด 1 ตัวชี้วัด โดยมีการจำแนกเป็นตัวชี้วัดย่อย 4 ตัวชี้วัด ดังนี้

ตัวชี้วัดหลักที่องค์การสหประชาชาติ (United Nations : UN) กำหนด

4.3.1 อัตราการเข้าเรียนของเยาวชนและผู้ใหญ่ทั้งในระบบ นอกกระบวนการศึกษา รวมทั้งการอบรม จำแนกตามเพศ โดยจำแนกเป็นตัวชี้วัดย่อยตามระดับและประเภทการศึกษา จำนวน 4 ตัวชี้วัดย่อย ดังนี้

4.3.1.1 อัตราการเข้าเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ประเภทอาชีวศึกษา

- สัดส่วนผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายอาชีวศึกษา : สายสามัญศึกษา

เป้าหมาย : กำหนดตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579

พ.ศ. 2560 - 2564	พ.ศ. 2565 - 2569	พ.ศ. 2570 - 2573
45 : 55	50 : 50	60 : 40

หน่วยจัดเก็บข้อมูลหลัก : ศธ. (สกศ. และ ศทก. สป.)

หน่วยสนับสนุน : ศธ. (สป., สอศ.) กก. (สถาบันการพลศึกษา) วธ. (วิทยาลัยนาฏศิลป์, วิทยาลัยช่างศิลป์)
กท.(กรมยุทธศึกษาทหาร)/คค./ มท. (สธ.)

4.3.1.2 อัตราการเข้าเรียนระดับอุดมศึกษา

เป้าหมาย : กำหนดตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579

ระดับ	พ.ศ. 2560 - 2564	พ.ศ. 2565 - 2569	พ.ศ. 2570 - 2573
- อนุปริญญา ประเภทอาชีวศึกษา	60	65	70
- อุดมศึกษา	50	60	70

หน่วยจัดเก็บข้อมูลหลัก : ศธ. (สกศ. และ ศทก. สป.)

หน่วยสนับสนุน : ศธ. (สอศ., สกอ., ม/ส) กก. (สถาบันการพลศึกษา) วธ. (สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์)
กท.(กรมยุทธศึกษาทหาร) คค./ สธ. (สป. สถาบันพระบรมราชชนก) /
สตช. (ร.ร.นายร้อยตำรวจ)/ กทม. (ม.นวมินทร์อารีราช)

4.3.1.3 จำนวนผู้เรียนการศึกษานอกระบบ ระดับ ปวช.

เป้าหมาย :

พ.ศ. 2560 - 2564	พ.ศ. 2565 - 2569	พ.ศ. 2570 - 2573
N/A	N/A	N/A

หน่วยจัดเก็บข้อมูลหลัก : ศธ. (ศทก. สป.)

หน่วยสนับสนุน : ศธ. (กศน.)

4.3.1.4 จำนวนผู้รับบริการหลักสูตรการอบรม

เป้าหมาย :

พ.ศ. 2560 - 2564	พ.ศ. 2565 - 2569	พ.ศ. 2570 - 2573
N/A	N/A	N/A

หน่วยจัดเก็บข้อมูลหลัก : ศธ. (สกศ. และ ศทก. สป.)

หน่วยสนับสนุน : ศธ. (สป., สอศ., สกอ.) กก., วธ., สธ., รง., อก., กทม.

คำนิยาม

เยาวชน หมายถึง บุคคลอายุเกินสิบห้าปีบริบูรณ์แต่ยังไม่ถึงสิบแปดปีบริบูรณ์ (ที่มา : พ.ร.บ.ศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.2553 มาตรา 4)

เป้าประสงค์ที่ 4.4 เพิ่มจำนวนเยาวชนและผู้ใหญ่ที่มีทักษะที่จำเป็น รวมถึงทักษะทางเทคนิค และอาชีพสำหรับการจ้างงาน การมีงานที่ดีและการเป็นผู้ประกอบการ ภายในปี 2573 ใช้ตัวชี้วัดทดแทน 2 ตัวชี้วัด ดังนี้

ตัวชี้วัดหลักที่องค์การสหประชาชาติ (United Nations : UN) กำหนด

4.4.1 สัดส่วนของเยาวชน/ผู้ใหญ่ที่มีทักษะทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) จำแนกตามประเภททักษะ

ตัวชี้วัดทดแทน/เพิ่มเติม

4.4.1 ร้อยละของผู้มีงานทำที่ใช้คอมพิวเตอร์ (จำแนกตามกลุ่มอายุ 15 ปีขึ้นไป, 15 – 24 ปี, 25 – 64 ปี)

เป้าหมาย :

พ.ศ. 2560 - 2564	พ.ศ. 2565 - 2569	พ.ศ. 2570 - 2573
N/A	N/A	N/A

หน่วยจัดเก็บข้อมูลหลัก : สสช.

4.4.2 ร้อยละของผู้มีงานทำที่ใช้อินเทอร์เน็ต (จำแนกตามกลุ่มอายุ 15 ปีขึ้นไป, 15 – 24 ปี, 25 – 64 ปี)

เป้าหมาย :

พ.ศ. 2560 - 2564	พ.ศ. 2565 - 2569	พ.ศ. 2570 - 2573
N/A	N/A	N/A

หน่วยจัดเก็บข้อมูลหลัก : สสช.

เป้าประสงค์ที่ 4.5 ขจัดความเหลื่อมล้ำทางเพศในการศึกษาและสร้างหลักประกันว่ากลุ่มที่เปราะบาง ซึ่งรวมถึงผู้พิการ คนพื้นเมือง และเด็ก เข้าถึงการศึกษาและการฝึกอาชีพทุกระดับอย่างเท่าเทียม ภายในปี 2573 ใช้ตัวชี้วัดหลักที่ UN กำหนด 1 ตัวชี้วัด โดยมีการจำแนกเป็นตัวชี้วัดย่อย 4 ตัวชี้วัด ดังนี้

ตัวชี้วัดหลักที่องค์การสหประชาชาติ (United Nations : UN) กำหนด

4.5.1 ดัชนีความเท่าเทียมกัน (หญิง/ผู้ชาย/ในเขต/นอกเขต/ความมั่งคั่งสูง-ต่ำ และอื่นๆ เช่น สถานะความพิการ คนพื้นเมือง และความขัดแย้งอื่น ๆ หากมีข้อมูล) โดยในระยะแรก ให้ใช้อัตราการเข้าเรียนในแต่ละระดับ เพื่อประเมินความเท่าเทียมกัน ดังนี้

- 1) ดัชนีความเท่าเทียมของอัตราการเข้าเรียนระดับปฐมวัย (หญิง/ชาย/ในเขต/นอกเขต)
- 2) ดัชนีความเท่าเทียมของอัตราการเข้าเรียนระดับประถมศึกษา (หญิง/ชาย/ในเขต/นอกเขต)
- 3) ดัชนีความเท่าเทียมของอัตราการเข้าเรียนระดับมัธยมศึกษา (หญิง/ชาย/ในเขต/นอกเขต)
- 4) ดัชนีความเท่าเทียมของอัตราการเข้าเรียนระดับอุดมศึกษา (หญิง/ชาย/ในเขต/นอกเขต)

เป้าหมาย : ดัชนีความเท่าเทียม

พ.ศ. 2560 - 2564	พ.ศ. 2565 - 2569	พ.ศ. 2570 - 2573
1.0	1.0	1.0

หน่วยจัดเก็บข้อมูลหลัก : สกศ./สสช. (MICS)

คำนิยาม

ความเหลื่อมล้ำทางเพศ หมายถึง การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล เพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องเพศ หรือ ชายและหญิงมีสิทธิไม่เท่าเทียมกัน

เป้าประสงค์ที่ 4.6 สร้างหลักประกันว่าเยาวชนทุกคนและผู้ใหญ่ในสัดส่วนที่สูง ทั้งหญิงและชาย สามารถอ่านออกเขียนได้ และคำนวณได้ ภายในปี 2573 ใช้ตัวชี้วัดหลักที่ UN กำหนด 1 ตัวชี้วัด โดยมีการจำแนกเป็นตัวชี้วัดย่อย 3 ตัวชี้วัด ดังนี้

ตัวชี้วัดหลักที่องค์การสหประชาชาติ (United Nations : UN) กำหนด

4.6.1 ร้อยละของประชากรในกลุ่มอายุที่กำหนดมีความรู้สำหรับการทำงานในระดับพื้นฐาน

a. อ่านออกเขียนได้ b. ทักษะในการคำนวณจำแนกตามเพศ ใช้ตัวชี้วัดตามที่กำหนดโดยจำแนก ดังนี้

- 1) อัตราการอ่านออกเขียนได้ของประชากร อายุ 15 ปี ขึ้นไป จำแนกตามเพศ
- 2) อัตราการคำนวณของประชากร อายุ 15 ปี ขึ้นไป จำแนกตามเพศ
- 3) จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากร อายุ 15-59 ปี จำแนกตามเพศ

เป้าหมาย : กำหนดตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579

พ.ศ. 2560 - 2564	พ.ศ. 2565 - 2569	พ.ศ. 2570 - 2573
10.7	11.5	12

หน่วยจัดเก็บข้อมูลหลัก : สกศ.

เป้าประสงค์ที่ 4.7 สร้างหลักประกันว่าผู้เรียนทุกคนได้รับความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืน รวมไปถึง การศึกษาสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืนและการมีวิถีชีวิตที่ยั่งยืน สิทธิมนุษยชน ความเสมอภาคระหว่างเพศ การส่งเสริมวัฒนธรรมแห่งความสงบสุข และไม่ใช้ความรุนแรง การเป็นพลเมืองของโลก และความนิยมในความหลากหลายทางวัฒนธรรมและในความร่วมมือของวัฒนธรรม ต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ภายในปี 2573 ใช้ตัวชี้วัดหลักที่ UN กำหนด 1 ตัวชี้วัด ดังนี้

ตัวชี้วัดหลักที่องค์การสหประชาชาติ (United Nations : UN) กำหนด

4.7.1 มีการดำเนินการเกี่ยวกับ (i) การศึกษาเพื่อความเป็นพลเมืองโลก และ (ii) การจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน รวมถึงความเสมอภาคทางเพศ และสิทธิมนุษยชน ซึ่งถูกให้ความสำคัญทุกระดับใน (a) นโยบายการศึกษาของประเทศ (b) หลักสูตร (c) การศึกษาของครู และ (d) การประเมินผลนักเรียน

เป้าประสงค์ที่ 4.A สร้างและยกระดับอุปกรณ์และเครื่องมือทางการศึกษาที่อ่อนไหวต่อเด็ก ผู้พิการ และเพศภาวะ และให้มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ที่ปลอดภัย ปราศจากความรุนแรง ครอบคลุม และมีประสิทธิภาพสำหรับทุกคน ใช้ตัวชี้วัดหลักที่ UN กำหนด 1 ตัวชี้วัด ดังนี้

ตัวชี้วัดหลักที่องค์การสหประชาชาติ (United Nations : UN) กำหนด

4.A.1 สัตว์ส่วนของโรงเรียนที่มีการเข้าถึง (a) ไฟฟ้า (b) อินเทอร์เน็ตที่ใช้ในการเรียนการสอน (c) เครื่องคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการเรียนการสอน (d) โครงสร้างพื้นฐาน และวัสดุอุปกรณ์ที่ได้รับการปรับให้เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางร่างกาย (e) น้ำดื่มพื้นฐาน (f) สิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานด้านสุขอนามัยที่แบ่งแยกตามเพศ และ (g) สิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานในการทำความสะอาดมือ (ตามนิยามตัวชี้วัดของ WASH ในเรื่อง น้ำ สุขอนามัย และสุขลักษณะสำหรับทุกคน)

เป้าหมาย : ร้อยละ 100 ภายในปี 2573

คำนิยาม

เครื่องมือทางการศึกษาที่อ่อนไหวต่อเด็ก ผู้พิการ และเพศภาวะ หมายถึง เครื่องมือทางการศึกษาที่เหมาะสมกับเด็ก ผู้พิการ และเพศภาวะ

เป้าประสงค์ที่ 4.B ขยายจำนวนทุนการศึกษาในทั่วโลกที่ให้สำหรับประเทศกำลังพัฒนา โดยเฉพาะประเทศที่พัฒนาน้อยที่สุด รัฐกำลังพัฒนาที่เป็นเกาะขนาดเล็กและประเทศในแอฟริกา เพื่อเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา รวมถึงการฝึกอาชีพ และโปรแกรมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารด้านเทคนิค วิศวกรรม และวิทยาศาสตร์ในประเทศพัฒนาแล้วและประเทศกำลังพัฒนาอื่น ๆ ภายในปี 2573 ใช้ตัวชี้วัดหลักที่ UN กำหนด 1 ตัวชี้วัด ดังนี้

ตัวชี้วัดหลักที่องค์การสหประชาชาติ (United Nations : UN) กำหนด

4.B.1 ปริมาณความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการที่เป็นทุนการศึกษาตามสาขาและประเภทการศึกษา

เป้าหมาย :

ประเภท	พ.ศ. 2560 - 2564	พ.ศ. 2565 - 2569	พ.ศ. 2570 - 2573
ฐานะผู้ให้	N/A	N/A	N/A
ฐานะผู้รับ	N/A	N/A	N/A

หน่วยจัดเก็บข้อมูลหลัก : กต. (TICA)

หน่วยสนับสนุน : ศธ., กพ., อว.

คำนิยาม

เงินช่วยเหลือด้านการพัฒนาอย่างเป็นทางการ (official development assistance) หมายถึง ความช่วยเหลือที่ให้แก่ประเทศต่าง ๆ ที่ปรากฏในรายชื่อประเทศกำลังพัฒนาผู้รับความช่วยเหลือของ DAC (Development Assistance Committee) และองค์การพหุภาคีที่ดำเนินงานด้านการพัฒนาให้แก่ประเทศผู้รับ โดยต้องเป็นความช่วยเหลือที่ให้โดยหน่วยงานภาครัฐ รวมทั้งรัฐบาลกลางและรัฐบาลท้องถิ่น หรือ โดยหน่วยงานบริหารของรัฐและมีการดำเนินการโดยมีวัตถุประสงค์ในการช่วยพัฒนาเศรษฐกิจและสวัสดิการของประเทศกำลังพัฒนา (ที่มา : กระทรวงการต่างประเทศ)

เป้าประสงค์ที่ 4.C เพิ่มจำนวนครูที่มีคุณภาพ รวมถึงการดำเนินการผ่านทางความร่วมมือระหว่างประเทศในการฝึกอบรมครูในประเทศกำลังพัฒนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศพัฒนาน้อยที่สุด และรัฐกำลังพัฒนาที่เป็นเกาะขนาดเล็ก ภายในปี 2573 ใช้ตัวชี้วัดหลักที่ UN กำหนด 1 ตัวชี้วัด ดังนี้

ตัวชี้วัดหลักที่องค์การสหประชาชาติ (United Nations : UN) กำหนด

4.C.1 สัดส่วนของครูในระดับ (a) ก่อนประถมศึกษา (b) ประถมศึกษา (c) มัธยมศึกษาตอนต้น และ (d) มัธยมศึกษาตอนปลาย (ประเภทสามัญศึกษาและประเภทอาชีวศึกษา) ที่อย่างน้อยได้รับการอบรมครู (เช่น การฝึกอบรมการสอน) ทั้งก่อนประจำการ (pre-service) หรือระหว่างประจำการ (in-service) ในระดับ/เกณฑ์มาตรฐานของประเทศ จำแนกตามเพศ

เป้าหมาย : กำหนดตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579

พ.ศ. 2560 - 2564	พ.ศ. 2565 - 2569	พ.ศ. 2570 - 2573
100	100	100

หน่วยจัดเก็บข้อมูลหลัก : ศธ. (สกศ., สป.)

หน่วยสนับสนุน : ศธ. (สพฐ., สอศ., สกอ.) กก. (สถาบันการพลศึกษา/โรงเรียนกีฬา) มท. (สส.)

พม. (กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ) วธ. (วิทยาลัยนาฏศิลป์) ตร. (บช. ตชด.)

พศ. (โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา) กทม. (สำนักการศึกษา)

11. 12 นโยบายการจัดการศึกษา 7 วาระเร่งด่วน (Quick Win) ของกระทรวงศึกษาธิการ (นางสาวตรีณัฐ เทียนทอง)

นางสาวตรีณัฐ เทียนทอง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เข้ารับตำแหน่งอย่างเป็นทางการ ในวันที่ 29 มีนาคม 2564 แถลง 12 นโยบายการจัดการศึกษา 7 วาระเร่งด่วน (Quick Win) ของกระทรวงศึกษาธิการ ดังนี้

เป็นรูปแบบการทำงานที่จะทำให้ครู บุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง ผู้เรียน และประชาชน กลับมาให้ความไว้วางใจในการทำงานของกระทรวงศึกษาธิการอีกครั้ง

- T ย่อมาจาก Transparency (ความโปร่งใส)
- R ย่อมาจาก Responsibility (ความรับผิดชอบ)
- U ย่อมาจาก Unity (ความเป็นอันหนึ่งอันเดียว)
- S ย่อมาจาก Student-Centricity (ผู้เรียนเป็นเป้าหมายแห่งการพัฒนา)
- T ย่อมาจาก Technology (เทคโนโลยี)

รูปแบบการทำงาน “TRUST” คือการพัฒนาต่อยอดจากรูปแบบการทำงาน “MOE ONE TEAM” หรือ “การทำงานร่วมกันเป็นหนึ่งเดียวของกระทรวงศึกษาธิการ” ที่กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการมาโดยตลอด ซึ่ง “TRUST” จะเข้ามาเป็นส่วนเสริมในเรื่องความโปร่งใส ทั้งในเชิงกระบวนการ

ทำงานและกระบวนการตรวจสอบจากภาคส่วนต่าง ๆ การสนับสนุนให้ผู้ปฏิบัติงานทุกคนดำเนินการตามภารกิจของตน

ด้วยความรับผิดชอบต่อตัวเอง องค์กร ประชาชน และประเทศชาติ ให้ความสำคัญกับการประสานความร่วมมือจากทุกภาคส่วน (Participation) ผ่านกลไกการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการดำเนินงานต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการยกระดับคุณภาพการศึกษา

ทั้งนี้ กระทรวงศึกษาธิการเป็นพื้นที่ของทุกคน มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียว ระหว่างครู บุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง ผู้เรียน และประชาชน ซึ่งมีเป้าหมายร่วมกัน คือ การมีผู้เรียนเป็นเป้าหมายแห่งการพัฒนา โดยการทำให้ผู้เรียนมีวิถีคิดและทักษะที่เป็นสากลสอดคล้องกับพลวัตในศตวรรษที่ 21 ควบคู่ไปกับสำนึกและความเข้าใจในความเป็นไทย ผ่านการมีความพร้อมด้านเทคโนโลยี ทั้งในเชิงโครงสร้าง (Infrastructure) คือ การเข้าถึงสิ่งจำเป็นและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการศึกษาอย่างทั่วถึง เพื่อลดความเหลื่อมล้ำของโอกาสในการศึกษา และในเชิงการเรียนรู้ (Learning) คือ แหล่งข้อมูล แหล่งเรียนรู้รูปแบบต่าง ๆ ที่ทันสมัย และจะช่วยให้ผู้เรียนทุกคนถึงพร้อมซึ่งคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทุกประการ

เพื่อเป็นการตระหนักถึงความสำคัญของยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ โดยเฉพาะแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 – 2580) ประเด็นการพัฒนา ศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพมนุษย์ การพัฒนาเด็กตั้งแต่ช่วงตั้งครรภ์จนถึงปฐมวัย การพัฒนาช่วงวัยเรียน/วัยรุ่น การพัฒนาและยกระดับศักยภาพวัยแรงงาน รวมถึงการส่งเสริมศักยภาพผู้สูงอายุ ประเด็นการพัฒนาการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย และประเด็นอื่นที่เกี่ยวข้อง

12 นโยบายการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ

1. การปรับปรุงหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ให้ทันสมัย และทันการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกระดับการศึกษาให้มีความรู้ ทักษะและคุณลักษณะที่เหมาะสมกับบริบทสังคมไทย

2. การพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพครูและอาจารย์ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและอาชีวศึกษา ให้มีสมรรถนะทางภาษาและดิจิทัล เพื่อให้ครูและอาจารย์ได้รับการพัฒนาให้มีสมรรถนะทั้งด้านการจัดการเรียนรู้ ด้วยภาษาและดิจิทัล สามารถปรับวิธีการเรียนการสอนและการใช้สื่อทันสมัย และมีความรับผิดชอบต่อผลลัพธ์ทางการศึกษาที่เกิดกับผู้เรียน

3. การปฏิรูปการเรียนรู้ด้วยดิจิทัลผ่านแพลตฟอร์มการเรียนรู้ด้วยดิจิทัลแห่งชาติ (NDLP) และการส่งเสริมการฝึกทักษะดิจิทัลในชีวิตประจำวัน เพื่อให้มีหน่วยงานรับผิดชอบพัฒนาแพลตฟอร์มการเรียนรู้ด้วยดิจิทัลแห่งชาติ ที่สามารถนำไปใช้ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ทันสมัยและเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ได้อย่างกว้างขวางผ่านระบบออนไลน์ และการนำฐานข้อมูลกลางทางการศึกษามาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารและการจัดการศึกษา

4. การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารและการจัดการศึกษา โดยการส่งเสริมสนับสนุนสถานศึกษาให้มีความเป็นอิสระและคล่องตัว การกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาโดยใช้จังหวัดเป็นฐาน โดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายการศึกษาแห่งชาติที่ได้รับการปรับปรุงเพื่อกำหนดให้มีระบบบริหารและการจัดการ รวมถึงการจัดโครงสร้างหน่วยงานให้เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพสถานศึกษาให้มีความเป็นอิสระและคล่องตัว การบริหารและการจัดการศึกษาโดยใช้จังหวัดเป็นฐาน มีระบบการบริหารงานบุคคลโดยยึดหลักธรรมาภิบาล

5. การปรับระบบการประเมินผลการศึกษาและการประกันคุณภาพ พร้อมจัดทดสอบวัดความรู้และทักษะที่จำเป็นในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาทั้งสายวิชาการและสายวิชาชีพ เพื่อให้ระบบการประเมินผลการศึกษาทุกระดับและระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ได้รับการปรับปรุงให้ทันสมัยตอบสนองผลลัพธ์ทางการศึกษาได้อย่างเหมาะสม

6. การจัดสรรและการกระจายทรัพยากรให้ทั่วถึงทุกกลุ่มเป้าหมาย รวมถึงการระดมทรัพยากรทางการศึกษาจากความร่วมมือทุกภาคส่วน เพื่อให้การจัดสรรทรัพยากรทางการศึกษามีความเป็นธรรมและสร้างโอกาสให้กลุ่มเป้าหมายได้เข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพทัดเทียมกลุ่มอื่น ๆ กระจายทรัพยากรทั้งบุคลากรทางการศึกษา งบประมาณและสื่อเทคโนโลยีได้อย่างทั่วถึง

7. การนำกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ (NQF) และกรอบคุณวุฒิอ้างอิงอาเซียน (AQRF) สู่การปฏิบัติเป็นการผลิตและการพัฒนากำลังคนเพื่อการพัฒนาประเทศ โดยใช้กรอบคุณวุฒิแห่งชาติ เชื่อมโยงระบบการศึกษาและการอาชีพ โดยใช้กลไกการเทียบโอนประสบการณ์ด้วยธนาคารหน่วยกิตและการจัดทำมาตรฐานอาชีพในสาขาที่สามารถอ้างอิงอาเซียนได้

8. การพัฒนาเด็กปฐมวัยให้ได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษาเพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจวินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย เพื่อเป็นการขับเคลื่อนแผนบูรณาการการพัฒนาเด็กปฐมวัย ตามพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2562 สู่การปฏิบัติเป็นรูปธรรม โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปเป็นกรอบในการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย และมีการติดตามความก้าวหน้าเป็นระยะ

9. การศึกษาเพื่ออาชีพและสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ เพื่อให้ผู้จบการศึกษาระดับปริญญาและอาชีวศึกษามีอาชีพและรายได้ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพและคุณภาพชีวิตที่ดีมีส่วนช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในเวทีโลกได้

10. การพลิกโฉมระบบการศึกษาไทยด้วยการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดการศึกษาทุกระดับการศึกษา เพื่อให้สถาบันการศึกษาทุกแห่งนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดการศึกษาผ่านระบบดิจิทัล

11. การเพิ่มโอกาสและการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพของกลุ่มผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษา และผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ เพื่อเป็นการเพิ่มโอกาสและการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพของกลุ่มผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษา และผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

12. การจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย โดยยึดหลักการเรียนรู้ตลอดชีวิต และการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อเพิ่มโอกาสและการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพของกลุ่ม ผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษาและผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

เนื่องด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในปัจจุบัน ได้ก่อให้เกิดความนิยมในรูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์ (Online) มากยิ่งขึ้น ส่งผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อการเตรียมผู้เรียนไทยให้มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ซึ่งมุ่งเน้นความเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurship) และความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ (Resilience) รวมถึง ปัญหาความปลอดภัยของสถานศึกษาและปัญหาความเหลื่อมล้ำของโอกาสในการศึกษาที่นับวันจะทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้นจึงเสนอให้มีวาระเร่งด่วน (Quick Win) ของกระทรวงศึกษาธิการ ดังต่อไปนี้

7 วาระเร่งด่วน (Quick Win) ของกระทรวงศึกษาธิการ

วาระที่ 1 เรื่องความปลอดภัยของผู้เรียน โดยจัดให้มีรูปแบบ วิธีการ หรือกระบวนการในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ มีความสุข และได้รับการปกป้องคุ้มครองความปลอดภัยทั้งด้านร่างกายและจิตใจ รวมถึงการสร้างทักษะให้ผู้เรียนมีความสามารถในการดูแลตนเอง จากภัยอันตรายต่าง ๆ ท่ามกลางสภาพแวดล้อมทางสังคม

วาระที่ 2 หลักสูตรฐานสมรรถนะ มุ่งเน้นการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายโดยยึดความสามารถของผู้เรียนเป็นหลัก และพัฒนาผู้เรียนให้เกิดสมรรถนะที่ต้องการ

วาระที่ 3 Big Data พัฒนาการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบและไม่ซ้ำซ้อน เพื่อให้ได้ข้อมูลภาพรวมการศึกษาของประเทศที่มีความครบถ้วน สมบูรณ์ ถูกต้องเป็นปัจจุบัน และสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้อย่างแท้จริง

วาระที่ 4 ขับเคลื่อนศูนย์ความเป็นเลิศทางการอาชีวศึกษา (Excellent Center) สนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์ความเป็นเลิศทางการอาชีวศึกษา (Excellent Center) ตามความเลิศของแต่ละสถานศึกษาและตามบริบทของพื้นที่ สอดคล้องกับความต้องการของปัจจุบันและอนาคต ตลอดจนมี การจัดการเรียนการสอนด้วยเครื่องมือที่ทันสมัย สอดคล้องกับเทคโนโลยีปัจจุบัน

วาระที่ 5 พัฒนาทักษะทางอาชีพ ส่งเสริมการจัดการศึกษาที่เน้นพัฒนาทักษะอาชีพของผู้เรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต สร้างอาชีพและรายได้ที่เหมาะสม และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของ ประเทศ

วาระที่ 6 การศึกษาตลอดชีวิต การจัดเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับประชาชนทุกช่วงวัยให้มีคุณภาพ และมาตรฐาน ประชาชนในแต่ละช่วงวัยได้รับการศึกษาตามความต้องการอย่างมีมาตรฐาน เหมาะสมและ เต็มตามศักยภาพตั้งแต่วัยเด็กจนถึงวัยชรา และพัฒนาหลักสูตรที่เหมาะสมเพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่สังคมผู้สูงวัย

วาระที่ 7 การจัดการศึกษาสำหรับผู้ที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ส่งเสริมการจัดการศึกษาให้ผู้ที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพสามารถดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีเกียรติศักดิ์ศรีเท่าเทียมกับผู้อื่นในสังคม สามารถช่วยเหลือตนเองและมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ

12. แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา (ฉบับปรับปรุง)

การปฏิรูปการศึกษา มุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาและปฏิรูประบบการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ สามารถรองรับความหลากหลายของการจัดการศึกษา และตอบโจทย์การพัฒนาของโลกอนาคต โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ผู้เรียนทุกกลุ่มวัยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน มีทักษะที่จำเป็นของโลกอนาคต สามารถแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีวินัย มีนิสัยใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และเป็นพลเมืองที่รู้สิทธิและหน้าที่ที่มีความรับผิดชอบ มีจิตสาธารณะ มีความรักและความภาคภูมิใจในความเป็นไทย โดยมีขอบเขตครอบคลุมทั้งการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาตั้งแต่ระดับปฐมวัยไปจนถึงระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนสู่การเรียนรู้ฐานสมรรถนะ เพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 การปฏิรูปกลไกและระบบการผลิตและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพมาตรฐาน จัดการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาโดยใช้ระบบทวิภาคีหรือระบบอื่น ๆ ที่เน้นการฝึกปฏิบัติอย่างเต็มรูปแบบ เพื่อนำไปสู่การจ้างงาน และการสร้างงาน และการปฏิรูปบทบาทการวิจัยและระบบธรรมาภิบาลของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อสนับสนุนการพัฒนาประเทศไทยออกจากกับดักรายได้ปานกลางอย่างยั่งยืน นำไปสู่การยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยมีกลไกสนับสนุนการขับเคลื่อนที่สำคัญ ได้แก่ การเร่งผลักดันร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ให้มีผลบังคับใช้การสร้างความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายทางสังคมและสื่อในการสร้างความรู้ ความเข้าใจ และมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการปฏิรูป และความเป็นเจ้าของของร่วมในเป้าหมายและความสำเร็จของการปฏิรูปของประชาชน การกระจายอำนาจสู่สถานศึกษา และการทดลองนำร่องกิจกรรมปฏิรูปที่เกี่ยวข้องกับภารกิจจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้สอดคล้องต่อบริบทพื้นที่อย่างยั่งยืน การบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศเพื่อการศึกษา (Big Data for Education) ให้สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการศึกษา ติดตาม เฝ้าระวังเด็กไม่ให้ออกจากระบบการศึกษา เพื่อให้การช่วยเหลือได้อย่างทันท่วงที รวมถึงการติดตามผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนรายบุคคลให้ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพและความสนใจของผู้เรียนการเปลี่ยนโลกทัศน์ทางการศึกษาของสาธารณชนในการสื่อสารปลุกฝัง พัฒนาวิถีคิด ปรับเปลี่ยนค่านิยม ทศนคติ ความคาดหวังต่อระบบการศึกษาที่มุ่งเน้นไปสู่การพัฒนา ระบบการศึกษาอิงฐานสมรรถนะ ที่มุ่งให้ครูและนักเรียนมีความสุขกับการเรียนรู้และพัฒนาความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ การกำหนดหน่วยงานเจ้าภาพหลักในการติดตาม รวบรวมผลการดำเนินงานจากเจ้าภาพหลักในแต่ละกิจกรรม และรายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาต่อคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาทั้งนี้ กิจกรรมปฏิรูปตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา ดังกล่าว ได้คำนึงถึงเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๕๔ ที่บัญญัติ

ให้มีการดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลา ๑๒ ปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนถึงการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายรวมทั้งสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และมาตรา ๒๕๘ จ (๔) ที่ครอบคลุมทั้งการพัฒนาเด็กเล็ก การสร้างโอกาสทางการศึกษา การปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน และการพัฒนาครู และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างทรัพยากรมนุษย์ที่เน้นการปฏิรูปการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ การพัฒนาและส่งเสริมพหุปัญญาที่หลากหลาย การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย และการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนา และยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคมที่ให้ความสำคัญกับการลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมในทุกมิติ การสร้างโอกาสในการเข้าถึงบริการทางการศึกษาการพัฒนาทักษะ

13. แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564)

กระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) โดยได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์มาใช้เป็นกรอบในการดำเนินงานเพื่อสร้างผลผลิตผลลัพธ์ให้เกิดกับผู้เรียน ได้อย่างมีความสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศในช่วงของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564) โดยสาระสำคัญ ดังนี้

วิสัยทัศน์

“มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้คู่คุณธรรม มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสุขในสังคม”

พันธกิจ

1. ยกกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ/ประเภทสู่สากล
2. เสริมสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษาของประชาชนอย่างทั่วถึง เท่าเทียม
3. พัฒนาระบบบริหารจัดการการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล

เป้าหมายหลักของแผนพัฒนาฯ (Extreme Goals)

1. คุณภาพการศึกษาของไทยดีขึ้น คนไทยมีคุณธรรมจริยธรรม มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาประเทศในอนาคต
2. กำลังคนได้รับการผลิตและพัฒนา เพื่อเสริมสร้างศักยภาพการแข่งขันของประเทศ
3. มีองค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม สนับสนุนการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน
4. คนไทยได้รับโอกาสในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต
5. ระบบบริหารจัดการการศึกษามีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล โดยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน

ตัวชี้วัดตามเป้าหมายหลัก

1. ผลคะแนนสอบ PISA ในแต่ละวิชา
2. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจากการทดสอบระดับชาติ

3. ร้อยละคะแนนเฉลี่ยของผู้เรียนที่มีคุณธรรมจริยธรรม
4. ร้อยละคะแนนเฉลี่ยของผู้เรียนทุกระดับการศึกษามีความเป็นพลเมืองและพลโลก
5. สัดส่วนผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายประเภทอาชีวศึกษาต่อสายสามัญ
6. ร้อยละความพึงพอใจของนายจ้างผู้ประกอบการที่มีต่อผู้สำเร็จการศึกษาระดับอาชีวศึกษาและระดับอุดมศึกษาที่ทำงานให้
7. ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาระดับอาชีวศึกษาและระดับอุดมศึกษาได้งานทำหรือประกอบอาชีพอิสระภายใน 1 ปี
8. ร้อยละของผลงานวิจัย นวัตกรรม งานสร้างสรรค์ สิ่งประดิษฐ์ที่ได้รับการเผยแพร่/ตีพิมพ์
9. ร้อยละขององค์ความรู้และสิ่งประดิษฐ์ที่นำไปใช้ประโยชน์ หรือแก้ไขปัญหาชุมชนท้องถิ่น
10. จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของคนไทยอายุ 15 – 59 ปี
11. ร้อยละของกำลังแรงงานที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นขึ้นไป
12. ร้อยละของนักเรียนต่อประชากรวัยเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย อายุ 15-17 ปี
13. สัดส่วนผู้เรียนในสถานศึกษาทุกระดับของรัฐต่อเอกชน
14. จำนวนภาคีเครือข่ายที่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัด /พัฒนาและส่งเสริมการศึกษา

ยุทธศาสตร์

1. พัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล
2. ผลิต พัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา
3. ผลิตและพัฒนากำลังคน รวมทั้งงานวิจัยที่สอดคล้องกับความต้องการของการพัฒนาประเทศ
4. ขยายโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษา และการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต
5. ส่งเสริมและพัฒนาาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา
6. พัฒนาระบบบริหารจัดการและส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

14. ยุทธศาสตร์การพัฒนาภาค

1) ทิศทางการพัฒนาภาคเหนือ

พัฒนาภาคเหนือ “ฐานเศรษฐกิจสร้างสรรค์มูลค่าสูง เชื่อมโยงเศรษฐกิจกับประเทศในกลุ่มอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง”

1. พัฒนาการท่องเที่ยวและธุรกิจบริการต่อเนื่องให้มีคุณภาพ สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มอย่างยั่งยืน และกระจายประโยชน์อย่างทั่วถึง รวมทั้งต่อยอดการผลิตสินค้าและบริการที่มีศักยภาพสูงด้วยภูมิปัญญาและนวัตกรรม
2. ใช้โอกาสจากเขตเศรษฐกิจพิเศษ และการเชื่อมโยงกับอนุภูมิภาค GMS BIMSTEC และ AEC เพื่อขยายฐานเศรษฐกิจของภาค
3. ยกกระดับเป็นฐานการผลิตเกษตรอินทรีย์และเกษตรปลอดภัย เชื่อมโยงสู่อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปที่สร้างมูลค่าเพิ่มสูง

4. พัฒนาคุณภาพชีวิตและแก้ไขปัญหาความยากจน
5. อนุรักษ์และฟื้นฟูป่าต้นน้ำให้คงความสมบูรณ์ จัดระบบบริหารจัดการน้ำอย่างเหมาะสม และเชื่อมโยงพื้นที่เกษตรให้ทั่วถึง ป้องกันและแก้ไขปัญหาลพิษหมอกควันอย่างยั่งยืน

2) ทิศทางการพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

พัฒนาอีสานสู่มิติใหม่เป็น “ศูนย์กลางเศรษฐกิจของอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง”

1. บริหารจัดการน้ำให้เพียงพอต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน
2. สร้างความเข้มแข็งของฐานเศรษฐกิจภายในควบคู่กับ การแก้ไขปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
3. ใช้โอกาสจากการพัฒนาโครงข่ายคมนาคมขนส่งที่เชื่อมโยงพื้นที่เศรษฐกิจหลักภาคกลาง และพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (EEC) เพื่อพัฒนาเมือง และพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ๆ ของภาค
4. พัฒนาความร่วมมือและใช้ประโยชน์จากข้อตกลงกับประเทศเพื่อนบ้าน

3) ทิศทางการพัฒนาภาคกลาง

“พัฒนากรุงเทพฯ สู่มหานครทันสมัย และภาคกลางเป็นฐานการผลิตสินค้าและบริการที่มีมูลค่าสูง”

1. พัฒนากรุงเทพฯ เป็นมหานครทันสมัยระดับโลกควบคู่กับการพัฒนาคุณภาพชีวิตและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมเมือง
2. พัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงระดับนานาชาติและสร้างความเชื่อมโยงเพื่อกระจายการท่องเที่ยวทั่วทั้งภาค
3. ยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมโดยใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน
4. บริหารจัดการน้ำและทรัพยากรธรรมชาติเพื่อแก้ไขปัญหาน้ำท่วม ภัยแล้ง และคงความสมดุลของระบบนิเวศอย่างยั่งยืน
5. เปิดประตูการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว เชื่อมโยงเขตเศรษฐกิจพิเศษทวาย-ภาคกลาง-ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก
6. พัฒนาความเชื่อมโยงเศรษฐกิจและสังคมกับทุกภาคเพื่อเสริมสร้างเสถียรภาพและลดความเหลื่อมล้ำภายในประเทศ

4) ทิศทางการพัฒนาภาคตะวันออก

“ฐานเศรษฐกิจชั้นนำของอาเซียน”

1. เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของฐานอุตสาหกรรมเดิม และส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมแห่งอนาคต
2. พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการผลิตอาหารและสินค้าเกษตร
3. ปรับปรุงมาตรฐานสินค้าและธุรกิจบริการด้านการท่องเที่ยว

4. พัฒนาสภาพแวดล้อมเมืองสำคัญของจังหวัดให้เป็นเมืองน่าอยู่ เอื้อต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างมีสมดุล

5. พัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจชายแดนให้เป็นประตูเศรษฐกิจเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านให้เจริญเติบโตอย่างยั่งยืนและเกิดผลที่เป็นรูปธรรม

6. พัฒนาคณะและชุมชนให้มีคุณภาพโดยการจัดบริการสังคมให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน

7. ปกป้องและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้มีความหลากหลาย อุดมสมบูรณ์

5) ทิศทางการพัฒนาภาคใต้

“ภาคใต้เป็นท้องที่เกี่ยวพันกับอนาคตอากาศระดับโลกเป็นศูนย์กลางผลิตภัณฑ์ยางพาราและปาล์มน้ำมันของประเทศและเมืองเศรษฐกิจเชื่อมโยงการค้าการลงทุนกับภูมิภาคอื่นของโลก”

1. พัฒนาการท่องเที่ยวของภาคให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพชั้นนำของโลก
2. พัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปยางพาราและปาล์มน้ำมันแห่งใหม่ของประเทศ
3. พัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรหลักของภาค
4. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสนับสนุนการท่องเที่ยว การพัฒนาเขตอุตสาหกรรม และการเชื่อมโยงการค้าโลก

6) ทิศทางการพัฒนาภาคใต้ชายแดน

“เป็นแหล่งผลิตภาคเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปที่สำคัญของประเทศ และเป็นเมืองชายแดนเชื่อมโยงการค้าและการท่องเที่ยวกับพื้นที่ภาคใต้และการพัฒนาเศรษฐกิจของมาเลเซียและสิงคโปร์”

1. พัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตร เพื่อความมั่นคงให้กับภาคการผลิต
2. พัฒนาเมืองสู่โกลบอลและเมืองเบตงให้เป็นเมืองการค้าและเมืองท่องเที่ยวชายแดน
3. เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน

15. ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดสุราษฎร์ธานี

วิสัยทัศน์ (Vision)

“เมืองเกษตรคุณภาพ การท่องเที่ยวยั่งยืน สังคมเป็นสุข”

เป้าประสงค์รวม (Goals)

1. เพิ่มศักยภาพการพัฒนาเศรษฐกิจ ด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรการท่องเที่ยว และการขนส่งโลจิสติกส์
2. สู้อสังคมนิยมสุขด้วยการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน
3. มีฐานทรัพยากรธรรมชาติ และบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน

พันธกิจ (Missions)

- 1) พัฒนาศักยภาพทางเศรษฐกิจ (ด้านเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมต่อเนื่องและการท่องเที่ยว) ให้มีความมั่นคงและเจริญเติบโตอย่างมีเสถียรภาพ

- 2) พัฒนาสังคม คุณธรรมและคุณภาพชีวิตของประชาชน
- 3) บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้ยั่งยืน
- 4) บริหารจัดการภาครัฐตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

ประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด (Strategic issues)

- ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเพิ่มศักยภาพการแข่งขันภาคเกษตร และอุตสาหกรรมเกษตร
- ยุทธศาสตร์ที่ 2 การส่งเสริมอุตสาหกรรมบริการและการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน
- ยุทธศาสตร์ที่ 3 การเชื่อมโยงเส้นทางคมนาคมและศูนย์โลจิสติกส์ (Logistics) ภาคใต้ตอนบน
- ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาสังคมปลอดภัย คุณภาพชีวิตที่ดี และมีศักยภาพในการแข่งขัน
- ยุทธศาสตร์ที่ 5 การสร้างฐานทรัพยากรธรรมชาติที่มั่นคงและมีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม

ส่วนที่ 3

สาระสำคัญของแผนพัฒนาการศึกษา (พ.ศ. 2563 - 2565) จังหวัดสุราษฎร์ธานี ฉบับบททวนประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

ทิศทางการพัฒนาการศึกษา

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้ศึกษาวิเคราะห์นโยบายทางการศึกษา สภาพการจัดการศึกษา จากข้อมูลสารสนเทศ ปัญหาและความต้องการในการพัฒนาซึ่งทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ได้ร่วมกันกำหนดทิศทางการพัฒนาการศึกษา ระยะ 3 ปี (พ.ศ.2563 - 2565) จากการวิเคราะห์ สภาพแวดล้อมและบริบทที่เกี่ยวข้อง จึงกำหนดทิศทางการพัฒนาการศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี ภายใต้ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ประเด็นยุทธศาสตร์ ตัวชี้วัดความสำเร็จ และ กลยุทธ์ ดังนี้

วิสัยทัศน์ (Vision)

“ยกระดับคุณภาพการศึกษา สร้างคนดี มีคุณธรรม เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ มีคุณภาพชีวิตที่ดี ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21”

คำอธิบายวิสัยทัศน์

ยกระดับคุณภาพการศึกษา หมายถึง การพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษา ตามองค์ประกอบคุณภาพให้เป็นไปตามเกณฑ์และมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด โดยองค์ประกอบคุณภาพ การศึกษาที่สำคัญ คือ 1) คุณภาพการบริหารจัดการของหน่วยงานที่จัดการศึกษาทุกระดับ และ 2) คุณภาพผู้เรียนทุกช่วงวัย มีหลักสูตรตอบโจทย์การพัฒนาทุกช่วงวัย

สร้างคนดี หมายถึง การพัฒนาและส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้เรียนทุกช่วงวัยเป็นคนดี โดยมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ค่านิยมไทยและความเป็นคนดีเพื่อสร้างสังคมที่เป็นสุขของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

มีคุณธรรม หมายถึง การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งปลูกฝังด้านปัญญา พัฒนาระบบการคิดของผู้เรียนให้มีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ และ มุ่งพัฒนาความสามารถทางอารมณ์ โดยการปลูกฝังให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของตนเอง เข้าใจตนเอง เห็นอกเห็นใจผู้อื่น สามารถแก้ปัญหาขัดแย้งทางอารมณ์ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมทั้ง 8 ประการ ประกอบด้วย 1) ขยัน 2) ประหยัด 3) ซื่อสัตย์ 4) มีวินัย 5) สุภาพ 6) สะอาด 7) สามัคคี 8) มีน้ำใจ และมีกวนน้อมนำ พระบรมราโชบาย ร.10 ทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง 2) มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง - มีคุณธรรม 3) มีงานทำ มีอาชีพ 4) เป็นพลเมืองที่ดี

สังคมแห่งการเรียนรู้ หมายถึง หน่วยงานทางการศึกษามีการสร้าง ส่งเสริม สนับสนุนให้หน่วยงาน ผู้จัดการศึกษาเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้โดยการสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในหน่วยงานทางการศึกษา และใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาทั้งจากภายในและภายนอกหน่วยงานทางการศึกษาเพื่อพัฒนา การเรียนรู้ของผู้เรียนทุกช่วงวัย และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันของผู้เรียนทุกช่วงวัย บุคลากร หน่วยงานทางการศึกษา ครอบครัวยุวมชนและองค์กรที่เกี่ยวข้อง มีเทคโนโลยีที่ตอบสนอง เข้าถึงได้ทุกที่ทุกเวลา

มีคุณภาพชีวิตที่ดี หมายถึง คุณภาพการดำเนินชีวิตของผู้เรียนจากการมีสมรรถนะและทักษะสำคัญทั้งในด้านร่างกาย(Physical Domain) ด้านจิตใจ (Psychological Domain) ความสัมพันธ์ทางสังคม (Social Relationships) และด้านสิ่งแวดล้อม (Environment Environment) โดยมีสมรรถนะและทักษะสำคัญเพื่อการมีคุณภาพการดำเนินชีวิต ได้แก่ สมรรถนะด้านการคิดวิเคราะห์สังเคราะห์ สมรรถนะด้านความรู้ใฝ่เรียน สมรรถนะด้านทักษะชีวิตและความปลอดภัย สมรรถนะด้านการใช้เทคโนโลยีและสารสนเทศ และสมรรถนะด้านทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศและการสื่อสารสากล สร้างงาน สร้างอาชีพ ที่ตอบสนองในพื้นที่

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่องค์พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ที่พระราชทานแก่ปวงชนชาวไทยในการดำเนินชีวิต โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท คำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตลอดจนใช้ความรู้ความรอบคอบ และคุณธรรม ประกอบการวางแผน การตัดสินใจ และการกระทำให้เกิดคุณภาพชีวิตที่เพียงพอและพอเพียง

การเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21 หมายถึง การเปลี่ยนแปลงของสังคมโดยรวมปัจจุบัน สังคมโลกและสังคมไทยกำลังก้าวเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 อันเป็นยุคที่มีความสลับซับซ้อนและมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทำให้การศึกษาของไทยถึงเวลาปรับเปลี่ยนอีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้การศึกษาสามารถสร้างผลผลิตได้สอดคล้องกับความต้องการและบริบทของสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แผนผังเชื่อมโยงสาระสำคัญของแผนพัฒนาการศึกษา (พ.ศ. 2563 - 2565) จังหวัดสุราษฎร์ธานี ฉบับทบทวนประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

วิสัยทัศน์	ยกระดับคุณภาพการศึกษา สร้างคนดี มีคุณธรรม เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ มีคุณภาพชีวิตที่ดีตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21						
------------	--	--	--	--	--	--	--

พันธกิจ	ส่งเสริมความมั่นคงแก่สถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ปกป้องคุ้มครอง จริยธรรม และขนานนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และพระบรมราโชบายสู่การปฏิบัติ	ผลิต พัฒนาและเสริมสร้าง ศักยภาพกำลังคนให้มีความพร้อมรอบรับการพัฒนาจังหวัดสุราษฎร์ธานี	พัฒนาศักยภาพและการเรียนรู้ ตลอดช่วงอายุอย่างมีคุณภาพ พร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ 21 และรองรับยุทธศาสตร์ การพัฒนาจังหวัดสุราษฎร์ธานี	เสริมสร้างโอกาสและความเสมอภาคในการเข้าถึงการศึกษาอย่างทั่วถึงตามศักยภาพของผู้เรียน เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา	สร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	พัฒนาระบบบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล	ส่งเสริมและประสานความร่วมมือจากองค์กรภาคีเครือข่ายและทุกภาคส่วนของสังคมในการพัฒนา ผู้เรียนทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี ตลอดจนการยกย่อง เชิดชูเกียรติและให้เป็นแบบอย่าง
---------	---	---	---	---	--	--	---

ยุทธศาสตร์	การจัดการศึกษา เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ	พัฒนาผู้เรียนให้ได้มาตรฐานตามหลักสูตรและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน	พัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์	สร้างโอกาสความเสมอภาคและลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา	ส่งเสริมการจัดการศึกษา เพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	พัฒนาระบบบริหารจัดการเชิงบูรณาการในพื้นที่ให้มีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล	ส่งเสริมและประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานทางการศึกษากับองค์กร ภาคีเครือข่าย และทุกภาคส่วนของสังคมในการสร้างคนดี
------------	---	--	---	---	--	---	---

เป้าประสงค์	ผู้เรียนมีความจงรักภักดีต่อสถาบันหลักของชาติ ยึดมั่นการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข	ผู้เรียนได้รับการพัฒนาให้มีศักยภาพตอบสนองต่อความต้องการของจังหวัด	ผู้เรียนได้รับการศึกษาและการเรียนรู้ทุกช่วงวัยที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของชาติและส่งเสริมทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21	คนทุกช่วงวัยได้รับโอกาสในการเข้าถึงบริการการศึกษาและการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ตอบสนองความต้องการผู้เรียนทุกช่วงวัยและผู้ที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ	คนทุกช่วงวัยมีจิตสำนึกและพฤติกรรมรักษาสีสิ่งแวดล้อม	หน่วยงานทางการศึกษามีระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล	ผู้เรียนทุกช่วงวัยได้รับการให้เป็นคนดี การได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ สามารถเป็นแบบอย่างที่ดีของสังคม
	ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม วิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและพระบรมราโชบาย	ผู้เรียนมีวิสัย สิ่งประดิษฐ์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่สร้างผลผลิตและมูลค่าเพิ่มในการรองรับการพัฒนาจังหวัด	คนทุกช่วงวัยของจังหวัดได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพตามความถนัดและความสามารถของพหุปัญญาและมีคุณภาพในการดำรงชีวิตที่ดี				
	ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ และมีภูมิคุ้มกันจากปัญหาภัยคุกคามในทุกรูปแบบ		คนทุกช่วงวัยของจังหวัดเข้าถึงการศึกษาโดยผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา				

ตารางที่ 30 แสดงความเชื่อมโยงพันธกิจ ยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์รวม และตัวชี้วัดของแผนพัฒนาการศึกษา (พ.ศ. 2563 - 2565) จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ฉบับทบทวนประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

พันธกิจ 1. ส่งเสริมความมั่นคงแก่สถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ พระบรมราโชบายสู่การปฏิบัติ

ช่วงวัย	ยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์รวม	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย(ปี พ.ศ.)			กลยุทธ์/มาตรการ	โครงการ	ผู้รับผิดชอบ
				2563	2564	2565			
☐ วัยการตั้งครรภ์/ ปฐมวัย ☒ วัยเรียน/วัยรุ่น ☒ วัยแรงงาน ☒ วัยผู้สูงอายุ	1. การจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ	1. ผู้เรียนมีความจงรักภักดีต่อสถาบันหลักของชาติ ยึดมั่นการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข	1. ร้อยละของสถานศึกษาที่มีการจัดการเรียนการสอน/กิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมือง (Civic Education) เพิ่มขึ้น	94.61	95	95	1. ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้าง ความจงรักภักดีต่อสถาบันหลักของชาติ การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข	1. โครงการปลูกฝังผู้เรียนให้เลื่อมใสและศรัทธาในสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์	- สพฐ. / สอศ. - สช. - กศน. - ตชด. - สำนักพระพุทธฯ - ปรียัติธรรม - การศึกษาโดยครอบครัว - การศึกษาโดยสถานประกอบการ - อปท.
		2. ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม วิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและพระบรมราโชบาย				2. ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และพระบรมราโชบายสู่การปฏิบัติ	1. โครงการหลักสูตรพุทธทาสศึกษา 2. โครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมผู้เรียนในการดำรงชีวิต 3. โครงการปลูกฝังผู้เรียนให้ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 4. โครงการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สู่การปฏิบัติในสถานศึกษา	- สพฐ. / สอศ. - สช. - กศน. - ตชด. - สำนักพระพุทธฯ - ปรียัติธรรม - การศึกษาโดยครอบครัว - การศึกษาโดยสถานประกอบการ - อปท.	

ช่วงวัย	ยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์รวม	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย(ปี พ.ศ.)			กลยุทธ์/มาตรการ	โครงการ	ผู้รับผิดชอบ
				2563	2564	2565			
								5. โครงการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติทุกหน่วยงาน - สพฐ./อบจ./ศจ. - สอศ. - กรมแรงงาน กระทรวงแรงงาน - ประกันสังคม - สำนักนายกรัฐมนตรี - กระทรวงมหาดไทย - กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ - กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม - อุตสาหกรรมจังหวัด - ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงาน	
								6. โครงการหลักสูตรระยะสั้นสำหรับพระภิกษุด้านการเทศน์ (หลักสูตรระยะสั้น 1 ปี) 7. โครงการปฏิบัติธรรม วิปัสสนากรรมฐาน 8. โครงการพัฒนาทักษะการดำรงชีวิต (บนพื้นฐานของความเป็นจริง) โดยใช้หลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาบูรณาการ (หลักสูตรระยะสั้น 1 ปี) 9. โครงการประชุม ประชาพิจารณ์ การมีส่วนร่วมในการให้ความคิดเห็น - วิทยาลัยสารพัดช่าง/อาชีวะ/เทศบาล/ พัฒนาชุมชน - กระทรวงสาธารณสุข (รพ. สาธารณสุขชุมชน) - เทศบาล / อบจ. - เทศบาล/สาธารณสุข/พัฒนาชุมชน - องค์กรภาครัฐ/กรมกิจการผู้สูงอายุ - กรมแรงงาน/กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน - หน่วยงานกรมประชาสัมพันธ์	

ช่วงวัย	ยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์รวม	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย(ปี พ.ศ.)			กลยุทธ์/มาตรการ	โครงการ	ผู้รับผิดชอบ
				2563	2564	2565			
								10. โครงการเกษตรชุมชนบนรากฐานชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน 11. โครงการขับเคลื่อนสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี	- สำนักงานจังหวัดสุราษฎร์ธานี - ศธจ./สพป.สฎ. 1, 2, 3/สพม.11 - ว.เทคนิคสฎ./ว.เทคนิค กด./ว.พยาบาลพระบรมราชชนนี - อบจ./ทม.เกาะสมุย/ - การยางฯจ.สฎ. - มูลนิธิกุศลศรัทธาสฎ. - การท่องเที่ยวจ.สฎ.
		3. ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ และมีภูมิคุ้มกันจากปัญหาภัยคุกคามในทุกรูปแบบ	2. ร้อยละของสถานศึกษาที่ปลอดภัย เสพติดเพิ่มขึ้น	100	100	100	3. ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาเพื่อป้องกันและแก้ไข ปัญหาภัยคุกคามในทุกรูปแบบ	1. โครงการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะและภูมิคุ้มกันในการดำรงชีวิตภายใต้สังคมที่เป็นพหุวัฒนธรรม	- สพฐ. / สอศ./ สช./ กศน. - ดชด., - อปท. - สำนักพระพุทธฯ - ปรียัติธรรม - การศึกษาโดยครอบครัว - การศึกษาโดยสถานประกอบการ

ช่วงวัย	ยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์รวม	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย(ปี พ.ศ.)			กลยุทธ์/มาตรการ	โครงการ	ผู้รับผิดชอบ
				2563	2564	2565			
			13. อัตราการได้งานทำ/ ประกอบอาชีพอิสระ ของ ผู้สำเร็จการศึกษา ระดับอุดมศึกษา ภายในระยะเวลา 1 ปี เพิ่มขึ้น 14. มีฐานข้อมูลความต้องการ กำลังคน (Demand) จำแนก ตามกลุ่มอุตสาหกรรมอย่าง ครบถ้วน	ไม่มีการเก็บ ข้อมูล		30:70	16. โครงการอบรมวิชาชีพ เสริมรายได้ -สร้างงานสร้างอาชีพ (คนไม่มีอาชีพ) -สร้างโอกาสในการทำอาชีพรองรับวัยเกษียณ 17. โครงการส่งเสริมพัฒนาอาชีพสำหรับผู้ สูงอายุ 18. โครงการขยายโอกาสการมีงานทำให้ผู้สูง วัย	- วิทยาลัยสารพัดช่าง/อาชีวะ/ เทศบาล/ พัฒนาชุมชน - กระทรวงสาธารณสุข (รพ. สาธารณสุขชุมชน) - เทศบาล / อบจ. - เทศบาล/สาธารณสุข/พัฒนาชุมชน - องค์กรภาครัฐ/กรมกิจการ ผู้สูงอายุ - กรมแรงงาน/ กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน - หน่วยงานกรมประมงสงขลา	
				ไม่มีการเก็บ ข้อมูล		60	19. โครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้งานอาชีพเพื่อ การมีงานทำ สำหรับนักเรียนพิการ เด็กด้อย โอกาส นักเรียนและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี	1. หน่วยงาน (หลัก) สำนักงาน ส่งเสริมการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดสุราษฎร์ธานี 2.หน่วยงาน (ร่วม) โรงเรียน สอนคนตาบอดภาคใต้ จังหวัด สุราษฎร์ธานี / โรงเรียนศึกษา สงเคราะห์สุราษฎร์ธานี / ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำ จังหวัดสุราษฎร์ธานี / โรงเรียนตำรวจตระเวนชาย แดนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี	
				ไม่มีการเก็บ ข้อมูล		80			

ช่วงวัย	ยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์รวม	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย(ปี พ.ศ.)			กลยุทธ์/มาตรการ	โครงการ	ผู้รับผิดชอบ
				2563	2564	2565			
						75			
						100			
		5. ผู้เรียนมีวิจัย สิ่งประดิษฐ์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ สร้างผลผลิตและมูลค่าเพิ่ม ในการรองรับการพัฒนา จังหวัดฯ	15. จำนวนโครงการ/งานวิจัย เพื่อสร้างองค์ความรู้/นวัตกรรม ที่นำไปใช้ประโยชน์ในการ พัฒนาประเทศเพิ่มขึ้น 16. ร้อยละของผลงาน วิจัยที่ ได้รับการตีพิมพ์ใน <u>ระดับ นานาชาติเพิ่มขึ้น</u>	4			5. ส่งเสริม สนับสนุน และ พัฒนาการวิจัย สิ่งประดิษฐ์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมเพื่อ สนับสนุนการพัฒนาจังหวัดฯ		

พันธกิจ 3. พัฒนาศักยภาพและการเรียนรู้ตลอดช่วงอายุอย่างมีคุณภาพ พร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ 21 และรองรับยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ช่วงวัย	ยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์รวม	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย(ปี พ.ศ.)			กลยุทธ์/มาตรการ	โครงการ	ผู้รับผิดชอบ
				2563	2564	2565			
☒ วัยการตั้งครรภ์/ ปฐมวัย ☒ วัยเรียน/วัยรุ่น ☐ วัยแรงงาน ☒ วัยผู้สูงอายุ	3. พัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์	6. ผู้เรียนได้รับการศึกษาและการเรียนรู้ทุกช่วงวัยที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของชาติและส่งเสริมทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 7. คนทุกช่วงวัยของจังหวัดฯ ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพตามความถนัดและความสามารถของพหุปัญญาและมีความสามารถในการดำรงชีวิตที่ดี 8. คนทุกช่วงวัยของจังหวัดฯ เข้าถึงการศึกษาโดยผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา	17. สัดส่วนนักเรียนปฐมวัย (3 – 5 ปี) ต่อประชากรกลุ่มอายุ 3 – 5 ปี เพิ่มขึ้น 18. ประชากรอายุ 6 – 11 ปีได้เข้าเรียนระดับประถมศึกษาทุกคน 19. ประชากรอายุ 12 – 14 ปี ได้เข้าเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่าทุกคน 20. สัดส่วนนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า(15–17 ปี) ต่อประชากร กลุ่มอายุ 15 – 17 ปี เพิ่มขึ้น 21. ประชากรวัยแรงงาน (15 – 59 ปี) มีจำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยเพิ่มขึ้น 22. ร้อยละของแหล่งเรียนรู้ (พิพิธภัณฑ์ สวนสัตว์ ห้องสมุด	50	100	90	6. ส่งเสริม สนับสนุนระบบการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการพัฒนาทักษะสำหรับศตวรรษที่ 21 7. ส่งเสริม สนับสนุนพหุปัญญา ผ่านครอบครัว ระบบสถานศึกษา สภากวาดล้อม รวมทั้งสื่อตั้งแต่ระดับปฐมวัย 8. ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาผู้มี ความสามารถพิเศษให้มีบทบาทเด่นในระดับต่าง ๆ ทั้งด้านกีฬา ภาษา และวรรณกรรม สุนทรียศิลป์ตลอดจนการวิจัย 9. ส่งเสริมเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาสำหรับคนทุกช่วงวัย	1. โครงการเตรียมความพร้อมก่อนมีครอบครัว 2. โครงการเตรียมความพร้อมคู่สมรสก่อนแต่งงาน 3. โครงการเตรียมความพร้อมก่อนการมีบุตร 4. โครงการครอบครัวมีสุข มีลูกเมื่อพร้อมบริการให้คำปรึกษา และให้ความรู้เกี่ยวกับการวางแผนครอบครัวสำหรับพ่อแม่เมื่อใหม่ 5. โครงการตรวจสุขภาพเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนการมีบุตร 6. โครงการจัดทำคู่มือการให้คำปรึกษาการวางแผนครอบครัวสำหรับพ่อแม่เมื่อใหม่ 7. โครงการจัดทำคู่มือการให้บริการในการเตรียมความพร้อมก่อนสมรสและก่อนมีบุตร 8. โครงการโรงเรียนพ่อแม่ 9. โครงการตั้งครรภ์คุณภาพเพื่อลูกเกิดรอดปลอดภัย 10. โครงการสำรวจหญิงตั้งครรภ์และมารดา ที่ครัวเรือนยากลำบาก เพื่อให้เข้ารับบริการก่อนและหลังคลอดอย่างต่อเนื่องและครบวงจร (ตรวจเยี่ยม ติดตาม ดูแล สุขภาพหญิงมีครรภ์)	1. กระทรวงสาธารณสุข - กรมการแพทย์ - กรมอนามัย - สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด 2. กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ 3. กระทรวงศึกษาธิการ 4. กระทรวงมหาดไทย - องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น 5. กระทรวงยุติธรรม 6. สำนักงานประกันสังคม 7. ผู้ปกครองและประชาชน

ช่วงวัย	ยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์รวม	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย(ปี พ.ศ.)			กลยุทธ์/มาตรการ	โครงการ	ผู้รับผิดชอบ
				2563	2564	2565			
			<p>ศูนย์ ฯลฯ) ที่ได้รับการพัฒนาให้สามารถจัดบริการทางการศึกษาและมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่มีคุณภาพเพิ่มขึ้น</p> <p>23. สถานศึกษาทุกแห่งมีอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง และมีคุณภาพ</p> <p>24. ดัชนีความเสมอภาคของอัตราการเข้าเรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามฐานะทางเศรษฐกิจและพื้นที่ลดลง</p> <p>25. ร้อยละของเด็กแรกเกิด - 5 ปี มีพัฒนาการสมวัยเพิ่มขึ้น</p> <p>26. ร้อยละของนักเรียนที่มีคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้้นพื้นฐาน (O-NET) แต่ละวิชาผ่านเกณฑ์คะแนนร้อยละ 50 ขึ้นไปเพิ่มขึ้น</p>	ไม่มีการเก็บข้อมูล		50		<p>11. โครงการพัฒนาการให้บริการการคลอตามมาตรฐาน</p> <p>12. โครงการสมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็กในรูปแบบ E-Book และ Application</p> <p>13. โครงการส่งเสริมแม่เฝ้าระวังลูก</p> <p>14. โครงการเยี่ยมแม่ดูแลลูก</p> <p>15. โครงการส่งเสริมการฝากครรภ์</p> <p>16. โครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของแม่และเด็กหญิงให้นมบุตร</p> <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมโภชนาการแม่และเด็ก - กิจกรรมเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ <p>17. โครงการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือน</p> <p>18. โครงการสร้างกระแสสังคมให้หญิงไทยมีความรู้และตระหนักในการเลี้ยงดูบุตรด้วยนมแม่</p> <p>19. โครงการส่งเสริมโภชนาการหญิงให้นมบุตร</p> <p>20. โครงการส่งเสริมการจัดตั้งมุมนมแม่ในสถานที่ทำงาน</p> <p>21. โครงการขับเคลื่อนนโยบายโภชนาการ</p> <p>22. โครงการแม่อิ่มลูกไม่ออด</p> <p>23. โครงการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคด้วยวัคซีนในเด็ก</p> <p>24. โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย</p>	
				100					

ช่วงวัย	ยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์รวม	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย(ปี พ.ศ.)			กลยุทธ์/มาตรการ	โครงการ	ผู้รับผิดชอบ
				2563	2564	2565			
			27. ความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ย ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินัยพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนระหว่างพื้นที่/ภาคการศึกษาในวิชาคณิตศาสตร์และภาษาอังกฤษลดลง	24.19	100	100		25. โครงการส่งเสริมดูแลและจัดประสบการณ์เรียนรู้จากการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย	
			28. คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบโครงการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ (Programme for International Student Assessment หรือ PISA) ของนักเรียนอายุ 15 ปี ในวิชาวิทยาศาสตร์ การอ่านและคณิตศาสตร์สูงขึ้น	ป.6 ท.75.15 ค. 31.86 ว. 26.62 อ. 25.03 ม.3		1.0		26. โครงการส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์จิตใจ และสังคม ของเด็กปฐมวัย	
			29. ระดับความสามารถด้านการใช้ภาษาอังกฤษเฉลี่ยของผู้สำเร็จการศึกษาในแต่ละระดับ	ท. 48.00 ค. 13.77 ว. 4.39 อ. 9.11		85		27. โครงการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ของเด็กปฐมวัย	
						50		28. โครงการวันครอบครัว	
								29. โครงการเสริมสร้างปฏิสัมพันธ์เชิงบวก เพื่อสร้างความรักความอบอุ่นในครอบครัว	
								30. โครงการจัดทำคู่มืออาหารตามวัน	
								31. โครงการบริโภคดี ชีวิตมีสุข	
								32. โครงการครอบครัวโภชนาการ	
								33. โครงการส่งเสริมเด็กปฐมวัยสูงที่สุดส่วน	
								34. โครงการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโดยให้วัคซีนพื้นฐาน	
								35. โครงการพัฒนาสื่อเพื่อปฐมวัย	
								36. โครงการสนับสนุนสิ่งปลูกสร้างที่ปลอดภัยเพื่อเด็กปฐมวัย	
								37. โครงการเลี้ยงดูลูกน้อยตามมาตรฐานสากล	
								38. โครงการผลิตสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับการพัฒนาของเด็กตามวัย	
								39. โครงการบริการดูแลเด็กในสถานที่ทำงานของพ่อแม่	

ช่วงวัย	ยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์รวม	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย(ปี พ.ศ.)			กลยุทธ์/มาตรการ	โครงการ	ผู้รับผิดชอบ
				2563	2564	2565			
			เมื่อทดสอบตามมาตรฐาน ความสามารถ ทางภาษาอังกฤษ (CEFR) สูงขึ้น 30. ร้อยละการอ่านของ คนไทย (อายุตั้งแต่ 6 ปี ขึ้นไป) เพิ่มขึ้น 31. มีระบบเครือข่าย เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อ การศึกษาที่ทันสมัย สนองตอบความต้องการ ของผู้ใช้บริการอย่างมี ประสิทธิภาพ 32. อัตราการออก กลางคืนของผู้เรียนระดับ การศึกษา ขั้นพื้นฐานลดลง 33. ร้อยละของ สถานศึกษาที่จัด การศึกษาโดยบูรณาการ องค์ความรู้แบบสะสมเต็ม ศึกษาเพิ่มขึ้น	ม.6 ท. 66.88 ค. 8.93 ว. 12.43 อ. 4.40 ส. 3.73 น้อยกว่า 5	น้อยกว่า 5	น้อยกว่า 5	40. โครงการวิจัยและพัฒนา องค์ความรู้ นวัตกรรมเกี่ยวกับเด็ก ปฐมวัย 41. โครงการพัฒนารูปแบบการ จัดสรรงบประมาณตอบสนองการ พัฒนาเด็กปฐมวัย 42. โครงการพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มี ความต้องการพิเศษ		
				-วิทยาศาสตร์ 426 -การอ่าน 393 -คณิตศาสตร์ 419		500	43. โครงการจัดการศึกษาทางไกล ผ่านดาวเทียม (DLTV/DLIT) 44. โครงการพัฒนาระบบเครือข่าย อินเทอร์เน็ตครอบคลุมทุกโรงเรียน ทุกห้องเรียน 45. โครงการพัฒนาระบบดูแล ช่วยเหลือผู้เรียนให้สำเร็จหลักสูตร การศึกษาค่าบังคับ 46. โครงการยกระดับการเรียนการสอน ภาษาต่างประเทศ (อังกฤษ - จีน) 47. โครงการPartnership School หรือโรงเรียนร่วมพัฒนา 48. โครงการพัฒนาสุขภาวะผู้เรียน 49. โครงการก่อสร้างสนามกีฬา ระดับตำบล 50. โครงการพัฒนาหลักสูตร Online ภาษาเพื่อการสื่อสาร		

ช่วงวัย	ยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์รวม	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย(ปี พ.ศ.)			กลยุทธ์/มาตรการ	โครงการ	ผู้รับผิดชอบ
				2563	2564	2565			
				ไม่มีการ ดำเนินการทดสอบ		A1/ A2/ B2		51. โครงการจัดตั้งกองทุนพัฒนาผู้สูงอายุ 52. โครงการสุขภาพดีชีวิตรสใส - กิจกรรมออกกำลังกาย - กิจกรรมร้องเล่น เดินรำ ทำงานอดิเรก - กิจกรรมฝึกสวนครัวรั้วกินได้ (คนแก่ชอบปลูก) 53. โครงการสูงวัยสุราษฎร์ธานี หลีกหนีโรคภัย 54. โครงการสวนสุขภาพเพื่อผู้สูงอายุ 55. โครงการเยี่ยมบ้าน - กิจกรรมบริการถึงบ้าน (เฝ้าระวังสุขภาพ) - การดูแลเอาใจใส่ให้ความสำคัญกับผู้สูงอายุ 56. โครงการค้ำบ้านให้ผู้สูงวัย 57. โครงการประจักษ์ชาวบ้าน - กิจกรรมเล่าเรื่องจากเจ้าถิ่น (ชอบของชม/ชมเด็กสาว) - วิทยากรชุมชน (เล่าความหลัง)	
				85					

ช่วงวัย	ยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์รวม	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย(ปี พ.ศ.)			กลยุทธ์/มาตรการ	โครงการ	ผู้รับผิดชอบ
				2563	2564	2565			
				0.78	85	85		58. โครงการพัฒนาความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษของบุคลากรครูและผู้บริหาร	
						๘1		59. โครงการศูนย์แม่แพะวัฒนธรรมพื้นบ้าน มโนราห์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี	
						0.10		60. โครงการพัฒนาระบบการเรียนรู้ตามหลักสูตรพัฒนาทักษะทางสังคมและภาษาต่างประเทศ	
					0.50			61. โครงการลูกเสือมัคคุเทศก์ กศน.	

ช่วงวัย	ยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์รวม	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย(ปี พ.ศ.)			กลยุทธ์/มาตรการ	โครงการ	ผู้รับผิดชอบ
				2563	2564	2565			
						30			<ul style="list-style-type: none">- สพฐ. / สอศ.- สช.- กศน.- ตชด.- สำนักพระพุทธฯ- ปรียัติธรรม- การศึกษาโดยครอบครัว- การศึกษาโดยสถานประกอบการ- อปท.

ช่วงวัย	ยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์รวม	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย(ปี พ.ศ.)			กลยุทธ์/มาตรการ	โครงการ	ผู้รับผิดชอบ
				2563	2564	2565			
									<ul style="list-style-type: none"> - วิทยาลัยสารพัดช่าง/อาชีวะ/ เทศบาล/ พัฒนาชุมชน - กระทรวงสาธารณสุข (รพ. สาธารณสุขชุมชน) - เทศบาล / อบจ. - เทศบาล/สาธารณสุข/พัฒนาชุมชน - องค์กรภาครัฐ/กรมกิจการ ผู้สูงอายุ - กรมแรงงาน/ กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน - หน่วยงานกรมประชาสงเคราะห์

ช่วงวัย	ยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์รวม	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย(ปี พ.ศ.)			กลยุทธ์/มาตรการ	โครงการ	ผู้รับผิดชอบ
				2563	2564	2565			
									ศจ.สุราษฎร์ธานี/ คณะกรรมการประสานและ ส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดสุราษฎร์ธานี โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สุราษฎร์ธานี / จังหวัดสุราษฎร์ธานี สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสุราษฎร์ ธานี

ช่วงวัย	ยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์รวม	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย(ปี พ.ศ.)			กลยุทธ์/มาตรการ	โครงการ	ผู้รับผิดชอบ
				2563	2564	2565			
									สำนักงาน กศน.จังหวัดสุราษฎร์ธานี

พันธกิจ 4. เสริมสร้างโอกาสและความเสมอภาคในการเข้าถึงการศึกษาอย่างทั่วถึง ตามศักยภาพของผู้เรียนเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

ช่วงวัย	ยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์รวม	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย(ปี พ.ศ.)			กลยุทธ์/มาตรการ	โครงการ	ผู้รับผิดชอบ	
				2563	2564	2565				
☐ วัยการตั้งครรภ์/ ปฐมวัย ☒ วัยเรียน/วัยรุ่น ☐ วัยแรงงาน ☐ วัยผู้สูงอายุ	4. สร้างโอกาสความเสมอภาคและลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา	9. คนทุกช่วงวัยได้รับโอกาสในการเข้าถึงบริการการศึกษาและการเรียนรู้ที่มีคุณภาพตอบสนองความต้องการผู้เรียนทุกช่วงวัยและผู้ที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ	34. ร้อยละของผู้เรียนพิการได้รับการพัฒนาสมรรถภาพหรือบริการทางการศึกษาที่เหมาะสม 35. ร้อยละของเด็กในวัยเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษได้รับการศึกษาเต็มตามศักยภาพ เพิ่มขึ้น (จำแนกตามกลุ่มประเภทของความจำเป็นพิเศษ) 36. ผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคนได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการศึกษา 15 ปี	ไม่มีการเก็บข้อมูล (พมจ.) ไม่มีการเก็บข้อมูล (กลุ่มพัฒนาการศึกษา)	100	20	20	10. เพิ่มโอกาสในการเข้าถึงบริการการศึกษาและการเรียนรู้ที่มีคุณภาพตอบสนองความต้องการผู้เรียนทุกช่วงวัยและผู้ที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ 11. พัฒนาระบบการจัดทำระบบฐานข้อมูลกลางทางการศึกษาของภาคและระบบการรายงานผลของฐานข้อมูลโดยเชื่อมโยงข้อมูลการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษาที่เป็นเอกภาพเป็นปัจจุบันและมีมาตรฐานเดียวกัน	1. โครงการพัฒนาผู้เรียนเต็มตามศักยภาพให้สอดคล้องกับความสามารถและความสนใจ - ผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ ผู้เรียนด้อยโอกาสผู้เรียนพิการ 2. โครงการพัฒนาเด็กพิเศษทางการเรียนรู้ 3. โครงการกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา	- สพฐ. / สอศ. - สช. - กศน. - ดชด. - สำนักพระพุทธรธา - ปรียัติธรรม - การศึกษาโดยครอบครัว - การศึกษาโดยสถานประกอบการ - อปท.

พันธกิจ 5. สร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ช่วงวัย	ยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์รวม	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย(ปี พ.ศ.)			กลยุทธ์/มาตรการ	โครงการ	ผู้รับผิดชอบ
				2563	2564	2565			
☒ วิทยาลัยการตั้งครุฑ/ ปฐมวัย ☒ วิทยาลัยเรียน/วิทยาลัย ☒ วิทยาลัยแรงงาน ☒ วิทยาลัยสูงอายุ	5. ส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	10. คนทุกช่วงวัยมีจิตสำนึกและพฤติกรรมรักษาสีสิ่งแวดล้อม	37. ร้อยละของผู้เรียนทุกระดับการศึกษามีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความตระหนักในความสำเร็จของการดำรงชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม คุณธรรม จริยธรรมและการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตเพิ่มขึ้น	ไม่มีการจัดเก็บข้อมูล	30	30	12. ส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างจิตสำนึกและพฤติกรรมรักษาสีสิ่งแวดล้อมของคนทุกช่วงวัย 13. ปรับเปลี่ยนค่านิยม วัฒนธรรมด้านสิ่งแวดล้อม	1. โครงการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการขยะมูลฝอยเพื่อสร้างสุราษฎร์ธานีเมืองน่าอยู่	สำนักงาน กศน.จังหวัดสุราษฎร์ธานี
			37.1 ร้อยละของจำนวนนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม/โครงการที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น	100	100	100			
			37.2 ร้อยละของจำนวนโรงเรียนที่ใช้กระบวนการเรียนรู้เพื่อสร้างเสริม คุณธรรม จริยธรรมเพิ่มขึ้น	100	100	100			
			37.3 ร้อยละของจำนวนนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมตามโครงการน้อมนำแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติเพิ่มขึ้น				2. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการขยะในโรงเรียน	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสุราษฎร์ธานี	

พันธกิจ 6. พัฒนาระบบบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล

ช่วงวัย	ยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์รวม	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย(ปี พ.ศ.)			กลยุทธ์/มาตรการ	โครงการ	ผู้รับผิดชอบ
				2563	2564	2565			
☒ วิทยาลัยตั้งครุฑ/ ปฐมวัย ☒ วิทยาลัยเรียน/วิทยาลัย ☐ วิทยาลัยแรงงาน ☐ วิทยาลัยสูงอายุน	6. พัฒนาระบบบริหารจัดการเชิงบูรณาการในพื้นที่ให้มีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล	11. หน่วยงานทางการศึกษามีระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาลโดยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน	38. มีระบบการบริหารงานบุคคลของครูอาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาที่มีประสิทธิภาพและเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน	มี	มี	มี	14. ปรับปรุงกลไกและการบริหารจัดการองค์การให้ทันสมัยเหมาะสมต่อการเปลี่ยนแปลง คล่องตัวมีประสิทธิภาพ 15. พัฒนาระบบและกลไกการติดตาม ประเมินผล และตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	1. โครงการสถานศึกษาคุณภาพ - กิจกรรมหลักสูตรคุณภาพ/กิจกรรมผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา คุณภาพ/กิจกรรมพัฒนาปรับปรุงอาคาร สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวกปลอดภัยมีคุณภาพได้มาตรฐาน 2. โครงการพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา 3. โครงการส่งเสริมให้ผู้ปกครองชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	1. กระทรวงสาธารณสุข - กรมการแพทย์ - กรมอนามัย - สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด 2. กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ 3. กระทรวงศึกษาธิการ 4. กระทรวงมหาดไทย - องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น 5. กระทรวงยุติธรรม 6. สำนักงานประกันสังคม 7. ผู้ปกครองและประชาชน
			39. ร้อยละของสถานศึกษาที่มีคุณภาพตามเกณฑ์ประกันคุณภาพการศึกษาเพิ่มขึ้น 40. มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาที่เหมาะสม สอดคล้องกับบริบทและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษา 41. จำนวนฐานข้อมูลรายบุคคลด้านการศึกษาของประเทศที่เป็นปัจจุบันสามารถเชื่อมโยงและใช้ข้อมูลระหว่างหน่วยงานได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น	100	100	100			

ช่วงวัย	ยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์รวม	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย(ปี พ.ศ.)			กลยุทธ์/มาตรการ	โครงการ	ผู้รับผิดชอบ
				2563	2564	2565			
			42. มีฐานข้อมูลด้านการศึกษาเพื่อใช้ประโยชน์ ในการวางแผน การบริหารจัดการ การศึกษา การติดตามและประเมินผล 43. มีกลไกส่งเสริมให้ทุกภาคส่วน สนับสนุน ทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา 44. มีการปรับระบบการจัดสรรเงินไปสู่ ด้าน อุปสงค์ หรือตัวผู้เรียน 45. มีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่ เกี่ยวกับความเป็นอิสระและความ รับผิดชอบของสถานศึกษา (Autonomous & Accountability) 46. ร้อยละของสถานศึกษาขนาดเล็กที่ไม่ ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอก ลดลง 47. สัดส่วนงบประมาณตามประเด็น (Agenda) สูงขึ้น เมื่อเทียบกับ งบประมาณตามภารกิจ (Function) 48. สัดส่วนผู้เรียนเอกชนสูงขึ้นเมื่อเทียบกับรัฐ 49. ร้อยละของครูและบุคลากรทางการ ศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษาที่ ได้รับการพัฒนาตามมาตรฐานวิชาชีพและ สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพิ่มขึ้น	มี	มี	มี		5. โครงการการพัฒนากระบวนการ นิเทศทางไกลผ่านเครือข่าย อินเทอร์เน็ต เพื่อส่งเสริมการจัด การศึกษายุค 4.0	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสุราษฎร์ธานี
				มี	มี	มี			
				มี	มี	มี			
				มี	มี	มี			
				ผ่านทุกแห่ง	ผ่านทุกแห่ง	ผ่านทุกแห่ง			
				40:60	40:60	40:60			

ช่วงวัย	ยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์รวม	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย(ปี พ.ศ.)			กลยุทธ์/มาตรการ	โครงการ	ผู้รับผิดชอบ
				2563	2564	2565			
			50. จำนวนหน่วยงาน องค์กรภาครัฐ/ เอกชน ที่มีส่วนร่วมจัดการศึกษาแบบประชาารัฐ เพิ่มขึ้น 51. จำนวนสถาบันอุดมศึกษาที่ติดอันดับ 200 อันดับแรกของโลกเพิ่มขึ้น	20:80	25:75	30:70			
				ไม่มีการ เก็บ ข้อมูล		100			
				ไม่มีการ เก็บ ข้อมูล					2 แห่ง

พันธกิจ 7. ส่งเสริมและประสานความร่วมมือจากองค์กร ภาคีเครือข่ายและทุกภาคส่วนของสังคมในการพัฒนาผู้เรียนทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี ตลอดจนการยกย่อง
เชิดชูเกียรติและให้เป็นแบบอย่าง

ช่วงวัย	ยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์รวม	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย(ปี พ.ศ.)			กลยุทธ์/มาตรการ	โครงการ	ผู้รับผิดชอบ
				2563	2564	2565			
☐ วิทยากรตั้งครุฑ/ปฐมวัย ☒ วิทยากรเรียน/วัยรุ่น ☐ วิทยากรแรงงาน ☐ วิทยากรสูงอายุ	7. ส่งเสริมและประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานทางการศึกษากับองค์กรภาคีเครือข่าย และทุกภาคส่วนของสังคมในการสร้างคนดี	12. ผู้เรียนทุกช่วงวัยได้รับการพัฒนาให้เป็นคนดี การได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีของสังคม	52. ร้อยละของจำนวนผู้เรียนที่ได้รับการพัฒนามาตามโครงการ/กิจกรรมที่หน่วยงานทางการศึกษา สมาชิก การศึกษาหรือเครือข่ายทางการศึกษา และองค์กรต่าง ๆ เป็นผู้จัดเพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนเป็นคนดีแล้วมีคุณลักษณะหรือคุณสมบัติสมควรได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีงามของสังคมได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด 53. จำนวนผู้เรียนทุกช่วงวัยที่ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ และเป็นแบบอย่างที่ดีงามของสังคมในระดับต่าง ๆ จำแนกตามระดับการศึกษาแต่ละระดับ อย่างน้อยปีละ 1 คนต่อ 1 สถานศึกษา/สถาบันการศึกษา 54. จำนวนข้าราชการ ครู คณาจารย์ บุคลากรทางการศึกษาได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ และเป็นแบบอย่างที่ดีงามของสังคมในจำแนกตามประเภท/สายงาน อย่างน้อยปีละ 1 คนในแต่ละสายงานต่อ 1 หน่วยงานทางการศึกษา 55. สถานศึกษา/สถาบันการศึกษา ร้อยละ 80 ของทั้งหมดสามารถดำเนินโครงการ/กิจกรรมเพื่อสร้างความมีระเบียบวินัย การ				16. ส่งเสริมและประสานความร่วมมือกับทุกองค์กรภาคีเครือข่าย และทุกภาคส่วนของสังคมในการสร้างและสนับสนุนยกย่อง “คนดี”	1. โครงการพัฒนาและจัดทำฐานข้อมูลเมืองคนดี 2. โครงการผู้นำสันติภาพเมืองคนดี : Messengers of Peace Suratthani	- สพฐ. / สอศ. - สช. - กศน. - ดชด. - สำนักพระพุทธฯ - ปรียัติธรรม - การศึกษาโดยครอบครัว - การศึกษาโดยสถานประกอบการ - อปท. 1) ศธจ.สุราษฎร์ธานี 2) สพป.สฎ.เขต 1 3) สพป.สฎ.เขต 2 4) สพป.สฎ.เขต 3 5) สพม.11 6) ว.เทคนิคสุราษฎร์ธานี 7) ว.เทคนิคกาญจนาภิเษก 8) ว.พยาบาลพระบรมราชชนนี 9) ทม.เกาะสมุย 10) การยาง จ.สฎ. 11) อบจ.สฎ. 12) มูลนิธิกุศลศรัทธา จ.สฎ.

ช่วงวัย	ยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์รวม	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย(ปี พ.ศ.)			กลยุทธ์/มาตรการ	โครงการ	ผู้รับผิดชอบ
				2563	2564	2565			
			<p>เคารพกฎหมายและปลูกฝังความซื่อสัตย์ โดยมีผู้เรียนทุกช่วงวัยที่อยู่ในสถานศึกษาหรือสถาบันการศึกษานั้นเข้าร่วมและผ่านเกณฑ์ประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ บรรลุเป้าหมายของโครงการ/กิจกรรม</p> <p>56. สถานศึกษา/สถาบันการศึกษาร้อยละ 80 ของทั้งหมดสามารถดำเนินโครงการ/กิจกรรมเพื่อสร้างผู้เรียนทุกช่วงวัยมีความเป็น คนดี มีสุนทรียศาสตร์ ตระหนักรู้ ชาติซึ่งในประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี แหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่น</p> <p>57. สถานศึกษาทุกแห่งส่งเสริม สนับสนุนให้ครูแนะแนวที่ได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ ความสามารถในการแนะแนวได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถสร้างเครือข่ายกับ ผู้ปกครอง ชุมชนหรือเครือข่ายการแนะแนวเพื่อการพัฒนาผู้เรียนสู่การเป็นคนที่ผู้สังคมที่มีความสุขอย่างน้อยแห่งละ 1</p> <p>58. ร้อยละของสถานศึกษาที่มีผู้เรียนที่ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ให้มีค่านิยมไทย 12 ประการ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรฯ กำหนด ผ่านโครงการ/กิจกรรมที่สถานศึกษาหรือหน่วยงานต่าง ๆ จัดขึ้น</p>						<p>13) การท่องเที่ยว จ.สฎ.</p> <p>14) สำนักงานจังหวัดสุราษฎร์ธานี</p>

ส่วนที่ 4

การนำแผนพัฒนาการศึกษา (พ.ศ. 2563 - 2565) จังหวัดสุราษฎร์ธานี ฉบับทบทวนประจำปี งบประมาณ พ.ศ. 2564 สู่การปฏิบัติ

การแปลงแผนพัฒนาการศึกษา (พ.ศ. 2563 - 2565) จังหวัดสุราษฎร์ธานี ฉบับทบทวนประจำปี
งบประมาณ พ.ศ. 2564 ไปสู่การปฏิบัติจำเป็นต้องอาศัยปัจจัยสนับสนุนและแนวทางการดำเนินการที่ชัดเจน
จึงกำหนดแนวทางการดำเนินการที่สำคัญ ดังนี้

แนวทางการขับเคลื่อนแผนพัฒนาการศึกษาสู่การปฏิบัติ

1. สร้างเครือข่ายความร่วมมือของหน่วยงานทางการศึกษา สถาบันทางการศึกษาและสถานศึกษาใน
จังหวัดสุราษฎร์ธานีในการดำเนินการแปลงเป้าหมาย ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และแนวทาง
การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานีไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม โดยแผนงาน
โครงการ กิจกรรมหลัก

2. สร้างความเชื่อมโยงระหว่างแผนพัฒนาการศึกษา (พ.ศ. 2563 - 2565) จังหวัดสุราษฎร์ธานี ฉบับ
ทบทวนประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 กับนโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ แผนพัฒนาจังหวัด
และแผนปฏิบัติการประจำปีของจังหวัดรวมทั้งแผนพัฒนาของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา

3. ผู้บริหารหน่วยงานทางการศึกษา สถาบันทางการศึกษา และสถานศึกษาในจังหวัดสุราษฎร์ธานีต้อง
ให้ความสำคัญและการใช้แผนพัฒนาการศึกษา (พ.ศ. 2563 - 2565) จังหวัดสุราษฎร์ธานี ฉบับทบทวนประจำปี
งบประมาณ พ.ศ. 2564 เป็นกรอบในการดำเนินงานและบริหารของหน่วยงาน และสถาบันและสถานศึกษา

4. การดำเนินการชี้แจง ประชาสัมพันธ์สร้างความรู้ ความเข้าใจ สาระสำคัญของแผนพัฒนาการศึกษา
(พ.ศ. 2563 - 2565) จังหวัดสุราษฎร์ธานี ฉบับทบทวนประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ให้บุคลากรผู้ปฏิบัติได้
รับทราบอย่างชัดเจนเพื่อการมีส่วนร่วมและสนับสนุนให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

5. ต้องพัฒนาศักยภาพของบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานด้วยเทคนิควิธีการใหม่ๆ
อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งสร้างขวัญและกำลังใจด้วยการยกย่อง ชมเชยให้รางวัล เมื่อสามารถดำเนินการได้ประสบ
ผลสำเร็จ

6. ประสานงานให้หน่วยงานในส่วนกลางและจังหวัดสนับสนุนทรัพยากรอย่างพอเพียงต่อ
การปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาการศึกษาและแผนปฏิบัติการของหน่วยปฏิบัติการในพื้นที่

แนวทางการประสานระดมทรัพยากรและมีส่วนร่วมทางการศึกษา

1. แหล่งงบประมาณ

- งบประมาณจากสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
- งบประมาณจากแผนบูรณาการ
- งบประมาณจากแผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด
- งบประมาณจากส่วนราชการต้นสังกัดของหน่วยงานทางการศึกษา

- งบประมาณจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน และภาคเอกชน
- 2. แนวทางการประสานระดมทรัพยากรและการมีส่วนร่วมทางการศึกษา
 - จัดทำข้อมูลเพื่อการประสานงานระหว่างหน่วยงานทางการศึกษา หน่วยงานด้านสังคม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคส่วนอื่น รวมทั้งแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นและปราชญ์ชาวบ้าน เพื่ออำนวยความสะดวกในการติดต่อประสานงานขอความร่วมมือในการบริหารจัดการศึกษา
 - การประสานความร่วมมือ หรือจัดทำข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) กับหน่วยงานที่มีภารกิจเกี่ยวข้องหรือทุกภาคส่วนที่มีแนวทางให้ความร่วมมือในการบริหารจัดการศึกษา
 - การแต่งตั้งหัวหน้าหน่วยงานหรือผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมเป็นคณะกรรมการคณะทำงานในการบริหารจัดการศึกษา
 - ประกาศเกียรติคุณยกย่องเชิดชูเกียรติผู้ทำคุณประโยชน์ต่อการจัดการศึกษา

แนวทางการติดตามประเมินผล

การติดตามประเมินผลการนำแผนพัฒนาการศึกษา (พ.ศ. 2563 - 2565) จังหวัดสุราษฎร์ธานี ฉบับทบทวนประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ไปสู่การปฏิบัติ มีแนวทางและกระบวนการสำคัญ ดังนี้

1. ให้ความสำคัญกับการติดตามความก้าวหน้า การประเมินผลสำเร็จและผลกระทบของการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องและผลการพัฒนาการศึกษาในภาพรวม
2. สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสุราษฎร์ธานี ทำหน้าที่กำหนดแนวทางการติดตาม ความก้าวหน้า บริหารจัดการแผนพัฒนาการศึกษาของจังหวัดสุราษฎร์ธานีสู่การปฏิบัติ พัฒนาตัวชี้วัดความสำเร็จตามวิสัยทัศน์ของแผนพัฒนาการศึกษา (พ.ศ. 2563 - 2565) จังหวัดสุราษฎร์ธานี ฉบับทบทวนประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 โดยนำวิธีการติดตามประเมินผลที่เหมาะสมมาใช้และประสานการติดตามประเมินผลกับหน่วยงานทางการศึกษา และภาคส่วนอื่นที่เกี่ยวข้องรวมทั้งดำเนินการติดตามประเมินผลผลกระทบการพัฒนาการศึกษาในภาพรวม
3. พัฒนาระบบการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและรายงานให้มีประสิทธิภาพ รวดเร็ว เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการทบทวน ปรับปรุงการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กลไกแห่งความสำเร็จ

1. หน่วยงานทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องทุกหน่วยงานมีความมุ่งมั่นที่จะร่วมมือกันในการขับเคลื่อนและผลักดันการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของจังหวัดสุราษฎร์ธานี
2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้การส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติงานและการประสานการปฏิบัติทุกมิติ
3. คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด (กศจ.สุราษฎร์ธานี) คณะอนุกรรมการบริหารราชการเชิงยุทธศาสตร์และคณะอนุกรรมการเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและคณะอนุกรรมการชุดต่าง ๆ ให้ความเห็นชอบและส่งเสริม สนับสนุน ช่วยเหลือการขับเคลื่อนแผนพัฒนาการศึกษาของจังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุเป้าหมาย
4. การได้รับการสนับสนุนงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษาตามแผนงาน/โครงการที่เสนอเข้าสู่ที่ประชุมระดับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ภาคผนวก

ข้อมูลพื้นฐานด้านการศึกษาทุกประเภทและทุกระดับของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตารางที่ 31 จำนวนสถานศึกษา นักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษาในจังหวัดสุราษฎร์ธานี
จำแนกตามสังกัด ปีการศึกษา 2563

สังกัด	สถานศึกษา (แห่ง)	นักเรียน (คน)	ครูและบุคลากร ทางการศึกษา (คน)
รวม	666	222,395	12,275
1. กระทรวงศึกษาธิการ	614	188,162	11,451
1.1 สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	103	50,095	2,071
1.1.1 สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน - โรงเรียนเอกชนในระบบจังหวัดสุราษฎร์ธานี	84	41,133	2,135
1.1.2 สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัยจังหวัด สุราษฎร์ธานี	19	8,962	n/a
1.2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน	499	123,994	9,005
1.2.1 สพป.สุราษฎร์ธานี เขต 1	119	26,028	1,897
1.2.2 สพป.สุราษฎร์ธานี เขต 2	180	30,776	2,422
1.2.3 สพป.สุราษฎร์ธานี เขต 3	154	27,346	2,044
1.2.4 สพม.11 (สุราษฎร์ธานี)	44	39,074	2,527
1.2.5 โรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จังหวัดสุราษฎร์ธานี	2	770	115
1.3 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา	12	14,073	375
1.3.1 วิทยาลัยอาชีวศึกษาของรัฐบาล	8	12,084	274
1.3.2 วิทยาลัยอาชีวศึกษาของเอกชน	4	1,989	101
2. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	4	581	49
- โรงเรียนสังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนจังหวัดสุราษฎร์ธานี			
3. สำนักนายกรัฐมนตรี	4	83	n/a
- โรงเรียนสังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสุราษฎร์ธานี			
4. กระทรวงมหาดไทย	40	16,253	n/a
- โรงเรียนสังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น			
5. กระทรวงสาธารณสุข	1	507	51
- วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จังหวัด สุราษฎร์ธานี			
6. กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	3	16,809	724

ที่มา ข้อมูล EDU statistics ณ วันที่ 25 กรกฎาคม 2563

ตารางที่ 32 จำนวนสถานศึกษาในจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำแนกตามระดับการศึกษาและสังกัด
ปีการศึกษา 2563

สังกัด	ระดับการศึกษา						
	ก่อนประถม	ประถม	มัธยมต้น	มัธยมปลาย	ปวช.	ปวส.	อุดมศึกษา
สพฐ.	422	455	154	50	0	0	0
เอกชน	74	46	21	13	0	0	0
ตชด.	4	4	0	0	0	0	0
พศ.	0	0	4	4	0	0	0
อปท.	35	26	10	5	2	0	0
กศน.	0	19	19	19	0	0	0
สอศ.	0	0	0	0	12	11	0
สบช.	0	0	0	0	0	0	1
อว.	0	0	0	0	0	0	3
รวม	535	550	208	91	14	11	4

ที่มา ข้อมูล EDU statistics ณ วันที่ 25 กรกฎาคม 2563

ตารางที่ 33 จำนวนนักเรียนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำแนกตามระดับการศึกษาและสังกัด
ปีการศึกษา 2563

สังกัด	ระดับการศึกษา						
	ก่อนประถม	ประถม	มัธยมต้น	มัธยมปลาย	ปวช.	ปวส.	อุดมศึกษา
สพฐ.	16,516	59,127	31,921	16,430	0	0	0
เอกชน	11,105	22,729	4,842	2,457	0	0	0
ตชด.	194	387	0	0	0	0	0
พศ.	0	0	58	25	0	0	0
อปท.	3,898	7,864	3,271	849	254	117	0
กศน.	0	461	3,744	4,757	0	0	0
สอศ.	0	0	0	0	9,868	3,952	253
สบช.	0	0	0	0	0	0	507
อว.	0	0	0	0	0	0	16,809
รวม	31,713	90,568	43,836	24,518	10,122	4,069	17,569

ที่มา ข้อมูล EDU statistics ณ วันที่ 25 กรกฎาคม 2563

ตารางที่ 34 จำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษาในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ปีการศึกษา 2563

สังกัด	ระดับที่สอน							อื่น ๆ
	ก่อนประถม	ประถม	มัธยมต้น	มัธยมปลาย	ปวช.	ปวส.	อุดมศึกษา	
สพฐ.	733	3,496	1,545	1,018	0	0	0	2,213
เอกชน	616	965	226	113	0	0	0	151
ศษค.	7	42	0	0	0	0	0	0
พศ.	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
อปท.	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
กศน.	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
สอศ.	0	0	0	0	28	44	0	303
สบช.	0	0	0	0	0	0	51	0
อว.	0	0	0	0	0	0	724	0
รวม	1,356	4,503	1,771	1,131	28	44	775	2,667

ที่มา ข้อมูล EDU statistics ณ วันที่ 25 กรกฎาคม 2563

ตารางที่ 35 สัดส่วนนักเรียนต่อครูของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำแนกตามระดับการศึกษา ปีการศึกษา 2562 - 2563

ปีการศึกษา	ระดับประถมศึกษา			ระดับมัธยมศึกษา		
	จำนวน (คน)		สัดส่วน	จำนวน (คน)		สัดส่วน
	นักเรียน	ครู	ครู : นักเรียน	นักเรียน	ครู	ครู : นักเรียน
2562*	85,749	5,588	1 : 15	37,412	2,012	1 : 19
2563**	84,920	6,478	1 : 13	39,074	2,527	1 : 15

ที่มา *ข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษารัฐบาลสุราษฎร์ธานี ปีการศึกษา 2562

**ข้อมูล EDU statistics ณ วันที่ 6 ตุลาคม 2563

ตารางที่ 36 สัดส่วนของผู้เรียนสายสามัญต่อสายอาชีวศึกษาในจังหวัดสุราษฎร์ธานี
ปีการศึกษา 2562 - 2563

ปีการศึกษา	จำนวนผู้เรียน (คน)		สัดส่วน
	สายสามัญ	สายอาชีวศึกษา	
2562*	25,336	10,856	70 : 30
2563**	24,518	10,122	71 : 29

ที่มา *ข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษารัฐบาลสุราษฎร์ธานี ปีการศึกษา 2562

**ข้อมูล EDU statistics ณ วันที่ 25 กรกฎาคม 2563

หมายเหตุ

สายสามัญ หมายถึง จำนวนผู้เรียนที่ศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ปีการศึกษา 2563

สายอาชีวศึกษา หมายถึง จำนวนผู้เรียนที่ศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ปีการศึกษา 2563

ตารางที่ 37 ข้อมูลนักเรียนด้อยโอกาสของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี ระดับประถมศึกษา จำแนกตามสังกัด
แยกตามประเภทด้อยโอกาส

ประเภทออกกลางคัน	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน				
	สพป.1	สพป.2	สพป.3	โรงเรียนสังกัด สศศ.	รวม
เด็กถูกบังคับให้ขายแรงงาน	0	0	0	1	1
เด็กที่อยู่ในธุรกิจทางเพศ	0	0	0	2	2
เด็กถูกทอดทิ้ง	1	3	6	396	406
เด็กในสถานพินิจและคุ้มครองเยาวชน	0	0	0	50	50
เด็กเร่ร่อน	0	1	1	11	13
ผลกระทบจากเอตส์	0	1	1	2	4
ชนกลุ่มน้อย	0	0	1	363	364
เด็กที่ถูกทำร้ายทารุณ	0	0	0	7	7
เด็กยากจน	6,609	8,882	11,131	5,858	32,480
เด็กที่มีปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติด	0	0	0	11	11
กำพร้า	17	19	39	0	75
ทำงานรับผิดชอบตนเองและครอบครัว	1	0	0	0	1
มีความด้อยโอกาสมากกว่า 1 ประเภท	13	13	19	0	45
อายุนอกเกณฑ์	0	0	0	0	0
อื่น ๆ	0	0	0	0	0
รวม	6,641	8,919	11,198	6,701	33,459

ที่มา ข้อมูลระบบจัดเก็บข้อมูลนักเรียน (Data Management Center) ข้อมูล วันที่ 6 ตุลาคม 2563

ตารางที่ 38 ข้อมูลนักเรียนด้อยโอกาสของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำแนกตามสังกัด
แยกตามประเภทด้อยโอกาส

ประเภทออกกลางคัน	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน					
	สพป.1	สพป.2	สพป.3	สพม.11	โรงเรียนสังกัด สศศ.	รวม
เด็กถูกบังคับให้ขายแรงงาน	0	0	0	1	0	1
เด็กที่อยู่ในธุรกิจทางเพศ	0	0	0	0	4	4
เด็กถูกทอดทิ้ง	1	0	1	1	603	606
เด็กในสถานพินิจและคุ้มครองเยาวชน	0	0	0	0	71	71
เด็กเร่ร่อน	0	0	0	3	6	9
ผลกระทบจากเอตส์	0	0	0	0	9	9
ชนกลุ่มน้อย	0	0	0	0	756	756
เด็กที่ถูกทำร้ายทารุณ	0	0	0	2	6	8
เด็กยากจน	1,014	1,766	1,690	12,414	11,923	28,807
เด็กที่มีปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติด	0	0	0	1	36	37
กำพร้า	1	2	7	18	0	28
ทำงานรับผิดชอบตนเองและครอบครัว	0	0	0	16	0	16
มีความด้อยโอกาสมากกว่า 1 ประเภท	0	0	3	18	0	21
อายุนอกเกณฑ์	0	0	0	0	0	0
อื่น ๆ	0	0	0	0	0	0
รวม	1,016	1,768	1,701	12,474	13,414	30,373

ที่มา ข้อมูลระบบจัดเก็บข้อมูลนักเรียน (Data Management Center) ข้อมูล วันที่ 6 ตุลาคม 2563

ตารางที่ 39 ข้อมูลนักเรียนด้อยโอกาสของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำแนกตามสังกัด
แยกตามประเภทด้อยโอกาส

ประเภทออกกลางคัน	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน					
	สพป.1	สพป.2	สพป.3	สพม.11	โรงเรียนสังกัด สศศ.	รวม
เด็กถูกบังคับให้ขายแรงงาน	0	0	0	0	0	0
เด็กที่อยู่ในธุรกิจทางเพศ	0	0	0	0	2	2
เด็กถูกทอดทิ้ง	0	0	0	2	300	302
เด็กในสถานพินิจและคุ้มครองเยาวชน	0	0	0	0	8	8
เด็กเร่ร่อน	0	0	0	1	3	4
ผลกระทบจากเอดส์	0	0	0	0	7	7
ชนกลุ่มน้อย	0	0	0	0	434	434
เด็กที่ถูกทำร้ายทารุณ	0	0	0	1	6	7
เด็กยากจน	6	38	0	5,653	8,328	14,025
เด็กที่มีปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติด	0	0	0	1	18	19
อื่น ๆ	0	0	0	0	0	0
กำพร้า	0	0	0	15	0	15
ทำงานรับผิดชอบตนเองและครอบครัว	0	0	0	15	0	15
มีความด้อยโอกาสมากกว่า 1 ประเภท	0	0	0	7	0	7
อายุนอกเกณฑ์	0	0	0	0	0	0
รวม	6	38	0	5,695	9,106	14,845

ที่มา ข้อมูลระบบจัดเก็บข้อมูลนักเรียน (Data Management Center) ข้อมูล วันที่ 6 ตุลาคม 2563

ตารางที่ 40 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) เปรียบเทียบ

ปีการศึกษา 2560 - 2562 จำแนกตามรายวิชา 4 วิชาหลัก ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

รายวิชา	ปีการศึกษา	ผลการทดสอบ O-NET			
		ประเทศ	+สูง/-ต่ำ	จังหวัด	+สูง/-ต่ำ
ภาษาไทย	2560	46.58	-6.40	49.99	-6.48
	2561	55.90	9.32	58.82	8.83
	2562	49.07	-6.83	51.77	-7.05
อังกฤษ	2560	36.34	1.75	37.11	5.93
	2561	39.24	2.90	35.48	-1.63
	2562	34.42	-4.82	34.48	-1.00
คณิตศาสตร์	2560	37.12	-3.35	39.66	-4.14
	2561	37.50	0.38	40.55	0.89
	2562	32.90	-4.60	34.61	-5.94
วิทยาศาสตร์	2560	39.12	-2.10	39.47	-3.69
	2561	39.93	0.81	41.82	2.35
	2562	35.55	-4.38	41.22	-0.60

ที่มา: ฐานข้อมูลของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ข้อมูล ณ วันที่ 25 กรกฎาคม 2563

ตารางที่ 41 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) เปรียบเทียบ

ปีการศึกษา 2560 - 2562 จำแนกตามรายวิชา 4 วิชาหลัก ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

รายวิชา	ปีการศึกษา	ผลการทดสอบ O-NET			
		ประเทศ	+สูง/-ต่ำ	จังหวัด	+สูง/-ต่ำ
ภาษาไทย	2560	48.29	4.93	49.36	1.57
	2561	54.42	6.13	55.93	6.57
	2562	55.14	0.72	56.53	0.60
อังกฤษ	2560	30.45	-1.35	27.24	-3.94
	2561	29.45	-1.00	28.59	1.35
	2562	33.25	3.8	32.49	3.9
คณิตศาสตร์	2560	26.3	-3.01	26.29	-2.83
	2561	30.04	3.74	29.67	3.38
	2562	26.73	-3.31	26.54	-3.13
วิทยาศาสตร์	2560	32.28	-2.71	32.30	-4.09
	2561	36.10	3.82	36.58	4.28
	2562	30.07	-6.03	29.97	-6.61

ที่มา: ฐานข้อมูลของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ข้อมูล ณ วันที่ 25 กรกฎาคม 2563

ตารางที่ 42 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) เปรียบเทียบ

ปีการศึกษา 2560 – 2562 จำแนกตามรายวิชา 4 วิชาหลัก ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

รายวิชา	ปีการศึกษา	ผลการทดสอบ O-NET			
		ประเทศ	+สูง/-ต่ำ	จังหวัด	+สูง/-ต่ำ
ภาษาไทย	2560	49.25	-3.04	49.41	-2.60
	2561	47.31	-1.94	47.78	-1.63
	2562	42.21	-5.10	42.21	-5.57
สังคม	2560	34.70	-1.19	30.33	-3.00
	2561	35.16	0.46	34.94	4.61
	2562	35.7	0.54	35.8	0.86
อังกฤษ	2560	28.31	0.55	26.28	0.17
	2561	31.41	3.10	29.51	3.23
	2562	29.20	-2.21	27.23	-2.28
คณิตศาสตร์	2560	24.53	-0.35	23.08	-0.77
	2561	30.72	6.19	29.71	6.63
	2562	25.41	-5.31	23.71	-6.00
วิทยาศาสตร์	2560	29.37	-1.89	28.72	-2.32
	2561	30.51	1.14	30.15	1.43
	2562	29.20	-1.31	26.68	-3.47

ที่มา: ฐานข้อมูลของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน)

ข้อมูล ณ วันที่ 25 กรกฎาคม 2563

ตารางที่ 43 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบ (N-NET)
เปรียบเทียบปีการศึกษา 2560 – 2562 จำแนกตามสาระความรู้ 5 สาระหลัก
ระดับชั้นประถมศึกษา

สาระ	ปีการศึกษา	ผลการทดสอบ N-NET			
		ประเทศ	+สูง/-ต่ำ	จังหวัด	+สูง/-ต่ำ
ทักษะการเรียนรู้	2560	42.78	2.98	43.09	4.52
	2561	43.16	0.38	45.94	2.85
	2562	42.61	-0.55	46.23	0.29
ความรู้พื้นฐาน	2560	34.06	-1.41	36.34	4.41
	2561	35.98	1.92	36.02	-0.32
	2562	38.93	2.95	38.39	2.37
การประกอบอาชีพ	2560	43.06	4.65	44.32	4.99
	2561	39.50	-3.56	42.07	-2.25
	2562	41.29	1.79	44.06	1.99
การดำเนินชีวิต	2560	52.01	-1.60	52.1	-8.61
	2561	49.15	-2.86	54.13	2.03
	2562	44.93	-4.22	48.04	-6.09
การพัฒนาสังคม	2560	46.64	2.85	48.27	5.54
	2561	43.27	-3.37	48.19	-0.08
	2562	43.69	0.42	47.17	-1.02

ที่มา ฐานข้อมูลของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน)

ข้อมูล ณ วันที่ 25 กรกฎาคม 2563

ตารางที่ 44 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบ (N-NET)
เปรียบเทียบปีการศึกษา 2560 – 2562 จำแนกตามสาระความรู้ 5 สาระหลัก
ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

สาระ	ปีการศึกษา	ผลการทดสอบ N-NET			
		ประเทศ	+สูง/-ต่ำ	จังหวัด	+สูง/-ต่ำ
ทักษะการเรียนรู้	2560	36.93	-2.32	40.01	-0.05
	2561	43.56	6.63	47.44	7.43
	2562	35.73	-7.83	39.07	-8.37
ความรู้พื้นฐาน	2560	30.06	-1.51	30.64	-1.41
	2561	30.54	0.48	31.23	0.59
	2562	35.1	4.56	36.03	4.80
การประกอบอาชีพ	2560	45.8	3.37	49.34	4.67
	2561	39.88	-5.92	42.66	-6.68
	2562	39.99	0.11	44.74	2.08
การดำเนินชีวิต	2560	44.29	-2.55	48.83	-2.18
	2561	44.42	0.13	48.20	-0.63
	2562	43.08	-1.34	47.90	-0.30
การพัฒนาสังคม	2560	36.55	-0.16	39.04	1.87
	2561	37.77	1.22	40.11	1.07
	2562	40.55	2.78	44.77	4.66

ที่มา ฐานข้อมูลของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ข้อมูล ณ วันที่ 25 กรกฎาคม 2563

ตารางที่ 45 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบ (N-NET)
เปรียบเทียบปีการศึกษา 2560 – 2562 จำแนกตามสาระความรู้ 5 สาระหลัก
ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

สาระ	ปีการศึกษา	ผลการทดสอบ N-NET			
		ประเทศ	+สูง/-ต่ำ	จังหวัด	+สูง/-ต่ำ
ทักษะการเรียนรู้	2560	33.65	-4.11	35.81	-4.44
	2561	43.06	9.41	46.94	11.13
	2562	32.27	-10.79	35.93	-11.01
ความรู้พื้นฐาน	2560	27.47	-5.61	28.3	-5.83
	2561	27.09	-0.38	28.01	-0.29
	2562	30.25	3.16	31.97	3.96
การประกอบอาชีพ	2560	35.04	9.27	37.97	11.16
	2561	38.69	3.65	42.91	4.94
	2562	41.74	3.05	45.80	2.89
การดำเนินชีวิต	2560	39.14	5.72	42.82	7.97
	2561	37.89	-1.25	41.36	-1.46
	2562	36.84	-1.05	39.88	-1.48
การพัฒนาสังคม	2560	28.37	-6.19	29.84	-5.73
	2561	28.98	0.61	30.81	0.97
	2562	31.46	2.48	33.40	2.59

ที่มา: ฐานข้อมูลของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ข้อมูล ณ วันที่ 25 กรกฎาคม 2563

ตารางที่ 46 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) เปรียบเทียบ
ปีการศึกษา 2560 – 2562

สาระ	ปีการศึกษา	ผลการทดสอบ V-NET			
		ประเทศ	+สูง/-ต่ำ	จังหวัด	+สูง/-ต่ำ
ปวช.3	2560	41.60	3.67	42.87	4.31
	2561	41.63	0.03	42.48	-0.39
	2562	43.63	2.00	45.17	2.69
ปวส.2	2560	37.11	-0.39	36.96	-0.13
	2561	40.04	2.93	40.13	3.17
	2562	40.75	0.71	41.10	0.97

ที่มา: ฐานข้อมูลของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ข้อมูล ณ วันที่ 25 กรกฎาคม 2563

รายชื่อหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานภาคีเครือข่าย
ที่ร่วมทบทวนแผนพัฒนาการศึกษา (พ.ศ. 2563 - 2565) จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ฉบับทบทวนประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564
วันที่ 1 มีนาคม 2564 ผ่านช่องทางออนไลน์

ที่	ชื่อ - นามสกุล	หน่วยงาน
1	นางสาววัลภรณ์ เอตะนาม	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1
2	นางศิริพร พลวิชัย	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2
3	นางณัฐฉิรินทร์ ชลุดสกุล	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3
4	นางพจณีชา รอดภัย	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สุราษฎร์ธานี ชุมพร
5	นางอรทัย เกตุเผือก	สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสุราษฎร์ธานี
5	นายชโรนันต์ ประคำ	โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์สุราษฎร์ธานี
6	นางชลลมา เสลาคุณ	โรงเรียนสอนคนตาบอดภาคใต้ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
7	นางสาววัลยา ชูวารี	ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสุราษฎร์ธานี
8	ร้อยตำรวจเอกจรัญ คงพันธ์	โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเทคนิคมินบุรีอนุสรณ์
9	ดาบตำรวจจิตติพันธ์ ศรีเมืองช้าง	โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านกอบเตย
10	ร้อยตำรวจเอกประทีป ช่วยสงค์	โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านยางโพรง
11	ดาบตำรวจจิตติพันธ์ ศรีเมืองช้าง	โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านคลองวาย
12	นางสาวสาลินี ทองเพชร	สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสุราษฎร์ธานี
13	นางวิภารัตน์ วรรณนุช	สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดสุราษฎร์ธานี
14	นางวิณา นวลละออง	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
15	นายเชฟติ ศรีเมือง	วิทยาลัยเทคนิคสุราษฎร์ธานี
16	นางสาวทิพวรรณ ทองเรือง	วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาดิษฐ์
17	นางสาวจารุวรรณ แดงมา	วิทยาลัยอาชีวศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี
18	นายจิรวัดณ์ ย่องชื่อ	วิทยาลัยการอาชีพเวียงสระ
19	นายวันชัย พันเรือง	วิทยาลัยการอาชีพไชยา
20	นางกนกลักษณ์ บัวเพชร	วิทยาลัยสารพัดช่างสุราษฎร์ธานี
21	นางศุภลักษณ์ ชูเพชร	วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสุราษฎร์ธานี
22	นางสาวปานทิพย์ วุฒิจันทร์	วิทยาลัยบริหารธุรกิจและการท่องเที่ยวสมุย
23	นายสนธยา กลการ	วิทยาลัยเทคโนโลยีศรีวิชัยสุวรรณภูมิ

ที่	ชื่อ - นามสกุล	หน่วยงาน
24	นายสิทธิพร ทองแกมแก้ว	วิทยาลัยเทคโนโลยีดอนบอสโกสุราษฎร์
25	นางผจงกร ศรีไพโรจน์	วิทยาลัยเทคโนโลยีสุราษฎร์พาณิชยการ
26	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณรงค์ พุทธิชีวิน	วิทยาลัยอาชีวศึกษาภาวนาโพธิคุณ
27	นายสุทธคนธ์ สังข์กุล	วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี
28	นางสาวจิราพา ทองปาน	สำนักงานแรงงานจังหวัดสุราษฎร์ธานี
29	นางสาวสุจิน ศรีประภา	สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน 11 สุราษฎร์ธานี
30	นายสัญญา ทวดสีญจน์	สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสุราษฎร์ธานี
31	นางชนัญญา แก้วฟุ้ง	โรงเรียนเพชรผดุงเวียงไชย
32	นางสาวธิดารัตน์ ทองย้อย	โรงเรียนจอย

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

นายสันติภัทร โคจีจุล	ศึกษาธิการจังหวัดสุราษฎร์ธานี
นางสาวชนภรณ์ อี้อตระกูล	รองศึกษาธิการจังหวัดสุราษฎร์ธานี
นางสาวรส รุ่งจิตร	ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน

คณะผู้จัดทำ

นางสาวรส รุ่งจิตร	ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน
นายคทาวุธ สมสวัสดิ์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
นางสาวอัจฉรา ฉัตรากาญจน์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
นางสาวอันธิกา ไทยเอียด	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ

หน้าปก

นายคทาวุธ สมสวัสดิ์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
---------------------	------------------------------------

วิสัยทัศน์

ยกระดับคุณภาพการศึกษา สร้างคนดี มีคุณธรรม เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้
มีคุณภาพชีวิตที่ดีตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสุราษฎร์ธานี

261/28 ถนนอำเภอ ตำบลมะขามเตี้ย อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี 84000